VICTOR IANCU DUMITRU MUREŞAN

PĂMÎNT – COSMOS ŞI RETUR

Lei 6,50

Victor Iancu Dumitru Mureşan

PĂMÎNT – COSMOS ŞI RETUR

EDITURA FACLA
TIMIŞOARA, 1980

Lector: ALEXANDRU JEBELEANU
Tehnoredactor: IOAN I. IANCU
Coperta: NICOLAE LENGER

Bun de tipar: 18.02.1980. Apărut: 1980.
Coli tipar: 13,75

Întreprinderea poligrafică „Crișana"
Oradea, str. Moscovei nr. 5
Comanda nr. 462

ÎNCEPUTUL

Zborul decurgea lin acum. Peste sufletul lui Adrian se aşternea treptat împăcarea. Simţea că orice efort de împotrivire ar fi zadarnic. „Totuşi, totuşi... se gîndea. Unde-am greşit, cum am greşit?" Închise ochii să poată rememora mai bine. „Aşaaa... Lucram de zor la volumul al doilea al tratatului meu, pe care mă hotărîsem să-l intitulez... cum naiba? Vezi că nu-mi aduc aminte? Sînt totuşi obosit. Munca asta în arhive m-a extenuat. Închipuiţi-vă, să cercetezi cum se comportau generaţiile secolului XX după revelion! Şi comportamentul ăsta să-l încadrezi în modele. Că, de, acum nu mai putem înghiţi dezordinea descriptivă a veacurilor trecute! Deşi nu tot ce-i ordonat e şi plăcut; şi uneori nici măcar valoros nu este. Dovadă: multora le-a plăcut volumul întîi, care în bună măsură e o lucrare de detalii, scrisă parcă de un martor al acelor vremuri. Ce dracu, încep să mă laud! Lucram deci la cartea mea, dar eram mereu conturbat. La un moment dat am izbucnit:

— Oare ce-o avea videograful ăsta? De cîteva minute mă tot semnalizează. Poate că trebuie să-ţi acord şi ţie atenţie, iubit aparat clasic, mi-am zis. Să-ţi privesc mutrişoara şi să văd ce doreşti să-mi spui.

Ahaa! Mi se transmite o scrisoare. Ia să vedem despre ce e vorba:

Către

Dr. eminent Adrian Columbescu
ICST (Institutul de Cercetare
a Secolelor Trecute) 24 B 7 POIANA AMINTIRILOR

Stimatul nostru adversar,

Acum, cînd ne mai despart doar cîteva ore de intrarea triumfală în anul 2201, întregul nostru colectiv, din care face parte şi simpaticul tău frate Laurian Columbescu, cu care eşti în permanent dezacord în privinţa trecutului, prezentului şi viitorului, te invită cu prietenie şi căldură să sărbătoreşti împreună cu noi revelionul, la SPVS-L (Staţiunea Pilot a Vitezelor Super-Lumină) de pe PLATFORMA PIETROSUL, indicator 100 M 33.

Trecem peste marile noastre controverse şi peste prăpăstioasele deosebiri de vederi care ne despart, pentru a-ţi recunoaşte infinitele calităţi de savant eminent, istoric informat, cercetător asiduu al revelioanelor secolului XX. Am lecturat pe nerăsuflate strălucita-ţi lucrare, i-am savurat parfumul de floare aleasă şi-am hotărît ca intrarea noastră în cel de-al XXIII-lea secol să se realizeze în strictă conformitate cu recomandările tale.

Asigurîndu-te de întreaga noastră consideraţie, permite-ne să ne exprimăm speranţa că invitaţia noastră va fi onorată de dorita ta prezenţă.

Eşti mai mult decît aşteptat.

Platforma Pietrosul, 31 decembrie
2200 (stil vechi)

Colectivul de prieteni

Aha! Asta era!? Dar n-o să mă păcăliţi voi pe mine. După ce ani de zile v-aţi bătut joc de mine, afirmînd dispreţuitor că mă ocup de lucruri minore şi inutile şi că mi-am luat doctoratul, iar mai apoi eminenţa, învăţînd lumea să piardă vremea în loc să lucreze, acum vă treziţi că lucrarea mea este interesantă, ba chiar folositoare. S-o credeţi voi că mă păcăliţi. Eu, fraţilor, am de lucru. Nu-mi pierd vremea cu petreceri. Soţia mi-e de gardă la spital, copiii sînt la grădiniţă. Abia am prins acest moment prielnic pentru a termina într-o primă formă volumul II. În viaţă trebuie să lucrezi întîi, prieteni de ocazie ce sînteţi, şi abia apoi îţi poţi permite să te distrezi. Ei da, dacă-mi rămîne puţin timp, voi urmări şi eu la poliecran revelioanele de pe glob. Dar întîi, repet, munca, cercetarea!

Ce se întîmplă cu mine? Ce vorbesc? Parc-aş fi o bandă de magnetofon care reproduce discursurile lui

Laurian. În controversele cu aceşti roboţi care-şi permit să mă conturbe acum, eu am apărat tocmai dreptul oamenilor la poezie, la iubire şi la distracţie. Ei îmi vorbeau doar de viteza lor super-lumină, pe care eu şi-acum o cred pură himeră. Ei se hrănesc cu pastile, pentru a nu pierde din timpul destinat experimentelor. Curios veac! Şi mai curios trebuie să fie cel care vine. Mda! Cel care vine! Mîine vom fi într-alt secol. Noaptea asta este o importantă frontieră. Şi eu ce vreau să fac? Să cercetez revelioanele altora pentru a uita de-al meu. Şi încă ce revelion! Care desparte două secole. Sau poate că le uneşte. Strămoşii noştri ştiau să cinstească şi pragul dintre ani, darmite pe cel dintre decenii sau dintre veacuri? Ehei, poate c-am început să-mbătrînesc. Eu, care m-am lăudat cu tinereţea veşnică, cu tinereţea oamenilor care se ocupă de cercetarea sufletului... Nu! Trebuie să mă duc la revelion. Negreşit. Pun în funcţie înregistratorul şi-o să văd imaginile din alte părţi ulterior. Acum trebuie să plec.

Invitaţia a căzut mai mult decît prompt. Simt cum mă stăpîneşte deja curiozitatea. O sumedenie de întrebări mi se perindă prin minte, parc-ar fi aduse pe-o bandă transportoare de mare viteză: De unde ţuică originală sau coniac? De unde cîrnăciori proaspeţi, sărmăluţe sau purcel la tavă? De unde şampanie, de unde ţigări Kent? Toată lumea cunoaşte modul nostru de alimentaţie super-evoluat. Admit dispariţia fumatului, dar nu înţeleg de ce era nevoie să renunţăm la papricaş de pui cu mămăliguţă sau la pîrjoale moldoveneşti?

Exact! Mi-a venit o idee. Le voi da nişte replici, de să-i usture. Parcă-i văd cu cîtă lăcomie se vor înfrupta din gustoasele bucate gătite ca-n urmă cu două secole. O să afle că şi atunci se mînca foarte bine, deşi strămoşii noştri nu cunoşteau formele „moderne" de alimentare prin pastile. Să mă grăbesc. Le voi demonstra concret cum se distrau oamenii de revelion în secolul XX.

...Iată-mă şi la SPVS-L! Şi ce surpriză! Asta mai zic şi eu primire! Pentru întîmpinare mi se aşterne automat covorul alb, destinat numai oaspeţilor de rang înalt. Sînt înconjurat de gazde, care apar mereu pe benzi rulante. Emoţiile bucuriei mă copleşesc şi mai mult cînd îl văd pe Laurian, fratele meu, apropiindu-se, în fruntea formaţiei orchestrale şi cîntînd «Mulţi ani trăiască!» Iată şi pluguşorul! Minunat! Aproape că nu-mi

vine să cred. Mi se pare prea mult. Primirea aceasta mă măgulește, dar mi se pare oarecum exagerată. Nu-mi pot explica o asemenea atitudine, căldura sufletească neobișnuită, în fața unui adversar teoretic înverșunat.

Le răspund cu un zîmbet de superioritate, dar în cele din urmă prietenos totuși. Ce-oi fi făcut, de-am devenit dintr-odată atît de grozav? Nici dacă le-aș fi dezvăluit cele mai imposibile formule ale vitezei super-lumină, n-aș fi meritat astfel de ceremonii. Un tratat despre revelioanele secolului XX e puțin și de importanță relativă. E mai mult o lucrare informativă. Hotărît lucru, nu înțeleg ce se petrece cu ei! Nu cumva acești amici din tabăra adversă, în frunte cu al meu frățior, s-au gîndit să-și bată joc de mine? Sau totuși și-au propus să se distreze descoperind noul din vechi? Mai știi? Dacă vor rîde de mine ca de un bufon? Nu cred să meargă totuși pînă acolo și să-mi încalce într-atît demnitatea. Dar acum, ce-o fi o fi!

Laurian și colegii săi se află la un pas de mine. Sînt mai bine dispuși ca oricînd, iar fratele se pregătește să-mi adreseze cîteva cuvinte:

— Ești foarte bine venit, dragul nostru! În cinstea ta am organizat cel mai minunat revelion al secolului ce vine.

— Mulțumesc, mulțumesc, le răspund. Sînd deosebit de emoționat. Surpriza voastră este mai mult decît plăcută.

— Și asta-i abia începutul, mi se răspunde.

Dau mîna cu Laurian și cu colegii lui, ne îmbrățișăm, ca semn al pactului dintre noi, pact ce părea să vestească începutul înțelegerii noastre de fond. Acum mă simt printre ei ca și cum nicicînd n-ar fi existat între noi neînțelegeri ireconciliabile. Dar dacă în realitate aceste neînțelegeri nici n-au existat? Las gîndurile la o parte și-i urmez. Ne îndreptăm, după cîte bănuiesc, spre sala în care vom petrece revelionul. Sincer să fiu, n-am fost niciodată aici, deși distanța de la Poiana Amintirilor pînă la Platforma Pietrosul e destul de mică. Discordia dintre noi a fost atît de adîncă încît nu mi-am închipuit că ne vom înțelege vreodată.

Sînt poftit în fruntea mesei. Minunat! Totul e aranjat după modelul veacului al douăzecilea. Dar de unde au scos noii mei prieteni atîtea bunătăți? Țuică și coniac, vin și șampanie, aperitive la discreție, fripturi din cele

mai alese, purcel la tavă și alte delicatețuri îmi defilează pe dinaintea ochilor. Oare vestita ciorbă de potroace se va arăta spre dimineață?

Ne simțim cu toții foarte bine. Nu discutăm nici măcar în treacăt despre vitezele super-lumină și nici despre inutilitatea sau ridicolul științei istorice. Nu vor nici ei să-și strice noaptea de revelion cu discuții sterile, contradictorii și interminabile. Ce, dacă-ți rotești privirea dintr-o parte a pămîntului spre cealaltă și vezi puzderia de stele, înseamnă că realizezi o viteză egală cu aceea a gîndului? Mîine se vor trezi spunînd că sînt capabili să întreacă viteza gîndului. Aberații! Cine știe ce vor mai născoci? Dar s-o las și eu baltă. E mai bine să se spună glume decît să discuți ceva enervant.

Sticlele de șampanie sînt desfundate una după alta, spre bucuria tuturor. Nu mă pot obișnui cu atîta exuberanță din partea lor. Eu sînt convins că dacă nu mi-ar fi citit lucrarea despre revelioane nici acum nu s-ar înfrupta din bunătățile pămîntului. Ăștia ar fi în stare ca pentru dezlegarea unei ecuații să renunțe și la sărutatul propriilor neveste, ba chiar să le lase fecioare. Și despre alimentație ar fi în stare să țină cîte-o expunere, zicînd: «cîndva oamenii se hrăneau cu un fel de substanță denumită pîine. Aceasta se prepara din boabele măcinate ale unei plante căreia îi ziceau grîu». Apropo, văd că s-au adus plăcinte cu brînză. Să mă servesc și eu cu una, mai ales că mi se oferă cu atîta plăcere.

Miezul nopții a venit neașteptat de repede, cu o viteză apropiată de cea susținută în teoria lor. Pășim în anul 2201 cu voioșie și pocnituri ale dopurilor de la sticlele de șampanie. Fratele meu Laurian mă îmbrățișează. Ne strîngem bărbătește în brațe și uităm, poate pentru o clipă poate pentru totdeauna, de neîntreruptele noastre certuri. Toți adversarii vin la mine și ne felicităm reciproc. Printre ei, și frumoase domnișoare, căci SPVS-L se sprijină în bună măsură pe inteligența și stăruința savanților-femei (față de care limba a rămas încă datoare: deși sînt de sex feminin le zicem încă *cercetător, savant, inventator, om de știință*). Ciocnim paharele cu șampanie și le dăm peste cap însetați și nerăbdători să ne răcorim. Toți îmi dau acum dreptate în legătură cu înțelepciunea strămoșilor noștri din secolul al XX-lea. Nu de proști se distrau ei cu prilejul eveni-

mentelor mai însemnate. Oamenii au nevoie şi de destindere şi de uitare.

Dar iată că orchestra nu ne lasă să bem peste măsură. Ne invită prin armoniile ei la dans. Eu o fac cu plăcere. Nici savanţii nu vor să se lase mai prejos. O pornesc şi ei în vîltoarea muzicii antrenante. Nu ca să mă laud, dar aici îi depăşesc net. Nici nu-i de mirare. Pe Platforma Pietrosul să înveţi dansul? Poate dansul planetelor şi al navelor cosmice. Eu însă... eu în Poiana Amintirilor, studiind revelioanele secolului XX, cum să nu mă gîndesc la dans? Iar acum pot dovedi prin încă un argument utilitatea ştiinţelor aşa-zis umanistice. Ba, mai mult! Pot trezi partenerelor de dans un interes sporit în comparaţie cu adversarii mei de ieri.

Sînt de-a dreptul emoţionat. Şi mîndru. Deşi nu s-a declarat „invită doamnele!" (să nu uităm că la dans s-a păstrat tacit, tradiţia ca bărbaţii să invite), eu sînt schimbat din zece în zece secunde. Trec, fermecat şi îmbătat de miresme, de la o parteneră la alta. Cîtă plăcere şi cîtă încîntare! De ce mă doresc oare toate? Numai pentru că dansez mai bine? Oare nu şi pentru că sînt „altfel" decît ceilalţi? Sau pur şi simplu pentru că i-am învăţat să se destindă, pentru că acum, în prag de an nou şi de veac nou, i-am sustras de la preocupările lor obişnuite, amintindu-le că pe pămînt există şi alte valori în afară de cele ale ştiinţei şi tehnicii? Oricare ar fi adevărul, mă copleşeşte atenţia pe care mi-o acordă tinerele savante (poate ar trebui să zic „tinerele femei", pentru că în dans sînt mai puţin „oameni de ştiinţă" şi mai mult femei). O singură undă de întristare mă străbate, fără a-mi ştirbi substanţial din exuberanţă: toate se comportă cu mine exact la fel; toate sînt la fel de drăgălaşe şi de tandre. Iar eu aş dori un plus de afecţiune din partea cîtorva, faţă de care mă simt deja mai legat. Şi să fiu sincer, nu mi-ar displăcea o mai îndelungată companie a blondei ce m-a invitat ultima la dans.

— Să ne trăieşti, istoricule! Şi să mai descoperi multe sărbători ale secolului XX! Noi, cei de pe Platforma Pietrosul, ne angajăm să le reînviem. E multă înţelepciune în ele.

— Păcat că nu pot răspunde invitaţiei tale, iubite super-luminist! Eu mă ocup doar de revelioane. Chiar

acum elaborez volumul doi, în care voi vorbi despre ceea ce făceau pămîntenii după revelion.

— Interesant! Dar mai ales neplăcut. De ce n-ai scris tu mai demult volumul ăsta. Ce ne-om face noi dimineață? Nu știm cum să ne petrecem perioada post-revelion.

— Ei, vă descurcați voi, le-am răspuns eu măgulitor.

— Încă ceva și apoi te lăsăm în pace, să dansezi la nesfîrșit (numai să nu strîngi prea tare la piept nevinovatele noastre fecioare). De ce, mă rog frumos, întrebă iscusitul tehnograf Titus Mălăieru, n-ai putea tu descoperi și alte sărbători din secolul XX? Ce, strămoșii noștri de-atunci se distrau doar la revelion?

— Evident că nu. Aveau multe alte sărbători. Dar tu nu poți înțelege că eu sînt specialist doar în revelioane? De celelalte sărbători se ocupă alți cercetători. E adevărat că noi conlucrăm, doar toți aparținem Institutului de Cercetare a Secolelor Trecute din Poiana Amintirilor, dar fiecare-și are sectorul lui. Tu de ce nu studiezi, de pildă, comportarea taurilor în zborurile astrale și îți mănînci viața cu himerica viteză superlumină?

— Tu nu compara știința cu poveștile...

— Ia lasă-l în pace, măi Mălăierule! interveni un altul. Ce, vrei să ne certăm din nou, acum cînd am pus pace? Fiecare cu preocupările sale. Iar acum, toți laolaltă, cu revelionul! Minunată invenție! Să cînte muzica!

Veselia se declanșă instantaneu, și parcă mai turbată. Numai eu mă simțeam altfel. Nu că m-ar fi indispus peste măsură incidentul cu Mălăieru. Față de controversele de altădată, ciocnirea de acum era o hîrjoană infantilă. Dar parcă-mi lipsea ceva. Mă ridicai de la masă. Ghicindu-mi parcă gîndurile, simpatica mea blondă se apropie.

— Doar nu vreți să ne părăsiți, mi se adresă ea cu un surîs ce voia să exprime regretul.

— Ei, cum ar putea fi vorba de așa ceva? Mai ales acum, cînd dumneavoastră sînteți lîngă mine. Aș lua puțin aer însă. Parcă am băut cam mult.

— Nu, n-ați băut mult. Dar dacă vreți să ieșiți pentru cîteva clipe, poftiți. *Vă permit.* Ultimele cuvinte le-a rostit cu atîta gingășie, iar zîmbetul ochilor ei a fost atît de tulburător, încît eu m-am pierdut de-a bine-

lea. Nu ştiu ce i-am răspuns sau dacă i-am răspuns ceva.

Îmi aduc aminte doar că s-a îndepărtat uşor, cu nişte paşi abia perceptibili. Iar surîsul îi stăruia parcă şi în părul acela atît de blond ce-i acoperea umerii şi braţele şi aproape tot trupul, ca în veacurile trecute pelerinele doamnelor din înalta societate. Am ieşit apoi să mă răcoresc. Mă simţeam bine totuşi. Deşi undei de tristeţe anterioară i s-a adăugat acum alta: Cum pot eu să petrec atît de senin, fără să mă gîndesc la soţia mea, la copii? Doar nu sînt pe cale să mă înstrăinez de ei? Fleacuri! Încep să gîndesc ca puritanii secolului XX, să am sentimentele lor. Azi nu mai are ce căuta sensul de culpă în faţa unor momente plăcute ale vieţii. Trebuie să ne simţim vinovaţi numai dacă fericirea noastră (fie şi de moment) se clădeşte pe ruina sufletească a altora. Asta e altceva. Or, eu în această seară n-am lezat pe nimeni simţindu-mă bine. Dimpotrivă, cred că am reuşit să-i înveselesc şi pe alţii.

La naiba cu gîndurile triste! Ia să mă răcoresc puţin şi să privesc machetele aparatelor de zbor cu viteză superlumină. Oare dulapul acela transparent ce-o fi? Parcă-i din sticlă ... sau din celuloid. Mă apropii. Pe unde se intră oare? Nu văd nici o uşă. Abia disting muchiile paralelipipedului. Încerc să-i pipăi suprafeţele. Formidabil! Nu-i decît aparenţă. Pereţii dulapului sînt confecţionaţi din ... aer. Mă decid să trec prin el. Stop! După ce-am trecut de unul, al doilea pare de oţel. Culmea! Ba şi cel prin care am intrat. Sînt închis. Încerc să ies. Nu pot. Asta-i o capcană. Dar la ce folosesc atîtea butoane? Abia acum observ că pereţii mai înguşti sînt plini de butoane de toate culorile. Apăs pe cel mai mare. Pereţii „dulapului" devin din nou penetrabili. Ies. Dar numai pentru o clipă. Cuşeta asta mă fascinează. Odată intrat, pereţii devin din nou duri. Asta e bine, mă gîndesc eu. Nu poţi fi atacat din exterior. Ia să văd la ce-or fi folosind celelalte butoane. Apăs pe primul: mut. Apăs pe al doilea: nimic. Apăs pe al treilea: aud o muzică superbă, dar parcă nepămînteană; ceva ce vine de departe. Închid ochii pentru a o auzi mai bine. De unde această ciudată concepţie că dacă închizi ochii auzi mai bine? Excepţional! Un concert despre care locuitorii Greciei antice ar fi spus că e divin. Ba şi ge-

nerațiile secolului XX l-ar fi numit așa. Bineînțeles, cu un termen cvasimetaforic.

Să fi trecut așa vreo treizeci—patruzeci de secunde. Armoniile acelea îmi pătrunseseră pînă în cele mai tainice unghere ale sufletului. Am deschis totuși ochii. Consternare! Cușeta în care intrasem eu nu se mai afla pe Platforma Pietrosul. Beculețele, cu excepția celui mare, erau toate aprinse. Zburam. Pămîntul era deja departe. În jurul meu vedeam doar lumea astrală. Nici urmă de pămînt. Dar revelionul... dar revelioanele mele din secolul XX? Totul s-a sfîrșit.

Adrian Columbescu n-avea de unde să știe că de fapt abia acum... începea totul. În acele clipe începea cea mai neobișnuită aventură pe care o putea trăi un pămîntean din veacul al XXIII-lea.

„SUPERCIVILIZAŢIE"

„Străbat lumea astrală cu o viteză mai mare decît a fulgerului. În jurul meu defilează mii de mărgele cu străluciri diferite. Inima mi s-a făcut cît un ou de ţînţar. În fiece clipă mă aştept ca din fosta-mi persoană să se aleagă praful şi pulberea. Şi mă tot întreb: cine m-a pus să mă joc cu aiurita asta de cuşetă zburătoare? M-am suprasaturat de-atîta drum printre stele. Dar ce-mi văd ochii?"

Adrian Columbescu tresări înspăimîntat. La început crezu că visează. Apoi se convinse că e realitate... dacă realitate este însuşi zborul său printre stele.

O mărgea, dintre sutele de mii care-i obosiseră ochii în vremea din urmă, creştea vertiginos. Acum e cît o minge de fotbal, ba cît un bolovan. Ba şi mai mare... cît un munte. Extraordinar! E un astru, o planetă. Cuşeta îşi micşorează viteza. Încep să se vadă pete de apă şi pete de uscat: continente, oceane, insule. „Vin fulgere spre mine! Nu mai văd nimic". În jurul cuşetei, un nor de vată. Dispare imponderabilitatea. Lui Columbescu i se pare că se sufocă. Din fulg revine la greutatea normală. Apoi i se pare că a devenit mai greu. „Sau sînt escortat de vînt?"

În jurul lui o mulţime de zgomote. N-a mai auzit niciodată aşa ceva. I se par foarte stranii. Picioarele-i tremură de frică, deşi pentru el e totuna de-acum. Totuşi ar vrea să mai trăiască o clipă... „aşa din curiozitate, deşi sentinţa condamnării mele la moarte a fost semnată cînd am apăsat pe afurisitele alea de butoane". Dar soarta e mai bună decît speră eroul nostru. După o vreme începe să audă şi sunete cunoscute. Parcă ar fi nişte semnale radio. Ce păcat că nu le cunoaşte bine!

Adică nu se pricepe la tehnică. „Un om al secolului XXIII care n-a avut bunăvoința să învețe lucruri atît de banale".

Dar sunetele se întețesc. Și sînt tot mai familiare pentru astronautul nostru. Par glasuri omenești, deși, evident, nu sînt. Mai apoi se aud niște semnale ce aduc a somații, a avertizări , ca pe pămînt. Dar sensul lor nu-l deslușește. Mai trece un timp. Semnalele devin tot mai limpezi și tot mai asemănătoare cu vocea omenească, pînă cînd se transformă în cuvinte inteligibile.

— Cine ești?

— Eu.

— Cine ești „Eu"?

— Eu, Adrian Columbescu. Asta îmi este numele.

— De unde vii, Eu Adrian Columbescu?

— Numele meu este Adrian Columbescu, iar „eu" este pronume...

— De unde vii?

— De la revelion.

— Unde se află planeta Revelion?

— Nu există planeta Revelion. Eu vin de pe Pămînt; de pe Terra.

Răspunsul lui Columbescu este iritat, deoarece el are impresia că de fapt se află tot pe pămînt. Doar băutura îl face să viseze și să spună aiureli. „S-o ia dracu de băutură tip secolul XX! Am ajuns de rușinea fratelui meu și a colegilor lui. De bună seamă, ei își bat joc de mine arătîndu-mi aștri pe cine știe ce ecrane și punîndu-mi întrebări cosmice".

Dar n-apucă să-și încheie gîndurile și remușcările că este pus din nou în alertă. O altă voce și mai poruncitoare, ieșită din obiectul acela ciudat care-i dă tîrcoale, străbate cușeta pămînteanului:

— Cu ce gînduri ai venit la noi? Răspunde, că altfel te distrugem.

„Am intrat în horă. Trebuie să răspund cu sinceritate":

— Am venit cu gînduri bune. De fapt, eu n-am vrut să vin la voi.

— De ce ai venit?

— Întîmplător. M-am rătăcit.

— Ciudat. Cum te poți rătăci în Univers?

— O să vă explic. Acum am însă nevoie de ajutor.

Dacă vreţi să mi-l daţi, bine! Dacă nu, distrugeţi-mă!

— Constatăm că eşti sincer.

— N-am altă soluţie. De fapt, n-am minţit niciodată.

— Urmează-ne.

— Nu ştiu să vă urmez decît cu ajutorul vostru.

— De ce?

— Nu ştiu să manipulez aparatul de zbor.

Obiectul misterios din care i s-a vorbit lui Columbescu dispare şi norii de vată se strîng toţi în jurul cuşetei, dirijînd-o într-o direcţie nesesizată de ocupantul ei. Apoi cuşeta se aşază pe sol; norii dispar ca prin farmec.

O voce porunceşte:

— Ieşi afară pentru dezinfecţie!

— Cu plăcere.

Uşile cuşetei se deschid fără ca Adrian să mai apese pe butoane şi el păşeşte pe un fel de sol gălbui-vernil. Din nou i se pare că visează. Sau în orice caz e neîncrezător: o fi vis sau realitate? „În orice caz dacă e realitate n-am decît un gînd: să scap şi să ajung din nou pe Pămînt. Iar dacă ajung pe Terra, voi povesti amănunţit totul. Să se minuneze Laurian şi ai lui de ceea ce ei încă n-au imaginat. Dar pentru asta trebuie să înregistrez totul cu maximă fidelitate. Să vedem deci ce urmează: Un miros ce nu-l pot asemui cu vreunul cunoscut pe Pămînt mă face să mă simt mai uşor, dar în acelaşi timp şi mai robust şi mai sănătos. Prind curaj şi aş fi în stare să-l apuc de guler pe primul întîlnit în cale. Mă abţin însă din motive pe care vi le imaginaţi singuri. Nu mă împac cu gîndul că nu pot distinge între halucinaţie şi realitate. Nişte roboţi, care nu seamănă deloc cu oamenii, ci mai degrabă cu monştrii din poveştile bunicii, mă înconjoară pe cataligele lor şi-mi poruncesc să-i urmez. Eu o fac, precum o mare personalitate sau... ca un prizonier. De fapt, eu ce sînt aici? Oaspete de onoare sau prizonier?

Înaintînd în neştire nici nu mi-am dat seama că lumea din jur începe să-mi devină familiară. Iată nişte fiinţe (sau obiecte?) în formă de oameni. Dar de ce sînt transparenţi? Sau e doar o iluzie optică? Urmează să mă conving.

Picioarele ating un sol ciudat, cum nu mi-aş fi închipuit că există undeva. Pare mai degrabă o dantelă trans-

portoare. Nu mişc picioarele şi totuşi înaintez. Cu roboţii nu port nici o discuţie. Privesc doar florile de cristal ce-şi schimbă culorile. Da, acuma sînt convins că mă aflu pe o şosea mobilă. Prin faţa mea defilează alte ronduri de flori care parcă ar dansa. N-au rădăcini, ci picioare. În partea dreaptă, se iveşte un panou imens ce ar vrea probabil să simbolizeze universul cu miliardele lui de stele. Nu mă prea pricep la astronomie, dar şi de n-aş fi atît de ignorant, tot nu m-aş putea descurca. E totul atît de străin de mine!

Apoi se apropie de mine buchete de flori suspendate şi se rotesc în jurul capului meu ca o cunună de lauri. Numai lauri îmi mai lipsesc acum! Simt o sete teribilă. Şi asta nu-i singura mea dorinţă. E însoţită de altele cam aiurite. Doresc să călăresc un armăsar cu coama bogată şi pasul ţanţoş. O obsesie pe care nu mi-o pot explica. N-am călărit niciodată în viaţa mea. Şi nu ştiu cum îmi voi putea realiza un asemenea gînd pentru că, după cîte înţeleg, pe această planetă caii încă n-au fost inventaţi.

Mă apropii tot mai mult de ceea ce cred că e ţinta călătoriei mele. În faţa mea se află acum un fel de oraş. Un oraş cu casele suspendate, iar la ferestre, oameni transparenţi. Auleo, dar nu numai ei, ci şi îmbrăcămintea lor e parcă din celofan! În sfîrşit, intru într-un edificiu. Un palat imens, în formă de balon, de mărimea a cîteva stadioane. Mii de loji, ca nişte ciorchini de struguri, căptuşesc încăperea. Nişte mărgele mărunte, dispersate pe toţi „pereţii", ar putea fi obiectivele unor aparate optice, deşi nu văd vreo asemănare cu cele de pe pămînt.

În juru-mi se află deja mii de transparenţi. Cînd s-au adunat oare? Discută tot timpul între ei, dar eu n-aud nici un zgomot. Aştia au rezolvat deci problema poluării sonore. Încep iarăşi cu întrebările. Eu la rîndu-mi mă întreb: oare s-au adunat aici ca să afle taine ale universului sau ca să mă judece pe mine şi să mă condamne ca pe un intrus? Dacă ospitalierele mele gazde sînt atît de amabile, de ce nu discută cu mine într-un cerc mai restrîns? De ce nu mă invită la o şuetă? N-am pretenţia să-mi ofere pîine şi sare, fiindcă poate n-au, dar să mă întrebe cum stau cu ale mîncării nu-i doare gura. Eu le-aş răspunde că accept cu plăcere orice ofertă deoarece nu numai că nu e frumos să refuzi, dar pe mine

a-nceput să mă doboare foamea. Nu știu cît a trecut de la plecarea mea în această neașteptată călătorie, căci ceasornicul, trăgîndu-se singur prin simpla mișcare a mîinii și a... cușetei, nu mi-a dat prilejul să verific scurgerea timpului.

Gîndurile mele și dorințele și poftele mele sînt frînte de un nou val de întrebări, pornite parcă din toate ungherele imensului hangar.

— Spune-ne cum te cheamă.

— Am mai spus: Adrian Columbescu, cercetător al...

— Pentru ce-ai venit pe planeta noastră?

— V-am mai spus la sosire: n-am vrut să vin la voi.

— Dar unde?

— Nicăieri.

— Atunci cum ai ajuns aici?

— Simplu. Mai simplu decît s-ar putea închipui.

— Spune-ne exact cum.

— Am petrecut revelionul anului 2201 pe platforma Pietrosul și m-am urcat, așa, din pură curiozitate, în jucăria asta zburătoare. Am apăsat pe butoane și nu m-am oprit pînă aici.

— Formula?

— Ce formulă? Asta aș vrea s-o știu și eu.

— Minți! se auzi o voce mai groasă decît cele de pînă acum.

— Nu minte! strigă altcineva autoritar. Toate detectoarele noastre indică sinceritate. Vă rog, prieteni, să fiți mai politicoși cu oaspetele.

Era pentru prima oară că mă onorau cu acest epitet.

— Cu ce viteză ați zburat și ce distanță ați parcurs? se auzi altă voce, mult mai blîndă, dar tot atît de insistentă și de monotonă.

— Nu știu.

— Din ce material e confecționată astronava?

— Nu știu.

— De pe ce planetă ai venit?

— De pe Pămînt.

— Unde se află planeta asta?

— În sistemul solar.

— În care sistem solar?

— Nu știu. Eu nu cunosc decît un singur sistem solar. Nu mă pricep la astronomie.

— Țineți legătura cu ființe raționale de pe alte planete?

— Nu. Cred că nu.

— Cum? Nu știi nimic din toate astea și parcurgi distanțe de ani-lumină?

— V-am mai explicat. Eu m-am urcat în nenorocita aceea de navă nu pentru a zbura în Cosmos, ci din pură întîmplare și poate din curiozitate. Apoi am apăsat pe cîteva butoane și... gata. Eu nici nu bănuisem că intru într-o navă pentru zboruri superlumină. Auzisem că se lucrează la așa ceva, dar n-am crezut că o atare realizare e posibilă. Ironia soartei a făcut ca tocmai eu...

— Ai întrebări?

— Da.

— Pune-le.

— Unde aș putea mînca ceva? Că de atîta amar de vreme... Mi-e și sete. Vreau deci mîncare și băutură, mai exact mîncare și apă.

— Ce-i aceea mîncare?

— Ce să fie? Hrană. O bag în gură, o mestec cu dinții, o înghit și trăiesc mai departe.

Observ că tot n-au înțeles ce-i aia mîncare. De aceea-s probabil transparenți și-ți face impresia că sînt din sticlă. Li se și văd toate măruntaiele, care însă se deosebesc mult de ale noastre. De fapt pe mine nu mă interesează cum se hrănesc ei, ci cum să pun eu mîna pe mîncare, că mi-e tare foame. Văzîndu-i însă că nu se grăbesc să-mi ofere ceva, îi întreb:

— Stimate gazde, pentru a avea energie, dumneavoastră nu vă alimentați?

— Aaa, despre asta-i vorba? De ce n-ai spus de la început? Acum înțelegem.

— Înțelegeți deci că trebuie să băgăm ceva în gură care apoi să se digere.

— Nu, noi nu așa facem. Alimentarea se face prin abur nutritiv o dată la cinci ani.

— Nu vă întreb încă din cîte zile e un an, nici cîte ore sînt într-o zi, dar vă rog să-mi spuneți unde pot găsi ceva de mîncare. N-am pretenția să mă duceți la vreun local, ci m-aș mulțumi numai cu niște legume, zarzavaturi și fructe. Atîta cît să-mi stîmpăr foamea.

— Vei fi servit imediat. Așteaptă doar ca aparatele noastre să verifice compoziția biochimică a alimentelor, pentru a nu ți se da ceva dăunător.

Această precizare îmi readuse în minte o istorioară

din secolul al XX-lea, relatată de un individ care călătorise cu avionul. În timpul zborului pasagerii au fost serviţi cu nişte pachete, al căror conţinut povestitorul nostru nu-l cunoştea. Ce să facă? Trăgea cu ochiul la vecini, îi imita, dar mereu se încurca. Şi s-a ales cu pete de îngheţată, de Coca-Cola, şi-a şters degetele de picioarele pluşate ale fotoliului, pînă a transpirat de ruşine. Acum stau şi mă gîndesc: ce bine ar fi să păţesc la fel! Nu mă prea interesează părerea gazdelor mele în legătură cu manierele pe care urmează să le afişez... sau să nu le dovedesc. Ceea ce aştept este un prînz cît mai aproape de imaginaţia mea încălzită. Dar iată că şi soseşte tava cu bunătăţi. Realmente aşa-mi par. Primul aliment ce-mi cade sub ochi pare o franzeluţă, dar nu ştiu exact ce este. Muşc. Are gust rău. Dar mănînc. N-am încotro. Încerc apoi nişte sfori subţiri. Acestea au un gust ceva mai bun. Toţi se uită la mine ca la urs. Sînt curioşi să vadă cum introduc mîncarea în gură şi cum o mestec. Din această mirare a lor, ca şi din povestea cu aburul nutritiv, deduc că ei îşi păstrează gura numai pentru vorbit sau pentru a nu fi luaţi în rîs. Îşi închipuie probabil că restul lumii i-ar bîrfi dacă i-ar şti fără gură. O folosesc totuşi şi pentru respirat? Mi-au dat şi lichid. O fi apă? Sorb. N-are miros, n-are culoare, dar are gust: de ceva searbăd. O fi apă distilată.

Mă mir şi de aparatul lor de tradus. E mai ceva decît poliglotii veacului XX. Atîta doar că din cînd în cînd mai încurcă unele cuvinte, aşezîndu-le unde nu trebuie. E greu de explicat graiul de aici. Sunetele nu seamănă cu cele de pe pămînt. Cum realizează ei trecerea la foneme? Mi se pare că ar fi interesant de studiat pentru un lingvist tip Jakobson.

Revin însă la mîncare. Nu mi s-a părut deloc gustoasă. Mi-am umplut însă stomacul, m-am săturat. M-aş putea lua la trîntă şi cu ursul, numai că aici nu există aşa ceva.

— Te-ai săturat? se auzi o voce.

— Mulţumesc. Pentru moment, da.

— Continuăm discuţia, auzii din nou vocea.

— Cu plăcere. Vă răspund la tot ce ştiu.

— În cît timp ai zburat pînă la noi?

— N-am noţiunea timpului, deşi ceasul meu funcţionează normal. E un ceas care «se trage» prin simpla mişcare a mîinii. Dacă totuşi ar fi să fac o apreciere, aş

zice că am zburat vreo douăzeci de ore. Cel puțin cam asta îmi spune stomacul.

— Ce distanță ai străbătut?

— Nu știu. E primul meu zbor în Cosmos. La noi distanțele se măsoară în metri și kilometri. Un metru e cît un pas bun. Viteza cu care am venit se pare că o depășește sensibil pe aceea a luminii. Pe Terra, cînd fratele meu Laurian și colegii săi îmi vorbeau de viteze superlumină, îi luam în rîs. N-am crezut că se poate realiza așa ceva. I-am crezut niște exaltați pe toți cercetătorii de pe platforma Pietrosul.

— La voi, pe Terra, sau cum îi zici, care sînt vitezele obișnuite pentru deplasarea semenilor tăi dintr-un loc în altul? Dar vitezele maxime?

— La plecarea mea, viteza luminii încă nu fusese atinsă. Eu sînt primul care, ați văzut, din întîmplare, am depășit această viteză. Vitezele obișnuite sînt acestea: pe căile special amenajate, distanța Timișoara—Tokio, București—Caracas sau Baia Mare—Beijing se străbate în circa 50—60 de secunde. Mai mult durează perioada de pregătire. Vreau să menționez că această viteză se realizează numai prin containerizarea individului și expedierea lui prin tunel. Securitatea e asigurată pe deplin. Vreți poate să știți și cîte cușete pot circula simultan prin tunel. Una singură. E rezolvată totodată problema șocurilor de pornire și de oprire. Omul nu simte nici o tulburare. Amortizarea e perfectă. Probabil și la nava mea funcționează același mecanism. Teoretic, la o viteză mare și o oprire bruscă, inerția e obligatorie. Dar nu știu de fapt nici de ce-i necesară inerția și nici de ce nu a acționat în zborul meu. Nu sînt de specialitate.

— Prin unde călătoriți?

— Nu înțeleg întrebarea. Cum „prin unde"? Vreți să spuneți „prin unde radio"?

— Da, exact! Prin unde radio transmiteți persoanele dintr-un loc într-altul?

— Nu. N-am ajuns cu tehnica pînă acolo. Deocamdată prin unde transmitem mesaje sau dirijăm nave de la distanță, însă omul nu-l putem transporta prin unde. Cum ar veni asta? Să-l introducem într-o cutie, să-l facem un fel de nici un fel și să ajungă la destinație altă materie? Nu pricep. Pe Pămînt nu este încă așa ceva. Adică să intre într-un aparat de emisie și să iasă în cel de recepție. Nu-s de specialitate, dar v-o spun deschis:

chiar dacă ar exista un asemenea procedeu, ar fi perimat. Viteza superlumină cred c-am atins-o eu. Altfel cum aş fi ajuns pe o planetă atît de îndepărtată? Voi aţi zburat pe alte planete?

— Pe sateliţii din jur. Acum ne pregătim să zburăm pe planetele cele mai apropiate din sistemul nostru.

— Dacă puteţi zbura şi prin unde radio, cum de n-aţi vizitat Universul întreg?

— Încă nu se circulă prin unde. Problema e în studiu.

— Aha, pricep! Doresc să vă mai pun o întrebare.

— Poftim.

— Nu ştiu cum aţi reuşit să vorbiţi cu mine într-o limbă pămînteană.

— N-am vorbit în vreo limbă terestră. Noi am vorbit şi ne vorbim limba noastră. Aparatul pe care-l folosim noi însă traduce orice: limbajul articulat, semnalele sonore, semnalele vizuale şi aşa mai departe. Interpretează instanteneu orice sistem de comunicare.

— E mare aparatul ăsta?

— Îţi oferim şi ţie unul.

Un robot îmi aduce un fel de brăţară sau un inel mai mare. Pare din cauciuc sau din aşa ceva.

— Poftim, pune-l pe mînă, mi se spune.

Întind „inelul" şi-l trag pe braţul stîng, întocmai cum aş face cu o curea de ceas elastică. Nu-mi pot da seama unde-s piesele ce compun aparatul. Cu cît îmi forţez mintea mai mult, cu atît pricep mai puţin. Adică, nimic. Şi e păcat. Noi, pămîntenii, sîntem înapoiaţi în multe probleme. Am rezolvat de mult chestiunea deplasărilor spre lună, spre Marte şi spre alte planete ale sistemului nostru solar. Există chiar un exod al populaţiei spre aceste planete. Totuşi, mijloacele noastre de deplasare sînt, după opinia mea, prea rudimentare, prea meşteşugăreşti. Gradul nostru de civilizaţie nu este la înălţimea posibilităţilor de cercetare de care dispunem. Chiar dacă viteza noastră de deplasare între diferite puncte ale globului este apropiată de aceea a gîndului, zborul spre alte planete este încă anevoios...

— Prea multe gînduri despre planeta voastră! aud eu o voce.

— De unde ştiţi? caut eu să mă apăr.

— Aparatele noastre înregistrează totul.

— Dacă aveţi aparate atît de perfecte, ce rost are

să mă interogați în legătură cu niște secrete pe care le-aș deține eu?

— Dorim numai o confirmare.

Se poartă cu mine destul de straniu. Au și n-au încredere în mine. Știu foarte multe, dar nu par siguri de ei înșiși. De aceea, cred, îmi tot pun întrebări, mă tot descos și tot nu ajung la capăt. Eu însă n-am de ales: trebuie să mă port cuviincios, să răspund la întrebări, să trezesc cît mai puține bănuieli sau suspiciuni.

Ca din senin, cade acum, o nouă întrebare:

— Din ce material îți este construită nava?

— Nu știu, v-am mai spus. Pentru mine ar fi suficient și dacă aș ști s-o manevrez, spre a mă putea întoarce acasă.

— Mai stai puțin. Nu te grăbi.

— De ce?

— Trebuie s-o controlăm amănunțit.

— Controlați-o! Dacă aflați cum funcționează, arătați-mi și mie.

— Nu ne putem apropia de ea.

— Și eu ce pot face?

— S-o demontezi tu.

— O, asta nu! Dac-o desfac, cine-o mai pune la loc?

— Atunci spune-ne măcar de ce noi nici măcar nu ne putem apropia de ea, iar tu poți intra și ieși cînd vrei de acolo. Mai mult. Nici aparatele noastre nu pot face cópii după mecanismele din navă.

— N-aș putea să vă dau un răspuns sigur. Cred însă că e vorba de diferențe de structură biologică între voi și mine, în ciuda aparentei noastre asemănări. Probabil că și aparatele diferă. Ale voastre or fi construite după alte principii.

— Alte principii, alte principii! Dar cu ajutorul lor îți citim și gîndurile. Deci sînt aparate bune.

— Mă rog, nu zic că-s proaste, dar nu s-or potrivi cu mecanismele navei. Structura noastră biologică este însă sigur diferită. De pildă, eu vă văd transparenți. Adică văd toate «piesele» din care sînteți asamblați. Păcat că nu vă pot citi și gîndurile, ci numai vi le deduc.

— Noi transparenți? se mirară «supercivilizații».

— Da, voi!

— *Tu* ești transparent!

— Imposibil. N-am fost niciodată.

— Pentru noi ești. Dar mă tem că sistemul nostru optic diferit e cauza că ne vedem reciproc transparenți.

— Interesant! La asta nu m-am gîndit...

Și nici nu-mi vine să cred că poate fi adevărat. Dar nedumeririle mele, ca și ipotezele formulate de «supercivilizați» cu privire la natura noastră, a pămîntenilor, nu s-au oprit aici. Multe am mai discutat cu ei despre diferențele în modul de a ne alimenta, despre aparatul de tradus pe care mi l-au dăruit, despre edificiile suspendate, despre sursele de lumină. Ca să nu mai vorbesc de modalitatea de perpetuare a speciei lor. Răspunsul prietenului meu Hiper (pe care mi-l cîștigasem prin indiferența față de propria-mi soartă) la această ultimă întrebare a constat într-o mirare:

— Cum e posibil și altfel decît prin prepararea embrionului în eprubetă?

În loc să-i povestesc despre repulsia noastră totală față de astfel de metode (încercate și pe Terra cîndva) am trecut la alt subiect, care mi s-a părut mult mai interesant. Anume, am vorbit despre nivelul de dezvoltare a tehnicii, în strînsă corelație cu ajutorul pe care-l poate da aceasta omului, respectiv ființei raționale. «Supercivilizații» au ținut să fie cît mai convingători încă de la începutul discuției:

— Dă-ne voie să-ți prezentăm o mostră.

— Privește!

Ca la comandă, în fața mea apăru un tablou cunoscut ce mă uimi și în același timp mă derută. Nu am găsit nici o explicație la ceea ce am văzut.

Ca pe un ecran cinematografic s-a ivit o lume cunoscută mie, prea cunoscută. Și această lume pare de-a dreptul vie, în relief. Nu ca la cinema, unde se văd doar umbre mișcătoare. Iată: în primul moment am zărit un taraf de muzică populară ce interpretează cîntece ale strămoșilor mei din secolele XIX—XX. Vin apoi dansatorii în pitoreștile lor costume tip Săliște XX. Sînt extrem de vioi. Eu mă entuziasmez de-a dreptul. Am uitat unde mă aflu. Mă simt ca acasă! Îmi vine să mă apropii de cîntăreți și dansatori, să-i pipăi, să văd dacă totul e adevărat sau sînt numai închipuiri, fantasme de-ale mele. Bucuria fără de hotar ce a pus stăpînire pe mine nu mă lasă să mă mișc. Trebuie să sorb fiecare clipă și să nu-mi pun întrebări inutile.

După dansatori vine un cîntăreț de operă, cam infatuat, dar cu voce plăcută. Îl ascult puțin, apoi mă bate gîndul să intru în vorbă cu el, să-l întreb ce mai e nou pe pămînt, dacă se știe de zborul meu. N-apuc să-mi pun în aplicare planul, pentru că în fața mea apare o altă scenă, la fel de vie. Ba nu, cu mult mai vie: o interpretă de muzică ușoară. Să vă spun că era extrem de drăguță? Cred că e suficient să vă mărturisesc dorința mea de atunci de a sări spre a o îmbrățișa. Firește, înainte ca eu să pot face vreun gest în acest sens, «tabloul» s-a schimbat. Pentru a apărea pe «ecran»... ce credeți? Figura mea. Mă văd la revelionul meu ultim de pe Pămînt. Mă recunosc și-i recunosc pe toți participanții. Urmăresc secvența care descrie, indiscret, „amețirea" mea, flirtul și urcarea în navă. Aflu reacția celor rămași pe Terra, îngrijorarea lor pentru soarta mea. Prin fața mea trec apoi alte secvențe ce mă lasă cu inima întristată. Nu pot găsi secretul manipulării navei. Ce era mai important pentru mine n-am putut desluși. Nu mi s-a prezentat nici familia mea, de care gîndul nu m-a despărțit nici un moment.

— Ei, ce zici? mă întrebară politicoasele mele gazde.

— Interesant, răspund. Îmi puteți spune cum ați reușit să captați aceste secvențe?

— Cum să nu? E mai ușor decît îți închipui. Ai avut în față o simplă fotografie a imaginilor din memoria dumitale.

— Nu înțeleg.

— Cu ajutorul aparatelor noastre am reușit să-ți copiem memoria, pentru a afla de unde vii și ce gînduri ai.

— Un lucru nu înțeleg, totuși. Mi-ați fotografiat amintirile, asta e clar. Cum ați reușit însă să aflați reacțiile celor rămași pe Terra, reacții pe care eu nu le înregistrasem. Nu avusesem cum face asta, din moment ce în acele clipe eu eram deja în înaltul cerului.

— Nici asta n-a fost foarte complicat. Fără să-ți dai seama, creierului tău i s-au transmis imagini din creierele celorlalți.

— Mda! Înaintată tehnică! Și ciudată..."

După ce Adrian Columbescu, în mod cu totul întîmplător, a reușit să-i ajute pe „supercivilizați" în campania de combatere a unei epidemii de deshidra-

tare izbucnite pe neaşteptate, şi-a luat din nou zborul prin Univers. „N-am coborît în zadar pe această planetă. Brăţara pe care mi-au dăruit-o «supercivilizaţii» mi-ar putea fi de mare folos. Doamne, dar eu vorbesc ca şi cum m-ar bate gîndul să mai rătăcesc printre stele!

Or, eu nu pot avea alt ţel decît întoarcerea grabnică pe Pămînt, la cei dragi".

PLANETA VIGILENȚEI

Totul a venit pe neașteptate. Adrian Columbescu nu e în stare nici acum să reconstituie întîmplarea ce l-a azvîrlit pe mica planetă galbenă.

...Cușeta își vedea de drum printre aștri. Plictisit și amărît, ca de obicei, Adrian dormita. Deodată simți o smucitură neobișnuită. Mica lui navă își schimbă complet direcția. Și nu mai înainta cu aceeași viteză. Butoanele s-au stins toate. „Ce s-a întîmplat? Sînt la discreția vreunei gravitații! Mă prăbușesc". Într-adevăr, de cușetă se apropia vertiginos un corp ceresc de formă neobișnuită. „De fapt nu planeta se apropie de mine, ci, invers, eu mă îndrept spre ea. Am uitat lecțiile de fizică la care asistau elevii secolului XX și despre care ei povesteau cu atîta haz de revelion, cînd se întorceau la țară în vacanță".

Columbescu se miră și mai mult cînd simți că dulăpiorul lui zburător s-a oprit. Stătea suspendat la vreo douăzeci-treizeci de kilometri distanță de suprafața planetei. Se legăna doar ușor, precum crengile unui copac în bătaia vîntului. Atunci își dădu seama că nava lui fusese capturată. Se comporta ca o pasăre în laț. „N-o fi chiar legată?" Privi cu atenție, dar nu reuși să vadă vreo funie sau vreun laț. „Cine știe? Ăștia or fi foarte avansați. Au legat-o cu unde-radio sau cu raze de lumină".

Brățara începu să traducă:

— Cine ești și ce gînduri ai?

— Sînt pămîntean și doresc să mă întorc acasă.

— N-am auzit de planeta asta. Înseamnă că ne minți.

— Nu, nu vă mint. M-am rătăcit printre stele și nu știu cum să mă întorc pe Terra.

— A, Terra? Adineaori parcă vorbeai despre Pămînt.

— Pămînt sau Terra e totuna. *Terra* e un cuvînt latinesc, iar *Pămînt* derivă din *pavimentum*. Așa numeau strămoșii mei, români, Terra.

— Ai vorbit destul. Acum trebuie să ne răspunzi la o întrebare.

— Vă ascult, zise Columbescu cu neliniște în glas.

— Spune-ne ce conține nava ta. Ce arme ai pe ea și cum pot fi puse în funcțiune?

— N-am nici un fel de arme. Dealtfel, pe Pămînt nu mai există arme. Au fost distruse de mult.

— Lasă-ne în pace cu Pămîntul tău! Nu ne interesează ce faceți voi acolo.

— Am vrut doar să spun...

— Nici asta nu ne interesează. Răspunde la întrebare.

— V-am răspuns. N-am arme.

— Adică vrei să ne prostești că ai pornit la vînătoare în Cosmos fără arme?!

— Dar n-am pornit la nici o vînătoare. M-am rătăcit. V-am spus asta încă de la început.

— Da, am luat act de abilitatea ta. Nu uiți ce-ai spus anterior.

O altă voce comandă:

— Așezați-l pe sol. Ne vom convinge singuri dacă a mințit sau ba. Și dacă a mințit...

Nava fu smucită din nou. În cîteva secunde Columbescu se afla pe sol. Un sol mocirlos, dar pe care (s-a convins ulterior) nu era greu să umbli, pentru că gravitația abia dacă se simțea.

I se porunci să părăsească nava. Columbescu execută întocmai. Abia acum văzu că în jurul lui se aflau mii sau poate milioane de ființe vorbitoare. Toate-l priveau cu curiozitate. Dar și mai curios se uita musafirul la noile sale gazde. Observă că seamănă în multe puncte cu oamenii. Poate tocmai de aceea i s-a trezit interesul pentru o examinare amănunțită a înfățișării lor. Aveau patru membre ca și oamenii, stăteau în poziție verticală, tot ca și oamenii. Ce e drept, zări cîteva mai prin spate care stăteau în patru labe. Dar acum nu le dădu prea mare atenție. Abia mai tîrziu va înțelege că de fapt

acestor ființe le face mai mare plăcere să umble în patru labe decît în două. Umbletul în poziție verticală era pentru ele obositor și „inutil", cum îi va explica cineva. „E mai mult o fudulie", va adăuga acel cineva.

Ce-l intrigă însă pe Columbescu fu forma capului: perfect pătrată. Ca și planeta lor. „Înseamnă că partea superioară a corpului unei ființe împrumută forma planetei pe care viețuiește acea ființă. Trebuie să urmăresc asta în călătoria mea forțată prin Univers. Asta, desigur, în caz că voi scăpa de aici".

Gîndurile îi zburau de colo, colo. „Poate că și noi, pămîntenii, avem capul rotund pentru că așa e forma planetei noastre. Da, dar nu toți oamenii au scăfîrlia perfect sferică. Ba cei mai mulți (dacă nu toți) o au deformată, turtită, alungită... Ei, să știi că așa o fi. N-am reușit încă să imităm bine natura. Nu ne-am apropiat suficient de perfecțiunea ei. Bine ziceau grecii antici, și după ei eroii revelioanelor mele (care abordau însă această temă doar în noaptea de Anul Nou, împinși spre filozofie de puterea licoarei anacreontice), că progresul omului constă în apropierea de natură și nu îndepărtarea de ea. Capul pătrat la pămînteni înseamnă îndepărtarea de propria-ți natură pentru a imita o alta ce-ți este străină. Da' dacă ăștia de aici, care reprezintă idealul de cap pătrat, ne sînt superiori? Sper să pot constata adevărul și mai ales să-l pot împărtăși pămîntenilor. Ehei, se vede că-mi plac zicătorile: «Pasărea mălai visează». Nici n-aș fi mulțumit să scap teafăr de aici. Mă gîndesc chiar mai departe: să ajung din nou pe pămînt".

Reflecțiile acestea îl făcuseră pe Adrian Columbescu să uite pentru cîteva clipe situația în care se afla. Dar numai pentru cîteva clipe, într-adevăr. Pentru că „cel mai pătrat dintre capete" porunci:

— Să fie dus pe eșafod!

Pămînteanul înlemni. „Deci ăștia m-au și condamnat la moarte. Pentru ce? Doar nici cu vorba nu i-am supărat". Adrian Columbescu fu împins de cîteva capete pătrate spre un podium care cu adevărat semăna a eșafod. Cînd spunem „fu împins de cîteva capete pătrate", vorbim la propriu. După cum va afla mai tîrziu Adrian, forța fizică a acestor matahale e concentrată, aproape toată, în cap, care e de o duritate nebănuită. „Oare nu

i-or fi cunoscut pămîntenii cîndva? De unde avem noi expresia «tare de cap»?"

Ajuns pe eşafod (căruia, să recunoaştem, îi lipsea totuşi elementul esenţial, adică instalaţia de supliciu), Adrian auzi comanda „celui mai pătrat dintre capete":

— Începe judecata!

Apoi „un pătrat chel" (ceilalţi aveau capul acoperit cu stufăriş) începu interogatoriul:

— Spune, acuzat, cine te-a adus pe planeta noastră.

— De unde să ştiu eu asta? răspunse Adrian printr-o întrebare.

— Pe noi nu ne interesează de unde ştii. Noi aşteptăm să ne spui cine te-a adus aici, replică aspru judecătorul.

— Repet, n-am de unde să ştiu. Nava mea şi-a schimbat brusc direcţia în care o pornise şi s-a apropiat de astrul dumneavoastră.

— Deci n-ai detectat nici o forţă care te-a împins către noi. N-ai văzut şi n-ai auzit nimic.

— Nu, decît o smucitură, datorată unor cauze necunoscute mie.

— Eşti condamnat la detenţie în frig. Harţabala, ia-l de aici! De astăzi eşti paznicul lui. Răspunzi cu picioarele de el.

Apoi judecătorul chel se întoarse către „capul pătrat suprem", un fel de rege, se închină şi aşteptă smerit o apreciere:

— Sentinţa este bună, încuviinţă „regele". În plus, Harţabala îi va spăla buricul degetelor de la picioare de trei ori pe zi. Străinul va învăţa astfel să ne aprecieze şi să ne iubească.

Columbescu nu pricepu nimic. N-a înţeles nici sentinţa şi nici sensul recomandărilor pe care căpetenia supremă le-a dat gardianului. Era bucuros însă că a scăpat cu viaţă. Urcarea pe eşafod nu-ţi poate da speranţe mai mari. „Dacă stau bine şi mă gîndesc, e aproape de necrezut. Prin secolele XV—XIX, ba chiar mai tîrziu pînă spre veacul al XX-lea, eşafodul însemna pe Pămînt moarte sigură. Bogdaproste că ăştia n-au fost pe Terra în acele vremi!"

Cu aceste gînduri şi cu această recunoştinţă, Columbescu se îndepărtă de mulţime, urmat de un „cap pătrat" înarmat pînă-n dinţi. O vreme nu zise nimic, ci doar îşi examina gardianul în tăcere. Fireşte, semăna cu

toți ceilalți. Dar părea mai mătăhălos, mai lipsit de ambiție și poate mai trist. „Cred că și el o fi pățit ceva. E prea trist și prea tăcut". Columbescu remarcă în plus că, deși Harțabala era mai zdravăn în trup decît ceilalți, pătratul (capul, vreau să zic) îl avea mai mic decît ceilalți. În afară de asta, uitîndu-te atent puteai să observi că laturile nu se întîlneau absolut perpendicular, ci înregistrau o anumită curbură la intersecții. „Așadar, ăsta nu-i în totalitate de-ai lor. Nu le seamănă perfect. Totuși i-au dat o misiune importantă".

După vreo cîteva zile de detenție, timp în care Harțabala n-a scos un cuvînt, iar Columbescu n-a îndrăznit să-l întrebe, atmosfera se mai încălzi. La figurat, desigur. Pentru că peștera în care fuseseră trimiși nu semăna deloc cu plaja de la Miami. Și nici măcar cu pista de schi de la Poiana Brașov. Aici domnea frigul atotputernic și etern.

Columbescu rupse deci tăcerea:

— Spuneți-mi, domnule Harțabala...

— Ce „domnule"? Cine-i harțabală nu poate fi domn. Ori ești domn, ori harțabală.

— Iertați-mă, n-am vrut să vă supăr. Eu credeam că așa vă cheamă.

— Așa credeți toți, răspunse mohorît și puțin ostil gardianul.

Urmă o perioadă grea de tăcere. Adrian nu îndrăznea să reia firul conversației, deși ar fi dorit foarte mult să stea de vorbă cu această ființă, care, în ciuda misiunii sale ingrate, nu reușise să se facă insuportabil. Dimpotrivă. Columbescu observase la el o oarecare înțelegere și bunăvoință față de suferințele la care fusese el supus.

După alte cîteva ore de așteptare, Columbescu auzi:

— Totuși cine te-a adus aici?

„Și ăsta începe! Deci judecata nu s-a terminat. Ăștia mă cred spion, desigur".

— Am spus și acolo, pe eșafod: nu știu. Și nici măcar nu bănuiesc.

— Asta e rău. Rău de tot, drumețule!

Ce mult îi plăcu lui Adrian acest apelativ! În secolul XX pe pămînt, „drumețule" se folosea în sens de compătimire, însemna bun venit și ofertă de ajutor. Oricum, nu i se zicea „drumeț" omului venit cu gînduri rele sau agresorului.

— De ce e rău, domnule gardian?

— Nu-nţelegi odată să nu mă mai „domneşti"? Zi-mi harţabală şi gata! Eu am trecut de perioada dulcegăriilor şi a autoînşelării. Sînt o harţabală şi nimic mai mult.

Într-un prim moment, Columbescu vru să-l întrebe pe paznic ce înseamnă în limba de pe această planetă „harţabală", dar se răzgîndi. Pentru nimic în lume n-ar fi vrut să-şi supere interlocutorul, care, se arăta, în fond, atît de binevoitor cu el. Reluă deci firul dialogului abia părăsit, fiind sigur că va sosi şi timpul altor destăinuiri:

— De ce faptul că nici nu bănuiesc cine... îmi înrăutăţeşte situaţia?

— N-ai înţeles? N-ai priceput sensul judecăţii la care comandantul nostru te-a supus?

„Aha, comandantul! Aici e deci guvernare militară".

— Am cam priceput eu ceva. Dar nu sînt vinovat, ţi-o jur şi dumitale!

— Ce-ai priceput?

— Păi, nu sînt bănuit de spionaj? Nu se crede că am venit de pe vreun alt astru ca să fur secrete militare?

— Nuuu! Se vede că nu ne cunoşti. Noi n-avem nici un fel de secrete. Armată nu este pe această planetă.

„Deci nu-i guvernare militară!"

Noi avem doar poliţie: poliţie activă şi pasivă. Sau cu alţi termeni: poliţie operativă şi poliţie de pază. Pe planeta noastră nu există idei ascunse. Aici la noi există cîteva reguli precise şi imuabile. Cum se zice pe o planetă, vizitată de mine în urmă cu două-trei care de ani: „Are idei puţine, dar fixe". Deci avem un număr finit de reguli. Pe acestea le cunoaşte întreaga suflare a planetei. Şi le-a cunoscut dintotdeauna.

— Adică se transmit din generaţie în generaţie, completă Columbescu.

— Ce generaţie? A, da, am înţeles! Am mai auzit de aşa ceva în călătoriile mele. Aici nu există generaţii, prietene. Sau cel puţin nu există în sensul biologic al cuvîntului. Fiinţele de pe această planetă s-au născut odată cu astrul însuşi şi vor pieri la fel. Deşi ceva e oarecum neclar. Odată l-am auzit pe judecător vorbind de strămoşi, de o anumită familie Caradas. Zicea că toţi

ai lui s-ar trage din Miguel Caradas, născut pe un astru îndepărtat, cu numele de Amerisuda sau aşa ceva. Dar asta poate fi o simplă poveste sau o invenţie.

— Deci nimeni nu se naşte şi nimeni nu moare? făcu ochi mari Adrian.

— Nu. Noi sîntem veşnici.

„Groaznic! Înseamnă că ei mă socotesc şi pe mine la fel şi cred că pot rămîne aici mii şi milioane de ani".

— Va să zică de aceea n-am fost condamnat la moarte, gîndi cu voce tare pămînteanul.

— Nu! Poliţia noastră a cercetat şi a aflat că eşti muritor. Pe alţii, aflaţi în situaţia dumitale, i-a condamnat şi la moarte. Depinde de gravitatea faptei. Dar în nici un caz n-au fost condamnaţi în prima instanţă.

— Adică eu voi mai fi judecat, se exprimă nedumirit şi cu nelinişte în glas Columbescu.

— Sigur. Şi nu o singură dată. Pînă vei mărturisi.

— Ce să mărturisesc?

Adrian îşi dădu seama că discuţia ar putea aluneca iarăşi spre impas şi corectă traiectoria. Şi cine mă va judeca în a doua şi în a treia instanţă?

— Tribunalul. Cine să te judece?

— Dar acum trei săptămîni cine m-a judecat?

— Pretorul, adică „pătratul chel".

— Ce înseamnă „pătrat chel"?

— Cum „ce înseamnă"? N-ai văzut că judecătorul tău era chel? Adică era bătrîn, folosind un termen de pe alte planete.

„Ăsta a fost sigur pe Pămînt!"

— Bine, dar ai spus că aici toţi sînteţi de aceeaşi vîrstă.

— Exact. Numai că, în funcţie de însărcinările pe care le are, „pătratul" e corijat.

— Adică?

— Adică judecătorul trebuie să fie chel, paznicul, solid, „operativul" mai suplu în corp, cărăuşul mai tare în labe şi aşa mai departe. Toate astea se realizează sub stricta supraveghere a comandantului.

— Dar comandantul?

— El are capul, adică pătratul, mai mare. În plus, laturile la el sînt perfect perpendiculare.

— Şi cum s-a realizat asta?

O tăcere de mormînt se așternu peste ultima întrebare. Columbescu înțelese că a mers prea departe. Continuă însă în gînd: „Și mai zic că n-au secrete!" Spre deosebire de data trecută, cînd convorbirea fusese reluată de gardian, acum Adrian își permise să întrerupă tăcerea, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat:

— Ce deosebire e între tribunal și pretor?

— Tribunalul e compus dintr-un complet de judecată format din „pătratul chel", apărătorul este tot el, juriul care se retrage pentru deliberare, se înțelege..., tot el îl compune.

— Adică, cum „îl compune"? El stabilește componența juriului?

— Nu. Juriul este compus din „pătratul chel". Adrian rămase consternat.

— Deci voi nu aveți un tribunal, ci un „pătrat" care...

— M-ai înțeles greșit. Avem și curte supremă de justiție. Se înțelege însă că ea e compusă tot din „pătratul chel".

„Se-nțelege, se-nțelege..."

— Bine, dar de ce atîtea denumiri...? mai îndrăzni Columbescu.

— Așa cere regula. Ți-am spus; noi avem puține reguli, dar fixe. Dar văd că nu ești dumerit. Ascultă-mă pe mine, care am umblat, nu glumă, prin universul ăsta. Nicăieri nu e mai bine organizată justiția ca la noi. Ce atîția magistrați? Ți se pare normal ca tribunalul să anuleze ordonanța pretorului sau ca decizia tribunalului să fie anulată de curtea supremă? Unde mai e atunci prestigiul justiției, care trebuie să fie imparțială și infailibilă?

— Imparțială, da! Infailibilă, nu! Cine e infailibil?

— Păi, o justiție care recunoaște că face greșeli poate avea prestigiu?

Columbescu nu mai zise nimic multă vreme. „Cine știe? Poate că vorbește serios. Asta o fi concepția lui cu privire la justiție. Sau poate că se teme să-și exprime gîndurile în mod deschis. Oricum, eu trebuie s-o las baltă. Dar ce să mai vorbesc cu el? Acum, că am întrerupt tăcerea, nu mai pot sta așa, fără să fie ceva".

Adrian așteptă să reînnoade celălalt conversația. Harțabala tăcea însă. Părea obosit și plictisit.

„Dar stai... Nu mi-a răspuns încă la întrebare: De ce îmi agravez situația, recunoscînd că nici nu bănuiesc datorită cărui fapt nava mea a luat-o spre planeta galbenă? Îl pot deci întreba încă o dată".

— Domnule, adică stimate Harțabala, nu mi-ați răspuns complet („de fapt, deloc") la întrebarea despre agravarea situației mele datorită nebănuielii... Aici se încurcă puțin Adrian. Polițaiul înțelese însă și interveni cu bunăvoință:

— N-ai înțeles pentru că nu ne cunoști încă. Nu ne știi organizarea statală, nu ne știi regulile. Nu-ți este cunoscut nici măcar scopul fundamental al societății noastre.

— Care este..., interveni Columbescu în momentul nodal.

— Vei afla îndată. Dar mai întîi să-ți expun rînduielile sociale de la noi. Ai văzut că avem un comandant. Ai văzut că avem și judecător. Știi că sînt polițiști. Există bineînțeles și „o societate civilă", cum i s-ar spune prin alte părți. Adică oamenii fără funcții. Cei asupra cărora se exercită autoritatea.

— Am înțeles. Dar cu ce se ocupă ăștia fără funcții?

— Cu ce se ocupă? Nu fac mai nimic. Ară, seamănă, recoltează. Confecționează diverse unelte pentru ei și ornamente pentru comandant. Asistă la dezbaterile tribunalelor și aprobă sentințele.

— Sînt deci un fel de juriu.

— Nu, nici pomeneală! Pur și simplu, comandantul le-a permis să-și exprime aprobarea față de sentințele pe care le pronunță instanțele judecătorești.

„Instanțe!"

— Deci nu ele emit deciziile? Și nici măcar nu le votează?

— Ce să voteze? Doar ți-am spus clar că asta e treaba instituțiilor însărcinate cu administrarea justiției.

„Chelul ăsta a ajuns acum și instituție, ba chiar instituții..." Să mai adaug ceva. Se ocupă și cu creșterea ființelor inferioare. Precizare utilă, pentru că în legătură cu asta avem cele mai mari necazuri.

— Adică?

— Producătorii ăștia („societatea civilă") cresc animale, ființe inferioare și muritoare. Animalele slujesc la diverse munci pe care „capetele pătrate" nu le pot

executa. Deci fiecare individ are în păstrare un număr de păsări, de șerpi, de bivoli, de broaște. Polițaii operativi acționează. Și nu o dată fură găini, broaște, ba și elefanți. Cum la noi furtul este interzis, crescătorul de animale trebuie să descopere hoțul și să-și aducă animalele înapoi în staul. Dacă nu reușește este deferit instanței de judecată.

— Deci pretorului.

— Exact, întîi pretorului. Dacă nici pe eșafod nu reușește să arate cu degetul pe făptaș, e condamnat.

— Cum adică? Polițaiul fură și omul de rînd trebuie să descopere cine a furat?

— Exact! Nu e normal?

— Păi, cum să fie normal? La noi polițaiul nu fură, ci încearcă să-i prindă pe hoți.

— Și atunci cu vigilența cine se ocupă?

— Cum „cine se ocupă"?

— Așa, simplu! Dacă polițaii nu mențin trează vigilența oamenilor, atunci cine face acest lucru?

— Cine să facă? Hoții, criminalii, borfașii, trădătorii.

— Bravo! Asta mai zic și eu societate! Să te bazezi pe hoți, pe criminali... Ia stai, ce-s ăia criminali?

— Ucigașii. Cei care omoară.

— Mda, am înțeles. Pe planetele cu generații. Sau cum ar fi aici la noi, capetele pătrate care ar distruge boii, măgarii și porcii sau alte animale.

— Nu, nu! Criminalii sînt doar cei care omoară oameni, ființe superioare, cum ești dumneata sau eu. „Capetele astea pătrate sînt superioare al dracului!"

— Nu mai complica lucrurile. Am înțeles ce-s criminalii; niște borfași aproape tot atît de periculoși ca hoții.

— Ba mai periculoși! interveni prompt Columbescu.

— Bine, fie cum zici tu! Important este că voi vă încredințați destinul acestor specimene.

— Ba deloc. Noi încercăm să-i prindem. („Vorbă să fie! De cînd nu mai avem noi hoți și criminali pe pămînt! În secolul XX, ba și în XXI au fost însă destui. Prea mulți. Nu m-apuc să-i explic însă ăstuia, c-apoi nu mai termin discuția pînă mîine".) Și după ce-i prindem, îi pedepsim aspru.

— Clar! La voi totul e pe dos. Vă încredințați

soarta borfaşilor. Dacă totuşi ăştia vă servesc, îi pedepsiţi. Păi, nu înţelegeţi că aşa întreaga voastră societate se duce de rîpă?

„Acum nu-l înţeleg eu pe el. M-a cam zăpăcit".

— De ce spuneţi dumneavoastră că la noi totul e pe dos?

— Pentru că aşa este. Scopul fundamental al unei societăţi este vigilenţa.

„Da, acum am înţeles. Dar să-l las să continue". Toţi membrii ei trebuie să apere vigilenţa cu preţul neodihnei şi al sacrificiului suprem.

„Care-o fi la ei sacrificiul suprem?"

Poliţia are înalta menire de a ţine trează vigilenţa tuturor cetăţenilor. Aceia care nu se dovedesc însă la înălţimea acestei misiuni trebuie aspru pedepsiţi. Deci cetăţeanul care nu reuşeşte să identifice nici pe eşafod pe poliţaiul care i-a pus vigilenţa la încercare...

— Da' dacă furtul a fost săvîrşit de altcineva?

— Adică?

— Adică nu de către un poliţai.

— Asta nu se poate.

— De ce să nu se poată?

— Ar fi încălcare de competenţă, uzurpare. În societatea noastră paza vigilenţei este încredinţată exclusiv poliţiei.

— Cu alte cuvinte voi n-aveţi hoţi.

— Nu!

— Atunci de ce atîta larmă în jurul hoţiei?

— Dumneata nu înţelegi că hoţia este doar o armă de luptă împotriva... împotriva... nevigilenţei? Cu hoţia, adică, reuşim să dovedim că anumite capete pătrate nu sînt vigilente. Asta înseamnă că am apărat scopul fundamental al societăţii, însăşi raţiunea noastră de a fi.

Adrian nu mai puse multă vreme nici o întrebare. Peroraţia gardianului, care timp de trei săptămîni i se păruse mai mult decît tăcut, îl obosi. Doar gîndurile îi mai dădeau tîrcoale, dar şi acestea în mod cu totul dezordonat.

„Nenorocitul! Cu cîtă cerbicie apără o societate care nu-i oferă decît statutul de sclav... Dar să-l ia dracul! Dacă aşa-i place? Oare îi place cu adevărat sau numai se preface?

Vorba-i alta însă. Cum scap eu de aici? Ăştia, cu

«vigilenţa» lor, mă condamnă la detenţie pe viaţă. Bine că nu mă omoară. Să-i cer ajutor gardianului? El e mic. Poate un sfat?"

Columbescu îşi făcu în cele din urmă un plan care nu cuprindea nici sfatul şi nici ajutorul Harţabalei. Ajuns în faţa „tribunalului", desfiră ţesătura planului care-i derută total pe stăpînii acestei stranii planete.

— Ce poţi să ne spui despre devierea cuşetei tale spre noi? fu prima întrebare a „chelului", pardon, preşedintelui completului de judecată.

— Răspunsul la această întrebare este atît de important pentru securitatea planetei dumneavoastră, încît nu-l pot rosti în faţa a sute de capete pătrate.

Un murmur de înfiorare trecu prin mulţime. Judecătorul păli. Comandantul ciuli urechile sale trapezoidale. În general nu era atent la cele ce se spuneau în faţa tribunalului. De pe tronul său platinat contempla supunerea mulţimii şi sorbea gloria-i eternă. Acum însă îşi încordă auzul şi se holbă la acuzat ca un şcolar submediocru ce nu pricepe nimic din explicaţiile profesorului. Doar poliţaii rămaseră impasibili. Pe ei nu-i privea judecata. Misiunea lor se desfăşura înainte şi după judecată. Acum erau neutri.

— Ce-ai spus, călătorule? interveni comandantul.

„Sînt pe calea cea bună. Deşi nu mi-a zis chiar «drumeţule»".

— Nu consider necesar să mai repet, răspunse sec pămînteanul.

— Şedinţa se suspendă! ordonă „cel mai pătrat dintre capete".

— Drumeţule, vino cu mine!

Adrian Columbescu îl urmă pe comandant într-un fel de cort. După un sfert de oră au ieşit amîndoi surîzînd. Nimeni nu ştie ce i-a spus pămînteanul comandantului şi poate nu va şti niciodată. Cert este că, „cel mai pătrat dintre capete" l-a chemat imediat pe Harţabala şi i-a poruncit în auzul tuturor:

— Vei însoţi pe acest drumeţ oriunde va dori el să se deplaseze. Îi vei fi călăuză în întreg Universul şi nimic mai presus pentru tine nu va putea exista, decît credinţa faţă de marele nostru prieten. Ia-ţi nava cu care ai mai călătorit şi întoarce-te atunci cînd stăpînul nostru îţi va permite.

După aceste cuvinte, „cel mai pătrat dintre capete" se înclină reverenţios, iar mulţimea se aşeză în patru labe, ca la comanda de maximă vigilenţă.

Columbescu salută degajat, intră, „ca prin aer", în mica lui navă, apăsă pe cîteva butoane şi o porni vertiginos spre înălţimi. În urma lui venea Harţabala, pe o navă ceva mai mare, un tovarăş de drum ce avea să-i fie nu o dată de mare folos.

INTERMEZZO

Cele două capsule înaintau lin, fără ca vreuna să încerce a o depăşi pe cealaltă. Deodată în faţa lor apăru un glob multicolor. Ghidul tresări.

— Manevră verticală! strigă, aproape cu disperare. Adrian execută comanda automat, uitînd că de fapt nu e nevoie de intervenţia lui. Capsula ar fi pornit spre înălţimi prin imitaţie că doar era legată psihologic de cutia Harţabalei. Dar... se vede că neîncrederea nu-l părăsise încă total pe Columbescu. Prea multe i se întîmplaseră în ultima vreme pentru ca suspiciunile să fi putut dispărea cu desăvîrşire.

În cîteva clipe, cele două capsule se ridicară deasupra astrului multicolor. Abia acum putu şi Adrian să contemple frumuseţea priveliştii. Dedesubtul lor se zărea ceva cu adevărat încîntător: o sferă de mari dimensiuni scăldată în zeci de culori transparente şi suprapuse. Un joc de ape limpezi şi de vapori în care predominau verdele, rozul şi portocaliul. „Cu ce seamănă astrul ăsta atît de neobişnuit?" se întrebă Adrian. „Parcă-mi aminteşte de ceva... A, da, sigur! Mi-am amintit! E vorba de globuleţele pe care le foloseau pămîntenii la revelioanele din secolul XX, pentru a împodobi pomul de iarnă sau ghirlandele ce atîrnau în localuri".

— Frumos în orice caz, se trezi rostind cu voce tare.

— Ce-i frumos? îl întrebă călăuza.

— Spectacolul la care asistăm. Nicicînd n-am văzut atîta lumină, un asemenea joc de lumini. Ştii, pe pămînt, există un popor, francez se numeşte, care şi-a făcut un cult din spectacolele de sunet şi lumină: „son et lumière". În zona centrală a Franţei, pe malurile Loarei, Cherului, şi ale altor rîuri sînt conservate castele vechi, dintr-o

epocă îndepărtată, numită pe Terra evul mediu, edificii care reuşesc şi astăzi să evoce perioade şi evenimente de mult apuse.

— Cum, voi nu conservaţi istoria în bazine ca laringanii? interveni nestăpînit, ghidul. Doar aparţineţi aceleiaşi galaxii.

— Avem şi noi modele supersintetice de conservare. Dar continuăm să manifestăm slăbiciune pentru evocările tradiţionale. Sînt parcă mai ... omeneşti.

— Omeneşti! Prea mult vă cramponaţi de modelul vostru biologic. Măcar dacă ar fi cel mai perfect.

— Păi, este cel mai ...

— Pe dracu'! Nu sînteţi nici măcar pe la mijlocul scării de evoluţie.

— Asta o spun detractorii noştri. Perfecţiunea artistică cine a atins-o?

— Artistic! Asta e o înşelătorie, un mod de a abate biomanul de la preocupările sale superioare.

— Hai să nu ne certăm, replică împăciuitor Columbescu. Nu de asta sîntem aici. Voi, nepămîntenii, nu puteţi înţelege asta, pentru că nu dispuneţi de registrele necesare receptării ei. Dar cu timpul, pe o altă treaptă de evoluţie ...

— Deci sîntem inferiori ...

— Nu, nu! Nici vorbă. Voiam doar să-ţi spun că poporul ăsta terestru, francezii, se delectează şi astăzi, împreună cu oaspeţii, ascultînd şi privind acele spectacole de sunet şi lumină. Pe malul rîului cristalin, în şopotul stins al apelor şi în liniştea serii de vară, o voce tremurătoare evocă istoria castelului, biografiile regilor, domniţelor prinţeselor şi cavalerilor care au umplut cîndva de patimă încăperile şi iatacurile lui intime. Prin jocul de lumini şi acordurile unei muzici din alte vremi se reînvie iubiri şi intrigi, dorinţe şi nestăpîniri străvechi. Mă întreb: şi aici, pe această ciudată planetă, se petrec evenimente asemănătoare? Sau e vorba de altceva?

— De altceva, de cu totul altceva e vorba.

— Nu coborîm pentru o clipă?

— Ferească cerul! Asta ne-ar mai lipsi acum, să ne trezim şi loviţi în ruşine.

— Cum adică „loviţi în ruşine?" întrebă nedumerit Adrian.

— Simplu. Pe planeta de care te minunezi tu atîta locuiesc doar faraoni.

— Faraoni! De unde atîția faraoni?

— Curioși mai sînteți voi, pămîntenii! Credeți că întreg universul se învîrte în jurul vostru. Eu nu mă refer la faraonii din așa-zisa voastră antichitate orientală. Faraon înseamnă la noi ființe cu semnul plus, de sex masculin, cum ziceți voi.

— Și cum e posibil să trăiască pe o planetă doar bărbați? Nu se stinge neamul lor din moment ce n-au femei?

— Nu! Tocmai în asta constă pericolul pe care-l reprezintă acest astru. Acolo există întotdeauna două generații de faraoni, una mai în vîrstă și alta tînără: forța activă și forța pasivă.

— Cum adică? Precizează, te rog. La noi, pe pămînt, tinerii sînt mai activi.

— Vezi că iar vrei să înghesui totul în sistemul vostru de valori? Ați avut voi un scriitor mai demult, tradus și pe alte planete, care a scris un roman cu titlul „Patul lui Procust". Ai auzit de el?

— De cine? De scriitor?

— Da, de scriitor și de roman.

— Cum să n-aud? Doar Camil Petrescu a trăit în secolul XX, pe timpul revelioanelor mele.

— Dar romanul i l-ai citit?

— Mai mult sau mai puțin.

— Am înțeles. Ai citit recenzii despre el sau vreo prefață. Vă știu eu pe voi, pămîntenii.

— Iar te iei de mine. Spune-mi de fapt ce vrei cu patul ăsta al lui Procust?

— Ce vreau, ce vreau? Doresc să-ți spun că pe aici, prin Cosmos, trebuie să te debarasezi de unitățile de măsură terestre. Aici avem altă axiologie. Întorcîndu-ne la planeta din apropierea noastră, care-ți este ție atît de dragă...

— Nu-mi mai este dragă deloc, îl întrerupse grăbit Columbescu.

— Mă rog, poate ți-e frică...

— Cum să-mi fie frică? Ai uitat că de capsula în care mă aflu nu se poate apropia nimeni fără încuviințarea mea?

— Într-adevăr, uitasem. Poate că de fapt mie mi-e frică. „Lada" mea nu este atît de imună. Tocmai asta voiam să-ți spun. Generația mai în vîrstă cedează cu timpul în fața legilor biologice și se dezintegrează. Atunci cei care pînă mai ieri fuseseră tineri îi iau locul.

Dar şi lor le trebuie „carne de tun", ca să mă exprim în limbajul vostru. Şi începe vînătoarea în Cosmos. Vai de cei care trec prin apropiere, ca noi acum! Răpesc deci de pe alte planete... forţă pasivă. Sau ca să vorbim în termeni administrativi, subalterni. Aceştia protestează, încearcă să evadeze. Puţini reuşesc însă. Paza este foarte severă. Ca şi pedepsele.

— În ce ar putea consta o pedeapsă acolo?

— Ei, să nici nu vorbim de asta. Mi-e groază şi mi-e silă. Ţi-aş putea spune că după executarea unei asemenea pedepse, bietul bioman abia mai poate păşi. Şi nu vrea nici mîncare, nici băutură. Nu vrea decît lecturi.

— Ce planetă!... Să ne grăbim! Mărim viteza.

După un timp, cînd Universul începu să le ofere alte priveliști, Adrian Columbescu se adresă călăuzei sale:

— Acum şi aşa nu mai sîntem în pericol...

— Asta s-o crezi tu! Niciodată să nu te consideri în afara pericolului. Nici după ce te vei întoarce pe pămînt. Faraonii vin şi acolo. De fapt, au agenţi pretutindeni şi în permanenţă.

— Dă-i la dracu'! Altceva voiam să te întreb. De unde ştii tu aşa de bine cum trăiesc ei şi mai ales amănunte cu privire la sancţionarea încercărilor de evadare? Doar n-oi fi fost cîndva pe acolo?

— Un nou defect pămîntean: indiscreţia. Ba mai mult...

Adrian îşi plecă privirea. Recunoscu în sinea sa că fusese nedelicat cu tovarăşul său de drum.

BABILONUL CERESC

Ultima decolare îi crease lui Adrian Columbescu iluzii mai mari ca de obicei. O presimțire stranie îl îndemnase să spere că acum se îndrepta cu adevărat spre Pămînt. Apăsase în sfîrșit pe butonul potrivit. Un gînd ce i-a ținut mintea trează timp îndelungat și l-a făcut să-și imagineze (pentru a cîta oară?) întîlnirea cu cei dragi. De data aceasta își închipui nu numai scena revederii soției și a copiilor, ci și nenumăratele convorbiri pe care avea să le poarte cu oamenii de știință, cu artiștii, cu constructorii de nave cosmice, cu tineretul. Își imagină cu plăcere și felicitările ce avea să le primească de la Laurian și de la colegii acestuia, acolo sus, pe Platforma Pietrosul. Ce-ar fi putut, de fapt, să-i bucure mai mult pe cercetătorii SPVS-L decît confirmarea practică a existenței vitezei super-lumină?

Zborul deveni însă din ce în ce mai monoton. Aștrii care-i treceau prin fața ochilor nu semănau deloc cu cei pe care-i văzuse în diversele emisiuni ale poliecranului intercosmic. Nu făceau deci parte din galaxia noastră. Realitatea îi apăru din nou cu adevărata ei față. Și ultima apăsare pe buton fusese la fel de neinspirată.

Această din urmă concluzie îi readuse brusc oboseala în trup. Închise ochii și . . .

„Cușeta" aplanetiză lin. Dar nu se așeză pe sol ca alte dăți, ci rămase suspendată printre crengile albe ale unor copaci ce aduceau cu mestecenii de pe pămînt. Cel puțin la culoare. Căci din alte puncte de vedere semănau mai degrabă cu coarnele unor cerbi foarte bătrîni.

Adrian nu se trezi, deși oprirea din zbor însemna un nou ritm biologic. Curiozitatea noastră este cu atît

mai mare cu cît nu coborîse pe o planetă foarte tăcută. Dimpotrivă. Treaz fiind, pe Columbescu l-ar fi chiar deranjat o aşa de mare gălăgie. În fapt, din toate părţile sosea un zumzet intens şi stăruitor.

Nu ştim cît a mai durat somnul călătorului prin lumi necunoscute. Ştim doar că trezirea s-a produs brusc. De ce? Poate că vreuna din miile de voci care loveau peretele „cuşetei" suspendate s-a vîrît sub crusta conştiinţei lui Columbescu, producînd o explozie sau măcar o scuturătură. Cert este că Adrian a coborît în grabă din ciudatul arbore astral, mai rapid şi mai hotărît decît o făcuseră strămoşii pămîntenilor înainte de a se numi oameni.

Atingînd solul, rămase uimit de duritatea lui excesivă. I se părea că umblă pe plăci de melacart. „Da, da, i se va confirma mai tîrziu. Întreaga suprafaţă a planetei a fost acoperită cu melacart". De ce? Vom afla mai tîrziu.

Grijuliu să nu alunece („o cădere aici ar însemna rupere de oase şi zdrobirea încheieturilor"), Columbescu o porni la drum, fără o ţintă precisă. Zgomotele erau la fel de puternice în toate direcţiile. Nu apucă însă să străbată nici două sute de metri, că zgomotul din direcţia către care se îndrepta se înteţi nespus de mult. Încetul cu încetul desluşi şi voci. E adevărat că frînturile de fraze pe care le recepţiona se deosebeau foarte mult de asociaţiile de sunete articulate ce formau limbajul omenesc, dar pentru Columbescu era absolut clar că era vorba şi aici de un sistem de comunicare. „Ciudat! Nici măcar sunete obişnuite nu sînt. Ăştia comunică pur şi simplu prin zgomote. Cum e posibil aşa ceva? E ca şi cum noi, pămîntenii, ne-am înţelege prin intermediul loviturilor de baros, a scîrţîitului de osii neunse sau a foşnetului pe care-l produce o rochie prea lungă prin contactul cu covorul unui iatac liniştit". Mirarea lui Adrian nu ţinu totuşi mult. Deşi nu era lingvist, îşi dădea seama că zgomotele pămînteşti la care se gîndise nu erau tocmai lipsite de virtutea putinţei de a comunica.

Dar, iată, gîndul trebuie să se întrerupă! În faţa lui Columbescu, apare un fel de arenă. „Seamănă cu amfiteatrele romane de la Verona şi de la Pompei". Faţă de arenele antice sau de stadioanele secolului XX, amfiteatrul ăsta avea însă în plus amvoane: tot la douăzeci-

treizeci de metri distanță se ridica o tribună măiestrit sculptată și cu ornamente. Din fiecare amvon se rostea cîte o predică. Cel puțin așa i se părea lui Adrian. Pentru că, deși nu-și mișcau decît burțile, ființele acelea înnebunite de la tribună scoteau niște zgomote înfiorătoare. Care de care urla mai tare. Ascultători nu aveau, deși între tribune se aflau mii de scaune, mai bine zis fotolii ultraconfortabile. Columbescu ar fi vrut să întrebe de ce oratorii predică în pustiu, dar n-avea pe cine. Nici unul dintre predicatori nu se arăta dispus să-și întrerupă discursul pentru a sta de vorbă cu noul venit.

Columbescu se apropie, plin de curiozitate și de speranțe. Doar-doar s-o milostivi vreunul de el și-i va adresa cîteva cuvinte. „Da, *cuvinte*, își spuse Adrian. Că doar brățara mea îmi transformă orice semn în cuvinte". Așteptă la „intrarea" în arenă, intrare ce se afla, aici, în partea superioară, nu ca pe pămînt. Se cobora, deci, pe stadion. Nimic! Zgomotele se întețeau. Oratorii îl văzuseră probabil și fiecare spera într-o captare a atenției noului venit spre sine. „Dar nu se tem de mine? Nu mă cunosc. De unde știu ei că nu sînt un agresor? Nu se tem că le voi arunca planeta în aer? Nu se gîndesc că aș putea scoate o mitralieră cu care să-i secer în zece secunde pe toți?" Dar ce fel de ființe avea Columbescu în fața sa? Acum le putea vedea mai bine. Constată cu uimire că se asemănau mult cu pămîntenii. În primul rînd, aveau patru membre. Și după cît se părea numai două le foloseau la umblat, ca și oamenii. Aveau cap sau ceva asemănător. „Da, le lipsește gîtul. Și capul e mult mai subțire decît restul trupului, chiar și decît un picior prin dreptul genunchiului". Partea superioară, capul, se termina printr-un cucui. Aveau însă și trăsături diferențiatoare mai accentuate, în comparație cu pămîntenii. Gura, foarte mare, deși n-o foloseau pentru vorbit. Asta era clar. Comunicau cu ajutorul burții, un burduf cu piele de tobă, asemănător buhaiului. Buzele, groase și strîmbe. Buza de jos acoperea jumătate din bărbie. Ochii, veșnic holbați, inflexibili și tulburi. Urechi nu păreau să aibă. Poate vreun orificiu minuscul ce nu se vede de la distanță. Nasul, în schimb, cît un cartof.

„Ia să văd ce spun. Pe care să-l recepționez? M-am hotărît. Iată-l pe cel arămiu. Își freacă frecvent burta

de amvon. Se șterge oare la «gură»? Ba nu! Își întărește argumentația".

— Ce credeți, voi, faraonilor...

„Doamne, unde-am nimerit? Oi fi pe planeta faraonilor despre care mi-a vorbit Harțabala". Și dădu să fugă. Dar atunci, ca prin minune, toți predicatorii i se adresară cu rugăminți plîngărețe:

— Nu te duce. Nu ne părăsi. Nu-ți facem nici un rău. Vrem doar să ne asculți.

— Lasă că vă știu eu, faraonilor...

— Nu te teme, drumețule! Noi sîntem foarte pașnici. *Faraon* înseamnă la noi altceva, nu ca pe planeta „Tartar".

— Doamne, da' ce-o mai fi și asta? Există o planetă „Tartar"?

— Da, sigur că există. Acolo faraonii își întîmpină musafirii cu var nestins. Ești obligat să-l înghiți, pentru ca faraonii să se distreze văzînd cum îți fumegă stomacul. Noi n-avem altă pretenție de la oaspeți decît să ne asculte. Și să dea dreptate celui mai înțelept.

— Dar eu nu mă refeream la tartareni, ci la ăia de pe planeta multicoloră...

— A, da, știm! Te înțelegem. Ăia au fost și pe la noi după „carne de tun".

— Și le-ați dat?

— Ei, cum poți să crezi așa ceva? Ce-i drept, le-am propus un tîrg: acela dintre ei care va asculta în liniște discursurile noastre timp de trei zile și trei nopți, va putea lua ca ostatec pe oricare dintre noi. În plus, ostatecul are dreptul să-și continue predica pînă la sosirea pe planeta multicoloră.

— Și n-au acceptat?

— Ba da. La început toți au fost de acord. Dar numai unul a rezistat cele trei zile și trei nopți convenite.

— Ăla și-a luat deci ostatecul.

— Da, dar după o jumătate de oră s-a întors cu el pe planeta noastră. Faraonul ajunsese la capătul puterilor în cele trei zile și trei nopți. Și-apoi să știi, prietene, că e mult mai ușor să asculți zece nebuni, decît unul singur.

— Adică voi sînteți nebuni?

— Așa ne zic cei care nu ne înțeleg sau care nu pot să pătrundă miezul înțelepciunii noastre.

— Uite, mie mi-ați devenit simpatici. Mai ales de

cînd am aflat că i-ați pus la punct pe faraonii de pe planeta transparentă.

— Ne bucurăm. Fii binevenit la noi! Nu te întrebăm de unde și cum ai ajuns aici. Dorim doar să te simți ca acasă. „«Ca acasă», între tot felul de scrîntiți...?".

Adrian Columbescu se liniști totuși. Numai foamea nu-l lăsa în pace. „Cum să le spun? Și-apoi de unde știu eu că ăștia nu se hrănesc cu pietre? Doar pe melacart nu poate crește grîu". Răbdă cît răbdă, dar apoi îndrăzni:

— Iertați-mă, faraonilor, dar voi nu flămînziți niciodată?

— Aaa, vrei de mîncare! Cum de nu ne-am dat seama? Că doar semeni cu noi, atîta doar că ai o formă foarte (scuză-ne expresia!) caraghioasă. Ți-e foame deci. Cu ce să te servim?

— Pîine aveți? La noi totul începe de la pîine.

— Pîine, pîine, repetă arămiul. Nu știu despre ce vorbești. Poate vrei vînt. A, nu, ăsta-i desert.

„Doamne ferește, ăștia se hrănesc cu vînt!"

— Cum să te hrănești cu vînt? Și de unde vînt? Pînă acum n-am simțit nici o adiere.

— Asta nu-i o problemă. Vîntul poate fi provocat. Avem cîteva instalații ultramoderne de fabricare a vîntului.

— Și cum îl... mîncați?

— Simplu. După ce ne-am hrănit cu pietre, rădăcini, iar la zile mari și cu animale, căscăm gura și vîntul pune capacul. Ba face și digestie.

„Am avut deci dreptate. Aștia mănîncă și pietre".

— Și cum zdrobiți pietrele? Ce dinți aveți voi?

— Poate vrei să spui „roți dințate". Uite (și arătă un loc din vecinătatea burții), pe aici introducem pietrele, rădăcinile și, cum ți-am spus, uneori animalele. Banda le transportă la moara cu roți dințate, iar de aici sfărîmate urcă spre cap. Bineînțeles, la cap ajunge doar materia foarte fină și bine prelucrată. Altfel cum am gîndi? Cu bolovani nu se poate gîndi.

— Dar, iertați-mă, vă rugasem ceva... Poate mîncăm împreună, deși eu n-am să pot înghiți pietre. Știți, n-am roți dințate, am doar măsele.

— Sigur, sigur, îți vom oferi ceea ce poți digera. Dar tu pe unde introduci hrana?

— Pe gură.
— Pe gură? Înseamnă că mîncați foarte puțin.
— Ei, nu chiar. V-aș putea dovedi.
— Să mergem atunci.
— Să mergem atunci. Te-om ospăta cu horombe și macrule, dacă pietre nu-ți plac.

Și Columbescu se luă după ei. La scurt timp, apăru un vehicul ce semăna cu o colibă mare. Intrară cu toții, se așezară pe un fel de spaliere.

— Aproape am și ajuns. Nu simți cum alunecăm? Vezi la ce-i bun melacartul?

Pămînteanul nostru nu mai rosti nici un cuvînt. Aștepta să ajungă la destinație, unde spera să-și potolească în vreun fel foamea îngrozitoare ce-l cuprinsese.

— Să ieșim, propuse arămiul.

Afară, Columbescu înlemni de uimire. În fața sa se deschidea o panoramă uluitoare. Nici arta cea mai rafinată a Renașterii n-a reușit să imagineze ceva asemănător. Într-o găoace de ou uriașă, cu deschiderea spre ei, se arătau toate minunățiile lumii: ape limpezi și jucăușe, o floră și o faună de basm, muzică („ei, da, muzică, sunete adevărate!") liniștitoare, peisaje paradisiace. „N-o fi avînd dreptate Dante cu *Paradisul* lui?" Gîndul acesta îl străfulgeră doar pentru o clipă. „În fond, Dante trebuie reinterpretat în fiecare nouă epocă. Paradis există pe fiecare planetă; depinde pentru cîți și pentru cine. Așa după cum există infern sau purgatoriu. La noi, pe pămînt, infernul a fost deja depășit. Că nu mai există nici purgatoriu, mi-ar fi greu să susțin. Aici, în schimb, e greu de clasificat. Ce-am văzut eu pînă în prezent e paradis sau purgatoriu? Ce văd acum e sigur paradis".

— Să ne apropiem, îl îndemnă arămiul. „Dar de ce vorbește doar el cu mine?"

— Ajutați-mă să pășesc fără să cad, îi rugă Adrian pe însoțitorii săi. În melacartul ăsta n-am încredere. Prea e lunecos.

Se apropiară. Spectacolul era din ce în ce mai fascinant. Animalele semănau cu cele de pe pămînt. Dar numai într-o anumită măsură. Mai degrabă aduceau cu animalele desenate pe pereții interiori ai peșterilor, mormintelor și templelor egiptene sau cretane. Niște animale suple, gata parcă să-și ia zborul în orice moment.

În mijlocul oazei paradisiace, pe malul unui lac de o limpezime cu totul neobişnuită, stăteau într-o tăcere desăvîrşită vreo şapte-opt faraoni. Liniştea de aici contrasta puternic cu zgomotul infernal pe care-l întîlnise în apropierea arenei. Aici, numai muzica apelor şi a zborului acestor animale curioase se mai auzea. Dar aceste sunete nu supărau urechea, dimpotrivă, îţi produceau o stare de calm şi împăcare spirituală cu tot ce-i în jur. „Unde-i zgomotul acela? De ce sînt atît de tăcuţi tovarăşii mei de drum? Cînd se aflau în arenă părea că nimeni nu va reuşi vreodată să-i domolească. Acum tac ca mieluşeii".

— Preamăriţi superfaraoni! întrerupse tăcerea unul dintre însoţitorii lui Columbescu, pe care pămînteanul nu-l remarcasem pînă atunci. Pe planeta noastră a urcat un musafir nepoftit.

„Şi ce, dacă? Pe Pămînt nepoftit înseamnă doar neanunţat. Sau aici mai există relaţiile din secolul XX, cînd *musafir nepoftit* însemna nedorit, chiar duşman?". „Şi de ce «a urcat»? N-am coborît (era să spun: n-am aterizat) pe astrul lor?"

— Să se apropie! porunci superfaraonul ce se afla cu spatele spre noii veniţi. Adrian Columbescu făcu cîţiva paşi înainte, dar nu depăşi circumferinţa pe care erau aşezate fotoliile.

— Mai în faţă! ordonă aceeaşi voce. Acum, Adrian intră în cerc. Din primul moment se sperie. Ochii superfaraonilor nu erau spălăciţi şi inexpresivi ca ai însoţitorilor săi. În oglinda lor, Columbescu vedea zeci de focuri arzînd şi fulgere spintecînd cu neîndurare abisul mîniei şi al intoleranţei.

— De unde vii? grăi scurt şi categoric burduful unuia din cei şapte-opt super...

— De pe Pămînt?

— Ce cauţi aici? Unde e Pămîntul?

— Aici am venit din întîmplare. Pămîntul e departe, în sistemul solar.

— Sistemul solar!... Nu ştii că în Univers există milioane de sisteme solare? Precizează, localizează!

Pentru întîia oară, Adrian regretă că nu avea meseria lui Laurian.

— Nu ştiu mai mult. Nu sînt inginer şi nici astronom.

— Da' cu ce te ocupi dumneata atunci?

— Eu sînt istoric. Cercetez revelioanele secolului XX, dacă pentru dumneavoastră asta înseamnă ceva.

— „Revelioane"... „secole", habar n-avem despre ce vorbeşti. Dar asta contează mai puţin. Ne interesează sistemul tău de comunicare. Cum ne înţelegi şi prin ce mijloace reuşeşti să ne faci pe noi să înţelegem?

— Asta e secretul meu. Vă asigur însă că nu-i nimic periculos.

— Asta vom aprecia noi, nu dumneata. Spune-ne despre ce e vorba.

— Nu pot. Şi-apoi eu i-am rugat pe concetăţenii dumneavoastră să-mi dea ceva de mîncare.

— Cu asta sîntem de acord. Ce doreşti?

— În orice caz, nu bolovani! răspunse cam înţepat Columbescu.

— Ştiţi, interveni unul din faraonii-predicatori, i-aş da macrule şi horombe.

— Oho! replică superfaraonul. Vreţi să-l tratăm ca pe un oaspete de onoare. Mă rog, dacă aşa propuneţi voi. Să se înece nişte horoambe! Macrulele le poate servi nepreparate.

„Fie ce-o fi, se gîndi Adrian, numai să-mi dea ceva odată".

Faraonii se grăbiră să scufunde în apa aceea cristalină un fel de curci fără pene. Le scoaseră apoi, de acolo moi şi pufoase. Adrian a înţeles că astea erau horombele. Apoi înfipseră în ele un fel de praz. „Astea sînt macrulele". Superfaraonii îşi umplură fiecare ceaunul pe care-l aveau alături şi apoi se aşezară pe el. Îl invitară şi pe musafir să procedeze la fel. Pămînteanul înţelese situaţia şi nu spuse altceva decît că pe Terra gura serveşte şi pentru mîncat. O linişte stranie se aşternu peste ospăţul abia început. Adrian servea şi el în linişte pentru a nu distona cu modul atît de original de a se hrăni al superfaraonilor.

Însoţitorii, în schimb, îşi mîngîiau, pe ascuns, abdomenul. Ei nu participau la banchet decît cu privirea şi, tainic, cu dorinţele.

Columbescu nu-şi dădu seama la început de gustul mîncării. Era prea flămînd ca să se preocupe de gustul bucatelor. Abia după ce îşi mai potoli foamea, se gîndi la efectele eventuale ale hranei neobişnuite pe care o consuma. „Evident, nu seamănă cu nici unul din alimentele de pe pămînt. Dar nu sînt nici rele".

În curînd, Adrian avea să simtă o ușoară somnolență, o dulce îmbătare. „Doar n-or fi droguri?"

În atmosfera aceasta plăcută, reîncepu discuția.

— Și zici că nu ne spui nimic despre puterile dumitale neobișnuite de a comunica. Știi, o să-ți dezvăluim un secret al nostru. Aici, pe planeta aceasta, se află numai filologi. Stăruința noastră de a descoperi misterul sistemului dumitale de comunicare nu este deci nelegitimă.

— Păi, dacă sînteți filologi, descoperiți singuri! replică inspirat Columbescu.

O tăcere desăvîrșită se lăsă peste acea gură de rai. Multă vreme nu mai îndrăzni nimeni să scoată o vorbă. Columbescu începu să se frămînte: „Oare nu am greșit? Nu i-am jignit? Dacă mă vor pedepsi aspru?"

— Uite ce e, drumețule! interveni după un timp superfaraonul — șef. Noi am descoperit taine și mai profunde ale universului. Așa că nu ne dăm înapoi de la dezlegarea misterului limbii dumitale. Dar fiindcă ne-ai ofensat și ai pus la îndoială capacitatea noastră intelectuală, vei fi pedepsit potrivit legilor ce guvernează societatea filologilor. Te vei întoarce în arenă. Vei coborî pe terenul propriu-zis, unde ți se va oferi un fotoliu. Cinci faraoni de-ai noștri își vor ocupa locul lor în amvoane inițiind dezbaterea. Dumneata va trebui să ții piept discuției, prezentînd argumente pentru fiecare afirmație originală sau pentru fiecare dezacord cu cei cinci.

— Cum să mă lupt eu cu cinci lingviști deodată, eu care am o altă specialitate?

— Te interesează. Un om care stăpînește mii de limbi și limbaje trebuie să fie capabil a purta o discuție cu niște filologi modești ce și-au consacrat studiul doar unor teme „minore".

Adrian vru să răspundă, dar arămiul îi făcu semn, cu buza lui lăbărțată, să lase totul baltă. Pe fața acestuia, Columbescu citi multă bunăvoință și prietenie.

— Bine, mărite superfaraon. Voi face precum mi-ați poruncit.

Salutînd respectuos, împreună cu faraonii, Adrian o porni spre arenă. Oaza paradisiacă nu i se mai părea acum atît de încîntătoare. Acolo stăpîni erau nu zeii cei blînzi, ci un fel de diavoli sau, în orice caz, niște zei blestemați.

Pe drum, intră în vorbă cu însoțitorii săi, deși nu s-ar fi putut spune că-l stăpînește cheful de discuție. Vorbea, poate, mai mult pentru a-și alunga amărăciunea din suflet și singurătatea gîndului.

— Nu-i prea perfectă societatea voastră, dragi prieteni.

Nimeni nu-i răspunse. Adrian Columbescu nu insistă asupra acestui subiect, dar puse alte întrebări.

— Totuși, nu mi-ați răspuns în legătură cu melacartul, reluă firul discuției pămînteanul. De ce e acoperită planeta voastră (pardon, o parte din ea) cu melacart?

— Nu-ți dai seama? interveni arămiul. Dacă n-ar fi acoperită cu melacart, am mai putea noi circula atît de ușor? Coliba asta mobilă pe ce ar aluneca și încă foarte lin, de nici nu-ți dai seama că alergi cu viteze interastrale?

— De acord, replică Adrian. Totuși nu e peste tot melacart. Acolo, de exemplu, în oaza paradisică, cum se circulă?

Fără să-și dea seama, Columbescu atinsese iarăși o coardă sensibilă. De aceea, multă vreme nimeni nu-i răspunse. Într-un tîrziu, arămiul conchise:

— În rai nu-i nevoie să te miști prea mult. Ai totul la îndemînă. Iar să pleci de acolo, nu-ți prea vine la socoteală, pentru că nu ești sigur că te vei mai putea întoarce...

Adrian se gîndi o clipă să-i întrebe prin ce mijloace și datorită căror merite unii ajung să locuiască în Paradis, iar alții stau mereu afară, dar lăsă totul pe mai tîrziu. Însoțitorii săi se arătau cam încurcați. Și nu merita să-i supere. Se purtau prea bine cu el. Tocmai ei, care primiseră însărcinarea să-l pedepsească pe pămînteanul cam incomod. Dar nu știm ce urmează.

Ajunși la locul de „supliciu", fiecare își ocupă locul ce-i fusese destinat: Columbescu, pe fotoliul așezat în mijlocul stadionului, acolo unde ar fi trebuit să se lupte gladiatorii sau de unde pornește balonul rotund spre gol; însoțitorii săi, în tribune, fiecare la cîte un amvon.

Deși nu s-a rostit încă nici un cuvînt, Columbescu simte că situația s-a schimbat. Atmosfera amicală a dispărut. Cei din amvon nu-i mai erau prieteni, ci adversari, chiar dacă nu neapărat ostili.

— Stimate musafirule, începu unul dintre „justi-

ţiari", consiliul superfaraonilor a manifestat faţă de dumneata multă clemenţă. Deşi te-ai comportat foarte duşmănos, pedeapsa la care eşti supus abia dacă seamănă a sancţiune. La drept vorbind, pentru noi, lingviştii, ea nici n-ar fi o pedeapsă, ci mai degrabă o plăcere.

— Mă rog, răspunse timid Columbescu. Cum credeţi. Sînt la dispoziţia dumneavoastră. Aştept pedeapsa ce mi se cuvine.

Din acea clipă începu iar zgomotul infernal. Columbescu trebuia să recepţioneze fiecare întrebare, încercînd să răspundă. Între timp, asupra sa se abăteau alte întrebări; era întrerupt frecvent, i se prezentau contraargumente.

— Mai întîi dorim să ne spui, erupse un predicator, ce vorbeşti dumneata, o limbă sau un dialect?

Adrian nu pătrunsese sensul întrebării. Doar toţi pămîntenii, ba chiar şi locuitorii altor planete, se înţelegeau de regulă prin intermediul limbii. „Cred că amalgamul ăsta infernal de zgomot o fi tot limbă". Predicatorul insistă: — Cum se numeşte sistemul dumitale de comunicare, limbă sau dialect?

— Limbă, desigur. Dialecte nici nu există pe Terra acum. Am auzit că prin secolul XX, la revelioanele mele, unii vorbeau în dialect ca să-i distreze pe ceilalţi...

— Nu asemenea dialecte vorbim noi, i-o reteză un alt orator. Noi sîntem oameni de ştiinţă, nu actori de teatru! Pe noi ne interesează dacă dumneata foloseşti în comunicare o limbă sau un dialect.

— V-am spus că pe Pămînt nu se vorbesc dialecte, ci doar cîteva limbi, şi acestea foarte apropiate între ele.

— Cum ai spus? Apropiate? Exact asta ne interesează. Dacă sînt apropiate, lingviştii voştri cum le zic: limbi sau dialecte?

— Nu ştiu cum de nu înţelegeţi. Dialecte s-au vorbit cîndva pe pămînt. Acum nu mai există decît limbi.

— Asta s-o crezi dumneata! Idiomurile care seamănă între ele sînt fie dialecte, fie limbi, după caz.

— Ce-i aia *idiom*? N-am auzit acest cuvînt.

— Adică limbile şi dialectele la un loc pot fi numite idiomuri, un termen generic pentru ambele entităţi.

— Păi, dacă aveţi un cuvînt comun şi pentru limbă

şi pentru dialect, de ce nu-l folosiţi doar pe acesta şi aţi scăpat de controversa limbă—dialect?

— Ei, ce simplu-i pentru dumneata totul! Se vede că n-ai pătruns niciodată în profunzimea ştiinţei filologice. Filologii nu se iau după cuvinte. Pe ei îi interesează realitatea ce se ascunde dincolo de cuvînt. Să-ţi spunem mai clar: dumneata vorbeşti concomitent o limbă şi un dialect...

— Deci un idiom, completă nerăbdător Columbescu.

— Nu! Vorbeşti două idiomuri...

— Cum „două"? Eu vorbesc deodată în două limbi?

— Ei, vezi că te-ai încurcat? Tocmai asta e. Nu vorbeşti şi n-ai putea vorbi concomitent, ci numai pe rînd, două limbi. În schimb, te poţi exprima deodată în două idiomuri: o limbă şi un dialect.

— Adică?

— Adică, adică!

— Staţi, domnule Idiomos, sări un alt orator. Îl lămuresc eu. Ascultă, terestrule, dumneata trebuie să înţelegi că legile limbii sînt mai complicate decît ar crede vorbitorul de rînd. Aici nu ne jucăm de-a baba oarba. De pildă, dumitale trebuie să-ţi intre în cap că vorbeşti concomitent cel puţin patru idiomuri.

— Doamne, fereşte! Am ajuns la patru acum?

— Da, la patru, dar poate că vorbeşti de fapt mai multe. Uite, în primul rînd vorbeşti limba poporului dumitale. Cum se numeşte acest popor?

— Poporul român.

— Deci dumneata vorbeşti limba română. Pe ce teritoriu se vorbeşte această limbă? Adică e vorba de un teritoriu întins sau restrîns?

— E vorba de un teritoriu întins dacă ne gîndim la mijloacele de comunicaţie de acum, două-trei veacuri. Dacă-i vorba de perioada actuală...

— Am înţeles, am înţeles. Dar altceva mă interesează. Ce comunităţi există pe acest teritoriu?

— Noi formăm cu toţii o singură comunitate, adică o singură naţiune.

— Bine, bine, am înţeles şi asta. Dar nişte diferenţieri, chiar nesemnificative, trebuie să existe.

— Da, ar fi ceva ce ţine mai mult de istorie şi de tradiţie. Carpatinii, spre exemplu, sînt mai iuţi din fire, iar moţii mai neînduplecaţi. Dar toate astea n-au nici o însemnătate pe lîngă omogenitatea noastră.

— Asta s-o crezi tu! Dar ia spune-mi: cam cîţi vorbitori are limba ta?

— Păi, la plecarea mea de pe Terra...

— Iar nu-mi răspunzi la întrebare. Să ştii că noi ne putem purta şi altfel. Te trimitem în faţa tribunalului constituţional. Şi acolo examinarea e mult mai severă. Acolo trebuie să şi ilustrezi formele lingvistice despre care vorbeşti. Te referi la dialectul laringan, trebuie să vorbeşti în laringană. Treci la papadopi? Te exprimi în papadopă. Şi-atunci nu ştiu pe unde mai scoţi cămaşa. Răspunde aşadar cinstit la întrebările ce-ţi punem şi va fi mai bine. Deci între vorbirea ta şi a unui carpatin, spre exemplu, trebuie să existe nişte deosebiri. Asta înseamnă că vorbiţi dialecte diferite. Tot cam în acelaşi mod trebuie privite şi deosebirile de vorbire dintre dumneata şi un locuitor al Ţării Moţilor, care se exprimă într-un alt grai. Dar vorbirea ta nu este identică nici cu idiolectului vecinului de scară sau de etaj. Pentru că fiecare îşi are limbajul său, originalitatea sa.

— Dar, prea înalţi învăţaţi, rogu-vă acum să mă lămuriţi şi pe mine: De unde ştiu eu cînd vorbesc dialectul, graiul, limba sau mai ştiu eu ce?

— Formidabil! se zdrobi Idiomos. Asta ne face creierii terci. La tribunal cu el!

— Staţi, staţi, încercă să calmeze lucrurile Cupros. Poate că prietenul nostru nu şi-a spus gîndul pînă la capăt.

— Prieten! săriră alţi doi. Şarlatan, poate!

Adrian nu pricepu nimic. Nu putea vedea care putea fi motivul furiei dezlănţuite a celor trei oratori.

— Eu, domnilor...

— Ce „domnilor"?! sări ca ars Nihilogos. Poate vrei să spui „faraonilor".

— Bine, faraonilor...

— Nu „bine"! Aşa trebuie să spui mereu.

— Am înţeles, domn... faraoni, eu mă supun verdictului dumneavoastră. Cred că am priceput şi cum devine chestia cu limbile astea. Adică: eu cu indienii vorbesc în limbă, cu carpatinii în dialect, cu moţii în grai, iar cu vecinul (nu de scară sau etaj, pentru că noi locuim în vile suspendate, toţi) în idio... cum aţi spus?

— Idiolect, completă Cupros, descurajat și el acum. Mă tem, dragă pămîntene, că nu te mai pot ajuta cu nimic. Las pe ceilalți colegi ai mei să hotărască. Eu am făcut tot ce-am putut.

— Ce să hotărîm? La balamuc cu el!

Columbescu înlemni. „De ce la ospiciu? Parcă era vorba de tribunal".

— Domnilor, faraonilor, începu el lamentația, nu era vorba că mă trimiteți în fața tribunalului constituțional?

— Ba da, prietene, ba da, încercă să-l liniștească arămiul. Acolo vei fi trimis. Dar pentru noi nu e nici o deosebire între tribunalul constituțional și ospiciu. În primul rînd pentru că tribunalul însuși e un fel de balamuc, iar în al doilea rînd pentru că nici un acuzat nu scapă de acolo cu mintea întreagă. Soarta îi este pecetluită cînd calcă pragul înaltului for judiciar.

— Iertați-mă, încercă să reia discuția Columbescu. Dar planeta aceasta toată este...

— Ridicați-l, duceți-l de aici! urlară în cor ceilalți patru faraoni-predicatori.

În aceeași clipă, cîțiva faraoni-executanți („s-or fi numind și ăștia faraoni?") îl înșfăcară pe Columbescu și-l introduseră într-un fel de cușcă, asemănătoare cu aceea în care erau transportați cîndva leii și tigrii circurilor sau ai grădinilor zoologice de pe Terra.

Pămînteanul nu avu timp nici măcar să protesteze. După două-trei secunde se trezi parcă pe alt tărîm. Nu erau aici nici faraonii-predicatori. Se afla într-un loc straniu. Dac-ar fi să-l compare cu ceva de pe pămînt, ar trebui să spună că se află în fundul unei rîpi mari și prăpăstioase. De jur împrejur, numai cununi și bolovani, pămînt surpat și o vegetație foarte săracă. Abia la o oarecare depărtare, spre povîrnișuri, se zăreau copaci adevărați. Și în plus, o tăcere de mormînt. Îl cuprinse spaima. Apoi, un gol în stomac. Poate-i era și foame. Dar nu aceasta părea să fie senzația ce-i venea din abdomen.

Trecură astfel multe minute. Poate chiar ore. Nu mai realiza scurgerea timpului. Într-un tîrziu de pe povîrnișuri sosiră niște zgomote suspecte. Aparatul său de tradus oscila în gol. Nu comunica nimic. „Înseamnă că nu-i vorba de un sistem de comunicare. Sînt zgomote fără sens." Vuietul crește. Adrian începe să tremure.

Priveşte în jur. Nu vede nimic. Zgomotele au devenit de-acum insuportabile. Îşi astupă urechile în semn de apărare.

Deodată, totul încetează. Peste prăpăstii şi rîpi se aşterne o linişte desăvîrşită. Brăţara începe să traducă, deşi el nu aude nimic:

— Tribunalul îşi începe dezbaterile. Prima chestiune: originea limbajului. Acuzatul a refuzat să discute cu noi aceste lucruri sau a refuzat să înţeleagă, ceea ce-i totuna. De aceea nici nu-l vom mai întreba dacă doreşte să răspundă la întrebări: Doar aparatul de citit gîndurile ne va transmite ce-ar fi vrut să ne spună inculpatul. „Au şi aşa ceva?"

— Domnule preşedinte (brăţara transmite o altă voce), pot să pun prima întrebare?

— Da, desigur. (Vocea preşedintelui e mult mai groasă şi mai sonoră).

— În ce împrejurări a apărut limbajul?

Pauză. Apoi preşedintele:

— Inculpatul nu ştie. Răspunde, dumneata, domnule avocat!

— Limbajul a apărut odată cu fiinţele raţionale, care nu puteau gîndi fără cuvinte.

— Şi cînd anume?

— În urmă cu şapte sute de miliarde de ani, pe vremea cînd maimuţele nu ştiau să imite.

— Din ce cauză s-a născut limbajul?

— Pentru ca maimuţele să nu-şi bătucească pielea de pe şolduri. Înainte de a şti să vorbească, maimuţele comunicau prin frecare. Şi zonele cele mai frecventate erau şoldurile.

— Bine, dar maimuţele ştiau vorbi? Limbajul nu aparţine doar unor fiinţe superioare maimuţelor?

— Ba da! strigă Columbescu.

— Dumneata să taci! îl puse prompt la punct preşedintele. Noi ştim că eşti în afara acestor probleme. Tocmai de aceea te judecăm!

— Păi, dacă ştiţi, de ce mă mai ţineţi chinuit aici? Daţi sentinţa şi gata!

— Iar eşti grăbit. Şi obraznic. Ne înveţi, dumneata, pe noi cum să procedăm? Noi sîntem la dispoziţia dumitale sau invers? Te sfătuiesc să stai în banca dumitale („a dracului bancă!") şi să nu-ţi agravezi situaţia. Voi,

colaboratorii mei, continuaţi discuţia. E atît de interesantă şi încă nici n-a-nceput.

— Limbajul aparţine doar fiinţelor superioare, dar de la aceste fiinţe l-au învăţat şi maimuţele. Prin imitare. Doar vă este tuturor cunoscut spiritul de imitaţie al maimuţelor. *Bas vordi tambundur!* Adică: „Imită dacă vrei să devii maimuţă!"

— Ba să mă ierţi, dragă confrate. După interpretarea dată de Stafidas în era de bronz, maxima citată de tine se traduce invers: „Devino maimuţă dacă vrei să imiţi."

— Şi nu-i totuna? interveni un al treilea.

— Păi, sigur că nu! răspunse al doilea. Să presupunem că tu nu eşti maimuţă, dar doreşti să devii.

— Nu vreau!

— Mă rog, presupunem doar. *Raf medar fontal* „Presupunerea trezeşte elanul!" Deci presupunem că vrei să devii... exact ce-am spus înainte. N-am pronunţat numele predicativ pentru ca să nu te superi. Ce faci? Simplu: imiţi.

— Dar eu cred că nu-i destul, reveni primul orator. Mai trebuie să-i crească şi păr pe trup, să-i apară urechi; capul să fie legat de trunchi cu un gît, ochii să i se limpezească.

— Bine, colega, sînt de acord, replică al doilea orator, dar nu uita că ceea ce ai menţionat tu constituie caracteristici secundare ale maimuţelor. Trăsătura esenţială este *imitarea* mai exact *aptitudinea* de a imita, ba şi mai exact *instinctul de imitaţie.* Dar de unde pornisem.

— De la presupunerea aceea stupidă, răspunse oratorul — cobai.

— Care presupunere? întrebă total nedumerit experimentatorul.

— Care, care! Presupunerea că eu aş fi maimuţă.

— Da' de ce să fii maimuţă?

— Ca să imit.

— Şi de ce să imiţi?

— Dracu-ţi cunoaşte gîndurile şi raţionamentele! Probabil ca să adevereşti justeţea maximei de adineaori.

— Am spus eu vreo maximă?

— Acum eşti de-a dreptul tîmpit. *Horp carti mamelas coruntur!*

— Perfect! Își reveni oratorul numărul doi. „Nici în ceruri nu poți găsi prostie!" Adică, unde sînt ființe raționale se află doar înțelepciune.

— Aici am să te contrazic, colega, interveni conducătorul dezbaterii. Citatul de mai înainte trebuie interpretat astfel: Nu există prostie de vînzare nici în ceruri. Ea nu se achiziționează ca o marfă. Cu ea te naști. Și în general, cine o are nu o vinde pentru toată averea lumii.

— Dar tot n-am ajuns la punctul de pornire.

— Păi, tu acolo vrei să ajungi? O discuție, dacă se vrea valoroasă, trebuie să înainteze neîntrerupt, nu să se întoarcă de unde a pornit.

— Dar dacă și-a pierdut firul?

— Atunci trebuie părăsită, dădu sentința întîiul orator.

Columbescu asculta înmărmurit. „Ce vor ăștia cu mine? Asta se cheamă la ei judecată? Sau asta o fi pedeapsa? Dacă-i vorba de pedeapsă, totul are un sens. N-am să uit niciodată ce înseamnă sancțiune filologică. Dar dacă e numai judecată? În fond, președintele doar ascultă. Or, pedeapsa urmează abia după pronunțarea sentinței. Fie ce-o fi, numai să se termine odată! Prea mă chinuiesc aici!"

— Uite ce vă propun eu, interveni președintele, care tocmai își încheiase prînzul și aruncase căldarea de sub șezut. Ați discutat suficient despre originea limbajului. Eu cred că...

— Domnule președinte, îl întrerupse zgomotos al doilea orator, permiteți-mi să reiau dialogul (sau trialogul, cum vreți să-l numiți). Mi-ați reamintit punctul de pornire.

— Păi, tocmai asta e, stimate colega! Să trecem la chestiuni mai arzătoare. Originea limbajului! O temă minoră pentru lingvistică. Filologii serioși nu-și mai pierd de mult vremea cu ea.

— Totuși, mi-aș permite, domnule președinte. De originea limbajului s-au ocupat somități ca Parastasos, Romero, Parolas, ca să-i citez doar pe cei mai însemnați.

— S-au ocupat, da! replică președintele. Dar cînd? În momentele de criză. Cînd nu mai aveau puterea să atace teme majore. Dumneata nu-ți dai seama că a presupune mereu lucruri pe care nu le poți controla în-

seamnă pierdere de vreme? Şi-apoi ce mă interesează pe mine dacă maimuţa a vorbit înainte sau după ce a coborît din copac, dacă primul cuvînt a fost un verb sau o interjecţie, dacă întîi a cîntat şi apoi a vorbit sau invers? Principalul este că maimuţa a început să vorbească, iar noi am imitat-o.

— Adică, cum, domnule preşedinte? întrebă cu smerenie primul orator. Noi am imitat maimuţa sau ea ne-a imitat pe noi?

— Evident că noi pe ea, răspunse ferm preşedintele. Cine a fost întîi: maimuţa sau noi?

— Unii zic că noi, alţii că maimuţa.

— Ei, pe dracu! E clar că maimuţa a fost întîi. Te vezi dumneata în copac? Or, noi ştim că strămoşii noştri au coborît din copac.

— Acolo i-a adus barza, sublinie cu malițiozitate al doilea orator.

— Pe mine să nu mă iei cum vrei, i-o tăie preşedintele, că te trimit în rîpă, alături de criminal!

„S-a sfîrşit cu mine. Ăştia mă condamnă la moarte. Şi nu mi-e de altceva. Familia mea se va descurca şi fără mine. Dar cine se va mai ocupa de studiul revelioanelor secolului XX? În institut nu există alţi specialişti în acest domeniu. Sîntem atît de exact profilaţi! Şi pînă să intre în temă un altul, e nevoie de cîţiva ani buni".

— Aşadar, am terminat cu originea limbajului, reluă preşedintele. Ca să vă conving că maimuţele ne-au precedat, că la ele a apărut limbajul, pe care noi l-am preluat apoi prin imitaţie, am să vă reamintesc că în textele apocrife din Teslandia s-a găsit această menţiune: „Maimuţele coborîră din copac. Se priviră o clipă şi, neştiind cum să-şi exprime bucuria pentru că puteau şi ele să se mişte pe sol, au început să se dea peste cap. În învălmăşeală, n-au observat că abdomenul lor scotea nişte zgomote nemaiauzite pînă atunci. Abia după ce s-au liniştit, şi-au dat seama că făcuseră un salt în evoluţia lor. Ştiau să vorbească. Prima frază rostită de o maimuţă (şi înregistrată de textele apocrife teslandeze) a fost: «Şi cînd te gîndeşti, soro, ce proaste am fost pînă acum!» La care o alta a răspuns:

«Nu se știe. Pînă astăzi am comunicat prin stimularea simțului tactil. De acum înainte ne vom exersa auzul și văzul. Știu eu...? Parcă era mai plăcut înainte. Comunicarea însemna apropiere reală. Acum putem sta și la distanță cînd avem să ne spunem ceva». Și cu toatele au căzut pe gînduri. Inventarea limbajului nu părea să le procure o prea mare bucurie. Ba, dimpotrivă, cele mai multe s-au întristat. Abia după descoperirea bîrfei și-au mai revenit".

— Dacă aceasta este voința dumneavoastră, domnule președinte, noi încheiem discuția despre originea limbajului, se adresă respectuos primul orator. Permiteți-mi însă să vă reamintesc că nu a fost interogat pe această temă. Or, conform procedurii, ar trebui să-i ascultăm părerea.

— Cum, adică, să-l ascultăm pe acuzat? interveni al doilea orator. Nu-l judecăm pentru că este ignorant în materie de lingvistică? Ce ne-ar putea spune și mai ales cum ar putea demonstra cele spuse?

— Sigur că-l judecăm pentru ignoranță. De aceea a și fost scos din arenă. Dar regulile de procedură sînt reguli de procedură. Nu le putem încălca. Condamnarea la moarte pe care o vom pronunța astăzi va putea fi contestată peste două-trei mii de ani. Filologii de atunci ne vor blama în public.

Cu un gest hotărît, președintele sentenție:

— Se aprobă! Dacă așa cere procedura... Mult ne mai încurcă și procedura asta! Poți începe interogatoriul, se adresă apoi primul orator.

Brățara traduse:

— Spune-ne, deci, acuzat, cum îți explici dumneata și cum ne explici nouă apariția limbajului.

Deși între timp se gîndise a răspunsul pe care avea să-l dea, Adrian nu replică imediat. Voia să mai mediteze. Un răspuns greșit i-ar fi putut agrava situația. „Agrava? Pedeapsă mai grea decît moartea nu există". În continuare se gîndi că ,dată fiind situația, nici n-ar trebui să mai răspundă la întrebări. Oricum, soarta îi este pecetluită. Dar nu stărui asupra acestui gînd. „Cine știe? Un răspuns pe placul acestor nebuni m-ar putea salva".

Începu deci:

— Eu cred că dezlegarea misterului despre care domniile voastre discutați atît de competent ar putea

veni de la studiul atent al limbajului copiilor. Biomanul primitiv, ignorant şi naiv poate fi comparat cu un copil. Gînguritul copilului ar putea fi interpretat ca limbaj. Un limbaj asemănător cu acela al maimuţelor aflate în pragul transformării lor în biomani.

— Formidabil! izbucni cel de-al treilea orator. Ideea este genială. Cum de nu ne-am gîndit pînă acum la ea?

— Nu te entuziasma chiar aşa, se amestecă în vorbă al doilea orator. Încă nu s-a demonstrat nimic. Individul a enunţat doar o ipoteză. De unde porneşte această presupunere? Pe ce se bazează? Ce bibliografie a studiat pămînteanul? Ai cam uitat, colega, regulile cercetării filologice. Aici nu ideile contează, ci fundamentarea lor. Şi-apoi acuzatul n-a făcut nici primul pas în dovedirea justeţei ipotezei formulate de el: ilustrarea procesului.

— Cum adică, să-l ilustrez? întrebă nedumerit Columbescu.

— Clar, încearcă să-l ajute primul orator. Gîngureşte şi apoi treci treptat de la gîngurit la un limbaj pe care să-l înţelegem şi noi.

— Bine, dar eu nu sînt copil, dădu să se apere Adrian.

— Nu ne interesează. Un filolog cunoaşte foarte bine limba despre care vorbeşte.

„Las'că în secolul XX, pe vremea revelioanelor mele, s-au scris tratate întregi despre limbi pe care nici unul din autori nu le cunoşteau. Dar mai ştii? Poate că filologii de aici or fi mai instruiţi".

— Nu ştii să gîngureşti? se răsti preşedintele, pe care-l enerva tăcerea lui Columbescu.

— Aş putea încerca, domnule preşedinte, deşi nu sînt sigur de reuşită.

— Poftim, ai cuvîntul!

„De fapt, aici ar trebui să-mi dea gînguritul, nu cuvîntul. Un copil de cîteva luni nu vorbeşte cu cuvinte".

— Gî, gî, gîng, gîîng, gî!

— Pînă aici e bine, îl încurajă preşedintele. Acum treci la cuvinte.

— Staţi, domnule preşedinte, să mai crească puţin copilul. Încă nu poate vorbi inteligibil.

— Aaa, ţi-am înţeles stratagema. Vrei să rămîi nepedepsit vreun an-doi pînă creşte copilul. Nu se poate, amice!

— Atunci nici eu nu vă pot demonstra cum s-a trecut de la gîngurit la vorbirea matură. Mă veţi condamna deci pe nedrept.

Ultimele cuvinte îl cam speriară pe Adrian. „Cum am îndrăznit să vorbesc de condamnare? Asta e apanajul lor. Mi-am agravat situaţia".

Preşedintele se ridică în picioare şi rosti cu putere aceste cuvinte:

— Pentru ultima oară: Acuzat, refuzi să-ţi ilustrezi ipoteza?

Columbescu se înspăimîntă. „Trebuie să găsesc o soluţie".

— Domnule preşedinte, din respect pentru onoratul tribunal, voi încerca. Gîîî, gî, gînv, gîng, gîga, gîngav, gîm, gît, gîîî, gîde, gîn, gînd.

— Stai! Deci, după dumneata, primele cuvinte au fost *gîngav, gît, gîde* şi *gînd.*

— Cred că da, răspunse oarecum uşurat Adrian.

— Şi ce propoziţie putea face biomanul primitiv cu aceste cuvinte?

— Putea... cred că putea face mai multe propoziţii.

— Anume?

— „Gîngav gîde gît gînd".

— N-am înţeles. „Tradu-mi" şi mie această genială propoziţie.

— Păi, spre exemplu: „Gîngavul gîde taie gîtul gîndului".

— Iar n-am înţeles. Gîndul are gît?

— Acelea care se află în cap au şi gît.

— Ale noastre n-au gît. Asta înseamnă că nu se află în cap?

Adrian păli. Făcuse cea mai mare gafă de pînă atunci. Uitase că faraonii de pe această planetă n-au gît. Încearcă totuşi să-şi revină:

— Nu m-am referit la gîndurile dumneavoastră.

— Ba da, chiar la ale noastre te-ai gîndit. După dumneata, noi gîndim cu burta. Şi de aceea gîndurile noastre nici n-ar avea nevoie de gît.

Adrian se apără:

— Iertaţi-mă, domnule preşedinte. N-am avut intenţia să vă jignesc. Gîndul meu e nevinovat. Aş putea să vă spun că la noi, pe Terra, chiar există concepţia

că gîndurile oamenilor sînt determinate în măsură hotărîtoare de stomac, adică de burtă.

— Ei, vezi? Dar la noi stomacul, știi bine, nu se află în burtă.

„Bănuiam doar. Mă gîndeam eu că stomacul ar trebui să se afle undeva prin spate, din moment ce se hrănesc așa cum se hrănesc. Vai, ce foame mă cuprinde iar!"

— Nu știam...

— Nu cred nimic din ceea ce-mi spui. (Și te anunț că încă o asemenea jignire te trece dincolo de pedeapsa cu moartea...)

„Să dea Domnul! Asta și aștept". Apoi: „Dar ce pedeapsă mai severă poate fi imaginată?"

— Eu zic să-i dăm posibilitatea inculpatului să formuleze și alte propoziții cu faimoasele lui cuvinte, se adresă oratorul numărul doi președintelui.

— Accept, spuse scurt președintele.

— Ai auzit răspunsul înțeleptului nostru președinte, reveni al doilea orator. Sper că vei ști să prețuiești bunăvoința domniei sale prin propozițiile pe care le vei formula.

„Ce i-ar putea plăcea faraonului ăstuia neîndurător? Proaste cuvinte am mai ales și eu!" Adrian rosti, la întîmplare:

— Gîngav gînd gît gîde.

— Adică?

— Gîngavului îi stă gîndul numai la gîtul gîdelui.

— Banal! sentenție președintele. Primele propoziții trebuie să fi fost mult mai interesante. Altfel oamenii n-ar fi prins gustul vorbitului. Hotărît lucru, pămînteanul vrea să ne tragă pe sfoară. Pedeapsa cu moartea e mult prea blîndă. Să fie aruncat în Hades!

„Și aici știu de Hades? Se adeverește deci mitologia greacă!"

Columbescu nici nu-și dădu seama că în aceeași clipă o forță necunoscută îl transportă departe, spre adîncuri. Abia cînd se opri din zbor realiză mutația. Se afla acum într-o lume cu totul deosebită de cea pe care o părăsise. Cel puțin așa i se părea lui. Nici tu lupte de opinii în arenă, nici tu tribunal și nici măcar paradis scîrbos. „Paradis scîrbos! N-am dreptate. Paradisul e prin definiție frumos. Și-apoi ce-am văzut în oaza superfaraonilor întrece toate închipuirile pămînte-

nilor cu privire la rai. Şi totuşi... Nu mi-au plăcut indivizii ăia de-acolo. Şi nici modul lor de viaţă".

O linişte desăvîrşită se aşeză peste sufletul lui Adrian. Privi în jur. Păduri, coline, pîraie limpezi, vegetaţie odihnitoare. „Ce asemănare cu peisajele de pe pămînt! Oare nu m-or fi pedepsit ăştia cu expulzarea? Ar fi de-a dreptul formidabil! Aş face filologilor cea mai bună reclamă posibilă. Să ştii c-aşa o fi. Sînt cu adevărat pe pămînt. Iată dovada!"

De Columbescu se apropie ca într-o procesiune antică un şir de femei îmbrăcate în alb. Aproape toate sînt tinere şi nespus de frumoase. Ca cele din tragediile lui Euripide. „Te pomeneşti că m-am întors în timp cu vreo trei mii de ani? Cine ştie ce proprietăţi o fi avînd mica mea navă?"

Aici şirul gîndurilor lui Adrian se întrerupse. O voce din înalt acoperi întreaga procesiune:

— Tribunalul constituţional îl condamnă pe pămîntean la discuţie perpetuă cu femeile. Tema: genul neutru; dacă poate exista gen neutru, raportul acestuia cu ambigenul, cum pot fi judecate sistemele de comunicare lipsite de neutru.

„Voi rămîne aici toată viaţa deci. Iar femeile acestea mă vor schingiui cu întrebări şi discuţii filologice în loc să mă mîngîie şi să mă consoleze".

Adrian păli.

— Te-ai speriat, terestrule? interveni femeia ce se afla în fruntea coloanei. După nebunii şi după ramoliţii ăia de la tribunal te iei? Ce cred ei? Că trimit aici un bărbat ca să discute cu noi despre genul neutru? Cine are nevoie de genul neutru? Noi vrem genul masculin. Neutri sînt ei şi ne-am săturat.

Adrian Columbescu nu ştia ce să creadă. În subconştientul său era sigur că aiurează. „Peisaj terestru! Femei absolut identice cu cele de pe pămînt. Eventual mai frumoase. Comportamente asemănătoare cu ale eroinelor din epopeile şi tragediile antice. Limba... totuşi. E depărtată de a pămîntenilor, deşi femeile acestea nu comunică prin zgomote, ci prin sunete. Aici nu e ceva curat. Trebuie să fiu prudent. Dar dacă mă pun la încercare? Nu zadarnic sînt considerate mai fioroase decît judecătorii tribunalului constituţional".

— Stimatele mele doamne, li se adresă Adrian, după cum aţi auzit şi dumneavoastră, eu am fost con-

damnat la o discuție perpetuă cu cinstitele voastre fețe. Sentința tribunalului constituțional e sfîntă pentru mine.

— „Sfîntă!! Sfinte sîntem noi! izbucni iarăși stareța. Ne țin aici izolate. Numai la copii avem acces, dar și aceștia sînt izolați, de fapt. Stau cu un etaj mai jos decît noi.

— Nu prea înțeleg ce-mi spuneți, reveni Columbescu. Eu aștept să fiu sancționat. Puteți începe discuția.

— Ce discuție? Dumneata nu înțelegi că nouă nu ne arde de discuții filologice? Noi stăm aici și nu ne întîlnim luni de-a rîndul cu bărbații noștri. Doar cele mai tinere sînt chemate din cînd în cînd în oaza paradisiacă la trîntorii ăia scîrboși, cărora le-a fost lene și să se însoare. În schimb, bărbații noștri ne-au părăsit de fapt...

— Nu înțeleg. Nu locuiți cu soții?

— Ei, cum să se poată așa ceva? Noi sîntem ființe inferioare. Nu putem sta la același etaj cu bărbații. Nenorociții! Nu văd că tot ce fac este în interesul exclusiv al superfaraonilor, adică al faraonilor-trîntori? Stau luni de zile acolo în arenă și nu coboară să-și vadă soțiile și copiii. De fapt, copiii și-i văd numai după ce devin mari.

„De aceea i-a mirat așa de mult gînguritul".

— Nu știu ce organizare aveți dumneavoastră aici, continuă Adrian cu prudențele. Pentru mine important e să-mi execut pedeapsa. Vă rog deci să-mi puneți întrebări despre genul neutru.

Femeile se apropiară și mai mult de pămînteanul nostru. Începură să-l mîngîie: pe față, pe frunte, pe păr. Cele mai tinere îl cuprinseră în brațe, încercară chiar să-l sărute. Columbescu nu se opuse, dar după cîteva clipe rosti rugător:

— Să discutăm, doamnelor, despre genul neutru. Sentința e sentință.

Văzîndu-l atît de înfricoșat și de stăruitor, femeile deciseră să inițieze o discuție formală.

— Ce e genul neutru? întrebă una.

Columbescu o privi pieziș. Voia să știe cît de severă va fi fața de răspunsul său.

Apoi rosti:

— Genul neutru nu e nici masculin nici feminin sau e amîndouă.

— Mata-l confunzi cu ambigenul.

— Nu-i totuna? reveni imediat Columbescu.

— Ei, tocmai aici e cheia întregii dezbateri. Ambigen este, spre exemplu, hermafroditul. Neutru e unul ca dumneata şi ca bărbaţii noştri, care nu şi-ar părăsi discursurile şi vorbăria de-acolo, din arenă, nici dacă ne-ar şti leşinate. Sau nu e just să te punem pe acelaşi plan cu rablagiţii ăia de sus?

Replica aceasta ambiguă fu însoţită de o îmbrăţişare care-l pierdu definitiv pe Columbescu. Pămînteanul uită pentru cîteva clipe şi de sentinţă şi de tribunal constituţional şi de genul neutru.

Deodată izbucni:

— Nu, nu se poate! Ne-ar putea surprinde bărbaţii voştri. Şi-atunci ... vai de pielea mea!

Femeile nu-l mai lăsară să se lamenteze însă:

— Bărbaţii noştri? Ce-i aia? Să-şi lase ei fanfaronadele şi discursurile sterile pentru un moment de amor? Nici vorbă! Am putea şi să crăpăm aici. Ne-ar putea fura faraoni de pe alte planete. Nu le pasă. Doar vorbele şi cuvîntările lor să nu le fure cineva. Ăsta e singurul lucru important.

După această replică, totul s-a schimbat pentru Columbescu. Nu ştie nici el cît a stat împreună cu fecioarele din Hades: o săptămînă, o lună, mai mult?

Cert este că după un timp fetelor a început să le fie milă de el. Adrian ducea dorul familiei. Un lucru, parţial de mirare cînd te gîndeşti de ce frumuseţi şi gingăşii era înconjurat. Dar natura umană e mult mai complicată decît şi-ar putea închipui o oarecare fecioară de pe planeta babilonică. Conştiente poate de acest lucru, duşmancele genului neutru au decis să-l elibereze pe pămîntean şi chiar să-l ajute să evadeze. Atît doar că evadarea se tot amîna. Nu se ştie din vina cui.

Într-o zi, Columbescu o întrebă pe porumbiţa cea mai apropiată de sufletul său:

— Ce origine aveţi voi? Nu vă asemănaţi cu bărbaţii voştri. Parcă aţi fi de pe o altă planetă. Semănaţi foarte mult cu femeile de pe Pămînt.

— Ai ghicit. Nu sîntem de aici. Dar nici de pe Pămînt. Am fost expulzate aici.

— Expulzate? Poate răpite.

— Nu, nu! Este exact aşa cum ţi-am spus. Am fost expulzate de pe o planetă frumoasă, multicoloră. Acolo bărbaţii au hotărît să se lipsească de femei.

„Faraonii despre care mi-a vorbit Harţabala".

— Bine c-aţi scăpat de ei, adăugă ca pentru sine Columbescu.

— Nu ştiu dacă e bine sau e rău. Nici aici nu ducem o viaţă strălucită. Ce să-ţi mai spun? Doar vezi singur.

Poate acestea au fost ultimele cuvinte pe care Adrian le-a schimbat cu femeile acelea triste şi frumoase de pe planeta filologilor. Ajutat de ele, Adrian Columbescu şi-a găsit cuşeta şi a pornit din nou în căutarea mult doritului Pămînt.

MIRE DE CIRCUMSTANȚĂ

Episodul ce urmează i-a plăcut cu deosebire lui Adrian Columbescu. De aceea, după consumarea lui, ba chiar mai devreme, în timp ce-l trăia ca protagonist, s-a tot gîndit cum ar putea să-l povestească la întoarcerea pe Terra. De bună seamă, prietenii săi de pe Platforma Pietrosul, dar mai ales colegii de la institut, se vor distra copios ascultînd niște peripeții atît de nostime.

Iată cum și-a pregătit Adrian relatarea:

Mă plimb printre aștri, cu jucăria asta cosmică ca pe bulevardul lui taică-meu. Nu știu dacă merg sau vin. Hoinăresc și singura mea dorință este să ajung acasă, pe Pămînt. M-a prins o nostalgie puternică și apăsătoare și cel mai mare necaz e că n-am cui mă plînge, în afară de mine însumi. Pasiunea asta nenorocită de a cerceta revelioanele secolului XX mi-a mîncat capul și m-a azvîrlit aici, unde nici țipenie de ființă pămînteană n-a visat să ajungă vreodată. Zbor la sute sau mii de ani lumină depărtare de cei dragi. De n-aș rîde și nu mi-aș bate joc de mine, autoironizîndu-mă, nu știu ce s-ar alege de subsemnatul.

Să privesc prin vizor, poate o să-mi mai omor plictiseala. Formidabil! Ce văd oare? Pare un astru. Mă apropii. O grădină. Și ce mai grădină! Văd mișunînd o mulțime de ființe ca niște furnici. Ba nu sînt furnici, ci albine. Și nici albine adevărate, ci fete-albine. Să privesc mai atent poate văd și matca sau regina, nu știu cum i-o fi spunînd aici. Iat-o! E acolo în capul mesei. Ba e și un loc liber lîngă ea. Nici o balerină nu se grăbește să-l ocupe. Ce plăcere! Un spectacol superb în aer liber. Cel puțin așa mi se pare mie. Poate voi avea norocul să fiu spectator un timp mai îndelungat. Iată, nava s-a așe-

zat pe zidul ce înconjoară parcul, pe care l-aş putea numi „Grădina din serai". Aici e de mine. Poate nici nu voi fi un simplu spectator. Poate zînele cu aripi de albine se vor îndura de mine şi-mi vor oferi ceva de băut; să-mi ud gîtişorul, care de la revelionul anului 2201 nu s-a mai delectat cu atari bunătăţi.

Dar, iată, am fost observat şi întregul ceremonial se întrerupe. E oarecum firesc. Doar sînt „omul picat din cer". Îmi umflu pieptul cu oxigen pentru a părea mai arătos. Ies din navă şi calc apăsat şi ţanţoş. Nu văd scări în apropiere. Să sar în grădină la ele nu mă încumet. Nu-s cascador şi nu-i momentul să mă aleg cu vreo fractură. Înaintez pe zid, doar-doar s-o ivi vreo scară. Fetele mă privesc cu admiraţie şi cu teamă. Nu m-am gîndit rău. La cîţiva metri în faţa mea apar nişte trepte de piatră. Par destul de solide. Cobor încet şi sigur de mine. Regina îmi vine în întîmpinare cu mîinile ridicate şi privindu-mă cu interes. Aproape că mă ameţeşte. „Trebuie să rezist, îmi zic. Aici e un ceremonial în care dacă nu mă încadrez perfect am pierdut totul. Unde-o fi trintorul-rege? Probabil nu se arată pînă nu-şi face apariţia naşul. Eu sînt naşul! Clar! O să le fiu un naş cum n-a fost altul vreodată. Un naş ce şi-a lăsat consoarta acasă". Străpung cordonul de fete, o adevărată ghirlandă de flori alese. Mă apropii de aceea pe care am numit-o în gîndul meu regină. E splendidă şi plină de graţie. Îmi întinde mîinile ei gingaşe, ca o balerină ce abia-şi începe demonstraţia. Nici eu nu aştept rugăminţi speciale. Întind mîna dreaptă, i-o prind pe a ei şi o sărut. Nu ştiu dacă ea îmi înţelege gestul. Indiferent dacă da ori ba, eu continui în acest mod, după principiul că omul creează obiceiul. Apoi mă adresez reverenţios:

— Sînt Adrian Columbescu, prea-plecatul tău supus.

— Bine-ai venit, dragul meu Bîz! rosti ea cu o neobişnuită dulceaţă în glas. Numele nu-mi plăcu şi de aceea îi replicai imediat:

— Eu nu sînt Bîz, ci Adrian Columbescu.

Poate n-am procedat bine, dar trebuia să-i spun că nu-s bîz. Cine ştie ce-o fi reprezentînd pentru ea acest nume sau această denumire?

Îmi face semn să ocup loc lîngă ea. Degeaba încerc eu să-i explic că locul ce mi-l oferă se cuvine vreunui ginerică. Ea nu vrea să înţeleagă şi mă consideră în

continuare un bîz („dracu' să-l ia de nume!"). N-am ce face pentru moment. Trebuie să accept postul de bîz (sau Bîz?).

Un ritual interesant se desfăşoară în faţa ochilor mei. Te pomeneşti că Bîz este partenerul acestei rare frumuseţi feminine, iar eu, om însurat pe Pămînt, cu nevastă şi copii, sînt sortit să intru într-o aventură amoroasă şi să mă însor a doua oară. Nu sînt deci naşul acestei superbe mirese, ci mirele ei. Sînt omul „picat din cer" cu misiune de ginerică. Of, aparatul ăsta! Nu-i în stare să judece, ci numai să traducă. „De fapt, nici nu ştiu dacă ar fi bine să poată judeca. De la a raţiona ar trece poate la judecată, adică la aprecierea comportării mele. Şi ce-ar putea spune despre un om care-şi uită familia, uită de soţie şi de copii, pentru o albină?"

Frămîntările mi se opresc aici, pentru că ceremonialul continuă. Mi se dau onoruri ce se cuvin doar unor miri de rang foarte înalt. „N-o fi vreo confuzie sau vreo coincidenţă?" Nu ştiu. Vom trăi şi vom vedea. „În orice caz nu mi-ar plăcea să împărtăşesc soarta lui «Păcală primar». Dar deocamdată n-am ce face". Mă las dus de valul soartei şi condus de ea. Ce-aş putea face altceva aici, unde nu cunosc obiceiurile, nu ştiu ce rol am? Abia dacă pot intui cîte ceva.

Pînă în prezent n-am văzut picior de bărbat pe aici. Eu sînt singurul. Ce-o să mă fac dacă mă vor obliga să mă însor cu toate? Una sau două ar mai merge cumva. Dar permanent să fii pe placul unei mulţimi atît de imense? Toate-mi zîmbesc, toate par fericite că mă văd. Pe deasupra, nici una nu are de ales între mine şi un alt bărbat.

Stau şi mă gîndesc. Oare pe aici, printre aceste zîne, există cumva germeni ai geloziei, care pe Pămînt se înmulţesc întocmai ca „gîndacul de Colorado" şi tot ca el rod la rădăcină? Dacă acestei frumoase „tigroaice" pe post de regină i s-ar strecura în suflet un atare virus cred că m-ar sfîşia pe loc şi numai ferfeniţă m-aş întoarce pe pămînt. Chiar dacă aici nu e cunoscut simţămîntul geloziei, eu trebuie să fiu tandru numai cu ea. Ar fi păcat să procedez altfel, deşi frumuseţea celorlalte este aproape tot atît de ademenitoare ca şi a reginei. De fapt, eu formulez nişte ipoteze cu totul abstracte şi inutile. Cupidon nu doarme. Chiar în aceste momente simt cum aripa lui molatecă mă atinge uşor şi

ca prin farmec îmi strecoară în trup fiorul dragostei. Dacă ar şti nevastă-mea în ce gînduri mă scald, ori s-ar supăra, ori m-ar compătimi pentru situaţia în care am ajuns. Cupidon nu-mi mai dă pace, îndeosebi de cînd am sorbit din cupa cu nectar special destinată Bîzului. Sorb din această cupă cu nesaţ. De ce beau, de ce aş mai bea. Acum o văd pe „regină" şi mai dulce, şi mai frumoasă şi aş fi în stare să renunţ la toate bunătăţile Universului, la cele mai fastuoase şi mai distractive ceremonialuri, în schimbul a cîteva clipe petrecute în braţele ei. Parcă nu-mi pasă de nimic, nu mă interesează ce s-ar putea întîmpla şi nici urmările faptelor mele. Sînt beat ca un peşte în lunile de primăvară. Vrăjit, nu ţin seama de ceremonialul stabilit aici, mă năpustesc ca un nesăbuit asupra fagurelui cu cea mai aleasă miere. Îmbrăţişările şi sărutările mele au atîta ardoare, încît mă tem ca nu cumva să-i frîng reginei-albine oasele, bineînţeles dacă are.

— Încă nu, dragul meu, îmi şopti ea cu voce duioasă. Mai tîrziu, iubitul meu Bîz.

La auzul numelui de Bîz, întregul farmec se destramă. Elanul meu erotic este readus pe platforma de lansare. Ceremonialul poate continua.

În faţa noastră totul se transformă într-o minunată sărbătoare, cum nici n-am mai văzut vreodată în viaţa mea. Un spectacol cu adevărat frumos. Pe care nici nu mă simt capabil să-l descriu. Asta cu atît mai mult, cu cît totul era închinat lui Bîz, adică mie. Păcat că n-am cu mine un aparat de filmat, să pot imortaliza momentul. Dacă ar fi vis, aş găsi uşor şi aparat, dar fiindcă este aievea, lucrul devine imposibil. Poate dacă voi ajunge cumva, cîndva acasă, la ai mei, şi o să le povestesc aceste scene minunate n-o să mă creadă. Pelicula ar fi însă altceva, ea ar constitui un document. Un document pe care l-ar putea invidia şi cel mai iscusit operator cu cea mai avansată tehnică cinematografică.

Cupidon iar nu mă lasă în pace. Mîna dreaptă parcă-i teleghidată. O cuprinde pe prinţesă, o apropie de-i simt bătăile inimii. „Are deci şi ea inimă". Oricît m-aş strădui să urmăresc în continuare spectacolul, efortul e zadarnic. Şi nu ştiu dacă cineva în situaţia mea s-ar putea comporta altfel.

Dar iată că ceva se schimbă în curgerea ceremonialului. O balerină se opreşte în faţa noastră şi prin ges-

turile ei îmi dă (sau ne dă) de înțeles că a sosit momentul culminant al spectacolului nupțial. Brățara nu-mi explică nimic, dar ochii îmi traduc tot ce trebuie făcut. Balerina îmi oferă o cupă mie și una stăpînei. O bem. Un nectar extraordinar! Un amestec din darurile lui Bachus și ale lui Cupidon. Nu-mi rămîne acum decît să mă retrag împreună cu dulcea-mi mireasă, în iatacul ce-mi fusese destinat de întîmplare.

Noaptea a trecut repede. Nu-mi pare rău după somnul pierdut. Momentul sau poate lichidul consumat (dacă nu și una și alta) s-au conjugat pentru a mă reconforta și nu spre a mă obosi. Mă simt excelent și parcă aș fi în stare să zbor, chiar fără aripi.

Imediat începe să mă cuprindă curiozitatea pentru cele ce vor urma. Oare totul se întîmplă ca pe Pămînt? În orice caz, eu m-am comportat ca și cum m-aș fi aflat acolo. Am uitat de toate grijile și m-am dăruit total. Acum însă nu mai am decît un singur gînd: să mă întorc acasă; și cît mai curînd. Dar parcă regina îmi citește gîndurile și mă tot alină cu cuvinte de îmbărbătare. Sînt doar soțul ei și vrea să-mi înlăture orice umbră de nemulțumire. Probabil ea își închipuie că fără mine viața s-ar opri în acest punct.

Dar pe neașteptate totul se schimbă. Pe planeta zînelor-albine nu mai sînt singurul bărbat. A apărut un altul, unul de-al lor. Se vede asta după veșminte. Vine spre mine. Și sînt convins că nu cu gînduri bune. Vrea probabil să mă lichideze. Eu n-am chef de bătaie. „Dar dacă se va arunca asupra mea? Voi mai putea evita lupta?" Nici nu apuc să-mi închei șirul gîndurilor, că încăierarea a și început. S-a aruncat asupra mea cu o furie oarbă. Fetele nu intervin, nici în favoarea mea nici în favoarea lui. Probabil așa-i obiceiul pe aici. Stau numai și privesc, așteptînd rezultatul bătăliei.

Nu se poate spune totuși că m-a surprins cu agresivitatea lui. Citisem încă de la început această agresivitate pe fața lui. Tocmai de aceea m-am putut reculege încă din primul moment. N-a stat nici două secunde pe umerii mei. I-am înfipt un pumn în burtă de s-a și dat imediat peste cap. Aștept cîteva clipe. Furia lui s-a înzecit. Pe neașteptate, îmi aplică o lovitură la cap, de văd numai stele verzi. Cad pe spate. Era cît pe ce să-mi pierd cunoștința. Deschid ochii, dar în loc de oameni văd numai ceață. O nouă lovitură! Surprinzător! Mă tre-

zesc, sînt adus la realitate. Sar în picioare cu iuțeala fulgerului. Îl prind de-un fel de tur al pantalonilor, îl ridic și mă pregătesc să-l trîntesc cu toată forța, spre a-l preface în mii de bucăți. Un cor de voci feminine mă oprește. Duioșia rugăminților îmi slăbește brațul. Corpul inert al adversarului meu este depus lin la sol. Nu mă pot stăpîni însă să nu adaug:

— Puteam să te ucid, nenorocitule!

— De ce n-o faci? mă întreabă el cu un fel de demnitate amestecată cu rușine.

— Nu vreau. O voi face numai dacă mă silești.

— De ce?

— Fiindcă vreau să trăiești.

— În rușine?

— Nu în rușine, ci ca unic bărbat pe această planetă.

— Cum unic? Doar acum tu ești Bîz aici.

— Nu, nu sînt. Și nici nu vreau să-mi asum acest rol, care nu-mi aparține de drept. Al tău a fost, al tău să rămînă. Eu am alte rosturi în Univers.

Credeam că l-am domolit cu aceste vorbe. Dar nu este așa. „Bîzul" se apropie de mine amenințător. Eu mă retrag încet încet. Înaintez ca racul, cu spatele. „În caz că mă atacă, n-am altceva de făcut decît să-i proptesc piciorul în burtă, împingîndu-l cu forță. Dar asta-i poate fi fatal". Mă retrag în continuare. Acum sînt la doi pași de „cușeta mea cosmică". Pătrund înăuntru. Adversarul meu se oprește. Se pare că e mulțumit cu fuga mea. Rușinea a fost spălată, în gîndul lui.

S-a apropiat și cîrdul de fete, în frunte cu albina-regină. Eu pufnesc în rîs. Protejat de peretele cușetei, care nu putea fi în nici un fel străpuns, îl iau în zeflemea, după tipicul unor golani de pe vremuri:

— Ascultă, măi bîzule întîrziat! Cînd peste vreme s-o înmulți lumea asta a voastră, să știți că a trecut pe la voi Adrian Columbescu. Dacă veți fi în dificultate cu botezul, întrebați Terra ce nume să puneți noilor odrasle. Și cu asta îmi iau zborul. Îi văd pe toți, și pe fete și pe Bîz, făcînd închinăciuni. Cine știe ce-or fi crezînd despre mine și despre dulapul meu zburător?

URCĂ ÎN JOS

Atît de fălos era acum Columbescu că nici nu privea în dreapta sau în stînga să vadă dacă Harţabala îl însoţeşte sau nu. Se credea singur în Univers. Păcălise pe atîţia, îl păcălise pe Bîz şi fusese admirat de atîtea femei frumoase. La urma urmelor, nu e de înţeles euforia eroului nostru? Cîţi dintre noi ne putem lăuda cu asemenea succese aici, pe Pămînt? În timp ce Adrian le-a obţinut acolo, departe, în adîncurile haosului.

Zbura deci liniştit şi mulţumit. Nu-l interesa dacă va merge mult aşa în neştire sau dacă pe neaşteptate va ateriza iar pe vreo planetă ciudată. Harţabala o pornise în urma lui, dar, parcă intuind starea de spirit a pămînteanului, nu s-a apropiat prea mult de cuşeta lui Columbescu. L-a lăsat să-şi soarbă în linişte satisfacţia. În conformitate cu dispoziţiile primite, urmărea însă orice mişcare a cuşetei gata să intervină în caz de nevoie.

Zburară aşa trei zile şi trei nopţi, cum ar fi spus în urmă cu trei-patru veacuri pămînteanul Ion Creangă. Nesfîrşitul era plăcut la înfăţişare: aştri multicolori, stele pe cale de stingere, planete în devenire, sateliţi jucăuşi, ba chiar buclucaşi. Nu arareori cîte unul se ciocnea de vreo planetă producînd mii de scîntei ce se revărsau ca nişte unde în tot universul.

În cele din urmă Columbescu obosi totuşi. Ba-l cuprinse şi foamea. „Să ştii că n-ar fi rău să-mi iasă o planetă în cale. Bineînţeles nu pustie. O planetă bogată, cu mîncăruri fel de fel şi cu ospătărese drăguţe. (M-am corupt de tot!)"

Zeii i-au receptat mesajul. Probabil că dulapul lui Columbescu zburase pe lîngă Olimp... Pentru că ime-

diat cuşeta începu să piardă din viteză şi să se apropie de un astru. Un astru mai mult decît bizar. Pămînteanul se temu la început. Avea în față o planetă în formă de cilindru care se învîrtea oarecum dezordonat: nici în jurul axului longitudinal, nici în al celui transversal. În afară de aceasta, pe Columbescu l-a înspăimîntat şi coloritul astrului. Nu era vorba de o planetă multicoloră asemănătoare cu aceea de pe care a fugit împreună cu Harţabala. Nu. Erau şi aici mai multe culori, dar aranjate ca nişte panglici, succesiv în jurul cilindrului: galben, roşu, alb, albastru, cafeniu, verde, portocaliu. Asta însemna, în gîndul lui Adrian, mai multe lumi, poate în contrast unele cu altele. Orice şi-ar fi dorit acum numai un război nu.

Cum începuse să se obişnuiască cu senzaţiile tari şi cu primejdiile, frica îi trecu destul de repede. Aterizarea cuşetei îi aduse deplina consolare. „Ce-o fi o fi!" Părăsi cabina indiferent. Aşadar, pe pămîntul galben! „Ce vietăţi or mai fi trăind pe aici?" Începu să umble aiurea pe planetă, care în multe privinţe semăna cu Pămîntul. Ceea ce o deosebea izbitor era, fireşte, unicitatea culorii, acel galben monoton şi atotstăpînitor. Fără să-şi dea seama, Columbescu căuta mîncare. Îi era şi sete, dar parcă foamea îl tulbura mai mult. „Ce să găseşti de mîncare în pustietatea asta? De fapt, nu-i pustiu. Iată copaci, iată un rîu. Copaci galbeni! Rîu galben! Parcă şi aerul era gălbui. La noi copaci galbeni înseamnă iarnă, rîu galben — nămol".

— Stai! auzi o voce în spatele său. „O fi Harţabala. Vrea să mă sperie pentru că n-am vrut să-i dau atenţie în timpul zborului". Întoarse capul. Apoi se învîrti cu totul. La cîţiva metri se aflau trei voinici înarmaţi cu un fel de arcuri, gata de atac. Columbescu abia-i zări. Era greu să-i distingi de mediul înconjurător, pentru că aveau aceeaşi culoare... galbenă. Semănau cu pămîntenii, şi încă destul de bine. Sigur pentru noi, ochi galbeni înseamnă cel puţin boală, iar dinţi galbeni — cel puţin neglijenţă. Aici însă, Columbescu avea să se convingă curînd, asta însemna normalul.

La semnalul „galbenilor", recepţionat desigur cu ajutorul brăţării traducătoare, Adrian n-a răspuns decît prin întoarcerea cu 180°.

— Ce doreşti şi de unde vii? îl întrebă voinicul ce se afla la mijloc.

— Vreau pace, prietenie şi puţină mîncare.

— De unde vii, am întrebat? repetă aceeaşi voce.

— E greu de răspuns. La începutul începuturilor am pornit de pe Pămînt, dar între timp am făcut escale în Babilon...

— Ce înseamnă „la începutul începuturilor"?

— Înseamnă începutul călătoriei mele printre aştri.

— N-am înţeles. Ai pornit-o de-a lungul şi de-a latul Universului în căutare de pace, prietenie şi mîncare?

— Dacă vreţi dumneavoastră, fie şi aşa.

— Noi nu vrem. Noi dorim să aflăm adevărul.

— Vă respect interesul pentru descifrarea exactă a realităţii, răspunse demn şi oarecum satisfăcut de corectitudinea interlocutorilor săi pămînteanul voiajor. De aceea voi fi foarte sincer. Călătoria mea este cu totul fortuită.

— Acum am înţeles. Dumneavoastră aţi pornit-o prin Univers din întîmplare.

— Exact, se grăbi să completeze Columbescu.

— După aceea aţi început să căutaţi pace, prietenie şi mîncare.

Pe Adrian începură să-l treacă sudorile. Discuţia risca să se prelungească la infinit. Or, el dorea acum ca din cele trei obiective să-l atingă în primul rînd pe cel mai concret. După aceea era suficient timp şi pentru celelalte două.

— Nu este chiar aşa... bîigui pămînteanul. Şi vru să continue. Dar fu întrerupt imediat de „mijlociu":

— Adică nu căutaţi pace, prietenie şi mîncare?

Întrebarea îi păru lui Columbescu salvatoare.

— Ba da. Numai că, vorbind sincer, ar trebui să schimbăm ordinea. Eu doresc mîncare, prietenie, pace.

— Se aprobă schimbarea ordinii. Luaţi-l, zise mijlociul adresîndu-se însoţitorilor săi. Daţi-i mîncare, prietenie şi pace. Apoi aduceţi-l la mine.

Adrian se sperie puţin. „Ce-o fi însemnînd la matahala asta buzată «daţi-i prietenie şi pace»? Îţi bagă prietenia pe gît, precum mîncarea?" N-avu însă timp pentru reflecţii îndelungi. Cei doi voinici îl escortară spre un tunel de argilă („sau de aramă"?), unde-i oferiră mîncare din belşug. La început nici nu băgă de seamă ce îngurgitează. Dorea pur şi simplu să-şi astîmpere foamea. Ceru şi apă. I se dădu un fel de suc, tot galben,

cu gust de ananas. Fu apoi scăldat într-o albie cu apă, tot galbenă, ce se chema prietenie. Apoi fu așezat pe un pat de lut acoperit cu plante numit pace. Totul a durat vreo trei sferturi de oră — o oră.

La urmă fu urcat într-o diligență ad-hoc trasă de niște animale ce semănau oarecum cu renii tereștri și dus din nou la șef (la „mijlociu").

— Cum te simți acum? îl întrebă prietenos „șeful".

— Bine. Chiar foarte bine, răspunse Columbescu sincer, deși nu înțelegea mare lucru din ceea ce se întîmpla cu el. Important este că a mîncat pe săturate, și că gazdele („aproape oameni") se purtau cuviincios cu el.

— Acum că ai găsit mîncare, prietenie și pace, ce ai să faci? îl întrebă din nou gazda cea însemnată.

— Nu știu. Probabil voi încerca să pornesc mai departe prin Univers. Nu înainte însă de a vă mulțumi dumneavoastră călduros pentru ospitalitatea de care m-am bucurat aici.

— N-am înțeles. Ai pornit din întîmplare printre aștri. Apoi ai căutat pace, prietenie și... nu, mîncare, prietenie și pace. Le-ai găsit. Acum totul s-a terminat.

„Adică? Ce s-a terminat? Doar n-or fi voind să mă linșeze? N-ar fi exclus, dată fiind înfățișarea lor: burta mare, buze lăbărțate, dinți rari și puternici, brațe mai groase decît picioarele". Pămînteanului i se făcu inima cît un purice. Simți însă că nu e bine să facă o pauză atît de lungă și de aceea se grăbi să vorbească:

— Vedeți, la noi, pe Terra...

— Dar nu vii de pe Pămînt?

— Ba da, însă Pămînt și Terra e același lucru. *Pămînt* e un cuvînt modern, pe cînd *Terra* e o vocabulă clasică, dintr-o limbă dispărută.

— Cum a dispărut acea limbă?

— Nu sînt specialist în lingvistică, se grăbi să răspundă Columbescu. Eu mă ocup de... (vru să spună „revelioane", dar își dădu seama că ar putea provoca o nouă întrebare din partea sîcîitorului său interlocutor), eu mă ocup de altceva. Totuși vă pot spune că latina, adică acea limbă dispărută, n-a chiar dispărut; a murit doar.

— A murit și n-a dispărut? Dar la voi limba e ființă?

— Într-un fel, da. Ea se naște, se dezvoltă și moare.

— Şi după moarte ce faceţi cu ea? O îngropaţi?

— Ei, nu. Pentru că limba nu e ca o fiinţă din carne şi oase, ci ceva abstract, ideal.

— Fiinţă ideală? Adică, aşa cum ar trebui să fim noi toţi?

Columbescu îşi dădu seama că s-a împotmolit de tot. Şi nici măcar nu-şi aduse aminte de unde a pornit.

Bănuindu-i parcă starea de spirit, gazda îl întîmpină cu o întrebare salvatoare:

— Cum aţi putut lua un cuvînt dintr-o limbă moartă? Aveţi depozitate undeva aceste limbi?

— Într-un fel, da. Ele se află consemnate în lucrări ştiinţifice, literare, filozofice şi aşa mai departe. Iar latina de fapt trăieşte şi astăzi în limba pe care o vorbim noi, pămîntenii.

— Acum am înţeles, rosti liniştit stăpînul acestor curioase meleaguri. Este exact aşa cum spuneau strămoşii noştri despre părinţii lor: Părinţii noştri trăiesc prin noi. Pentru că, să vă informez, noi sîntem originari dintr-o altă galaxie. Strămoşii noştri îndepărtaţi se numeau *oameni*. Un nume curios, nu?

Columbescu abia acum realiză semnificaţia relatării interlocutorului său. „Adică noi sîntem strămoşii ăstora?" Deşi îl cuprinse neliniştea şi curiozitatea, nu spuse nimic. Asculta doar cu atenţie.

— Aşadar, continuă Buză-Lăbărţată, strămoşii noştri aveau anumite obiceiuri pe care noi nu le mai avem. Din toate acestea noi n-am păstrat nici măcar amintirea. Abia dacă mai sînt consemnate în muzeele noastre.

— M-aţi făcut curios, stimata mea gazdă, se adresă politicos pămînteanul. Unde se află planeta de pe care au plecat strămoşii dumneavoastră?

— De ce eşti curios? interveni prompt Buză-Lăbărţată.

— Mi-ar plăcea să-i cunosc pe urmaşii strămoşilor dumneavoastră.

— Noi sîntem aceia! răspunse apăsat „mijlociul".

— Da, sînt de acord („Doamne fereşte!"). Dar probabil că au mai rămas şi acolo niscaiva fraţi de-ai strămoşilor dumneavoastră, care între timp au prosperat şi ei. Şi încă ceva: cînd s-a produs „emigrarea"?

— Emigrarea se pierde în negura vremurilor. Să tot fie două sute-trei sute de ani. Iar acea planetă se află într-un mic nucleu numit *Soleum* sau așa ceva. Totuși de ce vrei să-i cunoști pe eventualii noștri veri?

— Aici, la dumneavoastră, mă simt foarte bine. Sînt convins că la fel s-ar întîmpla și pe planeta urmașilor străbunilor dumneavoastră.

— Ei, da! Cred că ai dreptate. Dar pot apărea și surprize. Așa după cum noi am evoluat spectaculos, ei ar fi putut să degenereze rapid. Și atunci ai rămîne dezamăgit.

— Nu vă contrazic. Dar eu tot aș vrea să vă cunosc rudele. Și poate că în lunga mea călătorie de întoarcere voi da și de *oameni*, respectiv de urmașii lor aflați în galaxia *Soleum*.

— Îți mulțumesc, călătorule, pentru amabilitate. Dar dacă vrei să ne cunoști rudele, începe cu cele mai apropiate. Noi sîntem aici o cunună de planete. Cea pe care te afli dumneata este doar una din ele. Pe toate celelalte se află frați de-ai noștri, deci urmași ai oamenilor.

„Deci iată-mă printre neamuri. Și încă superioare nouă, urmașilor de pe Terra. Ce-ar face ăsta dac-ar ști că eu sînt unul din urmașii *oamenilor?* Pentru orice eventualitate, nu-i spun nimic".

— Sînt la dispoziția dumneavoastră, reintră în discuție pămînteanul. Cu ce călătorim?

— Asta rămîne în sarcina noastră. Vei vedea imediat.

— Deci începem călătoria îndată?

— Desigur. N-avem motive s-o amînăm.

Nu are importanță cu ce a călătorit Columbescu de-a lungul cununii de stele pe care se aflau urmașii *oamenilor*. Important este că el a avut posibilitatea să-și vadă „rudele" fără ca acestea să-i bănuiască identitatea.

Ce-a văzut? Ce-a constatat? Dacă i-a plăcut? Nu știm prea bine. Deși la o anumită distanță s-a aflat mereu „gardianul" Harțabala, Columbescu n-a îndrăznit să-și manifeste nemulțumirea sau revolta în fața a aceea ce vedea. Dar nu o dată a fost nemulțumit, revoltat.

În orice caz știm că planeta roșie, legată de cea

galbenă printr-o punte lată de cîţiva kilometri, s-a aflat într-o veselie continuă. „Roşcovanii" mîncau tot timpul şi se văitau că sînt flămînzi. Cum îi dispărea vreunuia cît de cît din roşeaţa pieptului, intra în panică. Pentru că emblema lor nu era, ca la „galbeni", burta sau buza, ci pieptul, scos mult în afară şi roşu ca lubeniţa. Columbescu s-a distrat mult pe seama fricii lor organice de înfometare şi îmbolnăvire, mai ales că mereu i se cereau sfaturi cu privire la dietă.

Pe planeta albă a întîlnit aproape exclusiv fecioare: ruşinoase, naive şi gata de mărturisiri. Numai că pe Adrian nu l-a atras această lume de fecioare, deşi semănau foarte mult cu zînele din poveştile ce altădată străbăteau pămîntul de la un capăt la altul.

Planeta albastră era populată de smintiţi. Toată ziua dansau ca nişte delfini, uitînd şi să mănînce şi să se odihnească. Seara cădeau leşinaţi şi dormeau duşi. Forma lor amintea de aceea a peştilor: capul relativ mic, umerii înguşti, trunchiul gros, iar picioarele groase sus şi foarte subţiri spre labă aveau o poziţie de convergenţă spre vîrf. Pentru locomoţie, „albaştrii" se folosesc şi de mîini.

Cafeniii sînt din cale afară de plicticoşi. Sîcîitori, au idei puţine, dar fixe. Nu cedează cu nici un chip, indiferent de puterea şi evidenţa argumentelor adversarului. Uneori ţi se pare că-şi dau seama de absurdul opiniei susţinute şi că sînt gata s-o abandoneze. În acel moment se pregătesc însă s-o susţină cu şi mai mare încăpăţînare.

Planeta verde este nespus de veselă. E locuită de o specie de maimuţe (verzi bineînţeles) care toată ziua îşi fac curte. Locuitorii acestui inel sînt deosebit de primitori şi prin curtoazia lor amintesc de eschimoşii care au populat cu veacuri în urmă regiunile nordice ale Terrei. „Verzii" nu ştiu ce-i aceea invidie, gelozie sau egoism. Au un singur cusur: nu muncesc. Se hrănesc doar cu darurile solului lor, dealtfel foarte generos.

Apropiindu-ne de sfîrşitul „vizitei la rude", voinicul de pe planeta galbenă i s-a adresat lui Columbescu:

— De acum înainte te descurci singur. Pe ultima planetă din cunună nu te pot însoţi. Acolo trăiesc cei mai „deştepţi şi mai evoluaţi" urmaşi ai *oamenilor*. Cum noi nu împărtăşim această părere, pentru că, ai constatat singur, gradul de civilizaţie al astrului „galben" nu

poate fi atins de nici o altă comunitate din Univers, am rupt de mult orice relaţii cu fraţii noştri „portocalii".

— Dar cum mă voi descurca? Şi-apoi... trebuie să mă întorc la voi. Acolo mi-a rămas cuşeta. În acest moment, un glas îndepărtat îl asigură: „Cuşeta vă urmează îndeaproape, fiţi liniştit". Columbescu recunoscu vocea Harţabalei şi nu mai insistă asupra întoarcerii la „galbeni".

— Mulţumesc, domnule, se adresă el primei sale gazde. Vă sînt recunoscător şi aş fi bucuros să vă pot saluta pe Terra mea.

Cu aceste ultime cuvinte cei doi se despărţiră şi Columbescu trecu „puntea". Portocaliul ce domnea atotputernic pe noua planetă îi produse la început o senzaţie de ameţeală. Dar se obişnui repede şi unele obiecte chiar îi plăcură. Nu vedea însă fiinţele raţionale de care vorbise atît de urît „galbenul". „Nu i-o fi lăsînd orgoliul să se arate din primul moment?"

Columbescu rătăci o vreme printre florile (evident portocalii!) ale cîmpului ce i se deschisese în faţă. Nici ţipenie de om! „În fond de ce m-aş preocupa atît? Ce nevoie am de aceste... rude? Harţabala e pe aproape. Îmi pot lua cuşeta şi..."

Nu-şi putu încheia cugetarea pentru că la picioarele sale zări ceva straniu: ceva cunoscut şi totuşi ciudat. Se uită mai bine. „Dumnezeule, dar ăsta e cap de om! De ce-o fi stînd cu creştetul pe sol? Doar nu e un craniu mort?!" Tocmai atunci ochii necunoscutului clipiră, parcă pentru a se face remarcaţi.

— Cine eşti şi ce faci aici? întrebă oarecum înspăimîntat Adrian.

— Cine eşti tu? Nu eu am de dat socoteală.

Columbescu nu-şi putea reveni. Îl deranja faptul că nu avea în faţa sa decît un cap răsturnat. „Corpul... corpul unde-o fi?" Trebui să răspundă însă la întrebarea atît de categorică a interlocutorului său.

— Eu vin de pe Pămînt. Sînt deci om.

— Ei, asta să nu mi-o spui! Oamenii sînt rudele noastre cele mai apropiate. Or, tu arăţi ca un monstru, ca o creatură imbecilă şi neterminată.

Insulta „capului răsturnat" îl descumpăni pe Adrian. Vru să răspundă şi el brutal, dar se opri la timp. Zise totuşi:

— De fapt, ce doreşti, voce necunoscută? Nu-mi pari ființă rațională, aşa cum te lauzi. Şi mai ales nu eşti rudă cu mine.

— Din păcate sînt. Şi tocmai asta e ruşinea noastră. Adesea în Univers, sîntem judecați după voi, după comportarea voastră nătîngă. Cine nu ştie că oamenii raționează cu întregul corp: cu inima, cu membrele, cu capul (cîteodată!)?

— Vrei să spui poate că noi receptăm senzațiile pe mai multe căi. De judecat, judecăm numai cu creierul.

— Creier! O invenție fudulă a voastră! La voi contează mai mult ceea ce se află de la brîu în sus, adică de la brîu în jos, dacă ne luăm după poziția năstruşnică pe care ați adoptat-o.

— Nu înțeleg ce vrei să spui, replică nedumerit Columbescu.

— Nu vrei să înțelegi! Sau poate eşti nerod de-a binelea. Măi, individule, tu nici atîta nu pricepi că ținîndu-ți capul sus întreaga inteligență se scurge către picioare? Ce e mai greu *coboară!* Asta e o lege universală de la care numai pămîntenii îşi închipuie că se pot sustrage. Aşadar, capul vostru cu care ar trebui să raționați e aproape gol. Eventual nişte idei fudule mai pot sălăşlui acolo. Dar voi vă încăpățînați să credeți că judecați cu capul. De fapt judecați mai mult, cum e şi firesc pentru poziția voastră, cu picioarele. Şi atunci iese ceva împrăştiat: nici cap, nici picioare.

Abia acum Columbescu reuşi să vadă că ciudata creatură are şi picioare: dintre florile portocalii răsăreau două burlane aşezate în formă de V. Descoperirea nu-l impresionă în mod deosebit. Şi cu şi fără picioare ființa aceasta-i producea lui Adrian o infinită scîrbă. „Cap răsturnat" nu putea fi asemuit în mintea pămînteanului decît cu o reptilă, cu o tîrîtoare, iar din punct de vedere moral cu o.. tîrîtură. Totuşi acum se afla în mîinile acelei creaturi şi trebuia să joace cum i se cîntă. Îşi înlătură deci dezgustul din voce şi grăi cît putu de mieros:

— Stăpîne al acestor pămînturi, sînt încîntat de înțelepciunea domniei voastre şi vă promit că voi purta rudelor mele de aici cea mai plăcută amintire.

— Cu alte cuvinte vrei să-ți iei tălpăşița. Nu scapi atît de uşor de noi. Pămîntenii ne datorează extrem de mult

— Ce anume? îi scăpă printre dinţi lui Columbescu.

— Ruşinea. Adică voi trebuie să plătiţi ruşinea pe care o îndurăm noi pentru că vă sîntem rude. Întreg universul e cu capul în jos, numai voi cu capul în sus. Unde alţii zic „coboară", voi ziceţi „urcă". Unde alţii receptează, voi vă miraţi, vă extaziaţi sau protestaţi. Aveţi şi un scut, recunosc: sentimentele. Dar noi ştim că sentimentele nu sînt decît un paravan. În fapt e vorba de neputinţa de a reacţiona adecvat la impulsurile venite din afară.

„Dumnezeule, dar de unde le ştie pe toate astea monstrul ăsta?"

— Domnia ta, rosti domol Columbescu, ştii foarte multe despre noi. Cît sînt de exacte informaţiile acestea, nu este momentul să comentez. Vă întreb totuşi: de unde ştiţi aceste lucruri despre noi?

— Ehei, asta-i o poveste veche. Strămoşii noştri, cînd ne-au destăinuit că ne tragem din acelaşi trunchi cu pămîntenii, ne-au şi poruncit: aveţi grijă de neamurile voastre să nu degenereze de tot. Noi am respectat această poruncă şi permanent ne învîrtim deasupra Terrei. Zburăm pe-acolo în nişte farfurii, ne mai arătăm din cînd în cînd pămîntenilor, dar nu comunicăm direct cu ei. N-am vrea cu nici un chip să ne corupă şi pe noi. Am auzit că e foarte uşor să fii corupt.

„Ei, drăcie! Atunci e adevărat ce spuneau strămoşii noştri din secolul XX. Mulţi au declarat că la ieşirea din sala de revelion au văzut nişte farfurii zburătoare. Lumea nu-i credea însă, punînd pe seama paharului în plus băut la revelion viziunile acelea".

— Cu alte cuvinte, ne păziţi! Voi comunica şi asta concetăţenilor mei la întoarcerea pe Terra. Acum doresc să-mi iau rămas bun.

— Nici vorbă! Deşi n-avem sentimente, nu vă putem lăsa să plecaţi flămînd de aici. În plus dorim să vă încredinţăm o misiune pe care nimeni de la noi n-ar putea-o îndeplini în condiţiuni bune, pentru că ar putea fi bănuit de părtinire.

„Ce misiune? N-o fi vorba cumva de vreo capcană? La urma urmei, n-am de ales. În plus, nişte mîncare nu mi-ar strica".

— Mulţumesc pentru ospitalitate. Nu vă pot refuza. Cît despre misiune, vom vedea. Cinstea mi se pare cam exagerată. Oricum, vă mulţumesc şi pentru asta.

Nici n-apucă să-şi termine discursul că Adrian se şi trezi luat pe sus. La început nu văzu cum şi de către cine. Apoi privi atent. Se afla întins pe şase tălpi de picioare, care, evident se aflau în partea... superioară a trupului celor trei fecioare ce-l duceau spre sala de ospeţe.

„Nici n-am nimerit prea rău, cugetă Zglobiul. Dacă merge tot aşa, te pomeneşti că-mi îndrăgesc neamurile..."

„O ROBĂ ÎMI MAI LIPSEŞTE"

Cuşeta a rămas tot acolo, izolată şi neluată de nimeni în seamă. Nici chiar stăpînul ei nu i-a dat în ultima vreme vreo atenţie. Curios, Adrian Columbescu a început să se obişnuiască pe această „antiplanetă", atît de plictisitoare în aparenţă. Nu-l mai deranjează nici mersul cu capul în jos şi nici prostia ridicată la rang de inteligenţă. „Totul e cum priveşti lucrurile. În fond şi pe Pămînt, în secolul XX, ba şi-acum cîteodată..." Această idee împăciuitoare i-a trecut de multe ori prin cap în ultima vreme. Singurul lucru ce îl deranjează totuşi mai mult este firea sîcîitoare a „antiplanetiştilor". Chiar acum cîteva clipe l-au obligat să facă pe judecătorul. „De ce tocmai eu, venit de pe altă planetă? Poate ar fi bine să-i refuz în cele din urmă. Să le spun că la noi, pe Terra, această instituţie nu mai există. Micile conflicte le rezolvă timpul, răbdător şi generos".

— Ascultaţi-mă, prieteni, începu Columbescu, eu cred că nici voi n-aveţi nevoie de tribunal.

— Cum adică? au sărit cîţiva cu gura. Să ne lipsim noi de această instituţie, atît de importantă şi pe care strămoşii noştri au venerat-o?

— Da, cred că vă puteţi lipsi. Şi noi am avut cîndva judecătorii şi tribunale şi curţi de apel şi curţi de casaţie şi multe alte asemenea forumuri. O parte din ele au fost necesare o vreme, nu zic ba. Dar multe s-au dovedit ulterior de prisos. Să vă spun că existenţa unora a generat apariţia altora? „Ce dracu' le ţin eu atîta teorie? Nu cumva o fac pentru că am complexe de culpă? În fond, nu mă simt capabil să fac pe judecătorul. Pe Pămînt, judecătorii erau un fel de supraoameni, deşi poate că se deosebeau de ceilalţi muritori numai prin

suma de cunoştinţe juridice ce o posedau în comparaţie cu cetăţenii de rînd. Şi poate prin roba pe care o purtau cu atîta falå. Oricum, în veacul al XX-lea se bucurau de un prestigiu şi de o aureolă demne de invidiat. Ţin minte descrierile unui cronicar de revelioane care şi-a serbat începutul de an în mijlocul magistraţilor. Pînă şi la masa de petrecere s-au aşezat ordonat, după ierarhii, gata parcă să judece pe cel care nu s-ar purta cum trebuie în timpul banchetului. Or, eu... eu cine sînt? Un om zglobiu, un simplu cercetător fără aspiraţii de mărire. Pornit din întîmplare de-a lungul şi de-a latul Universului, mă descurc cum pot. La urma urmei nici nu m-am purtat rău pînă acum. Ce-am făcut rău? A, nişte scăpări în materie de amor! Dar aici şi alţii mai greşesc cîteodată. Greşeau chiar şi magistraţii secolului XX, deşi poate în proporţii mai mici decît alte categorii sociale. În fond, nimeni nu e de piatră".

Gîndurile lui Adrian fură întrerupte curînd de către o voce mai autoritară:

— Spune-ne clar: vrei sau nu vrei să faci pe judecătorul? Dacă da, îţi înaintăm imediat pricinile. Dacă răspunzi nu, va trebui să-ţi justifici atitudinea în faţa Marelui Consiliu.

— De ce să mă justific? Eu n-am nici o obligaţie faţă de locuitorii acestei anti..., acestui astru măreţ şi strălucitor, se grăbi să se corecteze pămînteanul.

— Asta s-o crezi mata, răspunse aceeaşi voce poruncitoare. Tot ce mişcă pe planeta noastră, care nu este un astru măreţ cum ironic l-ai caracterizat dumneata, deci tot ce este aici viu dă socoteală în faţa Marelui Consiliu. Or, cred că mata n-ai pretenţia de a fi considerat mort. Sau dacă ai, spune-ne...

La auzul ultimei fraze, pe Columbescu l-au trecut toate sudorile. Îi trebuiră cîteva minute pentru a-şi reveni. Abia recules, se grăbi să încheie discuţia:

— Eu n-am refuzat. Am vrut doar să-mi exprim îndoielile în legătură cu capacitatea mea de a judeca nişte fiinţe care din atîtea puncte de vedere îmi sînt superioare.

— Lasă modestia, i-o tăie scurt glasul preacunoscut. Te cunoaştem. Avem nevoie de un judecător imparţial. Pricinile sînt dificile şi importante.

— Mă rog, mîrîi Adrian. Dacă dumneavoastră vreţi...

— Să trecem la subiect, încheie Glas-Gros discuția. Să se înfățișeze primii acuzați! În fața instanței, adică a pămînteanului devenit peste noapte „tribunal", se prezentă o pereche foarte ciudată: ea, o antiplanetistă normală, umblînd cu picioarele în sus, suficient de robustă și de autoritară, gata să se ia la harță cu întreg universul; bărbatul, în schimb, a apărut pe propriile-i picioare, semănînd mai mult cu pămîntenii de acum două veacuri. Puțin pirpiriu și timid, voia să spună parcă: „ce aveți cu mine; n-am făcut nimănui nici un rău".

Ajunși în fața lui Columbescu, făcură o închinăciune, fiecare de pe poziția lui, apoi femeia izbucni:

— Să fie exmatriculat de pe planeta noastră! Nici nu vreau să mai aud de el.

— Mai calm, onorată interlocutoare! încercă să liniștească lucrurile judecătorul. În primul rînd nu mi-ați spus ce acuzații (și ce probe) aduceți acestui om.

— Om, poate! Dar nu planetist! Ce acuzație mai gravă i s-ar putea aduce?

— Dar cine ești, dumneata? În ce calitate l-ai adus pe dînsul în fața instanței?

— Conform legii, mi-ar fi soț. Dar, v-am mai spus, nu merită nici titlul de planetist, darmite pe cel de soț!

— Repet: ce acuzații și ce probe aduceți împotriva soțului dumneavoastră? Și ce vreți de la dînsul?

— Să dispară, asta vreau!

— Adică vreți să divorțați.

— V-am spus, vreau mai mult: să nu-l mai văd.

— Ce probe aduceți în sprijinul cererii dumneavoastră?

— Probe! Nu-l vedeți? Nu-i destul atîta?

— Pentru tribunal, nu!

— Ba cred că ar fi suficient, interveni, voit calm, Glas-Gros. Nu vedeți că ne sfidează pe toți, ținîndu-și capul sus și folosindu-și picioarele pentru umblat?

— Iertați-mă, domnule judecător, intră timid în vorbă acuzatul. Sînt cam bolnav. Am o bătătură pe creștetul capului care nu-mi permite să-l mai folosesc la umblat. De aceea am recurs la picioare.

— Nu-i adevărat! izbucni femeia. Și noi ceilalți avem bătături nu numai pe creștet, ci chiar pe creier. Dar asta nu înseamnă că ne putem permite să schimbăm sistemul de locomoție. De ce nu se folosește dumnealui de mîini, dacă îl doare atît de rău capul?

— Stimate judecătorule, eu..., vru să se scuze bărbatul.

— Stimata noastră interlocutoare va fi, cred, de acord cu noi că ceea ce a invocat pînă în prezent nu are vreo valoare, spuse cu calm și indiferență Columbescu.

— Nu are valoare? Atunci vă contest dreptul...

— Asta nu! se amestecă Glas-Gros. Tribunalul e tribunal. Noi l-am fixat și-l respectăm.

— „Noi"? Poate tu!

— Ieși afară, intriganto! se înfurie Glas-Gros. Și tu „cap în sus"! Apoi se adresă pămînteanului: Iertați-ne. Ăștia nu știu ce vorbesc și ce fac. Unul mai prost decît celălalt. Columbescu, mirat de politețea neobișnuită a reprezentantului autorității, răspunse: — Nu-i nimic! Așa e la tribunal: una bună, una rea.

— Putem trece la cauza următoare? reveni Glas-Gros.

— Desigur. Poftiți.

— Să intre următorul acuzat!

— În fața instanței apăru acum un „antiplanetist" obișnuit. Poate că bătătura de pe frunte era cea mai accentuată decît la ceilalți, dar în rest...

— Pentru ce ați fost chemat în fața tribunalului? îl întrebă judecătorul.

— Nu știu, răspunse acuzatul nedumerit și se izbi cu bătătura de sol.

— Cum nu știi, nenorocitule? interveni Glas-Gros. Dar acum ce faci? Domnule judecător, pentru noi izbiturile astea sînt o sfidare.

— Dar asta n-ar fi parcă o pricină de judecată, spuse timid Columbescu.

— Cum să nu? ripostă prompt reprezentatul autorității. Dacă își distruge bătătura, mîine-poimîine ne trezim cu el umblînd pe picioare. Și-atunci ce ne facem? E vorba deci de o instigație.

— Ce ai de spus la asta, acuzat? întrebă oarecum autoritar Columbescu.

— Eu, domnule judecător, nu fac nimănui nici un rău. M-am obișnuit să-mi lovesc mereu capul de sol. Și-așa nu-mi folosește la altceva.

— Cum nu-ți folosește? se amestecă din nou în dezbatere Glas-Gros. Nu-i destul că-ți servește la umblat? Ce mai vrei?

Acuzatul nu răspunse. Toţi ceilalţi rămaseră şi ei tăcuţi. Columbescu se adresă atunci în şoaptă reprezentantului autorităţii: — Ce pedeapsă i-am putea da acestuia? — Nu vă pot spune nimic. Aici dumneavoastră hotărîţi.

— Acuzat, instanţa te pedepseşte cu izolarea de viaţa publică pe timp de cinci zile, iar apoi...

— Atît de puţin, domnule judecător? Ajutaţi-mi să trăiesc izolat de nebunii ăştia măcar un an-doi.

— Cum ai spus, somnambulule? Noi sîntem nebuni? La pîrnaie cu el! Glas-Gros şi-a pierdut totalmente controlul. Columbescu interveni împăciuitor, dar ferm:

— Nu există motive de irascibilitate. Pentru infracţiunile comise, acuzatul va plăti. Am înţeles însă că asta o hotărăşte tribunalul. Şi adresîndu-se direct reprezentantului autorităţii: Dacă nu cumva aţi decis să renunţaţi la serviciile noastre.

— Nu, nu, nici vorbă! răspunse domnul Glas-Gros. Dumneavoastră îl pedepsiţi pe inculpat. Sînt convins că-i veţi da o sancţiune exemplară.

Columbescu adoptă din nou atitudinea de judecător rece şi imparţial:

— Pentru ieşirea manifestată aici, în faţa instanţei, izolarea acuzatului se extinde la 730 de zile. În acest timp va lua contact numai cu persoanele care sînt dispuse să-l vadă umblînd cu capul în sus. Apoi, adresîndu-se lui Glas-Gros, continuă: Sper că sînteţi de acord...

Reprezentantul autorităţii mormăi ceva ca pentru sine, încheind printr-un „desigur, cinstite judecător..."

Pămînteanul, încurajat de succes şi parcă mîndru de noua calitate pe care o deţinea, spuse cu dezinvoltură:

— Să intre următorul acuzat!

Glas-Gros interveni însă prompt.

— Nu, nu! Pentru astăzi e de ajuns. Şi întorcîndu-se către Columbescu, fără însă a-l privi: Mulţumim! Dacă vom mai avea nevoie... şi mîine şi poimîine... vom vedea.

Adrian Columbescu înţelese că profesiunea sau mai bine zis cariera sa juridică s-a sfîrşit. Tocmai acum cînd începuse să-i placă. „Păcat! E o meserie interesantă. Ba chiar fascinantă. Să-i judeci pe alţii. De ce or fi renunţat pămîntenii la această instituţie? Nu e necesară la noi? Hm! Depinde cum o iei. De pildă, neînţele-

gerile mele cu deştepţii de pe Platforma Pietrosul n-ar putea fi soluţionate de către un judecător imparţial? Şi atunci nu ne-am mai certa la infinit". Apoi, după un moment de pauză: „De fapt ce ar putea face un judecător care nu cunoaşte nici istoria revelioanelor din secolul XX şi nici mecanismele intramoleculare ale vitezei superlumină? Ar da un verdict arbitrar. «Arbitrar», bine am zis. Precum erau deciziile arbitrilor de fotbal pe vremuri. De aici şi cuvîntul... Dar prea mă afund în chestiuni de filologie. Şi ajung, doamne-fereşte, din nou în Babilonul ceresc. Şi nu ştiu dacă mai rezist. Şi mai ales dacă ajung în oaza văduvelor albe care să mă salveze...

DEMENȚĂ

„Oare de ce s-a oprit cușeta mea deasupra acestei planete? N-o avea vreo defecțiune? Asta-mi mai lipsește: să rămîn suspendat aici, pînă cînd o să mă umflu de foame, pentru ca apoi să mă usuc precum un pește pus la afumat".

În primele momente de după oprire, Adrian Columbescu fu de fapt indiferent. Vorbea de foame și de sete așa, ca să se afle în treabă. Nu s-a gîndit el atunci că staționarea ar putea să dureze. Cînd însă a început să apese pe butoane, la întîmplare, fără ca nava să-i răspundă decît prin cîte-un clinchet asemănător celui produs de pahare la revelion, Adrian se schimbă la față. Ba a început să înjure:

— La naiba cu tine, teleguță șireată! Faci ce vrei cu mine, în loc să mă servești devotată. Eu de cîte ori te-am salvat de la dezintegrare sau de la furt? Numai creierul meu știe cît l-am chinuit să găsească tot felul de șiretlicuri pentru a scăpa din încurcăturile în care m-ai băgat. Aici, în Universul ăsta, sînt mai mulți scrîntiți decît în toate celelalte galaxii. „Măi, da'tîmpit sînt și eu! Universul nu cuprinde toate galaxiile? Se vede că scrînteala altora mi s-a transmis și mie".

Gîndurile lui Adrian îi fură întrerupte de o scînteie mare ce trecu prin fața cușetei cu viteza fulgerului. Apoi, dintr-odată, atmosfera se limpezi și pămînteanul putu să vadă în detalii mica planetă deasupra căreia plutea în nemișcare. Spectacolul era încîntător. Avea în față peisaje care-l purtau cu gîndul în urmă la copilăria lui îndepărtată. Ba poate și mai în urmă, la descrierile de natură ale lui Sadoveanu. Păduri bogate și liniștite, întrerupte ici-colo de cîte o poiană în care jucau

căprioare. Nu garanta că şi acestea erau căprioare adevărate, ca cele de pe Terra. Dar, oricum, semănau mult cu delicatele animale pe care noi, pămîntenii, le considerăm un simbol al gingăşiei şi agilităţii. Dar iată şi fiinţe mai evoluate! Se deplasează în poziţie verticală: au patru membre, dintre care două servesc ca mîini. Formidabil! Conversează. Iată şi doi tineri! „Neîndoielnic este o pereche, băiat şi fată, pentru că uite cum se ţin de mînă! Se privesc ochi în ochi. Iar acum? Acum se sărută". Adrian e în culmea fericirii. Îşi retrăieşte pentru moment tinereţea. Nici el nu s-a lăsat mai prejos la vîrsta marilor iubiri. „Ce n-aş da s-o văd acum pe Lucreţia, aici, pe aceste coline înverzite! Iar eu să pot coborî lin ca un înger din ceruri şi să-i sărut umerii, pe neştiute şi pe neaşteptate, iar apoi cu gingăşie să-i întorc spre mine obrajii şi buzele ei catifelate. M-ar privi atunci mirată, cu ochi mari. N-ar spune nici un cuvînt. Ar schiţa numai un zîmbet. Ochii i s-ar întrista. Eu însă n-aş lăsa-o să cadă pradă melancoliei, ci aş acoperi-o de sărutări: pe obraz, pe ochi, pe frunte, pe gură, izvor nesecat de voluptate şi iubire. Cine-a spus că dragostea dintîi e şi cea din urmă? Aproape că are dreptate. În orice caz, pentru mulţi şi pentru multe are dreptate".

Adrian se scăldă multă vreme în această mare de visuri şi amintiri. Scenele pe care le zărea pe planeta necunoscută şi care într-un mod straniu semănau cu cele de pe pămînt îl întorceau cu cincisprezece-douăzeci de ani în urmă făcîndu-l să retrăiască momente unice. „N-o fi ăsta pămîntul?" Gîndul îl străpunse ca o tresărire şi trecu în neant, precum o stea căzătoare. Pămîntul era departe. Sub nava lui Columbescu se afla o planetă cu mult mai mică şi de un colorit deosebit. Cu toate că nu era astronaut şi nu se pricepea la tehnică, Adrian nu putea confunda Terra cu o altă planetă. Cutreierase întregul glob în căutare de date, inscripţii, însemnări despre revelion. Într-un rînd, „întorsese pe dos" toată Brazilia în căutare de inscripţii pe tacîmuri. Auzise el de la cineva că pe la sfîrşitul secolului XX brazilienii îşi notau trăirile puternice din noaptea de revelion pe furculiţe, cuţite, linguri. Se inventase chiar un fel de stil cu care se încrustau impresiile pe tacîmuri. A fost pentru Adrian Columbescu o revelaţie. În volumul al II-lea al tratatului său va vorbi îndelung

de conţinutul acestor însemnări. Am greşit. Volumul III se va ocupa de „retrăirea" revelionului. Pentru că, de fapt, de ce facem noi însemnări cu privire la un anumit eveniment? Nu cu speranţa că-l vom putea retrăi?

Era deci clar pentru Adrian Columbescu că în faţa sa se afla o altă planetă, nu Pămîntul. O planetă însă care semăna din multe puncte de vedere cu Terra, mai ales cu Terra de altădată.

„Dacă nu pot să mă mişc de aici, să intru măcar în comunicaţie cu locuitorii «Planetei verzi»". Aşa boteză în gînd Columbescu micul astru din apropiere. Lansă deci nişte semnale tip S.O.S. În loc de răspuns, pămînteanul se trezi cu o uriaşă ciupercă de fum care acoperea aproape toată suprafaţa vizibilă a planetei. Se sperie. Văzuse şi pe pămînt ceva asemănător în nişte filme turnate în secolul XX. Puse imediat în funcţie aparatul de emisie-recepţie, la care racordă brăţara.

— Ce-i cu ciuperca asta de fum pe care o văd invadînd atmosfera planetei voastre? întrebă Columbescu.

Fără a se preocupa cine-i întreabă şi de ce, „planetverzanii" replicară oarecum dispreţuitor:

— Cum? Nu ştii? Nici atîta nu ştii?

— Nu! răspunse pămînteanul, deşi era aproape sigur că minţea.

— Tu cine eşti? Cum de eşti atît de ignorant?

„De necrezut! Pe planeta aceasta, care mi-a adus atîta încîntare, să poată trăi asemenea monştri!"

— Un călător rătăcit sînt eu. Iar despre prostie să nu vorbim. La noi, pe Pămînt, este o zicală: „Nu vorbi de funie în casa spînzuratului!"

— Slăbeşte-ne cu proverbele tale. Vezi-ţi de drum pînă nu începem să ne ocupăm de tine. C-atunci, vai şi-amar! Te dezintegrăm.

Pe Columbescu îl trecură fiorii. „E albastru!" Reveni, cu o voce mai dulce:

— Eu vă solicit ajutor şi nicidecum o răfuială. Nu v-am făcut şi nu mi-aţi făcut nici un rău.

— Te vom ajuta, trimiţîndu-ţi o rachetă care să te prefacă-n ţăndări.

Acum Columbescu nu mai avea nici o îndoială. Ceea ce vedea aievea aici, citise despre secolul XX terestru. Pe atunci oamenii se făleau cu tot felul de rachete ce purtau în pîntecele lor arme ucigătoare. Le-au

zăngănit decenii în şir. S-au ameninţat reciproc cu folosirea lor. Dar în cele din urmă, bunul simţ a triumfat. „Ce-ar fi să-i sfătuiesc şi pe ăştia să arunce toate rachetele şi toate armele lor în lada de gunoi a istoriei? Pentru că, după cîte văd, nenorociţii ăştia se află la granița demenței. Se joacă de-a experientele nucleare şi de-a lansatul rachetelor. Habar n-au că se joacă cu propria lor existenţă".

— Nu vă jucaţi cu focul! li se adresează conciliator Columbescu. Şi-aşa planeta voastră e atît de fragilă în faţa Universului! Aş putea-o compara cu o păpădie în faţa uraganului.

— Cine te-a invitat să te amesteci în treburile noastre? fu replica fermă a celor de jos.

— Nu e vorba de nici un amestec, reveni pămînteanul. Doresc numai să...

— N-avem nevoie de sfaturile tale, rătăcitule. Gradul nostru de cunoştinţe e atît de înalt, încît ne putem permite orice.

— Tocmai aici e necazul. De pe treapta pe care vă aflaţi nu e greu s-o iei razna, ajungînd chiar la demenţă. Ambiţia nemăsurată vă poate duce pînă acolo. O să vă sinuncideţi fără a vă da măcar seama.

După ultima replică a lui Columbescu, încep să vorbească armele. Cîteva rachete se îndreaptă spre cuşeta zburătoare a pămînteanului. Noroc cu impenetrabilitatea pereţilor navei. Altfel, revelioanele secolului XX şi-ar fi pierdut pentru totdeauna „patronul".

După o scurtă pauză, cel care reia convorbirea este tot pămînteanul:

— Oameni buni, nu vă hazardaţi. E păcat că nu mă înţelegeţi. N-aveţi destule necazuri, datorate calamităţilor naturale? Este nevoie să vă mai creaţi şi voi, cu bună ştiinţă? V-am mai spus: o cît de mică dereglare în calea pe care-o străbat în univers planetele poate duce la un cataclism. Sfîrşitul poate fi de-a dreptul catastrofal: dispariţia de aştri sau chiar de constelaţii întregi. Cîte stele nu se sting? Cîte nu se transformă în pulbere cosmică? Dacă sînteţi foarte învăţaţi, prelungiţi viaţa astrului vostru cu cîteva milioane sau miliarde de ani. Nu faceţi invers. Pericolul jocului cu focul constă în aceea că în cîteva secunde puteţi transforma această planetă în scrum.

— Ne ții prelegeri? interveni unul mai bătăios. Vocea-i voit ironică era mai mult furioasă. Columbescu nu se dădu bătut și reveni conciliant:

— Nu vă țin discursuri. Nu sînt savant în materie, v-am mai spus. Am străbătut însă Universul în lung și-n lat și-am văzut multe. E o datorie morală pentru mine să previn orice rău.

— Oprește-ne dacă poți, replicară în cor „planetverzanii" cu intenția vădită de-a-l întărîta pe Columbescu.

— În afară de sfaturi n-am altă putere, răspunse calm pămînteanul. Vă rog numai să vă gîndiți la copiii voștri, la bătrînii voștri, la toți cei ce vă sînt dragi, dacă la voi înșivă nu vreți să vă gîndiți.

— Ce te pricepi tu? Mijloacele de declanșare sînt sub control.

„Ce-ar fi să le spun că e destul să...? Dar mai bine-o las baltă. Ăștia și așa nu vor să înțeleagă..."

Gîndul lui Columbescu fu întrerupt de o explozie asurzitoare. În direcția planetei nu mai puteai vedea decît foc și fum.

Din cînd în cînd norii de fum se despicau pentru a face loc unei flăcări uriașe ce se ridica din abisuri spre a dispărea din nou în neantul nesfîrșit al Universului. Nici urmă de ființă vie. „Unde sînt acum isteții ce n-au vrut nici măcar să discute cu mine?"

Trist și deziluzionat, Columbescu apăsă din nou pe butoanele micii sale nave, în speranța, și ea destul de palidă, că în sfîrșit următoarea destinație va fi Pămîntul. Terra nu vru însă să se arate nici de astă dată.

EDUCATORI DE EXCEPȚIE

După atîtea peripeții prin lumi războinice, iată-l pe eroul nostru sorbind cu nesaț din cupa liniștii și a păcii. Planeta pe care a coborît de curînd se prezintă ca o oază a înțelepciunii și a bunei înțelegeri. Adrian Columbescu se simte chiar mai bine decît pe Terra. Doar unele pagini de Turgheniev sau de Sadoveanu îi amintesc că o atare liniște a existat cîndva și pe Pămînt.

O undă de tristețe începe să-l cuprindă totuși. Deși mediul pe care l-a găsit aici pare foarte propice vieții, pînă acum n-a întîlnit nici urmă de vietate mișcătoare. E drept că vegetația luxuriantă (deși stranie la culoare, o predominanță de cenușiu) care acoperă planeta constituie o dovadă de netăgăduit a existenței vieții. Dar aceasta nu-l poate mulțumi pe pămîntean, deoarece din moși-strămoși el a fost obișnuit să identifice viața în special cu lumea animală, din care face parte și omul.

Așadar avem în față un Columbescu liniștit și trist. Nu nemulțumit, dar nici exuberant. Odihna îi face bine. Și mai ales pacea. „Dar pînă cînd toate astea? Trebuie să se întîmple ceva. Cenușiul acesta ascunde și surprize, dacă nu chiar pericole.

Cu aceste gînduri, Columbescu începe a cutreiera insula. (Așa părea tărîmul pe care se afla pămînteanul, deși pentru moment nu se zărea niciunde vreo mare sau vreun ocean. Mai tîrziu se va vedea că impresia aceasta nu era nefondată. Columbescu se afla într-adevăr pe o insulă și încă nici nu foarte întinsă.) Pășea agale, puțin legănat, cu gîndurile aiurea. Nu se temea de nimic și parcă nu-l interesa nimic. De fapt, nu-i era indiferent dacă pe noua planetă există sau nu există ființe raționale și nici dacă eventualele ființe raționale îl vor primi

cu prietenie sau cu ostilitate. Prea avusese parte în ultima vreme de duşmănii, de atitudini pline de suspiciune de fiinţe agasante şi viclene. Acum dorea un dialog constructiv, o comunicare amicală. Voia să afle cum e alcătuit Universul, mai ales sub raport spiritual. Structura lui materială şi „geobiologică" era cunoscută pămîntenilor de mult.

Tot plimbîndu-se aşa fără ţintă, Adrian Columbescu auzi un zgomot nedesluşit, pe care treptat îl percepu ca pe un zumzet de albine. „Aşadar, viaţă!" Mai făcu cîteva sute de paşi în direcţia din care-i parvenea zumzetul. În faţa sa se deschise curînd o privelişte minunată: o adevărată luncă a încîntării. Vedea desluşit un rîu, flancat de arbori şi de cîmpuri înverzite. Pentru întîia oară de la coborîrea pe această planetă nu-l mai apăsa gri-cenuşiul. Acum culoarea predominantă era verdele. Dar nu lipsea nici roşul, nici portocaliul, nici galbenul. Ca pe Pămînt: un peisaj de contemplat şi de admirat. „Dar ce-i cu zumzetul? Încă nu văd nici o fiinţă vie!" Se apropie de rîu. Priveliştea era superbă. Păcat că n-a putut-o admira mai mult de un minut. În rîu se scăldau un cîrd de fecioare (asta o va afla ceva mai tîrziu!), care „zumzăiau" netulburate, zburdau, se împingeau, se stropeau. Treptat, pe măsură ce-l vedeau pe Columbescu, una cîte una, se ascundeau în tufişul des de pe mal. În cîteva clipe au dispărut cu toatele.

Columbescu a rămas dezamăgit, dar nu foarte. Ştia că în curînd le va reîntîlni şi va intra în discuţie cu ele. „Limba" lor semăna cu a albinelor de pe Pămînt, dar noi ştim că asta nu constituia pentru fortuitul astronaut o piedică. Avea cu el aparatul dăruit de „supercivilizaţi", care traducea orice în ambele direcţii. „Aşadar aştept". Se gîndi că fiinţele pe care le văzuse ar putea fi şi nişte simple animale. Că doar seamănă aşa de bine cu căprioarele terestre. E drept că umblă în două picioare, că au buzele mai subţiri şi trunchiul asemănător cu al fetelor tinere de pe Terra. „Dar, oricum, şi deosebirile de fetele noastre sînt destul de mari". Nu se grăbi totuşi să tragă concluzii. La urma urmelor, le văzuse numai în fugă. Pe deasupra nici n-a examinat cu atenţie pe vreuna din ele. Privise „global" şi nu fără o oarecare admiraţie. Şi se ştie: cînd admiri, vezi mai puţin.

„Căprioarele" se apropiară una cîta una, aşa cum

şi dispăruseră, sfioase, dar nu neîncrezătoare, de noul venit. Se grupară într-un semicerc la zece-cincisprezece metri de pămîntean. Columbescu nu zise la început nimic. Le privea. Îl deranja că, deşi afişau o ţinută curtenitoare, nu-i zîmbeau. Abia peste cîteva clipe îşi dădu seama că n-are motive să fie nemulţumit. Fecioarele îi surîdeau toate, dar nu cu buzele şi nici cu obrazul, ci cu ochii. Un joc foarte sprinţar de lumini însemna zîmbet. „Da, nu mai e nici o îndoială, îmi zîmbesc". Le răspunse printr-un surîs pămîntesc. Ele pricepură şi jocul de lumini deveni şi mai jucăuş. „Zglobiu!" îşi zise Adrian Columbescu, aducîndu-şi aminte de porecla pe care i-o dăduseră colegii de la institut pentru înclinaţia sa de a evidenţia partea hazlie a revelioanelor studiate de el.

— Dacă nu-mi ziceţi voi, vă zic eu: bine-aţi venit!

Căprioarele chicotiră. „Dumnezeule, dar ce vor astea? E posibil să nu se mire măcar, văzînd o fiinţă atît de bizară (adică pe mine!)? Nu-şi dau seama că eu sînt de pe altă planetă? Sau te pomeneşti totuşi că or fi nişte simple căprioare, care umblă în două picioare. Mai evoluate ca ale noastre, dar tot căprioare".

Mai aşteptă cîteva clipe. Apoi din nou vorbi.

— De ce nu-mi răspundeţi? V-am supărat cu ceva? Să ştiţi că nu sînt un agresor. Sînt om paşnic, respectiv un bioman (dracu' să-l ia de cuvînt!) paşnic.

Nici acum nu primi vreun răspuns. Adică un răspuns „normal", prin viu grai. Totuşi ceva se întîmplă. Cîteva „căprioare" (în total erau vreo patruzeci-cincizeci) ieşiră din rînd şi se îndreptară spre pămîntean. Încet şi delicat. Una ajunse la circa doi metri, chiar în faţa lui Columbescu. Afişă o mimică voit sobră, dar nu-şi putea ascunde o undă de bucurie. Îi întinse lui Columbescu o lăbuţă. Pămînteanul făcu acelaşi gest cu mîna dreaptă, aşa cum se obişnuieşte de secole pe Terra. Fata-i sări în braţe. Descumpănit, Columbescu era cît pe ce s-o scape. „Ce să fac cu ea? Ce-o fi însemnînd asta pe planeta lor?"

— Nu-mi ziceţi nimic nici acum?

— Ba da, răspunseră în cor „căprioarele". Salută-ne pe toate.

— Adică cum, nu v-am salutat? Nu v-am zis tuturor „bine-aţi venit!", salut cu care de fapt ar fi trebuit să

mă întîmpinați dumneavoastră (de ce n-am zis „voi"? Era mai amical).

— Nu știm cine sînteți, i se adresă căprioara pe care o mai ținea în brațe.

„Ei, vezi, și ele mi se adresează cu pronumele de politețe. Dar lasă c-o dreg eu!" Aflați însă că la noi acesta e salutul cuvenit fecioarelor.

— Care?

— Acesta pe care mi l-ați dăruit mie.

„Deci salutul *se dăruiește* aici. Trebuie să fiu atent". Columbescu nu realiză din primul moment situația exactă în care se găsea. Abia cînd „căprioara" îi săltă din brațe („a fost totuși plăcut", gîndi pămînteanul) și o alta se apropie de el, Columbescu înțelese că trebuie să le ia pe toate în brațe. „La urma urmelor nici nu-i atît de rău". Și-și aminti brusc cum în mediile rurale ale unor țări din secolul XX, copiii rudelor și ai prietenilor erau salutați de către oamenii maturi prin ridicarea în mîini. „Dar astea nu sînt copii. Sau or fi?" Acest din urmă gînd îl făcu pe Columbescu să se rușineze puțin. Pînă acum el le privise pe căprioare ca pe niște fete bune de curtat. Cu prima, deși fusese sobru și politicos, nu-și putuse stăpîni o undă de curtoazie ca de la bărbat la femeie.

Pe a doua o tratā deci ca pe un copil „din mediul rural al secolului XX". Pe a treia, la fel. Observă însă că acestea nu mai săltară din brațe cu atîta voioșie. De aceea, puțin cîte puțin își schimbă atitudinea. Pînă cînd ajunse la mîngîieri și aproape la sărutări. Atmosfera se încălzise. Zumzetul se întețise. Columbescu saluta mereu și nu mai termina. „Cîte-or fi?" Într-un tîrziu își dădu seama că pe unele le „salutase" de cîte trei-patru ori. Nu-i displăcuse, ce-i drept, dar, oricum, era obosit.

— Fetelor, poate ar fi bine să stăm puțin de vorbă.

Fecioarele înțeleseră aluzia și se retraseră rușinate.

— Spuneți-mi, începu el conversația, unde mă aflu? Ce planetă este aceasta și de cine e locuită în afară de voi (ce bine că am avut curajul să trec la un limbaj mai familiar!)?

„Căprioarele" se codiră un moment. Apoi, cea care fusese salutată prima de către Columbescu interveni:

— Întii să ne spui dumneata („de ce *dumneata* și nu *tu?*") cine ești și de unde vii.

Columbescu povesti şi de astă dată cum, din greşeală, a fost aruncat în neant, cum a încercat să se întoarcă pe Pămînt şi cum este mereu azvîrlit pe alţi aştri necunoscuţi.

— Deci ai venit din întîmplare la noi, constată interlocutoarea ce părea un fel de purtătoare de cuvînt a grupului.

— Da, dar nu-mi pare rău, se grăbi să răspundă Adrian.

— Acum vrei să ştii cine sîntem noi şi pe ce planetă ai nimerit. Noi trăim pe un astru foarte întins format din cîteva mii de insule despărţite de un ocean continuu. Aici pe insula noastră trăiesc trei comunităţi pedagogice.

— „Comunităţi pedagogice"? întrebă Columbescu. N-am mai auzit de aşa ceva.

— N-ai auzit pe Terra dumitale, i-o reteză „căprioara" — reprezentant.

— Te rog, domnişoară, nu-mi mai zice „dumneata". N-ai remarcat că eu mă adresez cu „voi"?

— Ba da, dar noi sîntem ... tinere.

— Şi eu bătrîn, conchise blazat Columbescu.

— Nu, nu! Nici vorbă! Nu eşti bătrîn. Şi purtătoarea de cuvînt se apropie de pămîntean pentru a-l mîngîia. Fie cum vrei tu, zumzăi în încheiere „domnişoara". Şi reveni la convorbirea întreruptă: — Deci pe insula noastră există trei comunităţi pedagogice, fiecare ocupînd o colină şi o luncă. Comunităţile se constituie în funcţie de vîrsta copiilor pe care îi au familiile ce intră în aceste comunităţi. Anume: o comunitate cu băieţi majori, gata de însurat; o alta cu fete de aceeaşi vîrstă (asta e comunitatea noastră); a treia cu copii sub cincisprezece ani, indiferent de sex.

— Dar unde se încadrează familiile ce au şi băieţi de însurat şi fete de măritat sau şi copii minori şi băieţi majori?

— Asta nu se poate. Îţi înţeleg întrebarea, pentru că au mai venit la noi musafiri care ne-au spus că pe planeta lor înmulţirea biomanilor se face alandala şi deci nu pot constitui comunităţi pedagogice. Aşa o fi şi la voi, pe Terra. Deşi noi nu putem înţelege cum pot fi educaţi copiii în afara comunităţilor pedagogice. Dar, mă rog, asta-i o altă treabă. Acum mă străduiesc să-ţi răspund la întrebare. Deci la noi împărţirea pe comu-

nităţi este foarte strictă. Nu există dificultăţi de repartizare, pentru că la noi familia nu are dreptul la al doilea copil pînă nu a dus la capăt educaţia primului.

— Ce înseamnă „a duce la capăt educaţia..."? se grăbi să întrebe Columbescu.

— Capătul e însurătoarea sau măritişul.

— Da, am înţeles. Dar nu se consideră bătrîni oamenii, adică biomanii, după ce şi-au căsătorit un fiu sau o fiică?

— De ce să fie bătrîni? Aici nimeni nu se consideră bătrîn înainte de o sută de ani. Ba unii devin părinţi şi după această vîrstă.

— Cînd sînt deja bunici sau străbunici.

— Am înţeles ce vrei să spui. Şi pe asta am auzit-o de la nişte călători interastrali. La noi nu există bunici, străbunici şi aşa mai departe. O dată căsătorit, fiul sau fiica întrerupe orice legătură cu părinţii. Nou-născuţii sînt legaţi doar de părinţi.

— Nici fraţii între ei nu ţin vreo legătură?

— Nu. Nouă ne e străină şi această noţiune. O cunoaştem, teoretic, de la alţii, dar n-am introdus-o în bioexistenţa noastră. Nu-i simţim nevoia. Ba chiar sîntem convinşi că ne-ar dăuna.

— Bine, am înţeles şi asta. Dar de ce v-aţi grupat pe aceste trei comunităţi?

— Comunităţi pedagogice, completă de data aceasta a doua „salutată".

— Mă rog, pedagogice, admise cu bunăvoinţă pămînteanul.

— Simplu, continuă discuţia noua interlocutoare a lui Columbescu. Copiii pînă la 15 ani nu prezintă nici o dificultate de educare. Ei fac ce li se spune. Peste 15 ani, atît băieţii, cît şi fetele, se grăbesc să se căsătorească. Uită de părinţi şi deci pot greşi.

— Cum adică? Însurătoarea e o greşeală?

— Nu, nu. Aici n-ai înţeles. Şi noua purtătoare de cuvînt se întoarse spre celelalte cu o mimică ce voia parcă să însemne: „Să-i spun sau să-l las să rămînă prost?" Apoi reluă convorbirea cu Columbescu: Deci noi comunitatea familiilor cu fecioare stăpînim colina cea mai de răsărit. Pe următoarea se află familiile cu copii minori, iar dincolo sînt viitorii noştri miri.

— Bun, dar dacă staţi izolaţi unii de alţii, voi, tinerii, cum ajungeţi să vă căsătoriţi?

— Ei, tocmai aici e buba, prietene. Columbescu simţi că fecioarele au nevoie de el şi asta îl bucură nespus.

— Explicaţi-mi. Vă pot ajuta cu ceva?

— Depinde? Ai studii pedagogice?

— Da, cîte ceva am mai studiat eu. La noi, pe Terra, pedagogia a cam intrat în penumbră. După o înflorire de cîteva secole, a ajuns o simplă operaţie de computer. Cîndva i se zicea şi artă. Atunci era, de fapt, şi artă, şi ştiinţă.

— Deci ştii ceva, cît de cît.

— Sigur. În secolul meu (adică al XX-lea, de acela mă ocup eu ca istoric), pedagogia era la mare cinste. Studiind comportamentul oamenilor la revelioane, am ajuns să cunosc şi principiile pedagogice după care se conduceau pămîntenii atunci. Deşi, la drept vorbind, la revelion aproape nimeni nu respecta aceste principii.

Fecioarele erau nerăbdătoare. Columbescu îşi dădu seama că prea lungeşte vorba.

— Iertaţi-mă, fetelor. M-am luat cu vorba şi am uitat despre ce discutam.

— Ştim noi. Dacă ştii niţică pedagogie, ne poţi ajuta. Noi am fost izolate în această luncă precum într-un ţarc. Taţii noştri ţin un congres pedagogic deasupra pe colină, în legătură cu modalităţile de repartizare a fetelor la măritiş. Nu ştiu ce-or fi discutînd ei acolo, dar ştim că de mai bine de trei luni noi aşteptăm în zadar un rezultat. Şi în acest timp ni s-au dat tîrcoale de către băieţii din comunitatea apuseană. Ba vin pe aici din cînd în cînd şi puştanii din comunitatea vecină. Simţim că se apropie pericolul. Nu putem aştepta la infinit.

Columbescu era uluit: „repartizare la măritiş", „congres pedagogic de trei luni", „fete închise în ţarc".

— Şi mamele, mamele voastre ce zic? Participă şi ele la congres?

— Nu, doamne fereşte! Aici profesia de pedagog şi-o pot alege doar bărbaţii.

— Cum „profesia"? Doar nu toţi taţii voştri sînt pedagogi.

— Cum să nu? Toţi sînt pedagogi, de profesie. Pe insula aceasta nu există altă profesie. Am uitat să-ţi spunem. Pe fiecare insulă sînt tot biomani de altă profesie. Şi de o singură profesie.

— Cu o excepție, completă a treia „salutată". Criticii dramatici nu vor să trăiască decît răzleţiţi pe toate insulele. Ei spun că întreg Universul e un teatru şi prin urmare prezenţa lor este indispensabilă peste tot. Şi, mă rog, sînt toleraţi pe anumite insule. Bineînţeles că nu şi pe a noastră. Ar polua „educaţia".

— De exemplu, cine îi tolerează? nu-şi putu stăpîni curiozitatea Adrian Columbescu.

— Poeţii, zidarii, păstorii (care-i mai şi distrează cîntîndu-le din fluier), cojocarii, lemnarii, poliţiştii, savanţii...

— ...filozofii, încercă să completeze pămînteanul.

— Filozofii, nu! replică prompt cea de-a treia interlocutoare a lui Columbescu. Ei pretextează că contemplaţia filozofică nu se poate expune pe scenă. Şi-ar pierde tocmai atributul fundamental: acela de adevăr ascuns vederii şi simţirii comune. Dar iar ne-am depărtat de subiectul nostru.

— Vă rog mai spuneţi-mi un singur lucru: pe insula lingviştilor sînt primiţi criticii dramatici?

— Da, numai că nu stau ei acolo. Au fost cîndva şi pe acolo, dar s-au lecuit definitiv.

— Ce le-au făcut lingviştii?

— Mai nimic. Le-au analizat doar limbajul. A reieşit că aceştia, criticii dramatici adică, sînt un pericol public, dacă nu chiar pericolul public numărul 1. Limba pe care o propagă ei ar fi, după opinia lingviştilor, o adevărată calamitate semiologică.

— Mulţumesc, fetelor. Acum putem relua discuţia noastră. Spuneţi-mi cum să vă ajut.

— Cum? Simplu. Te duci la congres. Spui că eşti trimis de cine ştie ce societate interastrală de pedagogie să saluţi congresul şi apoi te amesteci în dispută. Cu autoritatea pe care ţi-o conferă „delegaţia interastrală" îi convingi să ne dea drumul din ţarcul ăsta. Ne e foarte dor de mamele noastre care or fi foarte îngrijorate. Şi ne e dor de viaţă...

— Mi-e clar totul. Arătaţi-mi încotro s-o iau. Vreau să ajung cît mai curînd la congres.

— Îţi dăm noi însoţitoare. Pe care le alegi?

Columbescu se găsi în dificultate. „Căprioarele" observară şi de aceea se grăbiră să decidă: Du-te, Vi-vi, ştiu că nu-ţi displace. Vi-vi era prima „salutată".

În drum spre „areopagul pedagogic", Columbescu

încercă de mai multe ori să intre în vorbă cu simpatica lui însoțitoare, dar de fiecare dată a dat greș. Căuta să fie tandru, însă nu prea reușea. Mai degrabă se poate spune că și-a dezvăluit timiditatea. O timiditate de neînțeles. În cele din urmă se decise s-o întrebe pe fetișcană unele lucruri ce lui îi rămăseseră neclare: unde se află mamele fetelor, dacă nu sînt nici la congres, nici în „țarcul" fecioarelor; dacă fiicele pedagogilor se pot căsători și cu flăcăi de pe alte insule sau sînt obligate să-și aleagă mirii numai din „districtul" de vest; dacă în general este permis pe această planetă „amestecul profesiilor", cu alte cuvinte dacă fiul unui poet se poate însura cu fiica unui cultivator de alune și așa mai departe. La toate aceste întrebări, pămînteanul primi răspunsuri complete, ba chiar și explicații suplimentare. Află astfel că mamele fetelor se aflau într-un palat vecin cu acela în care se ține congresul, unde prepară mîncăruri alese pentru congresiști și de unde n-au voie să iasă decît atunci cînd transportă aperitivele ce se servesc în pauzele dintre două ședințe. Cu alte cuvinte, soțiile savanților pedagogi fac pe bucătăresele și pe ospătarele congresului, deși n-au voie să creadă acest lucru. „Superba pedagogie" pe care au elaborat-o soții lor în urmă cu cîțiva ani nu permite inegalitatea și mai ales dependența vreunui individ de altul. Fetele de pe această insulă au dreptul în linie de principiu să-și aleagă pe oricine de mire, dar practica „logodnelor" organizate de Congregația pedagogilor limitează și chiar înlătură posibilitatea unor căsătorii „mixte". Cam la fel stau lucrurile și pe alte insule. Doar artiștii plastici și actorii se mai abat de la tradiție, iar filozofii lasă pe seama tinerilor înșiși să decidă; nu pentru că ei, filozofii, n-ar avea idei precise în această privință, ci pentru că pur și simplu nu-și permit să coboare pînă la asemenea treburi „planetești", cum sînt căsătoria, logodna sau divorțul. „Există și divorț?" întrebase la acest punct Columbescu. „Un fel de divorț", i-a răspuns oarecum plictisită fata. Motiv pentru care pămînteanul n-a mai insistat asupra acestui subiect.

Columbescu află de la drăgălașa lui tovarășă de drum și lucruri despre care nu întrebase nimic. Așa, spre exemplu, fata-i dezvălui că la congres nu se aflau toți bărbații din district, ci numai pedagogii savanți. Aceștia urmau să hotărască pentru toți. „Cum adică?"

întrebă Columbescu. N-ai spus tu sau colega ta că toți locuitorii insulei sînt pedagogi?" „Ba, da, a răspuns fata. Dar nu toți sînt savanți. Or, dreptul la decizii îl au numai savanții". „Deci un fel de științocrație", adăugase ca pentru sine Columbescu. „Cam așa ar vrea să fie. Numai că..." „Numai că?" „Numai că mulți dintre neparticipanți sînt incomparabil mai valoroși decît unii dintre congresiști". „Adică selecția n-a fost tocmai corectă". „Exact. Și la drept vorbind, mulți dintre marii savanți n-au vrut să participe la congres, influențați fiind de fetele lor". „Asta n-am înțeles". „Desigur, n-aveai cum să-nțelegi. Am să-ți explic mai limpede. Ai observat că noi, fiicele savanților recunoscuți oficial, deci ale congresiștilor, sîntem într-un fel de carantină. Nu putem să vedem pe nimeni, nu putem avea relații cu nimeni. În acest timp fetele celorlalți pedagogi se distrează cum pot mai bine, ba unele poate că s-au și măritat". „Dar nu mi-ați spus că nimeni n-are voie să se mărite înainte de stabilirea procedurilor de către congres?" „Ba da. Numai că lumea inventează tot felul de șiretlicuri. Și știind acest lucru, unele fete mai îndrăznețe și cu mai mare trecere la propriii lor tați au intervenit pe lîngă aceștia în scopul de a nu se declara savanți și a nu participa la congres. Fetele au scăpat astfel de țarc și firește și-au organizat cum au dorit programul. Mai ales pe cel de seară. Păi, închipuiți-vă, dacă vlăjganii din vest au încercat să pătrundă și în țarc, unde se știe cît e de sever regimul, atunci cum s-au comportat ei cu fetele aflate în libertate?"

Această ultimă observație a fetei l-a cam nedumerit pe Columbescu. De aceea, menajînd susceptibilitatea interlocutoarei, întrebă:

— Iartă-mă, domnișoară. De ce ți se pare că regimul din așa-zisul vostru țarc este sever? Eu am pătruns cu ușurință la voi și pentru asta n-a avut nimeni de suferit: nici voi, nici eu.

— Ei, dumneata... tu ai un alt statut. Sentinelele sau patrulele au crezut că-i fi vreo ființă bizară, necunoscută (cîte ființe de pe planeta noastră sînt pînă în prezent necunoscute!) ce nu prezintă vreun pericol pentru moralitatea fecioarelor captive.

Columbescu vru să întrebe cum este posibil ca pe o planetă cu atîția biomani savanți să mai existe ființe necunoscute, dar se abținu. Nu i-ar fi plăcut să-și obo-

sească prea mult fermecătoarea tovarășă de drum. Drept urmare, o bună bucată de vreme tăcură amîndoi. Mai exact, pînă se apropiară la două-trei sute de metri de „Palatul Congreselor". Aici fata, cu o tristețe în glas, i se adresă pămînteanului:

— De aici te descurci singur. Eu mă întorc la prietenele mele. Ai grijă să nu fii „experimentat". Cu puțină abilitate, te descurci.

— N-am înțeles. Cum aș putea fi eu *experimentat?*

— Știi, tații noștri, savanți pedagogi, preschimbă cam rapid în material de experiment orice le iese în cale. Și-i vai de cel ce cade în capcană. Sînt neînduràtori.

Columbescu se gîndi în primul moment să întrebe cam ce i-ar putea face congresiștii, dar apoi abandonă ideea. „Oricum, trebuie să mă pot descurca. Am trecut eu prin situații și mai grele". Și-n minte îi veni „cel mai patrat dintre capete" de pe Planeta vigilenței. Așadar își luă rămas bun de la sprintena „căprioară" și se îndreptă spre Palat. „Nu voi uita bunăvoința voastră și mai ales a ta, îi spusese fetei la despărțire. Sper să aveți în curînd libertatea de a vă alege mirii. Și nu numai dintre fiii de pedagogi".

Făcîndu-i un semn cu lăbuța, ca de rămas bun, între un zîmbet trist și o ochiadă ștrengărească, Vi-vi adăugase: „Cine știe, poate vom avea dreptul să ne alegem miri chiar de pe alte planete". Un avans care pe Columbescu îl flatase și despre care își spusese că la urma urmei n-o fi decît un îndemn să se bată cu maximă vigoare pentru apărarea drepturilor legitime ale tinereții. Ceea ce pămînteanul va și face încă din primele momente ale contactului său cu marele forum al pedagogilor.

Pe Columbescu îl uimi ușurința cu care putu intra în Palat. Nici o pază, nici o patrulă. Trecu pe niște coridoare labirintice, dar nu întunecoase, ci dimpotrivă ornate cu sute de oglinzi multicolore; se rătăci, e drept, în primul moment, dar repede se și redresă. Ajunse într-un hol mare, strălucind și el de oglinzi, pe care Columbescu îl asemui cu foaierele în care strămoșii lui din secolul al XX-lea își petreceau revelioanele. „Aici ies de bună seamă congresiștii să-și fumeze țigara în pauza dintre două ședințe. Oare pe care parte o fi sala

congresului?" Încercă uşa din dreapta. Era zăvorîtă. Cu cea din stînga păţi la fel. „Să merg deci drept înainte". Mai străbătu un coridor. De data aceasta un coridor drept şi mai puţin încărcat. „Ei, aici trebuie să fie neapărat sala congresului". Şi împinse cu curaj şi dezinvoltură uşa de la capătul culoarului. Voia să-şi facă o intrare triumfală în sala marelui forum pedagogic. Dar stupoare! În faţa lui Columbescu se deschise o privelişte extraordinară: un parc natural, cu arbori monumentali, cu grădini de flori şi pîraie şuşotind într-o linişte desăvîrşită. Se puteau vedea şi bănci de odihnă, ca şi instalaţii pentru distracţii şi jocuri sportive. Uimirea îi fu atît de puternică, încît în primele clipe Adrian nu zări nici o fiinţă vie printre copacii şi florile aşa de intens colorate ale imensei grădini. Abia ulterior zări printre crengi un fel de hamacuri, în care stăteau culcaţi „ţapii", unii citind, alţii sforăind, alţii sporovăind. Cîte unul mai cobora din cînd în cînd, „se adăpa" de la apa de izvor şi-apoi îşi relua locul în hamac sau se tolănea pe cîmpul de flori spre a contempla măreţia Universului. „Unde am nimerit? se gîndi Columbescu. Doar n-o fi asta «sala congresului» şi n-o fi ăsta forumul ce ţine cu răsuflarea întretăiată o întreagă insulă? Dar mai ales pe bietele fecioare izolate în ţarc".

Potrivindu-şi brăţara de tradus spre a-i fi de maximă utilitate, Columbescu începu:

— Salve, înalţilor magiştri! Terra şi Universul vă salută cu admiraţia şi respectul cuvenit neîntrecutelor voastre succese pe tărîmul educaţiei. Faima voastră a trecut de mult graniţele constelaţiei în care vă aflaţi, uimind Universul întreg.

Discursul pămînteanului căzu ca o bombă. Savanţii pedagogi abia se dezmeticiră. Coborîră din copaci în grabă, sărind din hamacuri, ba chiar rostogolindu-se somnoroşi printre rondurile de flori aflate în vecinătatea arborilor. În cîteva clipe, o mulţime de circa 70—80 de „ţapi" se şi adună în faţa delegatului interastral.

Cele două „tabere" se priviră un moment în tăcere, ca pentru recunoaştere. „I-am surprins, îşi zise Columbescu. Acum n-o să le mai ardă lor de experimente. Or să joace cum le voi cînta eu". „Cine o mai fi şi ăsta? se întrebau congresiştii. Ce caută aici? Nu-i vreun spion care vrea să ne fure cucerîrile ştiinţifice? Deocamdată

trebuie să-l primim ca pe un musafir de onoare. Pe urmă, vedem noi".

— Fiţi binevenit printre noi, ilustre oaspete! grăi un ţap mai bătrîn. Dacă reprezentaţi constelaţiile vecine, ne simţim foarte onoraţi. N-am fi bănuit că modestele noastre cercetări ar putea trezi atîta interes în străinătate. Deşi am fost convinşi întotdeauna că ceea ce facem noi, prin forţa lucrurilor, este de utilitate universală. Ne lipsea însă confirmarea, recunoaşterea acestui adevăr, pe plan interastral. Domnia voastră aţi binevoit să ne aduceţi această recunoaştere. Fiţi deci binevenit printre noi!

După acest prim schimb de mesaje, ţapul-preşedinte se aşeză pe o bancă, nu înainte însă de a-l pofti pe oaspete să facă acelaşi lucru. Ceilalţi congresişti se aşezară în iarbă, printre flori, la umbra atît de plăcută a arborilor monumentali.

— Aţi venit, aşadar, la noi, reîncepu convorbirea prezidentul. Ce doriţi să aflaţi mai întîi?

— De fapt eu am venit să asist la congres, să vă salut, să vă urez succese tot aşa de strălucite şi pe viitor. Concetăţenii mei speră desigur să le pot împărtăşi la întoarcere şi unele dintre genialele dumneavoastră idei cu privire la problema atît de spinoasă a educaţiei.

„Deci e spion, gîndiră ţapii. Îl punem noi la punct".

— Cînd v-a parvenit invitaţia noastră? întrebă cu o privire şireată ţapul-preşedinte.

„Trebuie să mă descurc", gîndi aproape cu voce tare Columbescu.

— Nu e vorba chiar de o invitaţie, răspunse el detaşat. Centrul interastral de informare şi documentare ne-a încunoştinţat că la 10425 horta în Constelaţia Ţapului va avea loc cel mai important congres pedagogic din Univers, la care toate comunităţile educaţionale este bine să-şi trimită reprezentanţii. Un murmur străbătu întreaga adunare. „Deci ăsta ştie că noi ne-am început congresul în urmă cu trei luni", gîndiră concomitent toţi cei de faţă. Cu excepţia, desigur, a lui Columbescu. Savanţii pedagogi intrară astfel în mare derută. Gîndurile lor agresive se mai domoliră. „Dacă ăsta ne întreabă ce-am făcut pînă acum?"

Primul dintre toţi, ţapul preşedinte se reculese, găsi fisura şi atacă, chiar dacă cu o oarecare timiditate:

— Scuzaţi-ne impoliteţea, dar am vrea să aflăm de

ce nu ne-ați onorat pînă acum cu prezența. Înțelegeți că de fapt noi sîntem pe sfîrșite cu lucrările.

— Da, desigur. Trebuia să-mi cer scuze încă din primul moment pentru întîrziere. Din păcate, s-au întîmplat unele lucruri neprevăzute în constelațiile vecine și eu am fost solicitat să dau o mînă de ajutor la îndreptarea situației. În constelația Boului, locuitorii planetei Cornotaur hotărîseră să-și schimbe orbita, pentru a se întîlni cu planeta Ceremucca din Constelația Iepei. Întîlnire ce nu se putea sfîrși decît cu prefacerea în cenușă a ambelor planete. Întrucît la luarea deciziei toți fuseseră beți, a trebuit să aștept pînă se vor trezi. Abia atunci am reușit să le demonstrez absurditatea pasului pe care se hotărîseră să-l facă. În Constelația Căprioarei, un grup de militari belicoși au pus stăpînire pe cea mai frumoasă planetă: Ciuta. Aici trăiesc, poate ați auzit, numai zîne. Ce credeți că intenționau cuceritorii? Să răpească zînele? Nici vorbă! Pe ei îi interesa poziția planetei în Univers, faptul că Ciuta se află la întretăierea drumurilor astrale ce vin din trei constelații. E adevărat că i-a interesat și prezența zînelor, dar numai în măsura în care acestea atrag călătorii interstelari, pe care ei, militarii belicoși, i-ar fi putut spiona, dacă nu chiar șantaja. În Constelația Diavolului...

— Scuzați-ne, Prealuminate Musafir, dar nu ne-ați spus cum ați salvat zînele de agresori.

— Știți, nu voiam să mă laud. De aceea am preferat să trec sub tăcere victoria mea și a zînelor în fața țanțoșilor discipoli ai lui Ares. Cu ajutorul zînelor, m-am dat drept conducătorul unei expediții de recunoaștere, în care urmează să culeg informații pentru o viitoare cucerire a tuturor constelațiilor din Galaxia Fulvia. Cotropitorii au devenit, evident, doar ochi și urechi, așteptînd momentul oportun pentru a mă înhăța...

„Aici e aici!" Columbescu simți că nu mai știe ce să mintă, că nu poate duce pînă la capăt povestirea. Și asta tocmai cînd pedagogii, toți îl priveau cu botul căscat, gata să soarbă fiecare cuvînt.

— Iertați-mă, sper să găsim ulterior timp pentru a vă relata în continuare povestea înfrîngerii cotropitorilor Ciutei, ca și alte peripeții ce au întîrziat sosirea mea aici. Acum aș dori să-mi îndeplinesc, chiar cu oarecare întîrziere, misiunea ce mi-a fost încredințată în le-

gătură cu importantul dumneavoastră congres. Mai ales că după mine s-ar putea să vină şi alţi delegaţi, întîrziaţi şi ei de multele şi neprevăzutele evenimente ce s-au petrecut în ultima vreme în Univers. Aţi putea deci să-mi spuneţi ce-aţi discutat şi la ce concluzii cu valabilitate universală aţi ajuns pînă acum? Dar mai întîi, scuzaţi-mi indiscreţia, care este numărul participanţilor la congres?

Bătrînul prezident se cam fîstîci:

— Ei, da! Să tot fim 90—100...

— Cum? Nu sînteţi 150? Sau aţi exclus o parte după întrunirea congresului?

„Ţapii" rămaseră toţi înmărmuriţi: „De unde o fi ştiind călătorul ăsta numărul exact al delegaţilor?"

— N-am exclus pe nimeni, reînnodă firul preşedintele. Întrucît programul ultimelor zile a fost ceva mai lejer, unii s-au mai azvîrlit pînă acasă să vadă de familie.

— A, deci soţiile înalţilor savanţi nu sînt aici?

— Unele da, altele nu, răspunse din nou foarte încurcat pedagogul-şef.

— Înseamnă că au plecat acasă congresiştii care nu şi-au adus cu ei familiile, insistă Columbescu.

— Exact, domnule delegat.

— Dar se întorc pînă la terminarea congresului.

— Desigur, răspunse oarecum uşurat prezidentul.

— Mulţumesc pentru informaţii. Cred că putem trece în sala de şedinţe. Deruta „ţapilor", dar mai ales a pedagogului-preşedinte, deveni consternantă:

— Să ştiţi, Prea Înalte Oaspete, că de fapt, noi aici ne desfăşurăm lucrările mormăi acesta din urmă. Înţelegeţi, ambianţa aceasta stimulează creativitatea, fantezia...

— Spuneţi drept, interveni cu viclenie pămînteanul, în alegerea aceasta v-au influenţat şi soţiile. Nu-i aşa? Cel puţin soţiile prezente aici. Pentru că astfel pot şi ele într-un fel să asiste la cele mai pasionante dintre dezbateri.

Sugestia lui Columbescu îi plăcu preşedintelui. De aceea se şi grăbi s-o adopte:

— Sigur, n-aş putea contesta o oarecare influenţă. Cred că şi pe planeta dumneavoastră soţiile nu sînt doar bucătărese sau doice.

— La noi, se grăbi să răspundă Columbescu, lucrurile mai pot să evolueze. Femeile stau în orice

caz mai mult decît bărbații lîngă cratiță. Aici însă, mai ales pe insula pedagogilor, familia, principalul nucleu educațional, trebuie să fi atins perfecțiunea. Cred că fiii dumneavoastră se mișcă liberi, n-au inhibiții, n-au prejudecăți. Își aleg desigur partenerii de viață fără interferențe din afară, după o îndelungată cunoaștere reciprocă și conștienți de răspunderea pe care și-o asumă întemeind o familie. Fiind convins că pe insula dumneavoastră lucrurile nu se pot petrece altfel, m-ar interesa în ce măsură reușiți să insuflați aceste principii și celorlalți locuitori ai planetei...

Columbescu ar fi vrut să-i zică pe nume, dar își dădu la timp seama că nu știe. Fetele se luaseră cu vorba și nu-i răspunseseră la întrebarea pusă de el în legătură cu denumirea planetei pe care se aflau. Savanții intimidați de misterul pe care Columbescu reușise să-l țească în jurul persoanei sale, nu sesizară dificultatea de moment a pămînteanului. Se sforțară deci să răspundă la întrebare:

— Influența noastră asupra celorlalte insule este, nu ne luați în nume de rău mîndria, covîrșitoare. Cu excepția...

— ... cu excepția criticilor dramatici poate, completă pe neașteptate Columbescu.

Pedagogii își pierdură din nou cumpătul: „Ăsta e faraon!"

— Ca să nu mai pierdeți din prețiosul timp dedicat congresului, vă propun să mă considerați un simplu spectator, așa cum sînt soțiile sau fiii dumneavoastră cînd se hotărăsc să asiste la dezbateri. Reluați deci lucrările congresului ca și cum nimeni nu v-ar fi tulburat. Ca și cum v-ați fi acordat singuri cîteva momente de destindere între două ședințe epuizante.

Cererea lui Columbescu fu primită în primul moment cu un suflu de ușurare. În sfîrșit „delegatul interastral" se hotărîse să nu mai pună nici o întrebare. Euforia congresiștilor dură însă numai cîteva clipe. Peste ea se suprapuse curînd îngrijorarea: „Cum să încropim o dezbatere? Unde am rămas, chipurile, cu discuția? Cine e referent? Cine urmează să ia cuvîntul?" Întrebări firești la reluarea lucrărilor unei reuniuni științifice, dar cărora congresiștii de aici nu găseau cum să le răspundă. Cel puțin pentru moment.

După o perioadă de bîjbîială, consacrată, vezi-

doamne, „reorganizării", cel mai savant dintre pedagogi (sau poate cel mai pedagog dintre savanţi!) se adresă asistenţei:

— Domnilor colegi, după cum aţi constatat singuri, printre noi se află un delegat interastral, originar de pe Terra. Întrucît n-am mai avut cinstea să fim vizitaţi de vreun terestru, pe noi nu ne interesează cum îl cheamă pe oaspetele nostru. El va purta, atîta timp cît se va afla pe Capritorum, supranumele de Marele Prieten.

„Aşadar, *Capritorum...*" gîndi Columbescu.

Şi „ţapul-preşedinte" continuă: Reluăm deci lucrările congresului nostru, dînd cuvîntul raportorului de serviciu, Iatagan-Iute. La auzul acestui nume, din mulţimea aşezată pe covorul natural de flori se ridică un individ mărunţel cu botul rotunjor şi cu barbişonul tăiat scurt. Se apropie de masa „prezidiului", se înclină în faţa prezidentului şi a „delegatului interastral" şi apoi îşi începu comunicarea:

— Stimaţi colegi, efortul depus de noi în cele trei luni pe care le-am petrecut împreună în acest important forum pedagogic începe să dea roade. Fiicele noastre şi-au educat voinţa, ca şi respectul faţă de principiile pedagogice elaborate de congres. Fiii celorlalţi concetăţeni ai noştri aşteaptă nerăbdători să afle ce am hotărît noi pentru viitorul, pentru prosperitatea lor spirituală. Colegii noştri plecaţi să sondeze opinia publică au venit cu veşti îmbucurătoare. De fapt întreaga planetă Capritorum urmăreşte cu răsuflarea întretăiată congresul nostru. Principiile pe care le vom difuza noi la sfîrşitul lucrărilor vor constitui o călăuză de nesubstituit pentru comportamentul şi conduita tuturor biomanilor de pe planeta noastră. Şi cine ştie, cu modestie am putea spera că principiile noastre vor trece dincolo de graniţele planetei şi chiar ale Constelaţiei Mănuşilor, pentru a cuprinde întregul Univers. Conştient de importanţa difuzării cît mai rapide a ideilor noastre, cunoscută fiind nerăbdarea cu care sînt ele aşteptate de către insulă şi planetă, propun să încheiem cît mai curînd şi dacă se poate chiar în acest moment congresul nostru.

Un ropot de aplauze întîmpină această propunere a Iataganului-Iute.

„Țapul-președinte", satisfăcut, dar în același timp oarecum încurcat, mai domoli adunarea:

— Cred că propunerea respectatului nostru coleg este cît se poate de oportună. Noi vom încheia curînd congresul.

În acest moment interveni un fapt neprevăzut. Dinspre Izvorul Albastru se abătu ca o furtună un „țap" cam violent, poate amețit de vreo licoare sau de infuzie... pedagogică.

— Ce s-a întîmplat, amicilor? Cum de v-ați întrunit în număr atît de mare? Doar n-ați hotărît ceva împotriva „dezertorilor"? Te pomenești că ați uitat convenția aprobată la începutul lucrărilor.

— Iertați, domnule delegat, se adresă prezidentul lui Columbescu, colegul nostru este nițel cam distrat. O fi muncit prea mult în timpul misiunii de investigație și după aceea se vede că și-a permis un moment de destindere.

— Totuși, parcă vorbea de o convenție..., îndrăzni pămînteanul.

— Sigur, există o hotărîre a congresului cu privire la trecerea succesivă a delegaților prin toate funcțiunile: raportor, comentator, investigator al opiniei publice și așa mai departe. Și întorcîndu-se către adunare, prezidentul continuă:

— Acum este timpul să trecem la deciziile finale. Supun spre aprobarea congresului Rezoluția MO-CA-SU. Există obiecții?

O clipă adunarea rămase fără glas. Imediat interveni însă „dezertorul":

— Ce înseamnă „Mocasu"?

— Nu „Mocasu"! i-o tăie autoritar prezidentul. MO-CA-SU, cu majuscule și rostit pe silabe!

— Ce, eu am vorbit cu litere mici? replică „investigatorul". Și întorcîndu-se către mulțime: Sau vi se pare că am rostit cuvîntul cu o singură deschidere de gură?

Adunarea răspunse printr-un hohot general. „Țapul-președinte" se încruntă și chemă pe toată lumea la ordine:

— Ne aflăm aici pentru a delibera asupra unor chestiuni serioase, de care depinde prezentul, viitorul și chiar trecutul planetei noastre și nu pentru a ne bate joc de lucrurile sacre.

„Ce lucruri sacre? Și cum ar putea influența deci-

ziile acestui congres trecutul planetei?" se întrebă Columbescu.

Citindu-i parcă gîndurile, prezidentul se întoarse cu botul către „delegatul astral" şi făcu această precizare: Da, domnilor, hotărîrile noastre pot influenţa şi trecutul planetei. Să nu ne mirăm! Nu uitaţi că a fost o vreme cînd deciziile aveau doar caracter oral. Ce ştim noi despre acea perioadă? Nimic! Hotărîrile noastre scrise suplinesc şi lipsa documentelor din alte epoci. Mai adaug faptul că deciziile noastre constituie nu numai un program de comportament pentru contemporani şi viitorime, ci şi un criteriu de judecare a trecutului. Cine este deci pentru Rezoluţia MO-CA-SU, în forma prezentată?

Un murmur străbătu adunarea. Prezidentul se înfurie şi mai tare: De ce nu votaţi? E vreo obiecţie? Spuneţi-o desluşit!

— Ar fi ceva, îndrăzni un ţap mai tînăr, aşezat ceva mai departe de masa prezidiului.

— Spune! ţipă prezidentul.

— Nu cunoaştem conţinutul rezoluţiei.

— Cum nu-l cunoaşteţi? Aţi dormit cînd v-a vorbit stimatul nostru coleg Pa-gu?

— Cînd a fost asta? întrebă mai domolit tînărul. Poate pe la început cînd eu eram în misiune.

După o scurtă investigaţie, se ajunse la concluzia că nici unul din cei de faţă nu fusese prezent cînd s-a citit raportul lui Pa-gu. Motiv pentru care cineva propuse ca referentul să-şi recitească raportul. Propunerea fu acceptată şi de către prezident. Dar ia-l pe referent de unde nu-i! Pa-gu era în „misiune". Atunci interveni salvator „dezertorul":

— Stimabililor, văd că vă chinuiţi teribil şi mi-e milă de voi. Vreau să vă ajut. Eu am fost de faţă la şedinţa în care prietenul meu Pa-gu a prezentat referatul „Mo-ca-su". N-am auzit mare lucru atunci pentru că era gălăgie şi mie mi-era somn. Am discutat ulterior însă cu Pa-gu, în peregrinările noastre prin barurile Insulei Hornarilor.

— Nu ţi-e ruşine, To-po? se răsti ţapul-preşedinte. Într-un congres de un asemenea nivel, tu vrei să reproduci pălăvrăgeli de crîşmă?

— Mă rog, răspunse obosit To-po. Dacă dumnea-

voastră nu vreţi, eu nu ţin să vorbesc. Credeam că vă ajut.

O tăcere de mormînt se aşternu peste adunare. Congresiştii se priveau nedumeriţi, iar prezidentul încerca să-i încurajeze din priviri. În scurt timp însă, el îşi dădu seama că se află în dificultate. Oricît se străduia să-şi reamintească măcar liniile directoare ale raportului ţinut de Pa-gu, nu reuşea. Prea mult timp trecuse de la acea şedinţă. Şi pe deasupra nici nu se preocupase să reţină ideile rapoartelor. Rezoluţiile urmau să le redacteze raportorii înşişi. Nu se gîndise la dificultăţile pe care le-ar putea genera „diviziunea muncii" între congresişti. Aşa încît, deşi el fusese prezent la toate comunicările, nu reţinuse mai nimic. Aproape tot timpul dormitase. Acum, pus în faţa unei dificultăţi majore, trebui să conchidă că n-are de ales: va fi nevoit să recurgă la mărturia beţivului ăluia de To-po. Îl constrîngea situaţia. În alte circumstanţe putea renunţa cu uşurinţă la rezoluţiile neredactate, chiar dacă la începutul congresului se votase că ele sînt absolut necesare. Acum însă acest lucru nu era posibil. „Delegatul ăsta interastral..."

Se întoarse deci pocăit spre To-po:

— Prietene, poţi să expui ideile prietenului nostru Pa-gu. Te ascultăm. Secretarii congresului vor reţine de data aceasta totul şi ne vor putea prezenta o rezoluţie corespunzătoare.

To-po, puţin mirat de întorsătura lucrurilor, puţin plictisit, replică:

— Voi încerca să vă spun cîte ceva. Dar relatarea mea se bazează exclusiv pe raportul ţinut de prietenul Pa-gu în faţa congresului. Acolo, în tavernele Insulei Hornarilor, Pa-gu mi-a mărturisit că înainte de a se putea lua o hotărîre calificată în problema „MO-CA-SU" este nevoie să fie consultate şi fetele. Pentru că la ele se referă rezoluţia. Cred că Pa-gu a reuşit între timp să stea de vorbă cu fecioarele de pe cîteva insule. (Cu fiicele noastre, ştiţi că nu are nimeni permisiunea să discute.) Aşa încît el v-ar putea spune lucruri mult mai interesante.

— Nu-i nevoie de o astfel de consultare. Lecţiile de *moralitate, castitate* şi *supunere* le dăm noi şi numai noi. Ce ştiu nişte mucoase despre asta? Congresiştii îşi întoarseră privirea în altă parte, ca pentru a putea zîmbi

cu subînțelesuri. Mulți dintre ei abia se întorseseră din „misiune", unde nu se preocupaseră prea mult de educarea moralității, supunerii și... castității.

— Bine, prea înalte stăpîne, reveni To-po. Am să spun tot ce-mi amintesc atît din raportul ținut în fața congresului, cît și din discuțiile avute cu colegul Pa-gu pe Insula Hingherilor.

— Parcă vorbeai de Insula Hornarilor, interveni „țapul-președinte".

— Da, exact. Pe Insula Hingherilor am petrecut cu La-țu.

„La-țu..., gîndi prezidentul. — Și ăsta a ținut un CU-I-MÎ? Despre curaj, inteligență și mîndrie este mult mai greu să inventezi. Mă tem că tot la bețivul ăsta va trebui să apelăm".

— Deci vorbește-ne despre MO-CA-SU, nu despre..., spuse cu voce tare prezidentul, gata să-l examineze pe To-po din lecția viitoare.

— Așadar, moralitate... castitate... supunere..., rosti ca pentru sine To-po. Prietenul meu Pa-gu spunea că aceste concepte nu pot fi despărțite unul de celălalt. Moralitatea nu poate exista în afara castității și a supunerii. Sînt afirmații făcute aici, în fața acestei înalte asistențe. „«Acestei asistențe»? gîndi prezidentul. Din cei prezenți acum, numai bețivul și cu mine am fost de față la comunicarea de acum două luni și jumătate. Dar... treacă de la noi". Ulterior, își continuă To-po relatarea, Pa-gu și-a mai schimbat părerile. A ajuns chiar să spună că în multe cazuri supunerea e imorală, ba și castitatea.

— Nu ne interesează ce a afirmat raportorul ulterior! i-o tăie scurt țapul-președinte. Important este ce a spus aici în fața congresului. „Dobitocul! Cine știe peste ce femeiuște o fi dat în peregrinările lui, care i-au zdruncinat principiile de neclintit ale pedagogiei noastre capritoriene?! Și era un om atît de pașnic și atît de cuminte acest Pa-gu! Ce să-i faci? Așa e cînd te înhăitezi cu de ăștia".

— Bine, replică supus To-po. Dacă numai asta vă interesează, mă voi strădui să nu amestec lucrurile. Deși-mi vine greu. Parcă am auzit lucruri mai interesante în crîșmele de pe Insula Hingherilor decît aici la congres.

— Lasă presupunerile acum! N-avem vreme de ele!

Spune, dacă mai știi ceva, despre moralitate, castitate și supunere.

— Castitatea e o virtute pe care trebuie să ne-o păstrăm pînă la moarte, dacă nu întîlnim Inteligența în cale.

— Ți-am retras cuvîntul! izbucni țapul-președinte. Dumneata nu înțelegi că despre inteligență vom vorbi în rezoluția CU-I-MÎ?

— Ba înțeleg, prealuminate prezident. Dar să știți că și Pa-gu mi-a vorbit despre inteligență. Afirmația de mai înainte îi aparține lui și nu prietenului La-țu... „Ăsta cu toți e prieten!" gîndi ostil țapul-președinte.

— Da, o fi afirmat stimatul nostru coleg așa ceva prin crîșmele hingherilor...

— ...hornarilor, îl corectă de data aceasta To-po pe prezident și nu invers.

— ...hornarilor, desigur. Dumneata ne îmbeți pe toți de cap cu confuziile pe care le faci la fiecare pas. Deci Pa-gu n-a afirmat așa ceva despre castitate în fața congresului. I-aș fi retras imediat dreptul la cuvînt. Castitatea, se știe, e legată în sens pozitiv de inteligență și nu invers, cum spui dumneata.

— Dacă știți atît de bine lucrurile astea, de ce mă puneți pe mine să-mi zdrobesc memoria cu amintiri și cu reproduceri greoaie, cărora nu m-am gîndit vreodată să le dau nici cea mai mică importanță?

— Rezoluțiile se adoptă pe baza rapoartelor expuse în fața congresului, replică solemn țapul-președinte. Numai întîmplător (și aș îndrăzni să adaug: în mod fericit) ideile din rezoluții se potrivesc cu ale mele.

To-po făcu un gest de lehamite, semn că a înțeles foarte bine discursul prezidentului. Cu acel gest își încheie dealtfel relatarea în fața congresului. Cînd să se treacă la formularea și dezbaterea rezoluției FRU-IU-DO, adică despre frumusețe, iubire, dorință, congresul fu întrerupt de o revoltă neașteptată. În parc, năvăliră fecioarele ce nu mai avuseseră răbdare să-l aștepte pe Columbescu. În urma lor veneau, nesigure, mamele, care încercaseră zadarnic să-și potolească odraslele. Fiicele congresiștilor se prezentaseră în fața mamelor

— Pe fariseii ăștia îi apărați? Sînt toți niște ipocriți! Își etalează trufia și vanitatea.

— Nu vă e rușine să vorbiți astfel despre tații voș-

tri, în loc să fiţi mîndre de înţelepciunea şi poziţia lor? replicaseră mamele.

— Ce înţelepciune? Ce poziţie? Ia mergeţi să vedeţi cîţi sînt prezenţi la congres. În timp ce noi stăteam închise în ţarc, iar dumneavoastră roboteaţi să le pregătiţi bucatele cele mai alese, ei se distrau sau se jucau de-a congresul.

— Cine v-a sucit capul, fetelor? Taţii voştri sînt cei mai vestiţi învăţaţi de pe Capritorum. Pedagogia este ştiinţa ştiinţelor. După actualul congres se speră chiar ca rezoluţiile adoptate aici să fie difuzate în întregul Univers.

— Aşa am crezut şi noi, proastele, pînă acum. Dar ni s-au deschis ochii.

— Cine vi i-a deschis?

— Nu vă interesează.

— Ba da! răspunseră în cor, de data aceasta, mamele.

— Mă rog, noi nu ne ferim. Tineri de vîrsta noastră de pe toate insulele învecinate au venit să ne viziteze. Ne-au relatat lucruri nemaiauzite chiar despre „supremii savanţi". Sînt pline crîşmele şi... alte localuri de pedagogi.

— Imposibil! strigară din nou în cor mamele. Soţii noştri sînt aici, dezbat şi formulează rezoluţii; emit ipoteze şi idei de valoare interastrală. Cei din crîşme sînt nişte impostori. Sau poate mincinoşi cei care v-au împuiat capul cu asemenea calomnii. Ne e ruşine că voi aţi putut crede măcar pentru un moment aceste ticăloşenii.

— Ştiţi ce, mamelor? se adresă cu îndrăzneală Vi-vi. Ne retragem acuzaţiile. Dar numai pînă ne vom convinge cu toatele de adevărul adevărat. Să mergem în sala congresului!

La început soţiile se codiră: cum să tulbure atmosfera academică a congresului cu ipoteze frivole? În cele din urmă, mai din îndemn, mai din curiozitate, au pornit-o în urma fiicelor lor. Au păţit ca şi pămînteanul. Au căutat „sala congresului". Pentru că uitasem să vă spunem: soţiile pregăteau masa, făceau curăţenie, dar nu luau contact cu congresiştii. Mîncărurile erau depuse în anume locuri, la ore fixe. Pensionarii Palatului Congreselor soseau ceva mai tîrziu. Nu era permis să li se tulbure liniştea olimpiană prin întîlniri nedorite. Aşadar, şi soţiile ca şi pămînteanul crezuseră că şedinţele

congresului au loc într-o sală fastuoasă, amenajată special în acest scop.

Au descoperit însă uimite adevărul.

Ce a urmat? Mai bine să nu vă spunem. Vom adăuga doar că „delegatul astral" abia şi-a găsit cuşeta pentru a zbura cît mai curînd de pe Capritorum. Cu gîndul curat, desigur, de a împărtăşi întregului Univers experienţa educaţională dobîndită la congresul „celor mai savanţi dintre pedagogi"...

AVENTURILE UNUI ZEU

Ca orice pămîntean scăpat cu bine dintr-o primejdie, Adrian Columbescu răsuflă uşurat. În ciuda momentelor de adevărat extaz, viaţa pe „planeta medievală" i s-a părut tot timpul o povară. Mai exact spus, pămînteanul s-a aflat mereu sub tensiune: „Dacă ăştia află cine sînt eu cu adevărat?" Acum se relaxa şi se odihnea zburînd în neştire. Mica lui navă îl purta aiurea prin Univers, sub supravegherea binevoitoare a Harţabalei.

Stînd întins pe peretele moale al navei-cuşetă, Adrian Columbescu rememorează evenimentele prin care a trecut de curînd.

„Totuşi a fost frumos. La urma urmei, nici nu e rău ca omul să treacă uneori prin primejdii. Numai aşa se poate căli. Şi-apoi, dacă după pericole urmează clipe de adevărată fericire"...

...Cobor deci lin. Mă apropii de o planetă care (nemaipomenit!) seamănă cu Terra noastră. Se vede însă imediat că nu e... Continentele sînt aşezate oarecum anapoda. Trebuie să fiu atent de tot; altfel mă pot trezi amerizînd pe vreun ocean furios. Şi-atunci s-a zis cu mine. Cuşeta mea nu dispune de instalaţii de amerizare. Să privesc deci mai cu atenţie. Iată, mă apropii de un ţărm! Am şanse să aterizez pe uscat. Dar ce-mi văd ochii? Făclii aprinse, care pe măsură ce se apropie de mine (sau mă apropii eu de ele?!) devin tot mai mari. Aterizez. În jurul meu o mare de fiinţe foarte asemănătoare cu locuitorii Pămîntului. Mai ales, cu locuitorii de altădată ai Terrei, pe care i-am văzut în filmele turnate în secolul XX. E atmosferă de ev mediu pămîntesc. Cu deosebirea că strămoşii mei medievali

călăreau pe cai sau cel puțin... pe catîri sau măgari, în timp ce ăștia au încălecat pe un fel de șerpi mărgelați. Ce e și mai curios, se închină. Fac mătănii. Oare nu-și sperie lighioanele cu atîta tărăboi?

Deschid ușa și ies. Mă îndrept spre mulțime. Interesant! Din rîndurile lor iese un ins care o pornește spre mine. E o figură curioasă. După felul cum înaintează nu pare să fie vreun războinic, ci mai degrabă un evlavios. Exact așa este, pentru că a început să mi se închine. Ăștia mă cred un zeu. De bună seamă. Iar eu, bietul de mine, nici nu știu unde mă aflu. Dar în urma lui ce văd? Niște fetișcane. Nevinovate fecioare! Oricum, primirea începe să fie mai interesantă. Trebuie să mă descurc. Insul a ajuns la cîțiva pași de mine. Acuma-l văd mai bine. Are o barbă pînă la genunchi, împletită în formă de frînghii. Mustățile, răsucite, depășesc nivelul urechilor.

Pun în funcție aparatul de tradus și încep să vorbesc:

— Bine te-am găsit, iubitul meu credincios!

Mi se răspunde într-un limbaj total diferit de cele cunoscute de mine pînă în prezent. Aparatul însă traduce, firesc:

— Mă închin ție, Marele nostru Zeu. Sînt prea fericit că mie mi s-a acordat înalta onoare de a te saluta printre noi, și a ne exprima bucuria că a sosit clipa în care te putem vedea.

Pînă aici e bine, m-am gîndit în acel moment. Am intuit bine situația în care mă aflu. Știu cu cine am de-a face. Trebuie să-mi joc rolul. Trebuie să-i duc cu zăhărelul pe «supușii» mei. Altfel n-o voi scoate la capăt. Deși-mi pare rău. Pe Pămînt, cel puțin așa cred eu, întotdeauna am fost un om corect și cinstit. Să-mi reiau deci «misiunea»:

— Credința ta profundă în mine ți-a fost călăuză în drumul tău și te-a adus pînă aici, spre a mă putea vedea.

— Sînt Lîbî-Lîbî, Marele tău Credincios, propovăduitor al iubirii, înțelepciunii și bunătății tale față de noi, greșitorii.

— Știu, fiule. Un zeu le știe pe toate. Dragă Lîbî-Lîbî, îți cunosc credința ta în mine încă înainte ca tu să te fi născut.

Aici am trecut printr-un moment greu. Era cît pe ce să pufnesc în rîs. Cu greu m-am putut stăpîni. Noroc

cu puterea de contracţie a muşchilor feţei, care în loc de zîmbet au generat crispare. Acest naiv mă văzuse coborînd din cer într-un coş de foc în chip de atotputernic zeu, iar eu printr-un gest de nestăpînire puteam da totul peste cap. Dar, în sfîrşit, am scăpat cu bine. Am rămas zeu. Trebuie să fie interesant. În orice caz, sper să-mi pot juca bine rolul. Multele mele peripeţii prin lumea siderală m-au făcut foarte adaptabil. Am un rol neaşteptat, la care nu m-aş fi putut gîndi vreodată. Sînt zeu. Un zeu ce nu crede în existenţa şi puterea zeilor. Dar asta o ştiu numai eu. Credincioşii mei nu trebuie să afle adevărul decît mai tîrziu. Acum nici nu l-ar accepta.

— M-aţi implorat să vin la voi. Am sosit, după cum vezi. Acum vreau să aud, direct din gura voastră, durerile şi dorinţele ce vă stăpînesc.

— O, eşti prea bun cu noi! Aşteptarea noastră n-a fost zadarnică. Iată, ţi-am adus ca jertfă cele mai alese flori. Şi Marele Credincios arătă spre tinerele neprihănite ce-l însoţeau. Apoi continuă: Fie ca flăcările ce te-au înconjurat la coborîrea pe planeta noastră să le prefacă pe dată în scrum!

— O, nu, Lîbî-Lîbî! Le prefer vii. Scrumul nu-mi foloseşte la nimic. Rostind aceste cuvinte mă gîndesc la zeflemiştii de odinioară şi-mi simt obrajii arzînd. Mă gîndesc: cum pot eu, om al secolului XXIII, să mă pretez la asemenea conversaţie? Dar lumea nu-i totdeauna cum o vrem noi, ci şi cum vrea ea. În fapt, vorbele mele nu tocmai sobre luminează feţele fecioarelor. Înseamnă, îmi zic eu, că se bucură de rămînerea lor în viaţă. Jertfirea e măreaţă, dar viaţa e şi mai măreaţă.

— Facă-se voia ta, Mărite Zeu! După aceste cuvinte, Lîbî-Lîbî se aruncă la pămînt şi-mi sărută pantofii. Nu mă grăbesc să-l opresc de la această umilinţă fiindcă aş putea trezi bănuieli. Dar nici nu întîrzii prea mult cu replica:

— Ridică-te, Lîbî-Lîbî! Să mergem! Doresc să-mi întîlnesc supuşii.

— Preabunul nostru zeu, te rugăm să vii să vezi altarele ridicate de noi şi de părinţii noştri întru preamărirea numelui tău.

Cu toate sforţările mele de a-mi juca perfect rolul, am sentimentul că sînt un impostor şi un trufaş ce rîvneşte la bunurile altuia. Dar gîndul că un altul nu poate

exista decît în imaginația lor mă domolește. Și astfel îmi continuu drumul triumfal spre a lua în primire o moștenire la care n-am aspirat niciodată. Între timp încerc să ghicesc ce rang religios o fi avînd credinciosul care m-a întîmpinat. Mașina de tradus nu mă poate ajuta. Eu, se înțelege, cu totul arbitrar, l-am botezat Marele Preot. Dar nu voi înceta să-l numesc și pe numele său propriu, adică Lîbî-Lîbî.

Acum cred că a sosit timpul să mă adresez și fetelor:

— Veniți mai aproape, fecioarelor! Uitați-vă în ochii mei! Vreau să vă măsor credința.

Ele ridică încet privirea, stăpînite de o puternică emoție. Le văd atît de timide, încît am convingerea că un cuvînt dur din partea mea le-ar face să leșine. Cu condiția, desigur, ca și aici să fie cunoscut leșinul. Încalc probabil anumite reguli protocolare de pe această planetă, căreia nici măcar nu-i cunosc numele, dar simt nevoia să acționez cumva. Pentru a savura zîmbetul grațios al fetelor, fără nici un pic de jenă merg și o sărut pe fiecare. Nici nu-mi pasă dacă aici e cunoscut sărutul ori ba.

Mă apropii deci de prima. Buzele i se mișcă puțin și aparatul îmi traduce I — I. Aceste sunete (sau cuvinte?!) le-am auzit eu și fără aparat, dar nu știu ce înseamnă. Ticălosul de aparat-translator nu se sinchisește să-mi explice. Sau poate nu e în stare, ceea ce pentru mine e totuna. Așa că tot eu sînt acela care trebuie să gîndească și să presupună cam despre ce ar putea fi vorba. Desigur, I — I ar putea fi un salut sau un nume. Un fior puternic îmi străbate trupul cînd mă decid s-o sărut. Îi prind obrajii între palme, apoi mîna dreaptă-mi alunecă spre ceafă, îmi apropii buzele deale ei și o sărut cu nesaț. Repet apoi sărutul îmbrățișînd-o. Senzațiile ce mă cuprind sînt ciudate. Fata rămîne ca o statuie cînd trec la a doua. Și a doua își mișcă buzele. Aparatul îmi «traduce»: U — U. Deci e vorba de nume. Acum mi-e clar. Cînd o sărut din nou îmi trece prin trup un fior ce mă electrizează. Nu știu dacă asta îmi face bine ori rău. Dar n-am puterea să renunț. Le sărut cu aceeași ardoare pe toate. Ele mi se prezintă, pe rînd: O — O, R — I, B — E, E — Z, H — H, Z — Z, A — A, D — D, E — E, D — M, T — T, M — M. Negreșit, Cupidon a pus stăpînire pe mine.

Dar eu n-am voie să mă las total subjugat. Pe planeta aceasta, am misiuni înalte.

— Lîbî-Lîbî! mă adresez Marelui Preot. Vino cu mine. Ia și fetele. Vreau să mă întîlnesc cu credincioșii.

— Facă-se voia ta, Mărite Zeu!

Ne apropiem de mulțime. Toți au capetele plecate. Parcă au încremenit. Abia cîte unul își mai mișcă ușor ochii, aruncîndu-ne priviri pe furiș.

— Lîbî-Lîbî! mă adresez din nou Marelui Preot. Ordonă tuturora, în numele meu, să-și ridice ochii și să mă privească.

Aud un strigăt poruncitor și dintr-odată toți își ridică privirea, uitîndu-se la mine ca la un soare. Deși, după părerea mea, ca înfățișare exterioară, eu nu mă prea deosebesc de ei. Și nici nu sînt vreun mîntuitor care să-i scape de păcatele trecute și viitoare.

Trec din uimire în uimire. Pe un fel de pînze văd cîteva portrete ce par a mă reprezenta pe mine. Sînt sigur că privirea lor ațintită asupra mea, coroborată cu imaginea sedimentată de vreme, le întărește convingerea că eu sînt zeul mult așteptat, coborît acum în mijlocul lor. Mă aflu între Scilla și Caribda. A-i afunda și mai mult în întunericul neștiinței este un gest inuman, dar a mă da de gol înseamnă a nărui întregul plan, pe care eu continuu să-l cred chibzuit și eficient. Merg mai departe! Îi fac semn lui Lîbî-Lîbî că ne continuăm drumul. Parcă și în alte lumi anumite gesturi au aceeași semnificație ca pe Terra. Semnele sînt deci un limbaj cu adevărat universal.

Ne îndreptăm spre o așezare ce aduce a cetate părăsită. Zidurile groase și netencuite amintesc de Evul Mediu pămîntesc. Mă grăbesc în speranța unei odihne binefăcătoare. Ce să-i faci? Și zeii au nevoie de odihnă. Gînd utopic! Cel puțin pentru moment. Pentru că un nor roșietic și amenințător se îndreaptă spre mine. Lumea privește îngrozită masa aceea informă aducătoare de spaimă. Aud tot felul de sunete stranii. Îl întreb pe Marele Preot: ce-o fi oare? Lîbî-Lîbî îmi spune că norul acela e format din sufletele celor răi, care după moartea trupului s-au transformat în gîze, a căror înțepătură este mortală. Credincioșii mă imploră să le îndepărtez. Dar ele, după cîte văd, n-au de lucru cu ei, ci cu mine. Se apropie tot mai mult și mă înconjoară din toate părțile. Auleo, un zeu urmează a fi devorat de gîze! Sînt

un fel de Prometeu, nerecunoscut ca atare. Instinctiv caut o batistă spre a mă apăra. În buzunar, dau însă peste altceva. Ce-o fi? Aaa, da! O ţigară de foi pe care-am luat-o în seara de revelion. N-ar fi rău s-o aprind. Caut bricheta. Da, e la locul ei. Încep să pufăi. Deodată, dinspre norul de gîze aud un fel de strănut. Gîzele se opresc. Dar e prea tîrziu pentru ele. Fumul de nicotină le distruge. Cad pe rînd, ca secerate. Uraaa! Nu-mi pot stăpîni entuziasmul. Credincioşii mă privesc uimiţi. Prima „minune" de după pogorîre s-a săvîrşit fără vreun efort major din partea mea, dar producîndu-mi o mare satisfacţie.

I — I se apropie de mine, însă nu-i în stare să-mi spună nimic.

— Doreşti să-mi spui ceva, dragă I — I?

— ...?!

— Haide, spune odată!

— Mare este puterea ta!

Da, îmi zic eu în gînd. Dacă n-aveam din întîmplare acel trabuc, să fi văzut ce mai putere aveam! Aş fi fost mîncat de gîze şi ei rămîneau fără zeu. Îi fac semn fetei să se apropie şi mai mult şi-o mîngîi pe obraji. Aş săruta-o, dar parcă mi-e ruşine. Şi nu ştiu de ce. Doar aici eu sînt stăpîn şi zeu ocrotitor. Nimeni n-are drepturile şi prerogativele de care mă bucur eu. Un eventual rival este totalmente exclus sau în orice caz bătut din capul locului. Abia aştept să mi se indice reşedinţa pentru a mă simţi la largul meu.

Acum mi-e o foame teribilă şi nu ştiu cum să mi-o potolesc. Pornesc, cu întreg cortegiul după mine. Sînt invitat într-unul din edificiile alea urîte pe dinafară. Rămîn surprins. Contrastul mă uimeşte. Înăuntru e o adevărată feerie. Palate strălucind de diamante, perle, aurărie şi argintărie, cristale şi jocuri de ape. O civilizaţie rafinată, îmi zic. Apoi cu gîndul tot la mîncare şi la băutură, cer un pahar cu apă. Mi se aduce un pocal aurit plin cu nectar zeesc. De fapt, aşa mi se cuvine. Imediat după aceasta, I — I şi celelalte fete mă servesc pe rînd cu bunătăţi „solide". E adevărat că fiecare-mi aduce cîte puţin. Dar luînd de la toate, mă satur. M-am îmbuibat. M-aş duce unde tot omul e singur. Oare cum or fi rînduielile pe aici în această privinţă?

Cred că astăzi agenda mea a fost destul de încărcată. Nu ştiu cum se măsoară timpul la ei. Nu ştiu nici

cît ține aici o zi și o noapte; dacă, bineînțeles, au așa ceva. Am nevoie de odihnă și mă bate gîndul să-mi revendic acest drept. Zeii n-au însă nevoie de aprobări sau reglementări. Ei fac doar ceea ce vor. Le comunic deci tuturor că vreau să mă retrag într-o încăpere și să rămîn singur cîteva ceasuri. Nu știu dacă ei au înțeles expresia „cîteva ceasuri" sau nu. De aceea am adăugat „puțină vreme".

Mi se oferă o cameră mare și frumoasă. Pe jos nu e covor, ci un fel de mochetă moale în care mi se îngroapă picioarele pînă la genunchi. Probabil ăsta o fi patul în care voi dormi. Încep a mă dezbrăca. De abia acum îmi aduc aminte că la plecarea mea de pe Pămînt nu mi-am luat o pijama cu mine. Dar eu sînt om practic și mă descurc. Mă înfășor într-un fel de pînză moale ce seamănă mai degrabă cu o blană de căprioară decît cu o țesătură obișnuită și pijamaua-i gata. Cu perna e și mai simplu. Pun cîteva bucățele de blană una peste alta, cum făceam uneori și pe Pămînt.

În sfîrșit, mă pot odihni în deplină liniște. Cel puțin așa am crezut la început. Căci imediat mi-am dat seama de zădărnicia acestei speranțe. De dormit, nici vorbă! Stăpînul meu este acum zeul Cupidon. Și nu-mi dă pace deloc. Așa-i și în lumea celor mari. Zeii nu-și fac mereu curte unul celuilalt. Se mai și luptă între ei. Ba vor chiar să se influențeze reciproc. În ce mă privește, de data aceasta nu opun nici o rezistență. Ba, dimpotrivă, mă atașez de „colegul" meu, ascultîndu-i cu smerenie sfaturile.

Cupidon mi-o trimite pe I — I și mă înștiințează că după ea vor urma celelalte fete care m-au întîmpinat la sosire. Înfățișarea dulce a lui I — I mă impresionează din primul moment. Văzîndu-i mișcările grațioase, zîmbetul cuceritor îmbrăcat în straie de naivitate, îmi pare o adevărată zeiță, în timp ce eu mă simt un muritor de rînd care o dorește nespus de mult. Clipele de iubire pe care mi le dăruiește îmi par un adevărat mariaj cu astrul stăpînit de ea.

După I — I își face apariția, ca într-un fel de ritual, U — U. Frumusețea și gingășia ei mă copleșesc. Gesturile, cugetul și dorințele noastre se topesc într-o fericire fără de margini. Euforia amorului a pus stăpînire pe mine. Nu-mi mai pasă de timpul scurs în compania celorlalte fecioare. Pe toate le iubesc ca pe o singură

ființă. Sedus de farmecul și de dragostea lor nici nu-mi dau seama că trec într-un dulce somn de copil.

Nu-mi pot da seama cît timp am dormit, dar simt mîngîierile calde ale zînelor ce mă înconjoară. Îmi sînt nespus de dragi și le consider pe toate logodnicele mele, deși pe Pămînt această purtare a mea ar fi judecată cu multă severitate. Interesant e universul ăsta!

Dintre persoanele de pe această planetă, în afară de fete, Lîbî-Lîbî îmi este ființa cea mai apropiată. După mine, el este persoana numărul unu. Nu știu ce părere are despre prietenia mea cu fetele, însă el poate crede că asta-i voința zeului și basta. De aceea probabil nu îndrăznește să-mi facă nici cel mai nevinovat reproș. De fapt, cum și-ar putea permite un «muritor» chiar de-o fi el într-o funcție mai mare, să facă observații «demiurgului»? El e preocupat de altceva. Mi-a spus că dorește să mă roage ceva. Acum am timp. Îl ascult.

— Spune-mi, Lîbî-Lîbî, ce necazuri te frămîntă.

— Mărite Zeu, te implorăm din inimă, ajută-ne.

— Cu ce?

— De mai multă vreme n-a plouat și totul se usucă pe cîmp. Fă, Doamne, să se adune norii și să ne ude ogoarele pe care ne cresc bucatele.

Acuma-i acum! Să te văd, zeule, ce poți să faci și cum o scoți la capăt. De unde procuri tu nori, ai căror stropi să-i scuturi peste recolte? Doar și tu ai nevoie de apă. Ești extrem de însetat. Sînt pe punctul de a intra în panică. Pe cînd credeam că totul e pierdut, îmi vine o idee.

— Pe rîuri și pe văi mai curge apă? întreb eu.

— Mărite zeu, acolo este apă. Deși nu prea multă.

— Din rîuri se va lua apă pentru stropitul culturilor.

— Asta au spus-o și învățații noștri.

Replica lui Lîbî-Lîbî mi-a străpuns pieptul ca un pumnal. Semnificația afirmației Marelui Preot nu putea fi decît una: nu știi mai mult decît noi. Dar asta însemna năruirea întregului eșafod pe care se sprijinea atotputernicia mea. Iar a trebuit să mă adun. Trebuie să conduc, cu calm, discuția pînă unde găsesc o ieșire.

— De ce n-aţi făcut aşa cum v-au spus ei? revin eu.

— Era împotriva voinţei zeilor de a nu interveni în mersul vremii. Numai zeii pot aduce ploaie.

N-am de ales. Pe vicleanul ăsta nu-l pot pune la punct decît cu propriile-i arme.

— Ca zeu, poruncesc să se ude cîmpul cu apa din rîuri. Unde-s învăţaţii? Vreau să-i pun la lucru.

— I-am închis.

— De ce i-aţi închis?

— Fiindcă se amestecă în treburile zeilor. Vor să se înalţe la rangul lor şi să judece în locul preamăriţilor zei.

— Scoate-i din închisoare. Doresc să stau de vorbă cu ei.

— Aceia nu merită să-ţi vadă chipul, Mărite Zeu, replică Lîbî-Lîbî. Sînt necredincioşi.

— Tocmai de asta. Vreau să-i aduc pe calea cea bună.

Pe faţa lui Lîbî-Lîbî citesc nemulţumirea. Nu-i convine porunca mea de-a-i scoate de la răcoare pe cei ce-şi permit să gîndească. Dar şi mie mi-a intrat în cap ideea că sînt zeu şi nu mă las dus de nas de un muritor oarecare. Asta mă face să repet porunca şi mai autoritar.

— Lîbî-Lîbî, vreau să mi-i aduci aici pe cei despre care ţi-am spus.

— Imediat, Mărirea Ta.

— Acum!

Rafinatul prelat nu are încotro şi dă poruncă la rîndul său, ca cei condamnaţi pentru vina de a fi gîndit să fie aduşi imediat în faţa Măritului Zeu.

Peste cîteva clipe în încăpere intră patru din cei cinci osîndiţi. Al cincilea este grav bolnav şi nu poate să vină. Siluetele condamnaţilor trădează nişte fiinţe lipsite de vlagă. N-am nevoie de nici o explicaţie pentru a-mi da seama că e vorba de nişte făpturi care au fost crunt schingiuite. O voce puternică şi autoritară le ordonă să mi se închine. Nici unuia nu-i pasă însă de poruncă şi în faţa mea condamnaţii se prezintă cu fruntea sus.

— Veniţi mai încoace! le spun. Cuvintele mele, rostite probabil pe un ton de blîndeţe, îi determină să se apropie, însă nu să-şi cedeze din demnitate. Nu mi se închină.

— Pentru ce ați fost închiși? îi întreb.

— Încă mai întrebi! izbucnește unui din ei. Dacă ești zeu, așa cum ni s-a spus, atunci ar trebui să știi.

— Știu. Vreau însă să aud din gura voastră. Dacă nu doriți să-mi spuneți, vă răspund eu la orice întrebare.

— Cum îți permiți să fii obraznic cu Marele nostru Zeu? țipă un slujitor de-al lui Lîbî-Lîbî.

— Nu te băga în discuția noastră, îi fac observație apărătorului meu. Zeii pot pedepsi pe cine doresc ei, însă eu i-am chemat pentru altceva.

Mă cam dezolează lipsa de diplomație și încăpățînarea savanților. Cum de nu-și dau ei seama că eu le vreau binele, dar că nu pot face totul pe față și așa dintr-odată?

— Spuneți-mi ce-ați dori să faceți dacă v-aș pune în libertate?

— Am lumina Universul, răspunde răspicat primul.

— Cum? revin eu în discuție.

— I-am învăța pe oameni cum să obțină recolte mai mari.

— Poate i-am face mai buni, intră în vorbă al treilea.

— I-am ajuta să cunoască adevărul despre Univers.

— Nu sînt mulțumit de răspuns. Eu v-am întrebat cum. Voi mi-ați răspuns ce-ați dori să faceți. Într-adevăr aveți nevoie de timp pentru a-mi răspunde la întrebarea *cum*. Reveniți mîine la mine.

— Înapoi la închisoare! porunci Lîbî-Lîbî!

— Nu! intervin eu. Să fie lăsați liberi. Altfel nu-mi vor putea răspunde la întrebarea *cum*.

Deși Lîbî-Lîbî îmi este credincios, nu tot ce spun îi este pe plac. Mereu își trădează răutatea. Dar acum n-am timp de pierdut cu el. Sînt așteptat de fete și Cupidon mă tot zorește. Iar sufletul mi-e stăpînit de gînduri insidioase și de întrebări stupide: «Oare fetele mă iubesc cu adevărat?», «Dragostea ce-mi arată nu se datorează oare fanatismului?», «Bucuria și fericirea mea nu se întemeiază pe nefericirea altora?», «Ceea ce fac acum nu este cumva o trădare, o profanare a minunatei iubiri de care m-am bucurat pe Pămînt?» Nici întrebările însă și nici răspunsurile pe care încerc să mi le dau

nu reuşesc să mă oprească din drumul pe care am pornit.

Noaptea a trecut iarăşi pe neştiute. Farmecele zînelor m-au îmbătat din nou cu mireasma lor.

A doua zi — o nouă convorbire cu cei patru gînditori. De data aceasta am conversat mai îndelung şi, sînt convins, cu mai mult profit pentru ei. Poate şi pentru mine. În orice caz eu a trebuit să cobor adesea la nivelul lor de gîndire, dar nu o dată am şi fost pus în dificultate. Mai ales cînd era vorba de detalii tehnice. Aici ei sînt mari experţi în comparaţie cu mine. Lîbî-Lîbî stătea cuminte şi asculta. Nu-l entuziasmau discuţiile mele cu savanţii, dar nici nu-l deranjau prea mult. Parcă şi-ar fi spus în sinea lui: «Lasă că pleacă el, zeul protector. Pe urmă vedem noi cum stăm cu liber-cugetarea noastră, domnilor savanţi!»

În ce mă priveşte, mă tot mir de ce mă frămînt atîta pentru locuitorii unei planete de care nu mă leagă nimic... Pardon! Fraza aceasta nu mai e adevărată. Pe planeta aceasta am stabilit legături trainice. În curînd aici se vor naşte fii de zei. Mici Jupiteri. Poate eu voi fi atunci departe. Dar poate voi fi căutat. Urmaşii mei îmi vor cere relaţii despre puterile mele miraculoase. Să ştii c-am devenit un zănatic. În loc să-mi văd de treburile mele apropiate, visez cai verzi pe pereţi. Şi încă unde! Pe o planetă răpciugoasă, pierdută în străfundurile Universului!

— ... Stau singur în încăperea mea preferată. Singur cu gîndurile mele. Dar nu pentru mult timp. În odaie se furişează drăgălaşa I — I. Îmi dau seama de la început că nu numai dragostea a adus-o la mine. Aştept deci să-mi vorbească.

— Dragul meu zeu, dacă te rog ceva n-o să-ţi stîrnesc supărarea?

— Tu? Niciodată!

— Vorbeşte-mi de lumea asta imensă, grăi puţin intimidată frumoasa I — I. Fiecare inflexiune a vocii ei părea o dulce mîngîiere. De aceea conversaţia cu ea căpătă de la început o tentă de caldă confesiune amoroasă.

— Ce-ai vrea să-ţi spun despre Univers, iubirea mea dulce?

— Multe. În primul rînd îţi voi mărturisi că în afară de credinţa în tine nu ştiu nimic. Am crezut în tine din-

totdeauna, deci şi înainte de a te vedea. Atunci îmi păreai ceva nedefinit. Nu mi-aş fi putut imagina că eşti atît de bun. Acum însă vreau să mergem şi mai departe. Vreau să cunosc gîndurile copilului meu după ce se va naşte şi va creşte.

Această ultimă frază mi-a zbîrlit puţin părul şi mi-a făcut pielea de gîscă. Era prea concret ce-mi spunea I — I. Pînă acum am luat totul în glumă. Negreşit, trebuie s-o întind rapid de pe aici! Deocamdată sînt nevoit însă să continuu conversaţia.

— Ce vrei totuşi să ştii, dragă I — I?

— Orice! fu răspunsul ei prompt. Spune-mi tot ce e bine să ştiu. Sau mai exact, tot ce va trebui să ştie copiii tăi (Doamne, «copiii tăi»!), precum şi ceilalţi din generaţia lor. Eşti zeu şi ai multe să ne înveţi.

— Numai pe tine te frămîntă aceste gînduri?

— Ba nu! Toate am început să ne punem întrebări: de unde răsar stelele, unde se ascunde soarele, de ce unii comandă şi alţii execută, de ce credinţa nu e egală în sufletele tuturor, de ce pe unii credinţa îi ajută, iar pe alţii îi afundă în mizerie, de ce ... de ce ...

Sînt copleşit, dar mai ales indecis. Ce pot să-i spun? Ce e bine să-i spun? Înainte de a lua o hotărîre, mă trezesc vorbind:

— Dragă I — I, să ştii că soarele de care m-ai întrebat e o stea întocmai ca miliardele de stele pe care noi le vedem atît de micuţe. Fiecare soare poate să aibă un număr de planete, aşa cum e planeta voastră. Undeva departe, departe de aici, există un soare asemănător cu al vostru. Nu pot să-mi dau seama dacă e mai mare sau mai mic. Probabil e de aceeaşi mărime. În jurul soarelui nostru se rotesc vreo nouă planete, între care se află şi Pămîntul. Eu m-am născut pe Pămînt, într-o aşezare numită Poiana Amintirilor. Dorul de Pămînt, ca şi de acea poiană în care am văzut lumina zilei, mă mistuie. E greu să înţelegi asta. Pămîntul meu e undeva departe şi nu ştiu cum să mă întorc acolo. Totuşi speranţa de a-l revedea, de a mă afla din nou pe Terra, nu mi-am pierdut-o încă.

Oare de ce-i fac atîtea destăinuiri? Şi mai ales de ce îi vorbesc mereu despre dorinţa mea de a mă reîntoarce pe Pămînt? Nu cumva o supără asta? Încerc să descifrez simţămintele pe care i le provoacă destăinuirile mele. Constat curînd că I — I nu e o fiinţă egoistă.

Dimpotrivă. Iubirea ce-mi poartă o face să dorească alături de mine întoarcerea mea pe Terra. Un singur lucru îmi cere: să-i spun tot ce-ar trebui să știe ei acolo, pe planeta lor. Se referă la viitoare mame și la gînditori. I — I vrea să fie deci un fel de intermediar între mine, «zeul» atotștiutor și savanți, deoarece și-a dat seama că multe chestiuni eu nu le pot discuta în prezența lui Lîbî-Libî și a celor aflați sub tiranica lui influență. Pentru I — I, eu rămîn în continuare un zeu, dar nu așa cum și-a închipuit ea la început, ci cu alte coordonate. În orice caz, tot ce-i spun reține cu lux de amănunte. La sfîrșit, mi-a adus, bineînțeles în taină, o hartă a lumii siderale. Ce păcat că pe această hartă nu reușesc să descopăr sau să localizez sistemul nostru solar și nici galaxia noastră! Vederea ei îmi întărește totuși convingerea că mă voi întoarce pe Pămînt. Iar frumoasei I — I reușesc mai bine să-i explic unele dintre tainele Universului.

Întotdeauna cînd omul întreprinde ceva își închipuie probabil că face bine și că a ales drumul cel mai potrivit. Nu o dată însă săvîrșește și greșeli. Așa cum mi s-a întîmplat și mie aici, pe această planetă, uitată de legile gravitației universale. În loc să tot comand cu răceală, ar fi fost mai util să caut drumul spre sufletul lui Lîbî-Lîbî și a slujitorilor săi. Trebuia să-l fi studiat mai îndeaproape, să văd cum poate fi manevrat. În orice caz, trebuie să aflu dacă în orice împrejurare mă va urma orbește sau numai atîta timp cît nu-i sînt lezate interesele. Eu însă am procedat altfel. Ce-am făcut? M-am ferit de el atunci cînd aveam de făcut destăinuiri care consideram că nu e în stare să le priceapă. Acum îmi dau seama că ceva se petrece în conștiința lui. Dealtfel n-am mult de așteptat ca să mă conving pe deplin de acest adevăr. Lîbî-Lîbî se apropie de mine însoțit de oameni înarmați. Înainte ca eu să mă dezmeticesc sau să-i pun vreo întrebare Marelui Preot, soldații se reped la mine și mă pun în lanțuri. Noua situație mă obligă la atitudini noi.

— Cum, domnule Mare Preot, îți arestezi zeul? întreb eu zeflemitor.

— Ești un impostor! fu răspunsul lui prompt. Vei fi aruncat la reptila-plasă, să te sugrume treptat și să sfîrșești în chinurile cele mai groaznice.

Cum naiba? Nici interogatoriu, nici proces, nici sentință, numai să te arunce, așa fără nici o explicație, în groapa reptilei care te prinde ca într-un năvod și care, după cîte am auzit, nu te omoară dintr-odată, ci treptat prin o mie de tentacule usturătoare. Dar ce să-i faci? Soarta nu ne-o alegem.

Sînt dus la locul execuției. Am fost luat prin surprindere. Lumea e adunată la supliciu ca pe vremea Inchiziției pămîntene. Deosebirea constă în moartea aproape instantanee de atunci și pieirea treptată de acum și de aici. Mă îngrozește și gîndul că nu sînt singurul condamnat la moarte. Alături de mine se află în lanțuri savanții, precum și nefericitele și trecătoarele mele logodnice. Nici de ele n-au avut milă, deși unele, după forma pîntecului, au evidentă nevoie de ocrotire. Nu-mi dau seama dacă sînt toate aici. Poate-o fi scăpat vreuna și astfel va rămîne aici, pe această planetă a pierzaniei, un dram de iubire și de rațiune.

Fiara în formă de plasă abia așteaptă să se arunce asupra pradei și să-și împlînte ventuzele pe corpul lipsit de apărare al victimei. Sînt împins de la spate cu o prăjină lungă. Zeii fac minuni și din asemenea întîmplări ies cu prestigiul însutit. Eu însă nu pot face nimic, pentru că sînt un pămîntean obișnuit, în carne și oase. În curînd nu voi mai fi nicicum.

Prin mulțime, I—I se strecoară pînă la mine. Iată, ea scăpase! Oare de ce face acum această nebunie? Nu-și dă seama că se aruncă singură în plasa ucigătoare a dihaniei? Încerc s-o opresc. Îi fac semn cu ochii să fugă, să se ducă în altă parte. E nevoie de viața ei și a copilului pe care-l poartă în trupul său. Orice efort din partea mea rămîne însă zadarnic. I—I mă prinde cu o mînă după gît și-mi spune să grăbim pasul spre reptila ucigătoare. N-o înțeleg și nu-mi dă altă explicație. O văd dîrză. În mîna dreaptă are un băț. Cînd ne apropiem de locul supliciului, îndreaptă bățul spre monstruoasa dihanie, ce se pregătește să ne înhațe. Fiara se îndepărtează de noi, zvîrcolindu-se. Apoi o ia la fugă și aleargă astfel încît nimic n-ar putea s-o oprească. Mulțimea scoate un oftat de ușurare. Apoi urale de bucurie. Pentru toți, chiar și pentru mine, asta e o minune. Zeul este ea, prima mea logodnică de pe această planetă. Încep să cred în miracole. Dealtfel cred că în ase-

menea situații nici nu e greu să crezi în minuni. Ba e imposibil să-ți păstrezi judecata rece.

I—I mă prinde apoi de braț și mă conduce spre Lîbî-Lîbî:

— Lîbî-Lîbî, poruncește zeița, acum vei merge tu în plasa fiarei.

— Dar... dar fiara a fugit. Cum s-o găsesc?

Fata îndreaptă bastonașul spre Marele Preot și acesta sare ca fript. Apoi o ia la fugă spre locul unde se oprise dihania. Mulțimea după el! Cînd se aflau la cîțiva pași de reptila ucigătoare, doi vlăjgani îl înșfăcară pe Lîbî-Lîbî și-l dădură de hrană monstrului. Bucuria mulțimii atinse apogeul.

I—I socoti că a sosit momentul explicațiilor:

— Îți mulțumesc, dragul meu, pentru puterile pe care mi le-ai dat.

Eu nu înțelegeam ce vrea să spună. De aceea i-am replicat schimbînd subiectul:

— Dragă I—I, eu trebuie să-ți mulțumesc pentru că m-ai salvat de la o moarte sigură.

— Totul e rodul învățăturii tale. Dacă n-aș fi știut să confecționez acest bastonaș cu impulsuri electrice, cum te-aș fi salvat? Nu mi-ai explicat tu cum se fac bastoanele ce le folosesc dresorii de fiare sălbatice la voi?

Am cuprins-o de mijloc în fața mulțimii și am sărutat-o. Să vadă toată lumea că știința și dragostea se află acum în libertate și că au învins definitiv..."

ÎMPĂRĂŢIA OBTUZILOR

Pentru întîia oară de cînd îl avea ca scutier, Columbescu intră în contradicţie cu Harţabala. Ajunşi deasupra unei planete de formă trapezoidală, pămînteanul îşi exprimă dorinţa să coboare pentru cîteva clipe. Cum el nu era capabil să-şi dirijeze „dulăpiorul" spre ţinta dorită, apelă, ca şi alte dăţi, la credinciosul său însoţitor.

— Iartă, Măria-Ta, dar nu te pot servi. Pe această hardughie eu nu am voie să cobor.

— Cum adică „nu ai voie"? Ai primit instrucţiuni în acest sens de la *Cel mai mare cap pătrat*? Şi ştii, dealtfel, despre ce planetă este vorba?

— La a doua parte a întrebării îţi pot răspunde, pe scurt: Da, ştiu ce planetă e asta. Pe hărţile noastre, în oglinzile noastre, voiam să spun (Harţabala intră aici într-o dificultate pe care Adrian se făcu că n-o remarcă), năzdrăvănia asta figurează ca un colţ de lume blestemat şi demn de dispreţ.

Columbescu nu insistă să i se răspundă şi la prima parte a întrebării. Ştia că n-are rost. Harţabala rămînea, în asemenea situaţii, stană de piatră. Continuă deci discuţia în legătură cu a doua întrebare:

— Din ce motive dispreţuiţi acest astruleţ (mergea şi el pe linia diminutivării depreciative)? Ce ştiţi despre el?

Harţabala ezită cîteva momente. Să-i spună, să nu-i spună? Cît să-i spună? În cele din urmă se decise:

— Uite, stăpîne...

— Nu-mi mai zice aşa! Nu ne-am înţeles...?

— Bine, bine! Obişnuinţa! Voiam să zic că dumitale îţi voi mărturisi un secret de-al nostru, pe care nu l-a

mai aflat nimeni în Univers pînă în prezent. Contez pe amiciția și pe discreția dumitale. Pentru că, să știi, în caz că această discreție ar fi violată, eu aș intra într-un mare bucluc. Ca să nu spun mai mult.

— Te poți bizui pe mine, replică prompt și ferm pămînteanul. Nu voi trăda secretul nici alor mei. Dacă voi mai ajunge vreodată pe Pămînt..., adăugă cu tristețe în glas Columbescu.

— Vei ajunge neapărat. Cînd vei dori, nu „vreodată"!

„Iarăși mă întărită! Numai cît că nu-mi spune că eu nu vreau să mă întorc acasă."

— Să nu mai vorbim despre asta, prietene! Întoarcerea mea acasă e un subiect pe care n-am voie să-l bagatalizez.

Harțabala vru parcă să adauge ceva în legătură cu „subiectul tabu", dar se opri. Continuă deci discuția anterioară.

— Așadar, îți voi spune un lucru foarte important pentru noi. Ai notat ce formă are planețica de sub noi?

— Da, oarecum trapezoidală, răspunse, ezitînd parcă, pămînteanul.

— Și nici măcar ăla nu-i perfect. (Se referea desigur la trapez.) Strămoșii mei, adică ai noștri... (Harțabala se corectă cu o oarecare ezitare, așteptînd parcă aprobarea complicitară a lui Columbescu. Care însă nu înțelese acum nimic din dificultatea pe care i-o sugerase însoțitorul său.) Strămoșii noștri deci au trăit cîndva pe această planetă. Dificultățile, imperfecțiunea fraților lor i-au jenat și chiar i-au jignit profund. Ca atare au luat hotărîrea temerară să-și depășească propria condiție. Și au pornit în căutarea perfecțiunii. După cum știi și dumneata, au găsit-o. Planeta noastră are o formă perfect pătrată. Și după ea, capul concetățenilor mei. Perfecțiunea este deci desăvîrșită. Înțelegi și dumneata că noi nu putem avea stimă pentru aceia care, deși au avut posibilitatea să se emancipeze, au refuzat. Locuitorii dărăpănăturii de sub noi au rămas la stadiul trapezoidal de altădată, nefăcînd nici cel mai mic efort pentru a-și depăși condiția. Și culmea! Deși cunosc soarta fericită a celor plecați, nu manifestă vreun interes față de noua viață a acestora. Recunoaște și dumneata că asta e o adevărată dobitocie, dacă nu și mai mult.

Columbescu nu putu răspunde pe dată. Simți că are

nevoie să reflecteze. „Cel puţin două lucruri mă miră la însoţitorul meu: 1) de ce a vorbit de strămoşi? Doar e foarte clar că pe planeta «capetelor pătrate» nimeni nu se naşte şi nimeni nu moare; 2) cum de şi-a permis totuşi să-mi mărturisească un lucru atît de important şi să-şi rişte propria incolumnitate?"

— Îţi dau dreptate, prietene, zise într-un tîrziu Columbescu. Locuitorii acestei planete nenorocite trebuie să fie tare reduşi din punct de vedere mintal. Să refuze ei perfecţiunea!

Harţabala remarcă ironia din mesajul lui Columbescu, dar nu se supără. Dimpotrivă, parcă-l încîntă. Columbescu a observat acest lucru şi i s-a ridicat din nou un semn de întrebare. „Ăsta nu-i solidar cu celelalte capete pătrate? Nu apără demnitatea «celui mai perfect dintre astre»"?

— Acum ai înţeles de ce nu vreau să cobor? reveni la subiect Harţabala.

— Fireşte, replică politicos Columbescu. În schimb, pe mine mă tentează acum şi mai mult o escapadă pe „planetuţa proştilor". Vreau şi eu să văd cum arată nişte refractari. Mai ales cînd aceştia sînt rude cu cele mai perfecte fiinţe din Univers.

Harţabala notă şi de această dată ironia din glasul pămînteanului şi din nou păru că nu-l deranjează.

— Dacă doreşti chiar aşa de mult să-i cunoşti pe aceşti neisprăviţi, am să te ajut, zise într-un tîrziu Harţabala. Dar eu tot nu cobor. Voi supraveghea totul de aici, de sus.

În acelaşi moment, cuşeta lui Columbescu începu să se depărteze de nava Harţabalei. Pămînteanul nici nu avu timp să-i zică însoţitorului său „la revedere".

De cum coborî, luă hotărîrea să nu zăbovească prea mult. Nu voia să-l supere pe bunul său prieten. Dealtfel vizita sa aici se voia doar o scurtă „călătorie de studii", de tipul celor care se făceau pe Pămînt în secolul XX. Numai că acum, aflîndu-se în veacul al XXIII-lea, în cîteva ore putea face ceea ce se realiza atunci în două—trei săptămîni. Cu atît mai mult cu cît acum „călătorii de studii" nu trebuie să-şi piardă vremea cu achiziţionarea de „suveniruri" şi cu întocmirea de jurnale.

Aşadar, aici, Columbescu va călători numai şi va

observa. Lăsă cuşeta într-un crîng din apropierea terenului de aplanetizare şi o porni la drum.

Nu trebui să parcurgă o distanţă prea mare pînă la întîlnirea cu întîiul locuitor al *împărăţiei nătîngilor*. „Aşa s-ar putea numi ăştia după informaţiile pe care mi le-a dat Harţabala".

Ce-i fu dat să vadă „în premieră"? Un individ căţărat pe frînghie. O frînghie legată de doi stîlpi. Deci în poziţie orizontală. „Trapezul" nostru (pentru că, uitasem să vă spun, capul hazliului gimnast avea o formă... perfect trapezoidală, ca şi planeta pe care o stăpînea) dansa pe frînghie, precum artiştii de circ în secolele trecute. Din cînd în cînd îşi dădea drumul ca şi pentru a cădea, dar imediat se prindea de frînghie cu o singură mînă, în semn de disperare parcă. „Dar ce văd? Acum nu glumeşte, nu se joacă. Vrea să facă o prostie." Trapezoidalul ţine ceva în mînă, cu care apasă frînghia. Columbescu se apropie puţin şi constată cu consternare că individul dispune de un cuţit, veritabil, cu care încearcă să-şi taie frînghia. „E nebun?" Funia are o lungime de circa treizeci de metri, iar distanţa pînă la sol e aproape tot atît de mare. „Dacă reuşeşte să taie funia, nimic nu se alege din el. Să-l previn pînă nu e prea tîrziu".

— Ce faci acolo cu frînghia, şefule? strigă Columbescu.

— Ce te interesează?

„Teribil! se gîndeşte pămînteanul. Nici nu se sinchiseşte de mine! Nu se întreabă cine sînt şi de unde vin..."

— Chiar dacă nu mă interesează, reveni Columbescu, spune-mi ce faci?

— N-ai ochi să vezi? Nu vezi că mă chinuiesc să tai funia asta blestemată?

— Ba văd, însă mi-e teamă că-ţi vei frînge oasele.

— Prost mai eşti! Cum să-mi frîng oasele dacă sînt aici, sus?

— După ce tai frînghia nu mai eşti sus...

— Şi cum ar veni asta? întrebă sfidător trapezoidalul.

— Simplu de tot. Prea simplu!

— Nu cred.

— N-am cum să te conving acum, zise Columbescu,

cam descurajat şi oarecum scîrbit. Adăugă: După ce vei cădea, n-o să am pe cine convinge.

— Hai, întinde-o şi nu mă mai ţine de vorbă!

Pămînteanul o luă din loc agale, în timp ce amicul nostru trapezoidal îşi continua teribila-i muncă. Sub ascuţişul lamei de cuţit, firele ce compun împletitura se desfac destul de rapid. Funia se rupe. Trapezoidalul cade ca un bolovan. Praf s-a ales din el.

„Păcat! Nici nu era un trapez prea urît... Am înnebunit şi eu! Trapezul nu e urît sau frumos. E trapez şi gata!"

* *
*

Fireşte, pămînteanul nostru şi-a văzut de drum. Cine să suporte atîta obtuzitate? „Ei, ăsta-i cuvîntul! Planeta asta nici c-ar putea fi numită mai bine. Deci «împărăţia obtuzilor». E mai potrivit decît «...a nătîngilor». De ăştia îţi mai poate fi şi milă. De obtuzi însă, nu!"

Ceea ce avea să vadă în curînd l-a întărit în această părere pe Columbescu.

Iată, se apropie de ceva care ar putea fi o grădină înfloritoare sau mai bine, o livadă bogată împrejmuită de grădini cu flori. Ce tablou minunat! Pămînteanul se apropie curios. Acum tabloul devine interesant. Pentru că natura e populată. Se înţelege, de trapezoidali. Şi ce fac? Ilustrează o pictură clasică à la Rembrandt? Nu ştiu. Cert este că tabloul pare foarte viu. Şi natural. Şi veritabil, cum ar spune un critic de artă. Columbescu se opreşte. Într-o oarecare măsură l-a impresionat ceea ce a văzut şi vede. „Oare cum aş putea intitula această imagine?" În primul moment îi veni în minte expresia românească „pară mălăiaţă în gura lui Nătăfleaţă", dar imediat renunţă la ea. „Aici sînt cîteva sute de nătăfleţi. Deci trebuie să găsesc ceva mai potrivit". Şi începu să se gîndească la cu totul altceva. Îi veniră în minte unele scene din tablouri, fotografii şi filme cu mare circulaţie în secolul XX şi care se refereau la credincioşii plecaţi spre Lourdes, Mecca sau catedrala Saint Joseph. Figuri evlavioase, aparent resemnate, dar cu o licărire de speranţă ascunsă undeva în străfundurile sufletului. Oameni ce aşteaptă mila cerească, în timp ce ei nu sînt în stare sau nu îndrăznesc să întreprindă ceva.

Astfel îi vedea Columbescu pe trapezoidalii grupaţi

în splendida grădină cu care se întîlnise. Şi cam aşa şi erau. Figuri ţepene, fiinţe ce parcă nici nu respiră. Siluete slăbite, vlăguite, stoarse de ultima fărîmă de energie. Gura puţin căscată, pe care ar putea ieşi „nădejdea" că... doar doar o pica ceva.

După atîtea reflecţii, comparaţii şi analogii, Adrian se hotărî să intre în vorbă cu ei. Oricum, altfel îi va putea judeca după aceea. Va dispune de mai multe informaţii. „La urma urmelor de ce trebuie să-i judec eu sau să-i calific? Cine mi-a dat acest mandat?" Acest din urmă gînd îl făcu pe Columbescu să-şi amîne discuţia cu evlavioşii pensionari ai acestei minunate livezi şi să se ocupe puţin de sine însuşi. Mai ales că foamea îl ajunsese din nou. Şi se ştie, de la Creangă încoace sau chiar de mai înainte, că „golatatea înconjură, dar foamea dă de-a dreptul".

Pămînteanul se apropie de un pom cu fructe mari, cărnoase, de mărimea unor bostani. Ia o... bucată, gustă coaja („ce amară e!") şi-şi înfinge apoi degetele în miez, fără a se sinchisi prea mult de eventuala reacţie negativă a „evlavioşilor". Gest inspirat, pentru că aceştia din urmă nici n-au întors capul spre pămînteanul... needucat. „Miezul e bun. Seamănă la gust cu cartofii fripţi în cenuşă". Şi Columbescu înfulecă, înfulecă! Uită şi de ce a coborît pe această planetă. Cînd foamea i s-a mai domolit, a început să-şi pună din nou întrebări: „Cum pot sta nebunii ăştia sub atîţia bostani. Nu se tem că o să le cadă în cap? Sau te pomeneşti că ţeasta ăstora e mai tare decît bostanul? Dar de ce nu i-aş întreba? La urma urmei, n-am altă treabă. Stomacul mi-e aranjat. Şi-un om cu burta plină îşi poate permite orice: să facă glume, să se certe, să ţină discursuri, să batjocorească pe alţii, să compătimească, să facă declaraţii de dragoste şi de fidelitate. Şi cîte nu mai poate un om sătul!"

— Ascultaţi, măi aceştia cu gura căscată! Ce aşteptaţi voi aici?

— Mîncare, se auziră cîteva voci aproape stinse.

— De unde? continuă Columbescu pe acelaşi ton ferm şi puţin batjocoritor.

— De unde este, răspunseră iarăşi cîteva voci.

— Şi unde este?

— De exemplu, în pomi.

— Şi, mă rog, cine vă opreşte să...?

— Nimeni.

— Atunci ce aşteptaţi?

— Să mîncăm.

— Mîncaţi, fraţilor! strigă puţin enervat Columbescu. Luaţi toţi bostanii de pe pomi, dacă atîţia vă trebuie.

— Nu putem.

— De ce?

— Fiindcă-s în pom.

Furios peste măsură, Columbescu se repede la bostanul-cartof prăjit, îl despică şi începe să mestece cu lăcomie doar-doar le-o face poftă şi împietriţilor de sub pomi.

— E bun? se hotărăşte unul să întrebe.

— Foarte! răspunse bucuros Adrian. O licărire de nădejde scînteiază în ochii pămînteanului: „să ştii că am reuşit să le trezesc interesul pentru..." Lăsă însă reflecţiile pentru altădată. Acum se grăbi să ia un alt fruct, pe care-l despică şi apoi fărîmă cu fărîmă îl introduse în gurile flămînde ale „nomazilor de Mecca". Aceştia reacţionară încurajator. Cu toţii arătară plăcere şi înghiţiră cu poftă.

— Vreţi să vă săturaţi?

— Pentru asta implorăm cerul.

— Atunci faceţi ce-am făcut eu. Şi veţi putea mînca pe săturate.

— Cum? întrebară cu totul nedumeriţi „evlavioşii".

— Ce, nu m-aţi văzut? Merg la pom, întind mîna şi iau fructul dorit. Îl decojesc, îl despic şi-l mănînc. Treaba-i foarte simplă, că doar nu mă spetesc ca pe alte planete pentru un pic de hrană. Aici la voi e foarte simplu. N-aveţi de făcut nimic altceva decît să culegeţi fructele şi să le mîncaţi. Că doar nu vă veţi lăsa să muriţi de foame cu mîncarea lîngă voi. M-aţi înţeles?

— Ai perfectă dreptate. Spune-ne numai cine va culege fructele, pentru a ni le da apoi să le mîncăm.

— Cine? Voi!

— Noi? întrebară aproape în cor. Apoi continuă doar „purtătorul de cuvînt": Nu, noi nu putem face aşa ceva. Nici nu ne pricepem. Tu, în schimb, ştii ce trebuie făcut. Ştii să culegi fructele, le ştii decoji, ştii să le împarţi fiecăruia dintre noi. Aşadar lucrează tu, că ştii şi eşti obişnuit cu efortul.

Adrian se înfurie de-a binelea:

— Aşteptaţi voi mult şi bine pîn-oi veni eu din altă lume să vă hrănesc.

— Dar nu înţelegeţi că nu mai putem aştepta? Nu ne vezi că murim de foame?

— Uitaţi cum am să fac. Eu plec într-o călătorie lungă. Trebuie să mai ajung şi pe acasă că doar de-atîta vreme nu mi-am văzut familia. După ce-mi termin toate treburile, mă întorc aici să vă hrănesc. De acord?

— De acord, mîrîiră cîţiva resemnaţi. Dar să nu uiţi. Am putea muri de foame.

— Fiţi pe pace. Mă întorc, le replică liniştitor Columbescu. „Imbecilii! Uite-i cum stau iar cu gura căscată! Să mă duc cît mai repede de pe aici că mă îmbolnăvesc de nervi sau fac vreun infarct!"

Şi într-adevăr, pămînteanul îşi luă imediat tălpăşiţa, în căutare de fiinţe mai agreabile.

Pe care i se păru că le-a găsit de îndată ce pătrunse în pădurea de argint. Realmente, ceea ce i se arătă în faţă părea o pădure de basm: arbori monumentali cu tîmplele albite de vreme, umbră densă care te îmbie la popas, susur liniştitor de ape limpezi.

„Aici nu pot trăi decît fiinţe inteligente şi agreabile. În sfîrşit am scăpat de ceea ce mi s-a părut pînă acum a fi «împărăţia obtuzilor». Păcat că n-a venit şi prietenul meu Harţabala. În pădurea asta minunată i-ar fi plăcut şi lui".

Columbescu se trezi vorbind singur. Şi nu-i de mirare. Peisajul era cu adevărat încîntător, dar nu vedea ţipenie de om. Sau, mă rog, de fiinţă extraterestră. Numai copaci şi iar copaci. Şi pîraie, şi ierburi înalte, şi flori multe multe.

După îndelungi căutări, pămînteanul dădu în cele din urmă peste un adăpost: un fel de colibă, ca înfăţişare exterioară. Nici nu stătu la îndoială dacă să intre sau nu. Era atît de dornic să întîlnească fiinţe raţionale, cu care să poată schimba o vorbă! Şi era tot atît de convins că aici va întîlni numai oameni (sau... „mă rog") drăguţi.

Intră deci în colibă. Din primul moment îl izbi contrastul dintre ceea ce părea adăpostul din afară şi realitatea dinăuntru: afară — o colibă mai mult decît modestă, înăuntru — un veritabil palat, împodobit cu tot

felul de obiecte luxoase, lucrate exclusiv în argint și aur. „Ăștia trebuie să fie niște harpagoni!"

— Bună ziua, oameni buni! grăi Columbescu, convins că în palatul-colibă trebuie să se afle cineva.

— Ce doriți să cumpărați de la noi? fu răspunsul gazdelor la salutul pămînteanului. Columbescu își întoarse privirea. Văzu niște figuri umile, gata să-i cadă în genunchi dacă le-ar fi cerut asta. „Deci, comercianți! N-am fost prea departe cu prima mea ipoteză. Păcat de peisajul acesta atît de poetic. Să adăpostească niște ființe mai mult decît prozaice!

Columbescu răspunse deci politicos noilor sale gazde:

— Doresc numai să-mi rotesc privirea peste mărfurile dumneavoastră și să le admir. Cînd voi avea bani, am să revin pentru a cumpăra cîte ceva de la dumneavoastră.

— N-ai bani?

— De unde să am?

Comerciantul îl apucă pe Columbescu de turul pantalonilor (era solid acest *obtuz*!) și-l azvîrli în mijlocul străzii. Abia atunci observă Adrian că pe dincolo de „colibă" trecea o șosea asemănătoare drumurilor terestre de rang comunal din veacul al XX-lea. O șosea neasfaltată deci, dar practicabilă.

După această nefericită întîmplare, Columbescu și-a continuat drumul prin *împărăția obtuzilor* cu speranța că în sfîrșit va găsi ceva cu care să-l poată combate pe neîncrezătorul său însoțitor. Primul lui gînd a fost să iasă din această „pădure de lux", care i-a adus pînă acum doar neplăceri. Ceea ce într-adevăr i-a reușit după numai cîteva zeci de minute. A răsuflat ușurat. În sfîrșit scăpase de harpagoni și de afaceriști. Așa și-a închipuit el. Pentru că, în realitate, a rămas tot în voievodatul lor. De asta și-a dat seama curînd, văzînd că fără bani nu-și poate îndeplini nici cea mai elementară dorință. Disperat, pămînteanul s-a gîndit la un moment dat chiar să-și vîndă nava, singurul lucru de preț ce-l avea cu el. Hotărîrea aceasta n-a putut-o lua cu ușurință, însă. Își punea fel de fel de întrebări: „Dacă vînd nava n-am cu ce pleca acasă, iar dacă n-o vînd mor de foame și tot nu pot ajunge acasă. Mă tem că nu voi reuși să ies din acest cerc vicios. Muza m-a părăsit de mult și nu-mi trece

nici o năzbîtie prin cap. Decît prin stomac... o teribilă poftă de mîncare.

Stau şi mă gîndesc... Pardon! Numai stau! Nu-mi trece prin minte nici un gînd. În capul meu e neantul. Sau poate nu e aşa. Nu-mi vine în gînd vreo idee salvatoare şi de aceea eu cred că nici nu raţionez".

Multă vreme şi-a mai zdrobit bietul pămîntean creierul ca sub o rîşniţă, dar nimic n-a ieşit din el. Şi trist, disperat şi resemnat, a adormit. Nu se ştie cît a durat somnul său neliniştit. Şi nici ce-a visat, dacă a visat. Ştim doar că s-a trezit cu un gînd: „Ce-ar fi să le povestesc peripeţiile mele?"

Lihnit de foame, Adrian Columbescu se prezintă la redacţie. (Căci erau ziare şi pe-aici!) Este refuzat. Cele relatate de pămînteanul rătăcitor par încredibile redactorilor. Se adresează altei redacţii. Stupoare! Aici se refuză publicarea pentru că însemnările par prea verosimile şi deci lipsite de fantezie. Şi aşa tot aşa, eroul nostru bate la uşa tuturor redacţiilor, fără a obţine ceea ce dorea. De-acum e sleit de puteri şi zdrobit sufleteşte. A şi slăbit. Pentru prima dată în viaţă i se umflă burta de foame. „În secolul al XX-lea, pe Pămînt, undeva, în careva «colţ», se mai putea întîlni aşa ceva. Ulterior însă, nu. Pe Terra, viaţa s-a schimbat şi chiar noţiunea de *foame* a dispărut. Dar aici... aici orice rău e posibil".

După multe peregrinări, iată însă că pămînteanul nostru dă peste o gazetă ce-şi anunţă ultimul număr. Se află în pragul falimentului, ca să folosesc terminologia secolului XX. „N-am de ales. Trebuie să încerc totul". Şi într-adevăr, Adrian Columbescu se va convinge curînd că muribunzii se asociază, se ajută, fie pentru a pieri împreună, fie pentru a se salva. Se sprijină unul pe altul în speranţa că „dar dacă..." Zicala despre agăţatul de ultimul pai se dovedeşte a fi adevărată. Ziarul falimentar publică una din istorioarele pămînteanului rătăcitor printre stele. La sfîrşitul povestirii, redacţia, în loc de „va urma", adaugă: „nu va urma deoarece ziarul îşi încetează apariţia". Dă deci de înţeles că autorul istorioarei ar mai avea multe de povestit, dar n-o poate face din cauza falimentului gazetei.

Dar din nou stupoare! Succesul însemnărilor lui Columbescu a întrecut orice aşteptări. Cititorii au savurat aceste notaţii ca pe o băutură aleasă. După o oră gazeta

apare în ediție specială. Și tot așa de mai multe ori. Redacția *in corpore* vine să-l felicite. În capătul curții, unde-și stabilise „sediul" e un adevărat *du-te-vino*. „Mie însă mi se pare totul tardiv. Mi se aduc bani. N-am ce face cu ei. Nu știu ce-aș putea face cu ei. Ce-i mai tragic, acum simt că nu mai am nevoie nici de mîncare. Simt că mor de foame într-o lume despre care cei de-acasă nici n-au auzit vreodată. Succesul mi-e indiferent. Nu știu să mă bucur de el. Pentru mine nu mai are nici o importanță. O voce misterioasă îmi șoptește c-am pierdut totul. Ce mai poate conta pentru mine un articolaș de gazetă, cînd simt că mă sting într-o lume necunoscută, al cărei chip hidos l-am întrezărit și a cărei cruzime mi-a fost fatală?"

Redactorii nu pricepură la început cauza apatiei pămînteanului. La un moment dat însă, firește nu din milă sau umanitarism, unul dintre gazetari (se pare, chiar de la un ziar care-l refuzase inițial pe Columbescu) îi sare în ajutor pămînteanului. Țipă cît îl ținea gura să se aducă lichidul *acela* pentru a i se turna pe gură muribundului. Din ambiție, la început Columbescu se opuse. Cînd văzu însă că și directorul ziarului „fost falimentar" stăruie, luă cîteva înghițituri. Mai apoi nu se putu opri. Ar fi băut la infinit din acea licoare divină.

Treptat, cercetătorul de revelioane se înzdrăveni și deveni chiar vesel. Acum ziariștii se întreceau în a-i face oferte. Curgeau milioanele ca firele de făină la morile de apă ale secolului XX.

„Eu, firește, le-am refuzat. Consideram că cinstea și loialitatea sînt mai presus de orice. Eu am fost salvat de «Răcnetul cerului» (așa se numea ziarul ajuns în pragul falimentului) și voiam să-mi încredințez numai acestui ziar însemnările de călătorie. Nici pînă astăzi n-am ajuns să pricep de ce redactorii acestui ziar nu mi-au apreciat gestul. Dimpotrivă, și-au arătat disprețul pentru mine și m-au alungat".

Așa a ajuns Columbescu în „Oaza jucătorilor de fotbal". Un nume pe care l-a dat el însuși acelui teritoriu și pe care locuitorii de acolo nu l-au acceptat niciodată. Ei îi ziceau „țării" lor *Pantalonia*, în semn de omagiu, adus celei mai prețioase dintre îmbrăcăminți. Cum s-a ajuns la menționata prețuire va afla în curînd și Columbescu.

Pămînteanul, în schimb, a numit teritoriul pe care se afla *Oaza jucătorilor de fotbal*, pentru că aici, cît a stat el cel puţin, „trapezoidalii" n-au făcut altceva decît să joace fotbal. Chiar şi alimentarea o realizau în timpul jocului: în timp ce se felicitau adversarii după marcarea cîte unui gol; cînd ieşea mingea în afara terenului de joc; în timp ce echipa adversă îşi dădea jos sau îşi îmbrăca faimoşii pantaloni şi aşa mai departe. Mîncarea se afla depozitată în jurul terenurilor. („Adusă de cine? Columbescu n-a aflat asta niciodată. Cert este că în Pantalonia nimeni nu se ocupa cu... agricultura. Aici toţi erau fotbalişti.)

Aşadar, păşind pe acest tărîm înţesat de terenuri fotbalistice, Adrian Columbescu n-a avut ce face altceva decît să urmărească „jocul cu balonul rotund", cum se exprimau crainicii sportivi ai secolului XX. Deşi pe Pămînt nu se mai practica acest sport, Columbescu îi cunoştea regulile. Cercetînd revelioanele secolului XX aflase foarte multe despre fotbal, pentru că strămoşii noştri de atunci petreceau aproape jumătate din noaptea de Anul nou discutînd despre cutare sau cutare echipă, despre nemaipomenita ratare din cutare meci, despre iubitele sau despre preferinţele bachice ale cutărui jucător. Şi se contraziceau în legătură cu şansele de calificare la campionatul mondial, în legătură cu valabilitatea golului din repriza a doua marcat de italieni în poarta Angliei. Aşadar Columbescu aflase foarte multe lucruri despre acest curios sport, devenit pentru o lungă perioadă spectacolul preferat al pămîntenilor (chiar şi al pămîntencelor).

Urmărind minut cu minut jocul „trapezoidalilor", Adrian Columbescu a putut să observe deosebirile dintre fotbalul de aici şi cel practicat de strămoşii noştri pămînteni. Prima deosebire ce l-a izbit se referă la aruncarea de la tuşă. „Trapezoidalii" nu ridicau mingea deasupra capului pentru a o azvîrli în teren, ci executau această operaţie întorcîndu-se cu spatele spre teren, aplecîndu-se spre înainte şi aruncînd mingea printre picioare.

Lucrurile s-au putut petrece astfel: în jocul „trapezoidalilor" exista regula (observată de Columbescu cu ceva mai tîrziu, adică nu în primele minute de „vizionare") ca echipa aflată în avantaj să-şi lepede pantalo-

nii. Pentru că la început toți jucătorii apar pe teren în pantaloni. Cineva însă a propus ca jucătorii să intre pe stadion numai în chiloți și tricou. Dar atunci ce s-ar fi întîmplat la marcarea golului? A învins bunul-simț și pudoarea, iar locuitorii oazei, în semn de omagiere a îmbrăcămintei ce a dat fotbalului „trapezoidal" demnitate și puritate, și-au botezat țara *Pantalonia*.

Lungind povestea cu explicarea numelui acestui colț de împărăție, am uitat de Adrian Columbescu și de observațiile lui pe marginea celorlalte deosebiri dintre fotbalul terestru și cel „pantalonar". Pămînteanul a stăruit mai ales asupra loviturii de la unsprezece metri. Înainte de executarea ei, portarul are dreptul (devenit între timp, prin repetare și tradiție, obligație) să-l strîngă de nas pe jucătorul ce urmează să execute lovitura. Ritualul nu se încheie însă aici. După executare, în funcție de rezultat, survine una din următoarele două scene: dacă s-a marcat gol, trăgătorul se duce la portar și-i dă un picior, iar acesta din urmă este obligat să treacă în spatele porții, unde rămîne pînă la repunerea mingii în joc de la mijlocul terenului; dacă nu se marchează, cel care a ratat înscrierea golului este obligat să se așeze pe burtă în punctul din care se execută penaltiul și să permită tuturor celor zece coechipieri ai săi să treacă peste el ca peste o punte, în timp ce portarul echipei adverse îl trage de urechi. Ceremonialul face parte integrantă din meci și prin urmare arbitrul nu acordă prelungiri.

Amintitele reguli diferențiatoare l-au distrat pe Columbescu. Păcat că nu s-a putut bucura integral de efectele aplicării lor, deși timp de o jumătate de zi a colindat de la un stadion la altul, în căutarea unui loc mai liniștit. În fapt, scenele din teren nu rămîneau fără repercusiuni în „tribune". Spectatorii devenau foarte turbulenți de îndată ce pe gazon se fluiera un penalti. Mulți se considerau portari și începeau să te tragă de nas. Ba alții și vedeau înainte de vreme mingea în plasă și, inversînd rolurile, te atingeau la popou. Ca să nu mai vorbim că, dacă nu erai atent, în doi timpi și trei mișcări te transformau în „punte". Pămînteanul, poate tocmai pentru că nu era... trapezoidal, a avut parte de prea multe imitații, a devenit de prea multe ori „înaintaș

ineficient" sau „portar neatent". Lucru ce l-a întristat profund, ca să nu spunem că l-a revoltat. Ceva totuşi l-a mai remontat. N-a văzut nici arbitri îmbrăcaţi în hainele uneia dintre echipele combatante, nici înaintaşi care expediază mingea peste bară de la trei metri cu gîndul la generozitatea adversarului, nici portari care execută salturi acrobatice de toată frumuseţea pentru a omagia... mingea intrată în plasă.

„La urma urmei, ce mai caut eu aici? şi-a zis totuşi într-un tîrziu Columbescu. N-am îndurat destule necazuri pînă acum? Dacă are vreun binoclu perfecţionat, Harţabala se distrează de minune acolo, în văzduh. Şi desigur se întreabă ce m-a împins pe mine să vizitez această planetă blestemată, în ciuda avertizărilor lui. Ca să nu mai vorbesc de prelungirea şederii mele aici. Nu mi-a fost de ajuns să mă întîlnesc cu jucătorul pe funii şi cu evlavioşii pentru a mă convinge că asta-i o planetă de troglodiţi şi de nebuni? A trebuit să-i mai suport şi pe avari şi pe «fotbalişti» şi pe toţi nesimţiţii din lume?" Ajuns în acest punct cu gîndurile, în mintea lui Columbescu se strecoară o insinuare revelatoare: „Da'dacă nu întîmplător am coborît eu pe această planetă trăsnită? Intrînd în cîmpul de atracţie al planetei n-am devenit şi eu, măcar în parte, obtuz? Mai ştii că n-au metode de contaminare? Ia s-o şterg eu pînă nu devin în întregime de-ai lor!"

Şi pe dată o luă la sănătoasa spre cuşeta-i de-atîtea ori salvatoare, cu care în cîteva clipe se înălţă spre nava credinciosului său prieten. Harţabala îl întîmpină cu un zîmbet binevoitor şi nici pe departe nu aduse vorba despre utilitatea sau inutilitatea escalei pămînteanului în împărăţia obtuzilor.

ANIMALE VORBITOARE

Aventurile din ultima vreme l-au obosit pe rătăcitorul printre aștri. Adrian Columbescu își dorea acum liniște și numai liniște. Gîndul acesta îl stăpînea într-atîta, încît s-a trezit comunicînd cu credinciosul său însoțitor:

— Prietene Harțabala, mă auzi?

— Da, vă aud, comandante! „«Comandante», gîndi Columbescu. Niciodată nu mi-a mai zis astfel. Poate vrea să mă măgulească. Cu ce scop? Ce dorește să obțină de la mine? Să-i dau drumul acasă, probabil".

— De ce-mi zici comandant? Noi sîntem doar tovarăși de drum.

— Asta nu exclude ca unul să fie șef. La noi, ați văzut, nu se poate altfel. Dacă doi au primit o misiune, unul este comandant, iar celălalt executant. „Vă știu eu bine", gîndi iarăși Columbescu.

— Nu despre asta voiam să-ți vorbesc. Călătorim de mult. Șanse reale să mă întorc pe Terra n-am. Cel puțin în momentul de față...

— Depinde, comandante. Dacă dați ordin, eu pot încerca să reperăm galaxia dumneavoastră. „Adică cum? își zise Columbescu. Eu am avut și pînă acum posibilitatea să caut Pămîntul? Harțabala mă poate ajuta în această privință? Te pomenești că nu se laudă. Tot ce i-am cerut pînă acum a făcut". Și un gînd neliniștitor puse stăpînire pe pămînteanul rătăcitor printre astre: „De ce nu i-oi fi cerut pînă acum să mă ajute să mă întorc acasă? Te pomenești că eu, inconștient, am început să mă obișnuiesc cu zborul ăsta prin Univers. Mi-o fi și plăcînd..."

Își reveni însă imediat. Se scutură de aceste gîn-

duri ca de zăpadă pe care o alungi de pe veşminte intrînd într-o casă luxoasă.

„Prostii! Eu vreau să mă întorc acasă, dar nu pot. Iar acum sînt obosit. Nici n-am putere să mă gîndesc la întoarcere". Şi cu voce tare:

— Îmi trebuie linişte! Vreau multă linişte. Dacă poţi, găseşte o planetă, un satelit, o insulă... orice; numai liniştită să fie. Doresc să mă odihnesc.

— Am înţeles, „stăpîne"!

Columbescu vru să-i facă însoţitorului său observaţie şi pentru acest „compliment", dar se răzgîndi. Nu dorea să prelungească discuţia în mod inutil. Important era acum să ajungă pe „planeta liniştii".

— Vreau deci verdeaţă, pe care să mi se odihnească privirea; vreau aer curat, pe care să-l sorb dormind; vreau ciripit de păsărele neagresive, care să mă transporte în lumea viselor.

— Vom găsi, fu răspunsul liniştitor al Hartabalei.

După o pauză destul de scurtă, Columbescu reveni:

— Văd că zburăm în continuare cu aceeaşi viteză. Nu ne apropiem de oaza liniştii şi a păcii?

— Ba da, sîntem aproape, răspunse credinciosul scutier. Aveţi, vă rog, puţină răbdare. Şi mai ales încredere.

— Încredere am deplină. Răbdare... Ca să treacă timpul mai uşor, descrie-mi planeta pe care vom coborî.

— Nu pot să v-o descriu în amănunţime, pentru că n-am fost nicicînd acolo. Ştiu doar atît: pe planeta aceasta nu există fiinţe raţionale sau care să se pretindă ca atare. Există doar animale şi, de bună seamă, plante. Animalele vorbesc toate.

— Dacă vorbesc, interveni Columbescu, înseamnă că au raţiune, gîndire. Deci le putem numi oameni, capete pătrate, burtălăi sau oricum altfel.

— Da, dar nu sînt ele de acord. Ele afirmă că sînt animale şi pace bună. Ba şi-au şi botezat planeta cu un cuvînt ce ar putea fi tradus prin „animalia" sau ceva asemănător.

— În latină, o limbă ce s-a vorbit pe Pămînt în urmă cu vreo două mii de ani, *animalia* însemna pur şi simplu „animale".

— Dar nu asta vor să zică prin „animalia" rumegătoarele de pe planeta noastră, reveni cu promptitudine Harţabala. Numele ar vrea să sugereze sensul de „îm-

părăţia animalelor", „tărîmul rezervat animalelor" sau aşa ceva.

— Atunci înseamnă că nu l-am tradus noi bine. Ar trebui să-i zicem planetei „Animalica".

— Bine, răspunse domol Harţabala. Ziceţi-i cum doriţi. Şi aşa animalele vorbitoare nu se prea sinchisesc de opiniile străinilor despre ele sau despre planeta lor. Poate tocmai de asta e atîta linişte acolo...

„Să ştii că are dreptate harţabala asta, îşi zise din nou în gînd Columbescu. Gălăgie se face acolo unde lumea e preocupată de impresia pe care o produce în afară. Ce zarvă nemaipomenită am găsit pe planeta lingviştilor! Şi ce mai calea-valea! Nu făceau mult zgomot pentru nimic şi unele regimuri politice de pe Terra în urmă cu două-trei sute de ani, ba şi mai înainte? Imperiile, în special, făceau mult caz de unitatea lor, de fericirea popoarelor ce compuneau aceste imperii. Dar apoi la prima zdruncinătură serioasă toate s-au năruit".

— Ia priviţi! exclamă Harţabala. Ne apropiem de „Animalia".

Pămînteanul tresări. În faţa sa se prezenta un spectacol unic. Planeta „animalelor vorbitoare" se apropia încet de cuşeta sa. Nu putea distinge încă mare lucru. Îl încîntau însă culorile, mai bine zis îmbinarea armonioasă a culorilor. „Animalia" semăna destul de bine cu Terra, deşi era evident că aici aveam de-a face cu o planetă mult mai mică. Era vorba probabil de un satelit. Nici forma nu era aceea a Pămîntului. „Animalia" se prezenta ca o ciupercă ce se învîrte în jurul „piciorului". Ceea ce o apropia însă foarte mult de Terra era divizarea suprafeţei în uscat şi apă („e foarte clar asta!"), ca şi identitatea coloritului de pe apă („ce albastru curat!") şi de pe uscat („mult verde, destul arămiu şi galben şi roşu..."). Ceea ce l-a impresionat şi mai mult pe Adrian Columbescu după aterizare („oare cum s-o fi numind aici coborîrea pe sol, «animalizare»? Dar asta înseamnă altceva pe Pămînt") a fost marea asemănare dacă nu chiar identitatea înfăţişării vietăţilor de aici cu a celor de pe Pămînt. Încă din primele clipe s-a întîlnit cu porci („oare cum s-or fi numind aici?"), elefanţi, rîndunici, şerpi, căprioare. Ba a văzut şi o vulpe călare pe un... elefant! Asta l-a şi făcut să intre în vorbă cu pensionarii acestei primitoare planete.

— Ce caută vulpea pe spatele elefantului?

— O fi rămas acolo din timpul zborului, răspunse indiferent, dar nu nepoliticos un urs. „Ce-i cu vocea asta? Parc-ar fi un tril de privighetoare". Într-adevăr, în glasul ursului nu se putea găsi nici urmă de mormăit. „Mă rog, aşa o fi pe aici. De fapt, acum mă interesează altceva".

— N-am înţeles. Sau poate n-am auzit bine? Aţi spus că vulpea o fi rămas pe spatele elefantului din timpul zborului. Da?

— Da, repetă afirmativ Moş Martin — privighetoare.

— Trebuie să înţeleg că pe planeta dumneavoastră elefanţii zboară?

— Exact. La dumneavoastră nu-i aşa?

— Cum ar putea zbura un elefant? N-are nici măcar aripi. Şi-apoi e atît de greu!

— Ce contează greutatea? reveni mai antrenant în discuţie ursul. Doar nu el îşi transportă masa prin atmosferă.

— Dar cine?

— Cum „cine"? Mecanismul ce pune în zbor elefantul.

— Nu te supăra, Moş Martin, că te deranjez atîta cu întrebările. Dar sînt foarte curios să aflu cît mai multe despre modul vostru de viaţă. Totul mi se pare atît de straniu!

— Sigur, ca şi nouă înfăţişarea dumitale.

— Bine, dar eu nu pot arăta altfel. Eu sînt om, aşa după cum dumneata eşti urs. De fapt, numai după înfăţişare eşti urs. Vocea-ţi seamănă cu a privighetoarei.

— Nu ştiu ce vrei să spui.

— Vreau să zic că la noi, pe Terra, urşii au altă voce: un mormăit gros şi ameninţător. Pe cînd dumneata ciripeşti ca o pasăre. Te pomeneşti că şi zbori.

— De ce nu? La noi numai păsările, insectele şi alte cîteva vietăţi tot aşa de firave nu zboară. Nu că n-ar putea să-şi instaleze şi ele un mecanism de zbor, adecvat greutăţii lor. Dar ele se tem de ceea ce li s-ar putea întîmpla în caz de defectare a instalaţiei sau de manevrare greşită. Căzînd pe sol sau lovindu-se de o stîncă, trupul lor firav s-ar preface în ţăndări. Pe cînd elefantului, porcului, leului sau mie nu ni se poate întîmpla cine ştie ce: o ureche zdrobită, o copită înjumătăţită, doi colţi de dinţi în minus . . .

— Aha, acum am înţeles ce căuta vulpea pe spatele elefantului. Nu voia să rişte...

— Exact, răspunse ursul. Aşa e ea, cam şireată. Doar n-o fi la fel şi pe planeta voastră?

— Ba tocmai aşa. Văd că vulpea e vulpe în tot universul. Dar mai spune-mi totuşi ceva în legătură cu cumătra. Am înţeles că aici la voi se zboară cu ajutorul unui fel de motor propulsor, alimentat cu combustibil nuclear, probabil.

— Nu, cu căldură din atmosferă.

— Asta e şi mai interesant. Dar nu aici voiam să ajung. Curiozitatea mea o priveşte, aşa după cum ţi-am mai spus, pe prietena noastră vulpea. Ea nu are instalat un mecanism de zbor? Călătoreşte pe spatele altora? Aproape că sînt de prisos întrebările acestea. Mă aşteptam ca ea să-şi rezolve problemele „pe spatele altora".

— Eşti cam grăbit, prietene. Vrei să afli prea multe deodată. Şi-apoi stai să verific dacă roşcata nu şi-a trimis emisari pe aici să asculte ce discutăm sau să afle măcar cu ce intenţii o fiinţă atît de ciudată s-a apropiat de împărăţia noastră.

Şi ursul se urni tacticos de pe locul său pentru a cerceta terenul din jur. După un timp se întoarse oarecum liniştit, dar parcă nu suficient de încrezător.

— Ei, ai observat ceva? întrebă curios pămînteanul.

— Nu. Şi tocmai de aceea sînt puţin neliniştit. Ce şiretlicuri o mai fi folosind cumătra, de nu le putem descoperi? Mai ieri l-a păcălit pe vărul lup. Astăzi te pomeneşti că... Dar să lăsăm asta. Parcă mă întrebaseşi ceva. Iartă-mă că am uitat.

— Da, te întrebasem dacă, date fiind riscurile zborului cu mecanismul autopropulsor, vulpea şi-a instalat şi ea un asemenea mecanism sau nu.

— Da, mi-am adus aminte. Tocmai începusem să-ţi spun că întrebarea dumitale nu e de prisos. Cumătra vulpe şi-a instalat desigur un asemenea mecanism, pe care-l îngrijeşte cu mare atenţie. Respectiv îi pune pe alţii să i-l verifice aproape zilnic, să-l lustruiască, să-l greseze şi aşa mai departe.

— Şi cine se angajează la asta? întrebă şi mai curios Columbescu.

— Cine nici nu te-ai aştepta. De exemplu: elefantul, care trece drept cel mai înţelept animal de pe planetă,

fazanul, a cărui inteligență e depășită doar de-a catîrului.

— Aveți și catîri aici?

— Avem și încă mulți. Nici nu-ți vine să crezi cît de proști pot fi uneori armăsarii.

— Și catîrul e înțelept?

— Nu știu dacă e înțelept. În orice caz e foarte inteligent. E întrecut doar de măgar. Dar ăsta e demagog. Așa că asta lui nu-i aduce mari servicii. Lumea s-a cam săturat de retorismele lui viclene. Dar iar am uitat de unde pornisem.

— Deci vulpea și-a instalat și ea un mecanism de zbor... îi sări în ajutor Columbescu ursului.

— Da, și-a instalat, dar nu-l folosește în mod obișnuit. După cum ți-am spus, călătorește pe spate, pe coadă, pe gît, sub burta diverselor animale, legată acolo cu cine știe ce frînghii.

— Atunci la ce-i folosește instalația?

Aici ursul făcu o pauză și-l privi cu subînțelesuri pe interlocutorul său:

— Ia gîndește-te: dacă elefantului i se defectează mașinăria și cade? Să cadă și cumătra? Cine-i poate ei garanta că nu ajunge la sol sub trupul greoi al pachidermului?

— Cu alte cuvinte „lasă să cadă fraierul, eu să mă salvez".

— N-am spus eu asta, se descotorosi de complicații Moș Martin.

„Trebuie s-o întîlnesc cît mai curînd pe cumătră. Poate reușesc s-o prostesc cumva și s-o pun la punct."

— Mă poți duce la ea? Vreau s-o cunosc mai îndeaproape, își continuă Columbescu gîndul, cu voce tare.

— Da, sigur, cum să nu!... Deși ar fi mai bine să nu mergem împreună. Te-ar putea suspecta de cine știe ce complot. Și n-aș vrea...

Pămînteanul înțelese „grija" ursului pentru soarta sa:

— Bine, bine, Moș Martin. Mă mulțumesc cu niște indicații asupra locului în care ar putea fi găsită micuța roșcată.

Tufișul din apropiere se mișcă. Ursul tresări speriat. Columbescu dădu să alerge spre locul cu pricina. Dar ursul îl opri:

— O fi vreun şarpe neastîmpărat. Vrea să-şi arate devotamentul faţă de stăpînă.

— „Stăpînă"? Cine-i stăpîna şarpelui?

— Ei, nu-i vorba chiar de „stăpînă" în sensul clasic al cuvîntului. E mai degrabă o dominare spirituală.

— Şi cine domină şarpele „în mod spiritual"?

— Broasca, cine alta? Ea-l ameninţă zilnic că-i inundă casa.

Columbescu îşi iertă din nou interlocutorul pentru lipsa de îndrăzneală. Deşi îi părea rău că nu putuse merge în tufiş să vadă „şarpele". „De bună seamă avea chip de vulpe".

— Mă ierţi deci că te părăsesc. Îţi mulţumesc pentru informaţii şi pentru ospitalitate. Poate ne vom mai întîlni.

— Mi-ar face plăcere, răspunsese prompt ursul. Vreau să te rog însă ceva: Ştii, cumetrei nu-i spune că ai stat de vorbă cu mine. N-ar fi bine pentru dumneata. Nu te-ar privi cu ochi buni. Poţi să-i spui că m-ai văzut şi că eu ţi-am arătat drumul spre castelul dumneaei. Atît.

— Bine, am înţeles totul. Îţi mulţumesc încă o dată pentru ospitalitate. Informaţiile le-am cules din altă parte...

— Perfect, completă surîzător de astă dată Moş Martin. Şi eu îţi mulţumesc, Omule!

„De unde o fi ştiind că eu sînt om. I-am spus cumva şi nu mi-am dat seama? În sfîrşit, bine că l-am lăsat mulţumit. Trebuie să ajung cît mai curînd la împărăteasă. Bine-am zis, «împărăteasă»! Ea e stăpînă absolută aici".

După numai două-trei sute de metri de drum, auzi o voce care de la început îi păru că i se adresează lui:

— Hei, opreşte-te, drumeţule, oricine-ai fi!

Columbescu se opri. Dintr-o rîpă apăru un lup. La început se sperie: „Dacă vrea să mă înhaţe? N-o fi găsit oi..." Curînd însă se linişti. În ochii lupului se putea citi orice, numai agresivitate nu.

— Doreşti să-mi spui ceva special? întrebă aparent detaşat pămînteanul.

— Nu, răspunse imediat lupul. Deşi bănuiesc că te duci la stăpîna noastră. Şi cîte n-ar putea ea face pentru noi, animalele mai neajutorate!

„Animale neajutorate! Lupul năpăstuit! Ipocrite mai

sînt viețuitoarele de pe această planetă!" Aceste gînduri îl stăpîniră pe Columbescu doar cîteva clipe. Discuția cu Moș Martin îl lămurise în multe privințe. „Aici ursul nu prea e urs. Și, pe cît se pare, nici lupul nu e lup, din moment ce așteaptă îndurare de la vulpe".

— Concret, cu ce-aș putea să te ajut? i se adresă cu condescență Columbescu.

— Cu nimic special. Noi sîntem mulțumiți sau cel puțin eu sînt mulțumit cu condiția mea.

— Și care e condiția dumitale.

— Cea dintotdeauna: să procur hrană pentru miei.

— Interesant! Mai mult decît interesant!

— Mie nu mi se pare, replică cu tristețe în glas lupul.

— Abia atunci remarcă pămînteanul că vocea lupului seamănă cu un cotcodăcit de găină.

— Păi, la noi..., încercă să spună Columbescu.

— Nu știu cum o fi la dumneavoastră, dar știu că aici pe Animalia dacă eu nu reușesc să procur hrană îndestulătoare pentru miei, oile mă mănîncă pe mine. Uite, acum mă aflu în unul din rarele momente de destindere. Mieii sătui s-au întins cu burta la soare. Peste circa două ore trebuie să-i stropesc puțin, ca să nu se înfierbînte prea tare. Apoi se vor scula și vor cere imediat de mîncare.

— Dacă tot ai început să-mi destăinuiești cîte ceva despre viața voastră, spune-mi te rog ursul cu ce se ocupă.

— Oh, lui îi merge bine! N-are altă misiune decît să procure miere pentru albine. Cînd acestea sînt sătule, zburdă cîte două zile în șir. Iar Moș Martin lenevește sau se ia la întrecere cu măgarul.

— Întrecere... pe ce linie?

— La cîntat se întrec.

— Tare mi-ar plăcea să-l aud pe măgar cîntînd.

— Ooo, cîntă frumos. Să-l imit?

— Dacă te pricepi...

Și lupul se apucă de cîntat. Din sunetele scoase de lup, Columbescu deduse că vocea măgarului seamănă cu trilurile ciocîrliei de pe Pămînt.

— Dar porcul? Porcul cu ce se ocupă?

— Ei, porcul e mai necăjit. Pe el îl folosește vulpea drept saltea. Zice că-i moale. Cînd zboară (pe spatele vreunui hipopotam, desigur), stăpîna noastră dă ordin

să se adune toți porcii și să se înșiruie culcați de-a lungul traseului.

— ...Dacă împărăteasa cade, să ajungă pe moale.

— Exact.

— Dar a căzut vreodată?

— Pînă acum nu.

— E clar: doar are și mecanismul ei, de rezervă. Cade numai elefantul sau hipopotamul. Apropo, dacă în cădere elefantul ajunge pe un porc sau pe doi...

— Nu ajunge. Porcii fug cînd văd că nu vulpea e în primejdie.

— Bine, lupule, îți mulțumesc pentru informații. Acum mă duc. Sînt cam grăbit. „Grăbit pe dracu"! Doar eu am venit aici să mă liniștesc".

Oricum, Columbescu era dator să facă o vizită vulpii. Doar ea era stăpînă aici. Era deci vorba de o vizită protocolară sau de curtoazie.

„Cum o fi reușit roșcata să pună mîna pe întreaga putere? Prin viclenie, desigur. Dar dacă nu? Doar aici, pe planeta asta ciudată, animalele se deosebesc radical de cele de pe Pămînt. Porcul nu mai e porc, lupul nu mai e lup, iar măgarul a ajuns... ciocîrlie. Te pomenești că vulpea e leu".

Tot gîndind la rostul lucrurilor, pămînteanul ajunse în fața castelului. Frumos castel! Și cît de mult se aseamănă cu palatele descrise în basmele pămîntene! „Te pomenești că pe aici vor fi fost răpite cîndva de pe Pămînt zînele și fetele de împărat?!" Înainte de a deschide poarta castelului își aduse aminte de Harțabala: „Unde-o fi? De ce nu l-am luat cu mine?"

— Aici sînt domnu..., stăpîne! strigă de după un tufiș Harțabala.

— Cum ai ajuns aici? Dar de fapt nu asta mă interesează. Doresc să-ți spun că mi-ar face plăcere s-o vizităm împreună pe doamna... vulpe.

— Nu e cazul... E mai bine să mergi singur. Prezența mea, cu înfățișarea diferită de a dumneavoastră (a dumitale, voiam să zic), ar putea trezi suspiciuni. Împărăteasa te-ar crede nesincer, s-ar gîndi că n-ai venit la ea cu intenții pașnice.

— Și totuși...

— Nu e cazul, stăpîne. Fii însă convins că eu voi fi pe aproape, ca întotdeauna dealtfel.

— Mă rog, dacă dumneata așa dorești...

Şi cu asta Columbescu deschise uşor poarta şi pătrunse în curtea castelului. Nimeni! Nici un fel de pază! „Nu s-o fi temînd că va fi atacată?" Intră în castel. Nici aici nu-l opri nimeni. Abia la una din intrări se afla un „paznic": un curcan sforăia de tremurau toate geamurile de pe coridor. „Ăsta o fi băut!" Şi Columbescu îşi aduse aminte că pentru revelioanele din secolul al XX-lea se tăiau adesea curcani. Dar numai după ce erau îmbătaţi cu cîte o jumătate de litru de vin. „Oare şi vulpea are de gînd să-l taie? Nu văd de ce. Ea-l poate mînca şi nepreparat. Deşi ca împărăteasă... poate avea alte pretenţii."

Bătu în uşă, convins că acolo trebuie să se afle stăpîna castelului şi a planetei întregi. Nu i se răspunse.

— E cineva înăuntru? întrebă Columbescu fără a îndrăzni să deschidă.

— Intră, Omule! se auzi vocea, cunoscută parcă a vulpii. „Şi asta ştie că sînt om?"

Columbescu intră.

— Bine v-am găsit, Excelenţă! se adresă reverenţios pămînteanul.

— Ia lasă-mă cu politeţurile astea exagerate că ştiu eu ce gîndeşti dumneata despre mine şi despre întreg neamul vulpesc.

— O, maiestate, eu...

— Destul, destul! Să dăm cărţile pe faţă! Dumneata ai venit de pe Terra, ca şi mine.

— Cum adică? Şi dum...?

— Şi eu! Am sosit aici în urmă cu doi ani. După cum ai remarcat şi dumneata, aici animalele joacă alte roluri. Vulpea, de pildă, îndeplineşte munci de mîrţoagă şi e hrănită cu fasole. Sosind pe această planetă, eu mi-am propus să schimb rînduielile.

Columbescu asculta uluit. „Cum a ajuns vulpea aici, de pe Pămînt? Doar nava cu care zbor eu este primul vehicul cosmic cu viteză superlumină."

— Cum aţi ajuns aici, Înălţimea Voastră? întrebă pămînteanul cu aceleaşi formule de politeţe exagerată.

— Nu ţi-am spus să mă slăbeşti cu formulele astea? Eu sînt vulpe şi gata! Dacă vrei să ne amintim de origine, zi-mi „cumătră".

Acum Adrian Columbescu nu se mai îndoia că vulpea venise de pe Pămînt. Nişte nedumeriri mai avea totuşi, „Dar să le las pentru mai tîrziu".

— Şi cum aţi ajuns împărăteasă?

— Simplu de tot. Ţi-am spus că aici vulpea îndeplineşte rol de mîrţoagă. Şi să le auzi, bietele, ce nechezat răguşit scot cînd vor să spună ceva! Sosind aici, m-am supus regulilor de pe această planetă. Sau în orice caz m-am prefăcut că vreau să mă integrez. Profitînd însă de faptul că toţi masculii mai răsăriţi s-au înghesuit să mă curteze, mai ales pentru vocea mea...

— ... şi pentru blană şi..., îndrăzni s-o întrerupă măgulitor pămînteanul.

— Nu, pentru voce! Şi pentru vocabularul meu deosebit, pe care toţi îl socotesc pînă astăzi foarte pitoresc şi foarte artistic.

„Ce limbaj? Doar vulpea pămînteană... În sfîrşit, am zis că las nedumeririle pentru mai tîrziu".

— Ai fost deci curtată.

— Acum îmi placi. Ai început să-mi vorbeşti mai familiar. Deci, deosebindu-mă total de surorile mele „animalice", am început să trezesc interesul tuturor.

— Ai devenit un fel de vedetă.

— Exact. Ca stelele de cinema de pe Pămînt. „Asta e vulpe năzdrăvană! Să ştii că basmele de demult conţin şi adevăruri pe care noi, oamenii, le ignorăm".

— Şi din divă ai ajuns împărăteasă.

— Dar să ştii că nu fără eforturi. Pentru că au început invidiile, geloziile, scenele de isterie.

— Pe care le-ai calmat.

— Sigur, prin niscaiva...

— ... şiretenie, adăugă Columbescu.

— Aşa este. Recunosc. Dar evident, numai faţă de tine care eşti pămîntean şi ştiu că n-ai să-mi trădezi puterile ascunse.

„A dracului cumătra! A început să mă tutuiască. Acuşi ajungem la intimităţi".

— Nu de aceea am venit aici, grăi cu voce plină pămînteanul. Eu sînt în călătorie întîmplătoare prin Cosmos...

— Nu te-ntreb cum ai ajuns aici. Nu mă interesează. Nici tu nu m-ai întrebat.

— Dar eu n-am de ascuns nimic. Vreau să spun că voiajînd aiurea prin Univers, după multe peripeţii mi-am dorit puţină linişte. Şi însoţitorul meu...

— Ai şi un însoţitor?

„Mi-a ieşit porumbelul! Dracu' să mă ia de tăntălău!"

— Da... Pe o anumită planetă m-am făcut simpatizat şi mi s-a dat un însoţitor.

— Ce vrea, ce gîndeşte? întrebă puţin întărîtată vulpea.

— Nimic. E însoţitor şi gata! Un fel de scutier. Fiind pămînteancă, ai auzit probabil de Sancho Panza.

— Ăla care-l însoţea pe Don Quijote?

— Exact. Dar, iartă-mă, de unde le ştii pe toate astea? Ai citit romanul lui Cervantes sau ai văzut vreun film turnat prin secolul XX?

„Am ajuns la întrebările cu pricina mai repede decît speram".

— N-am citit nimic şi n-am văzut nimic. Am auzit, în schimb. Nu ziceţi voi, oamenii, adesea: „Te lupţi cu morile de vînt ca Don Quijote" sau: „mai credincios ca Sancho Panza"?

— Bine, dar voi, animalele de pe Pămînt, înţelegeţi ce vorbesc oamenii?

— Cum să nu înţelegem? N-avem urechi, n-avem ochi, n-avem judecată?

— Urechi... ochi... da, dar judecată...

— Ei, asta-i! Voi nu vreţi să admiteţi că mai există şi altfel de judecată decît a voastră.

— Te pomeneşti că şi comunicaţi între voi. Adică dispuneţi şi de limbaj.

— Ba bine că nu! Numai că avem alte lungimi de undă şi nu putem comunica decît între noi. Cu oamenii nu ne putem înţelege. Apropo, acum de ce putem să comunicăm? Ai achiziţionat oarece putere supraomenească?

— Nu. Îţi voi mărturisi sincer. Pe prima planetă întîlnită în cale am dat de o civilizaţie superioară. De-acolo am primit această brăţară, care traduce tot. Şi Columbescu îi arătă „împărătesei" miraculosul aparat.

Vulpea se arătă foarte interesată. Parcă ar fi vrut să spună că nu i-ar strica nici ei o atare „brăţară" Dar nu îndrăzni. De aceea schimbă vorba:

— Întors pe pămînt vei putea afla multe lucruri interesante. Mai ales părerea unor animale despre voi, oamenii.

— Să ştii că sînt foarte curios

— Poţi fi. De cîte ori nu ne-am distrat noi pe seama fuduliei voastre!

— Ascultă, cumătră. O singură întrebare vreau să-ţi mai pun. Mi-ai spus cum ai ajuns stăpînă aici. Prin ce mijloace reuşeşti însă să-ţi menţii puterea şi autoritatea neştirbite aici?

— Simplu. Nici n-ai bănui cît de simplu. Tot pe la începutul şederii mele aici le-am descris noilor mei conplanetari viaţa animalelor pe Pămînt. Le-am spus ce soartă au porcii, lupii, urşii, elefanţii. Le-am sugerat tot atunci că mă aflu în posesia unui instrument cu ajutorul căruia îi pot transforma şi pe ei în lei pămînteni, boi pămînteni şi aşa mai departe. *Acest instrument*... este puterea mea.

— Deci prin şantaj.

— Îmi pare rău c-o spui cu dispreţ. N-ai motive. Şantajul nu este invenţia animalelor...

„Iar m-a atins. Să schimb cursul discuţiei".

— Înţeleg că porcii sau boii n-ar vrea să împărtăşească soarta omologilor lor de pe Terra. Dar lupii, urşii, elefanţii... sînt ei oare mulţumiţi de condiţia lor pe această planetă?

— Mai mult decît mulţumiţi. Gîndeşte-te: lupii au de procurat hrană pentru miei. Pentru asta li se dă liberă circulaţie în întreaga împărăţie. Şi să nu crezi că, adunînd hrană pentru miei, ei, adică lupii, se lasă flămînzi. În ce-i priveşte pe urşi, ştii proverbul terestru cu mierea şi cu linsul. Or, pe Pămînt care-i soarta acestor lighioane? Sînt mereu hăituite. Mănîncă o dată la două săptămîni. Că ajung din cînd în cînd să sfîşie cîteva oi? Asta nu-i o satisfacţie atît de mare pe cît poate să vă pară vouă, oamenilor. I-am auzit eu vorbind între ei pe lupi, acolo pe Terra. Cît se frămîntă înainte de-a ataca turma! Cît de mult studiază „terenul", comportarea ciobanului, a dulăilor!

— Poate şi suferă pentru mieii rămaşi fără mame, completă răutăcios Columbescu.

— Despre asta nu i-am auzit discutînd, replică pe un ton foarte firesc vulpea-împărătească. Continuînd argumentarea, îţi voi spune că ursul are o soartă asemănătoare cu a lupului, atît pe Pămînt cît şi aici. Iar elefantul... Ei, elefantul nu şi-ar da poziţia pe nimic în lume. Gîndeşte-te că mai întotdeauna pe el îl aleg cînd vreau să călătoresc... Poate-ai auzit.

— Da, da, am auzit cîte ceva..., bombăni pămînteanul.

— Aşadar, cînd e aer de răzmeriţă, e destul să casc şi să scap printre dinţi: Ce dor mi-e de casă, de viaţa de pe Terra! Cît de mult mi-ar plăcea să aud grohăit de porci şi să-i văd pe-aceştia mîncînd tărîţe. Parcă văd urcînd spre coama muntelui măgarul cu samarul în spinare. Ce prestigiu! Cine-l întreabă acolo pe măgar de prestigiu, prestanţă şi alte bazaconii de acest fel? Cară samarul şi basta!

Columbescu nu mai ceru nici o explicaţie. O rugă doar pe împărăteasa-vulpe să-i ofere un loc liniştit de odihnă, în vederea recuperării puterii de a mai voiaja în universul ăsta lung şi lat.

Împărăteasa se arătă bucuroasă să-l poată servi pe conplanetarul său, gîndindu-se totodată că între timp ea ar putea lua legătura cu „însoţitorul" pămînteanului, spre a afla intenţiile ciudaţilor călători prin constelaţii.

... Peste două zile, Adrian Columbescu se afla din nou în zbor, avîndu-l alături pe credinciosul său însoţitor, care de data aceasta se arată mai tăcut ca oricînd.

GURMANDIA

Pregătindu-se pentru studiul revelioanelor din secolul al XX-lea, Adrian Columbescu citise multă literatură. Într-unul din basmele lui Ion Creangă se vorbește de niște ființe cu totul ieșite din comun: Păsări-Lăți-Lungilă, un harhule cu dimensiuni uriașe; Gerilă, cel cu buzele cît talpa săniei, care cînd sufla odată îngheța totul în jur; Setilă, care dintr-o singură sorbitură seca toate rîurile. În sfîrșit, era vorba acolo de un mîncău fără pereche: Flămînzilă. Acesta înghițea cîte un cuptor de pîine și nu știu cîți boi fripți deodată.

Întotdeauna, Adrian Columbescu crezuse că poveștile despre uriașii veșnic însetați sau înfometați nu sînt decît rodul imaginației populare, pe care un scriitor de geniu ca Ion Creangă reușise să-i întruchipeze în portrete vii. Nu și-ar fi închipuit vreodată că undeva, în Univers, ar putea trăi nu un Flămînzilă, ci mii și zeci de mii.

La aceste lucruri se gîndea în clipa de răgaz pe care reușise să și-o acorde pămînteanul rătăcitor, poposit de vreo cîteva ceasuri pe planeta mîncăcioșilor.

...Ajunsese în Gurmandia plictisit și dezolat. De la o vreme nu-l mai mulțumea nimic. Nici măcar devotamentul nemărginit al Harțabalei. Ar fi vrut să se întoarcă pe Terra, dar parcă nu îndrăznea să-i ceară ajutor în acest scop binevoitorului său însoțitor. N-avea destul curaj, nici măcar pentru a lua o hotărîre fermă în acest sens. I se părea cumva că misiunea sa este să zboare fără rost prin Univers, de pe un astru pe altul.

De cum a coborît, pămînteanul a fost asaltat de „gurmanzi":

— Ce-ai adus? Vreun elefant? Vreun urs? Soseşte cumva un transport de cornute?

— Eu nu sînt comerciant!

— Nici nu vrem să cumpărăm nimic, îi răspunse prompt unul. Noi primim în dar.

— Dar nu sînt nici măcelar şi cu atît mai mult nu sînt directorul vreunei întreprinderi de industrializare a cărnii.

— Doamne fereşte de aşa ceva! Cine mănîncă aici carne industrializată?

„Ăştia ar fi în stare să mă mănînce şi pe mine. Şi cînd te gîndeşti că bunul meu însoţitor m-a adus aici ca să mă ospătez cu cele mai delicioase bucate şi să vizitez spectacole de mare ţinută artistică".

— Iertaţi-mă, prea stimate gazde, li se adresase Columbescu, dar eu am venit aici adus de vestea nemaiîntîlnitei dumneavoastră ospitalităţi. Am aflat că în Gurmandia se consumă cele mai alese mîncăruri din întreg universul şi că tot aici pot fi văzute spectacole de muzică şi dans fără egal.

— Şi a îndrăznit cineva să infirme aceste adevăruri? grăise un individ care în imaginaţia lui Columbescu părea Gerilă în carne şi oase. „Aici e întreaga colecţie, gîndise atunci pămînteanul. Acuşi mă voi întîlni şi cu Setilă..." Pentru că uitasem să vă spun: locuitorii Gurmandiei se asemănau doar parţial cu pămîntenii. Umblau şi ei în două picioare, dar acestea erau neobişnuit de scurte. Ca ale piticilor de pe Pămînt. Trupul în schimb, se înălţa pe verticală încă de patru-cinci ori lungimea picioarelor. Burta era uniformă de la şolduri pînă la bărbie şi se orienta spre înapoi. Aşadar faţa corespundea cu „spatele" terestru. Greutatea unui individ adult putea să ajungă în termenii gravitaţiei terestre la 700—800 de kilograme. Dar nu asta l-a izbit în primul rînd pe Columbescu, ci presupusa lipsă de hrană de pe această planetă. Nu vedea nici un animal. Nici măcar păsări sau peşti. „De unde cantitatea uriaşă de carne şi de pîine cu care să saturi atîta amar de plebe înfometată?"

— Pari nedumerit, străine, i se adresă din nou „Gerilă". Nu-ţi face probleme. Totul se va aranja după pofta inimii tale. Vei participa la cele mai groaznice ospeţe pe care le-ai putut imagina vreodată.

„«Groaznice»? Atunci e vai de mine!"

Şi în mod politicos, fără a fi întrebat de unde vine şi ce caută în realitate, musafirul fu poftit să-i urmeze pe uriaşii burtălăi. Drumul nu dură mult. Curînd ajunseră cu toţii într-o vîlcea, unde, după cîte a înţeles Columbescu, urma să se desfăşoare spectacolul. „Dar cînd l-or fi prezentînd? Înainte sau după îngurgitare?"

Bănuind gîndurile pămînteanului, ca şi nerăbdarea sa, gazdele îl aşezară pe Columbescu pe un fotoliu uriaş, la marginea vîlcelei, promiţîndu-i-se în acelaşi timp că nu va avea mult de aşteptat pînă la începerea reprezentaţiei. Totuşi nu-i spuseră nimic în legătură cu ordinea „numerelor"...

Oricum, Adrian se mai linişti. Fotoliul, în ciuda dimensiunilor lui neobişnuite pentru un pămîntean („nu e făcut pentru mine, ci pentru faraonii de aici"), era foarte confortabil. În jur, începu o forfoteală, care însă nu-l deranja pe pămîntean. În plus, nici nu ţinu mult. La numai zece-cincisprezece minute, dinspre pădurea ce se întindea mai la vale de vîlcea începură să sosească mari grupuri de gurmanzi: tineri, bătrîni, copii, femei solide şi fetişcane, oameni îmbrăcaţi în toate chipurile. Nici unul nu circula însă liber. Fiecare purta atîrnată de după gît cîte o povară, un fel de sac, dar nu cilindric, ci mai mult paralelipipedic. „Sacul" apăsa desigur „spatele" gurmandului sau gurmandei, adică partea din faţă. Cei mai voinici susţineau, în plus, cu umărul, cîte un capăt de prăjină. Patru aduceau astfel o altă povară, evident mai substanţială: un bou (sau aşa ceva) tăiat, un elefant, un urs.

Defilarea ţinu alte zece-cincisprezece minute. Ajunşi în mijlocul vîlcelei „cărătorii" depuseră marfa. Apoi, ca la comandă (Adrian nu auzi pe cineva să poruncească), se ridică un fel de schelă, înaltă de vreo douăzeci de metri, pe care fură atîrnate cărnurile şi alte alimente, necunoscute pămînteanului. În sfîrşit fu aprins focul. „Cu ce combustibil? N-am văzut nici vreo ţeavă de gaz metan, nici vreo conductă de petrol, nu s-au adus nici cărbuni, nici lemne". Nedumerirea lui Columbescu n-a fost ştearsă nici pînă astăzi.

Dar pămînteanul n-a avut prea mult timp să reflecteze asupra acestui lucru, pentru că imediat a început „spectacolul". Ceva măreţ, dar mai ales original. Şi în cele din urmă foarte distractiv. La lumina puternică a focului ce a cuprins schelele (pentru că, uitasem

să vă spun, între timp se înserase, probabil tot „la comandă"), gurmanzii începură să cînte și să danseze într-un ritm drăcesc: ocoleau schela, se aruncau spre foc, dar fără să se apropie prea mult, urlau, cîntau din trompete, băteau tobele („de unde-or fi apărut instrumentele muzicale?"). Se adunau în cerc, formînd o horă, dansau cîte doi, cîte trei, cîte cinci, în mod indiscriminat: femeie cu femeie, copil cu bărbat, bărbați între ei. Se dădeau de-a rostogolul, se strecurau unii printre picioarele altora (deși cam greu), se suiau unii pe umerii celorlalți. Cînd vreunul nu putea suporta povara, se prăbușea la pămînt și dacă era dintre cei solizi burta lui producea un zgomot asemănător cu cel auzit de pămînteni la ciocnirea dintre două automobile care circulă pe pernă de aer. Zgomotul acesta nu dura însă mai mult de o secundă, pentru că imediat îi lua locul un adevărat concert de buhai. Columbescu trase concluzia că zgomotul se datora contracției burții la contactul dur cu solul, în timp ce sunetele de buhai constituiau expresia destinderii burții flămînde, pentru care fericirea nu consta în ieșirea dintr-un moment greu, ci în savurarea de la distanță a apropiatului ospăț.

Între timp, cărnurile începeau să se frigă și să împrăștie în atmosferă mirosuri dintre cele mai atrăgătoare. Columbescu recunoscu „moleculele" de mititei și pe cele de cotlet la grătar. „Al dracului mi-e de foame și mie acum!"

Aceasta a fost partea cea mai distractivă a spectacolului. Ritmul dansului se îndrăci. Aromele îi îmbătau pe artiști, făcîndu-i mai exuberanți și mai plini de imaginație. Unii încercară chiar să sară peste schelă. Dar nu reușiră. Ceea ce constituia acum deliciul spectacolului nu era însă dansul însuși și nici urletele actorilor. Altceva l-a încîntat pe Columbescu. Dacă pe artiștii maturi explozia de mirosuri i-a întărîtat făcîndu-i mai vioi și mai îndrăciți în dans, pe copii parcă i-a înnebunit. Aceștia au început să se arunce asupra schelelor, încercînd să-și potolească poftele nestăpînite. Adulții se întreceau în a-i opri de la îngurgitat. Pentru copii, fiecare halcă de carne smulsă de pe grătarele-schele însemna o mare victorie, încununarea unui efort „supragurmandian". Dar să-i fi văzut cum își înfulecau prada! Pînă să se trezească vreu adult care să „repare dauna", aproape toată halca era deja mîncată.

Încetul cu încetul spectacolul se transforma în bătălie: de o parte copiii care nu se gîndeau să-şi stăpînească poftele, ci, dimpotrivă, luptau pentru a şi le potoli; de cealaltă parte, adulţii care ţineau la regulile spectacolului, reguli care spuneau că întîi trebuie să te îmbeţi de plăcerile mirosului şi abia pe urmă ai dreptul să înfuleci. De fapt motivul principal al păzirii regulilor şi tradiţiei era altul: îngurgitarea trebuia să constituie punctul culminant al spectacolului din toate punctele de vedere. Aici nu mai puteau fi admise pauze, fisuri, devieri. Carnea trebuia să fie, toată, bine prăjită şi stropită cu vin, din abundenţă. Pentru că din momentul în care începea ritualul de înfulecare nimeni nu mai avea timp de altceva. Potolirea poftelor se desfăşura într-un ritm şi mai drăcesc decît dansul. Abia spre sfîrşit îngurgitarea îşi mai pierdea din intensitate. Atunci gurmanzii îşi căutau, din ochi, un loc confortabil de odihnă. Loc pe care-l ocupau în clipa cînd azvîrleau dintre fălci ultimul os despuiat.

...Şi, doamne, ce a urmat! Acolo să fi auzit sforăit! Parcă şi-au dat întîlnire toate soiurile de grohăituri din univers. Motiv pentru care Adrian Columbescu s-a retras într-o altă poiană din zonă, deşi nu apucase să mănînce prea mult. Nu avusese timp suficient şi pentru a se minuna şi pentru a se hrăni. Acum nu-şi dorea decît puţină linişte şi singurătate. Voia să rămînă pentru un timp doar în compania propriilor gînduri, care-l purtau tot mai frecvent, în ultima vreme, spre tărîmurile de vis ale Pămîntului. „Da, de vis! Terra e deja un vis pentru mine!"

VIS ŞI POEZIE

Plictisit peste măsură de spectacolul la care asistase şi de... cărnurile pe care nu le prea gustase, Adrian Columbescu se puse pe dormit imediat după decolare. Şi dormi un somn lung şi adînc. În primele ore avu parte numai de coşmaruri: în vis văzu bivoli spînzuraţi, burţi sătule expuse la soare, lupi spintecînd turme întregi de oi. Cu timpul însă totul se domoli. Ba mai mult. Pămînteanul începu să viseze coline însorite, cîmpuri scufundate în verdeaţă, ape limpezi de munte, cerbi zburdînd prin poiene şi tineri dansînd. Nu se ştie cît a dormit astfel. Nici el n-ar putea să-ţi spună. Mai ales că nici pînă astăzi n-a înţeles cum şi cînd s-a trezit din acel somn lung şi odihnitor.

Pentru întîia oară de cînd a pornit-o aiurea prin Univers, Adrian Columbescu zboară cu totul inconştient. Şi alte dăţi se lăsase purtat de jocul gravitaţiilor, de propria-i lene sau moleşeală. Şi altădată a aţipit sau a adormit de-a binelea în timp ce cuşeta sa zbura de-a lungul şi de-a latul Universului. Ba a avut şi vise. Dar întotdeauna s-a trezit la timp şi, fie că a hotărît de bunăvoie, fie forţat de împrejurări, a ştiut că coboară pe o anumită planetă, pe un anumit astru sau satelit.

Acum totul e altfel. Între somn şi trezie nu poţi stabili nici o graniţă. Adrian se întinde, deschide ochii, visează, aţipeşte din nou, cască şi iar se trezeşte. Priveşte în jur şi nu pricepe dacă mica lui navă zboară sau s-a oprit undeva suspendată. Prin „caroseria" transparentă a navei pătrunde o lumină orbitoare multicoloră. Nu e curcubeu sau vreu alt fenomen cunoscut. Privirea i se scaldă pur şi simplu în această mare de raze. Pămînteanul încearcă să-şi amintească dacă de

la plecarea de pe planeta mîncăcioşilor a umblat la butoanele cuşetei. Nu, n-a atins butoanele. „Atunci înseamnă că zbor". De ce totuşi nu se schimbă nimic? De ce nu vede mereu alte stele şi alte configuraţii? Întrebări fără răspuns. I-a mai rămas o singură cale de a ieşi din impas: apelul la credinciosul său însoţitor. Dar Harţabala nu-i nicăieri!

Ce-i de făcut? „Să aştept. Să aştept un miracol, o minune care mă va salva". La drept vorbind, nici nu era atît de neplăcut să stai în repaus în această baie de lumini multicolore. Totul era frumos şi odihnitor! Ce importanţă avea la urma urmelor dacă nava zbura sau stătea pe loc? În fond, şi asta e o chestie relativă. În mişcarea nesfîrşită a Universului, ceea ce numim „stat pe loc" este o noţiune lipsită de sens: „a sta pe loc" e o iluzie. „Singurul lucru important este că mă simt bine: nu mi-e foame, nu mi-e sete şi pot să visez. Să visez, aşa la nesfîrşit".

Şi Columbescu se întinse din nou, închise ochii propunîndu-şi să adoarmă. Iluzie! Nu putu ţine ochii închişi nici măcar treizeci de secunde. Priveliştea „deafară" nu-i dădea pace. Era prea frumoasă şi prea incitantă. Se ridică într-o rînă: „La urma urmelor, cum stă dulapul ăsta suspendat, n-aş putea sta şi eu?"

Şi hotărî pe loc să părăsească nava. În paranteză fie spus, dac-ar fi fost convins că se află în zbor şi dacă n-ar fi avut încredere în protecţia însoţitorului său, pămînteanul ar fi rămas cuminte în „dulapul" său. Aşa... păşi afară. Extraordinar! I se pare că picioarele sale se mişcă în gol, calcă în gol. Şi totuşi nu cade. Se află la acelaşi nivel cu nava. Înaintează: mai face un pas şi încă unul. Nu calcă pe nimic şi totuşi tălpile nu i se afundă, picioarele nu scăpă mai jos decît ar trebui. Columbescu îşi aduse aminte că pe Pămînt, cînd nu eşti atent sau cobori nişte scări pe întuneric, poţi să calci în gol. Şi nu arareori te alegi cu cîte o contuzie sau o luxaţie. Acum nimic din toate acestea! Trupul său înainta prin acest ocean de culori fără ca picioarele să calce pe ceva. Ceea ce-i readuse în minte o poezioară, puţin cam deşucheată, cu nişte cătane care mergeau dezbrăcate pe linia ferată.

„Ehei, istoria se repetă mereu! Cătanele ţineau mîinile în buzunare, deşi n-aveau urmă de haină pe ei, aşa după cum eu merg călcînd ... pe nimic".

N-apucă să-şi ducă pînă la capăt visul că în fața sa se produse o mare explozie de lumină. Pînă în acel moment nu şi-ar fi putut închipui că strălucirile ce i se arătaseră la trezirea din somn sînt şi ele doar o treaptă în suişul firii spre lumina absolută. Acum avea în fața sa dovada relativității universale. Scîntei şi flamuri se intercalau şi se întreceau în strălucire, pentru a crea un spectacol asemănător cu cel care a dus la naşterea Universului. „Aşa trebuie să fi fost la «începutul cel mare» cînd haosul inform a început să genereze stele şi aştri, şi galaxii, şi planete..."

Dar ce se vede? Flamurile se îndepărtează, scînteile se sting. Rămîne doar un imens fundal azuriu. Din depărtare se apropie plutind o statuie. „Statuia libertății din rada portului New-York!" Nu, nu. Acum se vede mai bine. Are o cu totul altă înfățişare. Nu este o zeiță a libertății sau a democrației. Iat-o, e vie! Zîmbeşte. E zeița frumuseții! Nu, e mai mult. Este mai frumoasă decît Venera. Şi mai pămînteană... vreau să zic mai umană.

Adrian Columbescu rămase cu ochii dilatați şi buzele întredeschise, într-o atitudine de totală subjugare sentimentală. De unde pînă acum judeca totul, cîntărea şi compara orice nou eveniment, după apariția ciudatei statui vii, mintea lui se opri. În el mai funcționa doar inima ce-i bătea ca un baros şi poate ochii, înlemniți de spaima frumuseții pe care o captau. În primele clipe, pămînteanul nu reuşi să vadă că, deşi semăna atît de mult cu frumusețile închipuite de Leonardo sau Giorgione, „arătarea" avea dimensiuni extraterestre. Era o Veneră-gigant. Cînd percepu această realitate, uimirea şi fascinația sa se prefăcură în admirație. O admirație pe care şi-o exterioriză prin îngenuncherea în fața statuii şi printr-o îndelungă reculegere.

Ne reculegem amintindu-ne, mîngîindu-ne şi punînd ordine în simțămintele noastre răvăşite. Lucrul este însă valabil doar în parte pentru prosternatul Adrian Columbescu. Şi-a ordonat sentimentele, le-a clasificat cu o oarecare stăpînire de sine, dar n-a putut stăvili îngemănarea lor într-un sentiment nou, neaşteptat pentru el. Iubirea! Pe măsură ce se scurgea timpul petrecut lîngă soclul fascinantei statui vii, toate simțămintele sale se concentrau într-unul şi acelaşi focar dogoritor

al iubirii. Cum poţi să iubeşti o statuie născută din lumină? În primul rînd că e statuie: stă înţepenită pe soclu. Deşi a zîmbit. „Dar dacă zîmbetul acela s-a aflat doar în închipuirea mea?" Apoi nu se poate trece nici peste... dimensiuni. Prin secolul XX se vorbea despre amorul dintre şoricel şi elefăntoaică. Dar asta doar în fabule şi în bătaie de joc. „Eu nu sînt erou de fabulă şi nu doresc să ajung... Ei, cît de minunat ar fi ca această zeiţă fără de seamăn, stăpînă a unui univers necunoscut mie, să se prefacă măcar pentru o clipă în dulce fecioară terestră! S-ar bucura de cea mai puternică dragoste pe care o poate închipui lumea aceasta astrală, veşnic creatoare de surprize. M-aş mulţumi să-i ating poala vălului misterios ce-i acoperă trupul. Iar dacă m-ar învrednici cu o sărutare... ei, n-ar fi bine! Aş putea muri pe loc de plăcere. Ar fi prea mult pentru mine".

Fireşte, la o judecată rece aspiraţiile acestea îi păreau pămînteanului o utopie naivă. Poate tocmai de aceea în ciuda iubirii sale nemărginite pentru fermecătoarea zeiţă extraterestă, Adrian Columbescu se hotărî să se ridice, să-şi înfrîngă pasiunea şi să părăsească această lume de halucinaţii. Hotărîre nu greu de înfăptuit, pentru că în aceeaşi clipă o mînă diafană îi atinse uşor creştetul, pentru ca apoi să-i mîngîie delicat faţa, buzele, bărbia şi să se oprească uşor pe piept, de unde în final să revină sub bărbie, îndreptînd privirea pămînteanului spre înalturi.

Doamne, ce i se arată privirii sale uimite! Un chip de fecioară pămînteană de o neasemuită frumuseţe. Şi... de dimensiuni absolut terestre! Ochii ei albaştri, ca azurul din care s-au zămislit, îi zîmbeau mai viu decît buzele-i delicate şi pline de dorinţi. Pe pieptu-i zvîcnind de beatitudine şi pe umerii goi se revarsă părul blond şi bogat ca grîul.

— Ridică-te, amore mio! M-ai cucerit aşa cum un singur pămîntean a mai reuşit s-o facă, în urmă cu aproape o mie de ani. Atunci cînd, zburdalnică, m-am hotărît să fac o călătorie în Infern. Acolo, în străfundurile suferinţei veşnice, o lumină rătăcitoare m-a ţintuit locului. Şi-a declinat imediat identitatea: supremul poet Dante Alighieri din Florenţa, alungat din patria sa şi din lumea sa, dar imposibil de înfrînt în marea-i credinţă faţă de iubire şi faţă de tot ce-i etern. Fiindcă

imensei sale suferințe i se adăugau la fiecare pas suferințele celor pe care-i „vizita", m-am hotărît să-i dăruiesc o rază de speranță și-o fărîmă de mîngîiere. M-am decis deci să-l însoțesc, măcar pentru un timp, în călătoria lui ciudată prin împărăția întunericului. Nu pot să-ți ascund că am sfîrșit prin a-l îndrăgi.

Zeița își încheie confesiunea, așteptînd probabil răspunsul îndrăgostitului prosternat la picioarele ei. Dar Columbescu nu se clinti. Nu se ridică și nu spuse vreun cuvînt. Privea în continuare, năuc și năucit, spre înalturi, în aceeași atitudine de supunere voluptoasă și de admirație fericită. Nu îndrăznea să i se uite permanent în ochi și de aceea își muta mereu privirea de pe azurul ochilor ei pe azurul cerului nesfîrșit.

— Ridică-te, iubitule, repetă ea îndemnul. Și-i întinse mîinile-amîndouă ca spre a-l ajuta. Pămînteanul, plin de recunoștință, dar și stăpînit de o inexplicabilă teamă, își uni mîinile cu ale ei. Încet, ca spre a nu deranja sau a nu-i frînge trupul, se înălță spre misterioasa lui mireasă. O clipă nici nu respiră. Întreaga lui ființă se concentrase în acea privire cu care salută sosirea iubirii celei mari.

— Ei, nu-mi spui nimic? vorbi tot ea. Nu sînt vrednică măcar de un salut?

— Eu te-am salutat de mult, minunea mea. Și nu într-un singur fel.

— Atunci să mergem!

— Unde?

— Cum „unde"? Păi n-ai venit să vizitezi împărăția visului și a poeziei?

— Eu n-am venit aici... adică n-am vrut să vin aici... doar întîmplător....

— Adică-ți pare rău că ai pătruns în împărăția mea?

Pămînteanul își dădu seama că a spus o prostie. „Cum să-mi pară rău că m-am întîlnit cu Iubirea? Și numai o clipă petrecută lîngă această întrupare a frumuseții veșnice merită cît întreaga mea viață de pînă acum".

— Nu, preaînaltă zeiță. Voi cinsti toată viața pe care o mai am de trăit această zi ce m-a adus în preajma ta. Cuvintele nu-mi ajung și nu mă ajută să exprim admirația pentru frumusețea și măreția ta.

— Admirație? Eu speram ceva mai mult. Dar, oricum, să ne continuăm drumul.

— Zînă iubită, nu te supăra pe mine, eu...

— Cum ai spus? „Zînă iubită“?

— Am îndrăznit prea mult?

— Nu! Dar nu cumva ți-a scăpat așa, ca o formulă? „Auzi, formulă! Eu nu știu cum să-i spun că mă topesc de dragoste și ea crede că mă exprim prin formule“.

Fiindcă nu mai putea fi sigur pe cuvinte, Adrian o prinse pe zeiță de mîna stîngă, i-o îndoi la spate, își încolăci și cealaltă mînă pe după trupu-i fraged, o strînse puternic la piept și o sărută. Un sărut lung, lung, pe care amîndoi uitară pentru multă vreme să-l întrerupă.

După ce se desprinseră din încleștarea dulce și oarecum neașteptată, o porniră aiurea la drum, într-o desăvîrșită tăcere. Nu-și vorbeau și nu se priveau. Comunicau doar prin jocul degetelor și al șoldurilor care se atingeau din cînd în cînd.

Într-un tîrziu, zeița „umanizată“ se adresă molcomă și duioasă tovarășului ei de drum.

— Îi fi obosit. Lăsăm pentru mîine și pentru zilele ce vin întîlnirea cu poezia. Astăzi să ne mulțumim cu visul.

— Dar eu m-am întîlnit deja cu poezia, replică Adrian.

— Ei, lasă metaforele, prietene! Eu nu sînt o poezie. Cel mult un vers. Și nu știu cît de reușit. Poeții de pe aici mă apreciază numai în preajma marilor sărbători.

Pămînteanul nu înțelese mare lucru din discursul ei despre poeții „de pe aici“, dar acceptă cu plăcere invitația la odihnă... și vis.

— Du-mă unde vrei, stăpîna mea. O singură dorință ami să fiu tot cu tine.

— Asta vom vedea, răspunse zeița cu un surîs jucăuș.

Și duși au fost trei zile și trei nopți. Nimeni nu știe unde și pentru ce. Ceea ce povestitorul a putut să afle este că în acest interval de timp Columbescu a uitat cu desăvîrșire și de navă și de Harțabala și de călătoria lui insolită pe Univers. De vreo două-trei ori și-a adus aminte că e de pe aceeași planetă cu Dante

Alighieri, dar niciodată n-a realizat distanța în timp ce-l separă pe el, cercetătorul de revelioane Adrian Columbescu, de Dante Alighieri, refugiat pentru nu știu cîți ani în împărăția lui Hades. Pentru Columbescu s-au șters în aceste zile toate granițele de timp și de spațiu: Pămîntul era aici la doi pași, așa după cum adesea i se părea că stă la taifas cu zeița Atena sau se iubește cu Elena lui Menelau.

Trezit din visul cel lung, Adrian se arătă mai sigur de sine, dar parcă și mai copil. Zburda pur și simplu pe acest cîmp le lumini. Zeița-zînă abia-l stăpînea. Nu arareori îl și certa ca pe un prunc neastîmpărat. El nu se supăra însă. Ba parcă se și bucura, pentru că după fiecare dojană trebuia să urmeze o „împăcare". Or, asta însemna cel puțin un sărut pe buze, pe umeri, pe sîni. Însemna că-și putea ascunde căpșorul sub părul ei bogat, ca să „să nu-l vadă ce face".

— Ei, mă duci în împărăția poeziei? întrebă el cu glas șăgalnic.

— Văd că nu mai ai răbdare. Te pomenești că de împărăția visului te-ai săturat.

— Nu, nu. O știi foarte bine, minunea mea. Și Columbescu socoti că i s-a ivit un nou pretext de-a o acoperi cu sărutări.

— Bine, copil zburdalnic ce ești. Te duc, dar promite-mi că vei fi cuminte și nu te vei lăsa pradă vicleniei.

— Ce viclenie? A cui?

— Cum, n-ai înțeles? Te duc printre artiști: poeți, dramaturgi, actori, muzicieni, pictori. Eu sînt protectoarea, dar nu și stăpîna lor. Îi mai îmblînzesc eu cîte-un pic cu darurile mele, însă mare lucru nu pot face. Doar cei mai slabi de înger se supun total. Restul abia dacă mă ascultă în preajma împărțirii darurilor. Or, eu i-aș vrea prieteni tocmai pe aceia care nu se tem de mine. În sfîrșit, acum cred că ți-e clar unde te duc.

— Tot n-am înțeles cum e cu viclenia. Ce pot avea poeții și pictorii sau actorii cu mine? Nu fac parte din tagma lor. Eu sînt istoric, adică om de știință. Nu știu dacă ți-am spus.

— Mi-ai spus, mi-ai spus. Adică am dedus eu din povestirile tale despre revelioanele secolului XX. Uite ce este: nu ești poet, nu ești dramaturg, nu ești muzi-

cian. Dar poţi să devii. Prin urmare.... Însă nu ăsta-i principalul motiv pentru care trebuie să te fereşti de încurcături. Tu eşti prietenul meu sau poate mai mult... Aşa-i că nu greşesc?

Urmă cel mai lung sărut de la întoarcerea celor doi din vis.

— Adică să nu le permit să facă din mine un cal troian. Troia fiind tu....

— Ai înţeles, neascultătorule!

— Dar e ceva neclar totuşi. De ce-mi dai aceste sfaturi. Tu nu vei fi permanent cu mine?

— Iarăşi ai ajuns la o concluzie justă. Nu voi fi *deloc* cu tine. Eu doar te prezint înaltei societăţi de artişti şi apoi te las în compania lor. Cînd te vei fi săturat de ei şi vei dori să mai stai şi cu mine, scutură această petală. Şi zeiţa îi întinse lui Adrian o petală galbenă ca de floarea-soarelui.

Columbescu se întristă şi frumoasa protectoare a artelor observă aceasta. Desigur se bucură, dar nu se manifestă ca atare. Îi cuprinse doar faţa între palme, îl străpunse cu privirea ei duioasă şi-l sărută lung, lung pe buze şi pe ochi.

— Pînă acum ai fost copilul meu. De-acum trebuie să te descurci singur.

Şi graţioasa zeiţă îl prinse de braţ, atrăgîndu-i atenţia că nu mai pot întîrzia prea mult. Artiştii sînt nerăbdători.

— Ştiu că mergem la ei? întrebă oarecum mirat Columbescu.

— Cum să nu? Aş putea să mă duc acolo neanunţată? Nu-ţi închipui ce e în permanenţă prin tavernele lor?

— Dar cînd i-ai anunţat? Doar tot timpul am fost împreună.

— Crezi tu că am fost tot timpul împreună. Şi-apoi nu uita că nu sîntem pe pămînt în secolul al XIII-lea, cînd pentru a comunica de la un comitat la altul se aprindeau focuri pe culmi de dealuri şi de munţi. Dar iată că ne apropiem de ţinta călătoriei noastre.

Adrian Columbescu căscă ochii. Uimitor! În această mare de lumini, în care n-ai fi putut presupune că mai există şi altceva în afară de palate pentru zei, se iveşte o aşezare tipic pămînteană. E drept, are un aer medieval: ceva care astăzi se mai poate întîlni doar în cetă-

ţile-muzeu à la Castello medievale din Torino, palatul medieval din Heidelberg, oraşul-muzeu Carcassonne.

Se apropiară şi mai mult. În întîmpinarea zeiţei veni o delegaţie de artişti mai mult decît pitorească: doi muzicieni-trubaduri cu chitara atîrnată de gît, interpretînd o şansonetă tip Venezia 1700; un pictor cu şevaletul în spinare; trei poeţi, pe care-i poţi recunoaşte după cununa de lauri ce-o poartă făloşi pe frunte; un actor-saltimbanc ce înaintează mai mult în mîini decît pe picioare. În înfăţişarea lor Columbescu n-a putut nota nimic anormal sau discordant.

Se opriră la cîţiva metri de protectoarea lor. Unul dintre poeţi, cel mai în vîrstă, grăi:

— Fii binevenită, mărită stăpînă! Societatea artiştilor îţi prezintă prin noi omagiul cel mai sincer.

Zeiţa-zînă făcu un semn că a recepţionat mesajul şi că nu mai e nevoie de alte complimente.

— Totuşi noi am vrea ..., interveni unul din trubaduri. Eventual un cîntec ....

— Nu, nu, vă mulţumesc, răspunse zeiţa. Ştiu că mă iubiţi şi mă stimaţi. Acum vreau să mă ascultaţi.

— Te ascultăm, cum să nu! glăsuiră cu toţii în cor. Şi răspunsul lor fu însoţit de nişte gesturi foarte sugestive: poeţii îşi înălţară privirile spre stele; pictorul bătu de cîteva ori cu penelul pe şevalet; muzicienii îşi desfăcură braţele, ţinînd într-o mînă chitara şi executară o reverenţă; actorul-saltimbanc se dădu peste cap de cîteva ori.

— Înalţi reprezentanţi ai comunităţilor de artişti, îşi reluă frumoasa protectoare discursul, nu vă cer decît un singur lucru: să-l trataţi pe domnul ce se află alături de mine ca pe propriul vostru frate.

— ... sau confrate, completă unul dintre poeţi.

— Nu, nu confrate! replică prompt zeiţa. Sentimentele astea păstraţi-le pentru voi.

După rostirea acestor ultime propoziţii, zeiţa-zînă se întoarse spre Columbescu şi-i zîmbi cu atîta dragoste şi cu atîta blîndeţe, încît ai fi crezut că cel puţin de două ceasuri s-au aflat acolo numai ei doi şi şi-au şoptit tot timpul cuvinte de amor. Nici urmă de severitate, nici urmă de autoritarism!

— Copil iubit şi drăgălaş, te las în seama lor. Fii

cuminte şi mai ales cumpătat. Nu te antrena în gîlcevile lor, pentru că s-ar putea să te alegi cu oase frînte şi cu sminteli de neîndreptat.

„Dacă pe Terra cineva mi-ar adresa asemenea îndemnuri, aş fi în stare să-l pălmuiesc. Adică ce sînt eu? Un ţînc de cincisprezece ani, o slugă nărăvaşă? Dar pe ea, pe EA cum să mă supăr?"

Într-adevăr, nici n-avea cum să se supere pe frumoasa zînă de eter, pentru că în aceeaşi clipă ea-l cuprinse în braţe, îl acoperi cu părul ei lung şi mătăsos, îl strînse la pieptul cald şi dătător de iubire şi-şi aşeză fragedele-i buze pe gura lui tremurîndă. Adrian simţi un fior trecîndu-i prin întregul corp, pentru ca apoi să se piardă cu totul în nemărginita-i dragoste pentru zîna coborîtă din ceruri şi prefăcută în fecioară pămînteană.

Adrian Columbescu nu ştie nici astăzi dacă „reprezentanţii comunităţii artiştilor" au văzut ceva din tot ceea ce s-a întîmplat atunci sau dacă fuseseră alungaţi de-acolo, pentru ca scena să se poată desfăşura în deplină intimitate. Cert este că niciodată artiştii nu i-au pomenit de cele întîmplate între el şi fermecătoarea lor stăpînă acolo, la marginea împărăţiei tavernelor.

Cînd s-a trezit din frumosu-i vis, Adrian a văzut înălţîndu-se spre cer o zeiţă de dimensiuni neobişnuite, înfăşurată în acelaşi voal semitransparent pe care-l admirase la statuia născută din azurul înconjurat de lumini multicolore. Pentru o clipă i-a văzut şi chipul. Era al EI. Ce păcat că nu i s-a arătat pentru mai mult timp! Din zîmbetul ei inimitabil, pămînteanul rătăcitor ar fi cules puteri pentru multe zile de-acum înainte. Aşa... a rămas întristat şi nemîngîiat, deşi fermecătoarea lui mireasă îi dăruise înainte de despărţire tot ce-şi poate dori un Făt-Frumos plecat în căutarea dragostei pierdute.

Cu această stare de spirit, Adrian Columbescu se porni să colinde sălile de spectacole şi arenele de circ, braseriile şi piscinele, în care se întreceau la înot mai ales oameni în vîrstă. Nicăieri nu s-a oprit pentru un timp mai îndelungat. A privit, a reflectat şi s-a dus mai departe. Ce este mai curios, nici unde nu i-a zărit pe „reprezentanţii" ce-şi salutaseră stăpîna la graniţa împărăţiei lor.

Neliniştit oarecum, dar sigur flămînd, pămînteanul rătăcitor porni în căutarea unui restaurant sau a unei

cîrciumi în care să-şi potolească foamea şi setea. Nu trebui să colinde mult, pentru că asemenea „instituţii" se aflau aici la tot pasul. Mai greu îi veni să se decidă asupra localului pe care urma să-l onoreze cu prezenţa sa, asupra „caracterului" şi rangului respectivului local. După o scurtă chibzuinţă alese o cramă. „Vin bun, mîncare proaspătă şi necontrafăcută, atmosferă rustică şi cine ştie... poate chelneriţe drăguţe". Coborî deci la subsol. Trepte de lemn care scîrţîiau, semiîntuneric, atmosferă de mister.

Jos însă toate neliniştile lui Columbescu se risipiră. „Aici totul se petrece aidoma cu descrierile unor scriitori bachici din secolele al XIX-lea şi al XX-lea pămînteşti."

Adrian Columbescu se aşeză la una din mesele libere (se aflau încă destule) şi comandă o halbă de bere. Apoi zise chelneriţei, nu foarte tinere, dar frumoase încă, să-i aducă două perechi de crenvurşti, şi cinci mititei.

— Asta deocamdată, ţinu să precizeze pămînteanul flămînzit. Chelneriţa se întoarse pe călcîie ca o sfîrlează şi cît ai clipi din ochi dispăru printre mese.

După nici două minute, se întoarse şi cu regret în glas i se adresă musafirului:

— Maestre, îmi pare rău, dar bucătarul nostru nu ştie ce-s ăia mititei. A, da, să nu uit! Crenvurştii au fost comandaţi.

Pămînteanul nu se supără, dar o rugă pe frumoasa ospătară (acum îi păru de-a dreptul fermecătoare):

— N-ar putea să vină bucătarul aici ca să-i explic cum se prepară?

— Nu ştiu. Să văd.

Şi chelneriţa iar zbură printre mese ca o sfîrlează.

După alte două minute se întoarse cu bucătarul:

— Ce spune maestrul că doreşte?

— Nişte mititei, mai exact cinci mititei.

— Vă rugăm să ne iertaţi, dar în împărăţia noastră nu se prepară aşa ceva.

— Aţi zis bine, replică prompt pămînteanul. „Nu-se prepară". Adică nu se pregătesc şi nu se consumă acum. Dar odată, cîndva, se ospătau şi poeţii dumneavoastră cu aceste delicii. „Poeţii dumneavoastră... cîndva... ce-o fi asta?" gîndi bucătarul. Dar nu socoti

oportun să deschidă o discuţie pe tema nedumeririlor sale.

— Nu ştiu ce vreţi să spuneţi. Dar dacă credeţi că e vorba de nişte delicii, veniţi la bucătărie şi explicaţi-mi cum se prepară miticeii ăia sau cum le ziceţi dumneavoastră.

— Mititei!

— Ei bine, mititei să fie!

Adrian Columbescu se ridică şi o porni în urma chelneriţei care parcă-i făcea pîrtie printre mesele destul de înghesuite ale localului. Ajunşi la bucătărie, în cîteva clipe, pămînteanul reuşi să explice bucătarului tehnica preparării mult doriţilor mititei.

Apoi se întoarse la masă cu gîndul la crenvurştii ce după socotelile lui ar fi trebuit să-l aştepte calzi şi aburinzi. Chiar aşa s-a şi întîmplat. Ceea ce-i atrase atenţia însă la întoarcerea în local fu o neobişnuită curiozitate, care se citea pe faţa majorităţii clienţilor. Undeva, dincolo de masa sa, un grup mare de artişti discutau aprins cu chelneriţa.

Convins că în compania unei mulţimi de curioşi atitudinea cea mai potrivită şi mai rentabilă este să te arăţi total indiferent, Adrian Columbescu îşi ocupă locul la masă şi începu să înfulece crenvurştii. „Gustoşi! Asta înseamnă că şi mititeii pot fi buni". După cîteva clipe sosi şi chelneriţa care se tot foia în jurul mesei, neîndrăznind să-şi tulbure musafirul, dar arzînd de dorinţa de-a-i comunica ceva. Columbescu se ţinu tare. Continuă să mănînce, fără să-i arunce vreo privire anume fermecătoarei sale gazde. („N-o fi chiar fermecătoare, dar oricum... e plăcută, mai mult decît plăcută".) Privirile lor se întîlneau doar din întîmplare.

— Maestre, mă prea onoraţi. Mă faceţi să mă simt nu ştiu cum. Sînt convinsă că nu rîdeţi de mine.

— Ei, cum o să rîd de-o zeiţă fermecătoare ca dumneavoastră?

Chelneriţa roşi din cap... pînă în picioare (probabil) şi cîteva clipe nu mai putu spune nimic. După ce-şi reveni, tot ea reluă conversaţia.

— Ilustre domn, clienţii noştri se întreabă ce-or fi ăia mititei. N-au auzit nicicînd de aşa ceva, dar le-aţi şi făcut poftă. Cred că toţi vor comanda mititei în seara aceasta.

— Să comande! răspunse cu prefăcută indiferenţă

pămînteanul. Eu nu sînt egoist şi nici invidios. Vă poftesc şi pe dumneavoastră la ospăţul meu cu mititei. „Iaca o făcui şi pe asta! Dar cum aş fi putut refuza ocazia de a cuceri o doamnă fermecătoare cu un blid de mititei? Ehei, odată pe Terra îţi trebuiau multe parale ca să pui mîna pe o asemenea comoară!"

Nici n-apucară să-şi încheie conversaţia, că dintre mese apăru masivul bucătar, cu boneta lui albă pe-o ureche şi purtînd pe braţe tava cu mult doriţii mititei. În urma lui păşeau, curioşi, aproape toţi consumatorii din acea parte a localului. Pînă să ajungă la masa neobişnuitului musafir terestru, îi veniră în întîmpinare clienţi şi din alte zone ale sălii, aşa încît bucătarul abia dacă-şi mai putu face loc să-l servească civilizat pe pămînteanul rătăcitor.

— Poftiţi, înalte oaspete! Sper să vă placă.

Adrian Columbescu împlîntă furculiţa într-unul din „purcei", îl scăldă în muştar şi se puse pe mestecat. Primul îl îngurgită cît ai bate din palme. Clienţii adunaţi în jurul mesei îl priveau cu o uimire greu de descris. Numai ochii lor dilataţi cîte exprimau! Dar dacă la asta s-ar mai adăuga şi mişcarea abia perceptibilă a buzelor, a limbii, ca şi cursa în sus şi în jos a mărului lui Adam! Cînd trecu la al doilea, pămînteanul se simţi obligat să-i adreseze cîteva cuvinte bucătarului, în bună măsură şi pentru a potoli setea de explicaţii a curioşilor adunaţi cu zecile lîngă masa lui.

— Sînt cu adevărat buni; pot spune chiar delicioşi. Bravo, maestre!

— La treabă, bucătare! strigară în cor cîţiva clienţi. Imediat să ne aduci şi nouă cîte cinci... cum le zice?

— Miticei, îi ajută bucătarul, aflat deja în drum spre blocul alimentar.

— Mai exact *mititei,* îi corectă ca pentru sine Adrian Columbescu. „Va fi deci un ospăţ cu mititei. Nu s-ar putea spune că artiştii de pe planeta asta sînt prea îndrăgostiţi de originalitate. Dar se vor alege cu ceva: îşi vor îndopa foalele cu mititei, descoperind în acelaşi timp un nou fel, delicios, de mîncare".

În cîteva clipe toţi clienţii se întoarseră la mesele lor, aşteptînd cuminţi, dar desigur curioşi şi nerăbdători, delicioasele bucate ce se preparau acum pentru ei. Fireşte, subiectul principal de discuţie, fu în acest interval de timp identitatea musafirului ce-l învăţase pe bu-

cătarul cramei să prepara miticei... mititei... „sau cum le zice?" Unii dintre comeseni propuseră să se formeze o delegaţie care să poarte, politicos desigur, convorbiri cu pitorescul musafir, spre a-i afla originea (ce fel de origine?), ocupaţia (asta da!) şi motivul prezenţei lui aici (hm!).

— La ce ne-ar folosi? replicară alţii. Da' dacă se mînie şi ne trezim fără miticei?

— Mititei! corectară alţii.

— Mă rog, mititei!

Se mai hîrjoniră cu vorba vreo cîtăva vreme, fără a lua nici o decizie. Aşa-i prinse servirea mult doritelor bucate: mititei cu muştar, ardei iute şi cîte o halbă de bere. Meniu obligatoriu, dictat de temutul şi respectatul oaspete venit de aiurea.

Cîteva minute se aşternu peste sală o linişte desăvîrşită. Clienţii înfulecau mititeii scăldaţi în muştar şi presăraţi cu bucăţele de ardei iute într-o tăcere pe care parcă nu îndrăzneau s-o tulbure nici cu clinchetul tacîmurilor şi nici cu zgomotul pe care-l provoacă în mod obişnuit ciocnirea halbelor de bere. Ce este curios, cu toţii au băut toată berea din halbă, în ciuda faptului că unii, stăpîniţi de tradiţia localului, consumaseră de luni şi ani numai vin. Asocierea mititei—bere li s-a părut de-a dreptul formidabilă. Berea e neîndoielnic mai gustoasă după mititei.

Sătui şi satisfăcuţi, artiştii-clienţi ai cramei nu s-au mai intimidat în faţa străinului. Fără deliberări prealabile ei s-au apropiat unul cîte unul de masa lui Adrian Columbescu intrînd direct în vorbă cu el.

— Cine sînt eu? a replicat pămînteanul. Un cercetător de revelioane. Dar poate nu ştiţi ce sînt astea. De aceea rămîneţi doar cu primul termen: cercetător, om de ştiinţă, doctor eminent în istorie.

Artiştii au cam căscat ochii la auzul ultimului epitet sau titlu, ce-o fi el. Dar nu se poate spune că n-au înţeles nimic în legătură cu ocupaţia neaşteptatului lor musafir.

— De unde vii, prietene? l-a întrebat un altul.

— Despre asta nu vă pot spune mare lucru. Şi nici nu ştiu dacă are vreo importanţă. Cert este că stăpîna acestei planete, al cărei oaspete de onoare sînt, m-a sfătuit să nu prea vorbesc despre trecutul meu. A adăugat că pentru dumneavoastră este suficient să vă spun

că sînt invitatul ei aici. Dînsa, mi-a spus, are deplină încredere în inteligența și cumpătarea dumneavoastră, așa cum și dumneavoastră, artiștii eminenți ce populați această planetă, aveți încredere în dumneaei.

Artiștii nu i-au mai cerut nici o explicație pămînteanului. O vreme toată lumea a tăcut. Apoi unul a ieșit în față și a rostit solemn:

— Sînteți zeul nostru, oaspetele și prietenul nostru. Dacă zeița v-a trimis în purgatoriu, înseamnă că aveți o misiune de îndeplinit.

— N-am nici o..., încercă să se dezvinovățească musafirul. Celălalt se făcu că nu pricepe și-și continuă discursul:

— Datoria noastră este să vă sprijinim cu toate mijloacele de care dispunem în îndeplinirea înaltei dumneavoastră... să nu-i zic misiuni dacă nu vă place... deci a înaltului țel pe care vi l-ați propus.

— Nu mi-am propus vreun țel. Vreau doar să vă cunosc. De fapt stăpîna dumneavoastră vrea...

— Am înțeles tot. În consecință, vă invităm la manifestările noastre culturale programate în aceste zile, prima fiind decernarea Premiului celui mai bun dramaturg al Zodiei Taurului.

Adrian Columbescu vru să ceară explicații în legătură cu „cel mai bun dramaturg al zodiei", dar se abținu. „Poate voi afla pe parcurs".

Ca la comandă, crama se goli în cîteva clipe. Afară se formă un adevărat cortegiu, avîndu-l în frunte pe oaspetele de onoare al preafrumoasei zeițe.

Cu toții se îndreptară spre colina din centrul orașului, unde se afla un soi de castel, foarte ciudat, cu multe turnuri și turnulețe, dar mai lat în partea superioară decît la bază. „Ăștia or fi descoperit legi ale echilibrului necunoscute nouă". După ce urcară în mare alai colina, pătrunseră în curtea castelului. Aici fură primiți de un grup de gorniști care le cîntară onorul. Apoi din mulțime se desprinseră doi care pătrunseră în castel. După nici trei minute se întoarseră însoțiți de un al treilea care-l pofti foarte reverențios pe Columbescu să intre și el pe sub fastuoasele arcade ale ușii principale. Pămînteanul se trezi dintr-odată într-un fel de areopag, în care se aștepta ca din moment în moment să fie judecat. Dar, firește, n-a fost judecat. Mai exact, n-a fost el judecat. Pentru că...

După ce musafirul fu poftit la masa cea mai bogat împodobită, începu „procesul":

— Onorat auditoriu, festivitatea se bucură de prezența înaltului oaspete al preabunei noastre stăpîne. De aceea vă rog să dați toată atenția manifestării și să judecați imparțial, fără patimă, ca întotdeauna. Noi trebuie să decidem care din cele trei drame supuse judecății Curții în această zodie merită să fie încununată de Premiul nostru. „Deși *curte*, adică *tribunal.* Interesant! Să vedem ce urmează".

Piesele supuse examinării noastre sînt, în ordinea vîrstei autorilor:

Căprioara te iubește
de Aba Tronfi

Taurul fuge prin stepă
de Molid Bronto

Mugetul vacii cu lapte
de Dorut Eronis

— Protestez! urlă un jurat, aflat în partea opusă mesei oficiale. Nu sînt de acord cu această ordonare. Vîrsta nu e un criteriu, nu e un merit și nici măcar un defect. Și apoi nu mi se pare delicat să dezvăluiți publicului larg vîrsta unei ... colege.

— N-am dezvăluit nimic, se apără „președintele tribunalului". Am spus eu că domnișoara Aba Tronfi are 49 de ani? Nu.

— Da, dar ați arătat că domnii Molid Bronto și Dorut Eronis sînt mai tineri decît ea.

— Adevărat! Dar cine nu știe asta? Dumneata nu știi de pildă că actorii Farrudin Bronto și Coleone Eronis, adică tații celor doi dramaturgi, au fost în tinerețe prieteni cu concurenta noastră și că au vrut chiar s-o ia de nevastă? Cine nu știe că s-au și provocat la duel pentru ea,, ca apoi pe cîmpul de luptă să și-o cedeze unul altuia cu nerușinare? Rezultatul? Îl știm cu toții: domnișoara Tronfi i-o refuzat pe amîndoi, preferînd fecioria eternă.

Juratul indignat n-a mai zis nimic. O undă de neîncredere și suspiciune a trecut însă peste fețele tuturor celor prezenți.

Președintele însă, imperturbabil, și-a reluat misiunea, ordonînd:

— Preşedintele Consiliului Drepţilor este invitat să dea citire referatului de prezentare a pieselor în concurs!

În faţă ieşi un om scund şi gras, transpirat tot şi cu vocea tremurîndă:

— Onorată Curte, Superior Preşedinte! Consiliul Drepţilor a găsit de cuviinţă să propună încă de la început scoaterea din concurs a dramei *Taurul fuge prin stepă*, pentru încercarea autorului de a intimida Consiliul, Juriul, Înalta Curte şi pe Superiorul Preşedinte.

Un murmur de uimire şi de nedumirire străbătu adunarea.

— Vrem explicaţii! strigă cineva.

— Aşa e! Vrem lămuriri! urlă un altul.

Preşedintele Consiliului Drepţilor, mai liniştit şi mai puţin transpirat, de parcă urletele juraţilor i-ar fi vindecat nişte răni ascunse, îndeplini pe dată dorinţa publicului.

— Pentru oricine este clar că introducerea taurului în titlul piesei care vrea să intre în concurs... în Zodia Taurului constituie un şantaj şi o şarlatanie. Cîţi dintre dumneavoastră aveţi curajul să votaţi împotriva taurului tocmai în această zodie?

— Ehei, neiculiţă, eşti şmecher nevoie mare! sări din mulţime un saltimbanc şi se dădu peste cap de cîteva ori în mijlocul arenei.

— Tu n-ai ce căuta aici, măscăriciule! îl repezi preşedintele Consiliului Drepţilor. Nu faci parte nici măcar din Societatea noastră, darmite din Juriu sau din Înalta Curte!

— Nu fac parte din... ce spui 'mneata, mă rog, dar ticăloşia o pot combate. Ia răspunde-mi 'mneata la o întrebare: De ce te îngrijorează soarta juraţilor sau a Înaltei Curţi şi nu a 'mneatale proprie? De ce-i sperii cu taurul pe care 'mneata-l sfidezi, descriindu-l încă din primele rînduri ale referatului ca pe un monstru răzbunător?

— Am spus că n-ai ce căuta aici, saltimbanc neisprăvit! reveni şi mai furios preşedintele Consiliului Drepţilor. Rog Înalta Curte şi pe Superiorul Preşedinte să nu ia în considerare ticăloasa insinuare a măscăriciului şi să-l alunge din areopag.

— Propunere acceptată! rosti scurt Superiorul Preşedinte.

— Rog de asemenea ca propunerea Consiliului

Dreptilor să fie considerată ca o acțiune anteprocesuală și prin urmare așa-zisa dramă *Taurul fuge prin stepă* să nici nu mai figureze în actele de judecată.

— Huo! Huo! Nu e legal! strigară în cor mai mulți jurați.

— Vrem să hotărîm noi asta! reveni unul dintre ei.

— Nici vorbă! replică prompt și ferm Președintele Superior. Opinia Consiliului Dreptilor e și a Înaltei Curți. *Taurul fuge prin stepă* nu există pentru noi. Rog să se treacă la caracterizarea dramelor intrate în concurs.

— Scuzați, Excelență! interveni referentul. Consiliul Dreptilor mai are o obiecție prealabilă. Așa-zisa dramă *Căprioara te iubește* nu poate fi luată în considerare din motive de moralitate sau mai bine zis de imoralitate. Eroina, ca să scape dintr-o strîmtoare în care singură s-a vîrît, recurge la compromisuri inadmisibile.

— Anume? întrebă curios „președintele tribunalului literar".

— Păi, se înhăitează cu lupul! Și ce vreți mai imoral decît asta? În timp ce suratele ei tremură ca varga temîndu-se că vor fi mîncate, preferata domnișoarei Aba apare în public cu lupul viclean și fioros

— N-am înțeles de ce „se compromite" căprioara cu lupul, reveni Președintele Superior.

— Ca să scape țapul.

— Păi adineaori parc-ai spus altfel: ziseși de căprioară.

— Sigur, doar țapul e... cum să spun? soțul căprioarei. Dacă lupul voia să-l mănînce, atunci...

— Propunere respinsă! îl întrerupse ferm Președintele Superior pe referent. *Căprioara te iubește* a rămas în concurs. Te rog s-o prezinți.

— Păi... am prezentat-o. Ce-aș mai putea spune despre ea?

— De exemplu, care e semnificația titlului.

— Ei, și titlul e viclean! „Căprioara te iubește" este propoziția pe care o rostește mereu Iepurilă din ascunziș, adresîndu-se țapului care și-a pierdut încrederea în partenera sa... de cînd cu lupul...

— Și-i adevărat? Vreau să spun: căprioara îl iubește pe țap?

— Asta de unde să știu eu? Iepurilă așa spune. Și domnișoara Aba pare a-i da dreptate.

— Dar dumneata ca prezentator ce părere ai? întrebă cu seriozitate, cel puțin aparentă, Președintele Superior.

— Eu în general n-am încredere în femei. Cum aș putea deci crede o femeie, adică pe onorata autoare, ce apără cauza unei alte femei... mă rog cauza unei căprioare, dar tot femeie pînă la urmă. E și ea de genul feminin.

— De sex feminin, corectă Președintele Superior.

— Mă rog, fie și așa, deși unii confrați spun că domnișoara Tronfi e numai de genul feminin.

„Președintele tribunalului" tuși cu subînțeles pentru a împiedica vreun protest sau o ilaritate care ar fi putut tulbura desfășurarea normală a procesului.

— Domnule președinte al Consiliului Drepților, tribunalul consideră suficiente datele oferite despre *Căprioara te iubește.* Poți să ne vorbești despre cea de-a treia dramă prezentată în concurs.

— Da, am înțeles. Mulțumesc Înaltei Curți pentru încredere, Domnule Președinte Superior! Domnilor jurați! Ne aflăm în fața unei capodopere. *Mugetul vacii cu lapte* nu-și are egal. E ceva ce nici nu poate fi descris. Confratele nostru Dorut Eronis s-a întrecut pe sine.

— Treci la concret! ordonă Președintele Superior.

— V-am spus, onorați auditori, că nu mă simt capabil să descriu genialitatea acestei opere, care este un adevăra giuvaer. Citind-o, parcă auzi aievea mugetul vacii care-și cheamă vițelul la supt și stăpînul la muls.

— Mai concret. Ce se întîmplă în piesă? Care-i intriga, care-i drama?

— Poate vreți să spuneți trama, interveni un mucalit de pe margine.

— Nu, domnule! Eu vreau drama. Trama să ți-o povestească vaca dumitale după ce-o mulgi. M-ai înțeles? Și să nu mai intervii în dezbatere, că te scot din areopag cu surle și cu trîmbițe. Deci intriga și drama, domnule președinte al Consiliului Drepților!

— N-am fost înțeles, domnilor, replică emfatic referentul. Nici drama și nici trama acestei opere de excepție nu se pot povesti, descrie sau rezuma. Aici totul e atmosferă. Totul e circumscris mugetului vacii cu lapte. Citind piesa ești transportat într-o lume ireală, într-o lume de vis. Dar un vis lucid, care te face să ex-

plici întregul Univers prin acest simplu şi superb muget de vacă cu lapte. Ce să vă mai spun? Dumeavoastră pricepeţi ce-i aceea o dramă modernă? Sînt convins că gustul dumneavoastră nu vă poate înşela. Citiţi *Mugetul vacii cu lapte* şi veţi ieşi îmbogăţiţi spiritual ca în urma lecturii a zece enciclopedii...

— ...despre mulsul vacilor, completă mucalitul.

— Afară! urlă Preşedintele Superior. Să sune surlele şi trîmbiţele!

Mucalitul îşi luă bastonul şi o şterse urgent, fără a protesta şi fără a privi în urmă.

— Cine face ca el, ca el va păţi! îi avertiză pe cei prezenţi „preşedintele tribunalului". Domnule referent, poţi relua prezentarea.

— Nu mai am nimic de spus, răspunse calm şi hotărît preşedintele Consiliului Drepţilor.

— Juraţii sînt mulţumiţi? întrebă Preşedintele Superior întorcîndu-se spre colţul de areopag în care se găseau aceştia.

— Da! răspunse unul dintre juraţi. Datele ce ne-au fost prezentate le considerăm suficiente pentru a ne forma o părere în cunoştinţă de cauză şi a lua o decizie adecvată.

— Juraţii se pot retrage pentru deliberare! sentinţie „preşedintele tribunalului". Restul confraţilor sînt rugaţi să rămînă pe loc. În acest interval de timp sîntem din nou egali cu toţi.

— Cine are nevoie de această egalitate? interveni mucalitul din pragul uneia dintre uşile arenei. Noi simţim plăcerea să te înfruntăm şi eventual să te înjurăm cînd eşti Superior Preşedinte, nu acum. Acum eşti unul de-al nostru. Ce folos am avea dacă te-am înjura în acest context, ca să folosesc terminologia amicilor noştri de pe Planeta Neagră?

Adrian Columbescu vru să întrebe pe vecinul său unde se află şi de către cine e stăpînită această nouă planetă, dar nu mai avu cînd, pentru că între timp s-au întors juraţii.

— Domnilor, reluaţi-vă locurile! ordonă bătînd din palme Preşedintele Superior. Vă rog să ascultaţi în linişte şi cu respectul cuvenit sentinţa juriului. Domnul Akademos are cuvîntul.

— Onorat auditoriu, rosti rar şi solemn preşedintele Juriului, decizia noastră a fost luată după îndelungi

dezbateri şi stăruitoare cumpăniri. Ea reflectă opinia zdrobitoarei majorităţi a Societăţii noastre şi sînt convins că se va bucura pînă şi de aprobarea breslei actorilor. În fond, asta ne interesează îndeaproape, pentru că noi am avut de judecat nişte piese de teatru, care pentru a ajunge la public...

— Treci la subiect, domnule Akademos! porunci Preşedintele Superior.

— Aşa după cum vă spuneam, pe noi ne interesează şi opinia actorilor, ca şi posibilităţile practice de a transmite mesajul unei piese care prin hotărîrea noastră, nu-i aşa, dobîndeşte prestigiu şi poate contribui sau dimpotrivă... la educarea publicului...

— Domnule Akademos! strigă din nou

— Am înţeles. Trec la subiect. Juriul a ajuns la constatarea că deşi *Căprioara te iubeşte* posedă multe calităţi pe care le-am vrea perpetuate în societatea noastră, personajul principal rămîne dator moralei cu anumite puncte de suspensie.

— Adică cum, puncte de suspensie? întrebă sincer interesat mucalitul.

— Iar eşti aici? se răsti la el Preşedintele Superior.

— A revenit în pauză, săriră în ajutor cîţiva apropiaţi de-ai „preşedintelui tribunalului". Lăsaţi-l. Şi aşa nu mai e mult pînă la sfîrşitul şedinţei.

Preşedintele Superior se lăsă convins de colaboratori şi nu-l mai expulză pe mucalit. Făcu apoi semn primului jurat să-şi continue expunerea.

— Noi am înţeles, îşi reluă Akademos peroraţia, că pentru a-l salva pe ţap, soţul ei legitim, căprioara face un sacrificiu. Dar nu ştiu dacă şi publicul va fi de acord cu asta. Dar dacă publicul va interpreta situaţia de restrişte pentru ţap doar ca un pretext de care s-a folosit căprioara spre a... mă înţelegeţi... adică lucruri la care ea se gîndea de mult... pe care le visa poate... pentru că noi ştim cum unele căprioare delicate visează tocmai la animalele cele mai brutale, ca lupul, ursul şi altele...?

— Concluzia, domnule Akademos, concluzia! interveni nerăbdător Preşedintele Superior.

— Concluzia? Nu putem premia *Căprioara te iubeşte* pentru că nu ştim la cine se referă autoarea: „căprioara te iubeşte pe tine, ţap" sau „căprioara te iubeşte pe tine, lup, aşteptînd un moment favorabil, un

pretext, pentru a-şi putea pune în aplicare planul de mult alcătuit, poate tocmai din copilărie". Şi atunci vedeţi... e dăunător şi pentru educaţia iezilor...

— Clar, domnule Akademos! interveni din nou „preşedintele tribunalului". Cîştigătorul premiului este confratele nostru Dorut Eronis cu drama modernă *Mugetul vacii cu lapte.*

— Nu, Excelenţă, nu! replică puţin încurcat primul jurat. Iertaţi-ne, nu asta am hotărît noi. Deliberarea noastră este rezultatul unei analize temeinice şi responsabile. Noi n-am putut da certificat de bună purtare unei piese care a uitat că este piesă. Apreciem preocuparea pentru modernizare, dar nu în cadrul concursurilor zodiacale. Să meargă domnii autori în altă parte cu noutăţile lor. Marfa asta la noi nu trece.

— N-aţi citit piesa! strigă preşedintele Consiliului Dreptilor. Altfel nu v-aţi putea permite să...

— Dumneata ai avut o dată cuvîntul! i-o tăie Preşedintele Superior. Continuă, domnule Akademos.

— E adevărat, nici unul dintre juraţi n-a putut citi ceea ce preşedintele Consiliului Dreptilor numeşte piesă. N-am putut pentru că de la început pînă la sfîrşit e un muget continuu. Şi notaţi, vă rog, nu te învaţă nici măcar să distingi mugetul vacii cu lapte de mugetul vacii sterpe. Nici atîta nu adaugă la cunoaşterea universală opera pe care cineva îşi permite s-o propună spre premiere la un concurs atît de prestigios ca al nostru.

— Eu refuz să mai prezidez Consiliul Dreptilor. Ceea ce se întîmplă în acest tribunal, căruia i s-a acordat un nume zeesc, spre cinstea lui de altădată, mă indignează. O gloată de juraţi să nu poată pricepe nici măcar semnificaţia titlului unei piese care se prezintă în concurs (nu întîmplător!) în zodia Taurului, titlu ce-ar putea fi considerat emblemă: *Mugetul vacii cu lapte.* Eu nu mai am nimic de spus.

— Nici nu te invităm, răspunse cu mînie abia stăpînită Preşedintele Superior. Mă mir că te-am putut asculta şi atîta. Să ne întoarcem, onorat auditoriu, la concluziile juriului. Domnule Akademos, ai cuvîntul. Şi cred că nu ne vei pune mult răbdarea la încercare. Comunică-ne odată titlul piesei premiate şi numele autorului ei.

— Domnule Preşedinte Superior, Excelenţă! Juriul,

discutînd şi dezbătînd, luînd în considerare meritele trecute şi viitoare, ca şi modestia...

— Titlul, domnule Akademos! tună „preşedintele tribunalului". Ne-am pierdut răbdarea. Ti--tlul! Ai auzit?

— Păi, tocmai asta e, Domnule Preşedinte Superior! Titlul încă n-a fost fixat. Autorul, un dramaturg mai mult decît serios şi bine cunoscut dumneavoastră, datorită responsabilităţii ce-l caracterizează...

— Cine-i autorul şi despre ce e vorba în drama premiată? interveni cătrănit şi dezolat în acelaşi timp Preşedintele Superior.

— V-am spus, autorul e arhicunoscut şi poate-l bănuiţi. El nici n-ar putea fi altul decît cîştigătorul de anul trecut al acestui concurs, cîştigătorul de acum trei ani, de acum opt ani, de acum nouă ani...

— Destul, domnule Akademos! îl întrerupse abia răsuflînd Preşedintele Superior. Dar dumneata ai uitat, domnii juraţi au uitat că Vokat Pilandra a fost premiat şi anul trecut fără a fi putut prezenta în concurs titlul şi subiectul dramei? Vrei să procedăm şi acum la fel?

— Ei, tocmai asta e, domnule Preşedinte Superior! Datorită responsabilităţii ce-l caracterizează, înţelegînd că trebuie să termine piesa premiată anul trecut, aşa cum şi-a luat solemn angajamentul atunci în faţa juriului şi a Înaltei Curţi, stimatul nostru confrate Pilandra n-a avut timp să se ocupe de drama pe care noi totuşi atît de mult o apreciem astăzi.

— Să ne spună titlul dramei premiate anul trecut! strigă cineva din mulţime.

— De acord aprobă parcă înviorat puţin Preşedintele Superior. Domnul Vokat Pilandra să iasă în arenă şi să anunţe titlul piesei premiate anul trecut.

Autorul multilaureat păşi modest spre centrul arenei. Era un om mic de statură, îndesat, destul de gras pentru vîrsta lui (să tot aibă 35—37 de ani), cu părul tăiat scurt şi dat cu ulei.

— Domnule preşedinte al juriului, domnule Preşedinte Superior, domnule preşedinte al Consiliului Drepţilor, onorat...

— Mie să nu mi te adresezi, amice! interveni brusc preşedintele Consiliului Drepţilor. N-avem nimic în comun.

— Eu vă stimez totuşi domnule preşedinte al Consiliului Drepţilor şi sînt convins că... în fond e vorba

de o neînţelegere... pentru că dumneavoastră sînteţi foarte drept şi inteligent...

Laureatul fu întrerupt de nişte fluierături ce proveneau tocmai din spatele tribunei centrale. Apoi, strigăte sacadate: Ti-tlul! Ti-tlul! Ti-tlul!

— Onorat auditoriu, îşi reluă calm discursul Vokat Pilandra, regret mai mult decît dumneavoastră că nu vă pot anunţa titlul.

— Huo! Huo! Huo! urlă ca la comandă aproape întregul areopag, cu excepţia, desigur a juraţilor.

Autorul aştepta smerit şi cu stoicism încetarea urletelor pentru a-şi putea relua cuvîntarea. De cîteva ori fu nevoit să-şi plece căpăţîna spre a nu fi lovit de diversele *corpuri contondente* ce zburau din tribune. În sfîrşit se făcu linişte şi oratorul îşi reluă misiunea:

— Nu vă pot anunţa titlul, dar vă pot povesti conţinutul piesei.

— N-avem nevoie! Ne-o poveşteşti la următoarea premiere.

Ca la comandă, în cîteva clipe areopagul fu abandonat de întreaga mulţime, cu Preşedintele Superior în frunte, pe care nu-l mai deranjase interferenţa publicului în „afacerile" forurilor de decizie. În fond hotărîrea de încheiere a dezbaterilor a luat-o mulţimea. Ea refuzase să asculte subiectul piesei premiate anul trecut.

În vacarmul ce se creă la părăsirea areopagului de către mulţime, mucalitul îndrăzni să strige:

— Aşteptaţi o clipă! Autorul a afirmat că n-a fixat *definitiv* titlul. Să ni-l spună şi pe acela provizoriu.

Vorbele mucalitului au răsunat în gol. Publicul nu s-a obosit nici măcar să spună nu. Şi-a continuat goana spre ieşire.

În fuga aceea nebună, nici de oaspetele de onoare al zeiţei nu şi-a mai adus cineva aminte. Aşa că Adrian Columbescu a putut respira cîteva momente în linişte. Mai exact, el l-a putut urmări pe mucalit şi pe laureat. Era convins că cei doi se vor întîlni. Aşa s-a şi întîmplat. Mucalitul s-a apropiat de Vokat Pilandra.

— Stimate domnule Vokat, eu...

— Iertaţi-mă că vă corectez. Numele meu e Pilandra. Vokat...

— ...e prenumele. Am înţeles, vă rog să mă scuzaţi. După cum vedeţi, eu n-am fugit. Eu doresc să aflu

titlul, chiar dacă e provizoriu, al dramei dumneavoastră de anul trecut.

— Vă mulţumesc pentru atenţie. Şi fiindcă aţi avut atîta amabilitate, vă invit chiar să vă daţi părerea, propunînd altceva, dacă veţi crede că titlul gîndit de mine nu e potrivit. *Taurul jură pe coarne*, acesta e titlul.

— Aha, am înţeles! vorbi ca pentru sine mucalitul. Nu cumva ştie ceva preşedintele Drepţilor? N-ai văzut că a respins *a priori* piesa confratelui Molid Bronto numai pentru că se numea *Taurul fuge prin stepă?*

— Mă rog, treaba lor, răspunse laureatul. Eu ştiu una şi bună: în Zodia Taurului e bine să prezinţi piese despre tauri. Şi dacă mai aminteşti încă din titlu şi de juraţi, ai toate şansele să cîştigi. Asta ţi-o spun numai dumitale, pentru că mi-eşti prieten.

— Bine, dar juriul care te-a premiat astăzi nu ştie ce titlu îi vei da dramei pentru care ţi-au acordat laurii. Juriul nu ştie de fapt nici titlul piesei premiate anul trecut (tot în Zodia Taurului! Teribil!). Numai mie mi l-ai spus pînă acum.

— Adevărat, reluă calm autorul laureat. Dar juraţii cunosc titlul celorlalte cinci drame premiate: *Jurămîntul taurului cu coarne scurte, Jurăminte sacre la grajdul taurului, Taurul vesel a depus jurămîntul*... şi nu-mi aduc bine aminte...

— Suficient, prietene! Am înţeles. Juriul nu mai poate avea îndoieli.

Şi mucalitul, ca şi Adrian Columbescu dealtfel, o porni spre ieşire. Tocmai atunci intră în arenă o delegaţie trimisă de Preşedintele Superior să-l ia sub protecţie pe distinsul oaspete al zeiţei. Literaţii componenţi ai delegaţiei îi dădură de ştire musafirului că întreaga Societate se află la crama pe care o onorase cu prezenţa însuşi „înaltul oaspete" şi-l poftiră deci acolo.

— Avem loc toţi? Mi s-a părut cam mică sala.

— Nu vă faceţi probleme, onorat oaspete. Unii vor sta pe afară. Principalul este că pentru toţi s-au comandat cîte zece miticei, muştar şi preţioasa halbă de bere. Adrian Columbescu vru în primul moment să-l corecteze pe vorbitor (*mititei* nu *miticei*), dar renunţă. Erau atît de politicoşi şi de amabili însoţitorii săi, încît ar fi fost nedelicat să-i supere pentru o nenorocită de consoană. Aşa că se lăsă dus de ei în cramă, unde mîncă

zece... miticei, bău nu o singură halbă de bere, se distră, cîntă, ba înveseli şi pe alţii. La un moment dat încercă chiar s-o consoleze pe Aba Tronfi, dar o părăsi curînd în favoarea unei scriitoare mai tinere: o poetesă renumită, se zicea. Pentru Columbescu aceasta avea mai puţină importanţă. Ceea ce-l interesa pe pămînteanul rătăcitor era frumuseţea de excepţie a Farniei Ragusa, ca şi zîmbetul ei irezistibil.

Ce-a mai fost şi cîte s-au mai întîmplat după acea petrecere de pomină nu se prea ştie. Este sigur însă că pămînteanul nu s-a mai lăsat de încîntătoarea poetesă şi în compania ei s-a dus, ziua următoare, la concursul pentru desemnarea celei mai frumoase actriţe.

Spre deosebire de concursul literar, desemnarea supremei frumuseţi i se păru mai părtinitor. Deşi... rezultatul... Dar să vedem cum au decurs lucrurile...

Mai întîi să menţionăm că acest concurs s-a desfăşurat nu într-o arenă (Adrian Columbescu ar fi fost în stare să zică „stadion"), ci pe o scenă în aer liber. Respectiv, concurentele şi prezentatorii defilau pe o scenă în faţa publicului, juriului şi a comisiei de cenzură, care se aflau jos în fotolii, pe bănci sau tolăniţi pe iarbă.

Lui Adrian Columbescu şi partenerei sale, ca oaspeţi de onoare, li s-au oferit fotolii confortabile în rîndul întîi, între juriu şi comisia de cenzură. Onoraţi şi încîntaţi, cei doi şi-au ocupat imediat locurile ce li s-au oferit cu atîta respect şi generozitate. Dar n-au rămas multă vreme aici. S-au retras undeva mai în spate, pe iarbă, la umbra unui alun, în companii vesele şi mai puţin preocupate de ceea ce se întîmpla pe scenă.

Totuşi concursul l-au urmărit. Eroul nostru ar putea povesti în felul următor desfăşurarea spectacolului, pentru că a fost un adevărat spectacol, cu actori, regizori, scenografi, sufleuri, directori de scenă şi... cronicari teatrali:

Mai întîi s-au aşezat în fotolii juriul, comisia de cenzură, oaspeţii mai importanţi. Imediat s-a ridicat cortina. La început pe scenă s-au văzut doar stăpînii culiselor. Nici aceia toţi. Apoi un domn chel, înalt şi plin de importanţă a ieşit în faţa publicului cu un registru sub braţ. A făcut o plecăciune spre juriu, şi-a pus ochelarii şi a început să răsfoiască registrul.

Primul nume strigat a fost Rogat Passione.

M-am întrebat mirat și am întrebat-o pe fermecătoarea mea parteneră dacă nu cumva ramolitul de pe scenă făcuse vreo greșeală. În mintea mea Rogat trebuia să fie un nume de bărbat.

— Exact, a răspuns Farina. Te-ai gîndit bine. Numai că nu cunoști încă regulile jocului. Actrițele intrate în concurs nu se prezintă singure. Ar fi prea expuse.

— Expuse la ce? întrebai eu nedumerit.

— Ehei, cîte nu se pot întîmpla! De pildă, să fie răpite direct de pe scenă de vreun maniac. Și încă ăsta e cazul cel mai fericit. Se pot face glume proaste; unele concurente ar putea fi șantajate.

— Și bărbatul ce însoțește o concurentă poate descuraja atîția ticăloși?

— El nu! Dar o fac gărzile ascunse, pitite pe la colțuri sau pierdute în mulțime.

— Păi, aici e o adevărată Mafie!

— N-am înțeles.

— Mă gîndeam la o organizație teroristă, cu nume misterios, ce-a ființat timp de vreo cinci-șase sute de ani în unele țări europene și în America. A dispărut abia pe la sfîrșitul secolului XX.

— Iubitul meu, ești de-a dreptul încîntător! Mi-ai spus niște lucruri care nu mă pot nici măcar uimi. Pur și simplu, n-am priceput nimic. Ce vrea să zică „țărioropene", „America"? Adică dacă am înțeles ceva în legătură cu secolul al XX-lea. Știu că pe unele planete trecerea anilor e înregistrată, așa cum notăm noi defilarea candidatelor la suprema frumusețe.

— Vrei să spui că voi, aici, nu numerotați zilele, săptămînile, anii?

— Ba da. Noi înregistrăm zilele și zodiile dintr-un an. Dat fiind că după un an zodiile se repetă, ce rost ar mai avea să numerotăm în continuare? De fiecare dată o luăm de la început.

— Asta înseamnă că voi nu știți de cînd existați pe această planetă și, firește, nu știți cînd a luat ființă planeta însăși.

— La ce ne-ar folosi să știm aceste lucruri? Nu putem trăi fără ele? Dar voi știți de cînd existați ca oameni și ați aflat care e vîrsta planetei voastre?

— Păi, să-ți spun drept nu știm cu exactitate, dar oricum avem idee despre toate acestea.

— Ei, vezi? V-ați chinuit atîta și n-ați aflat nici

măcar vîrsta planetei şi speciei voastre. Merită deci să te zbaţi? Şi-apoi îţi voi mai spune un secret: noi nici n-avem nevoie să ne batem capul. Zeiţa noastră ştie tot: şi cînd ne-am născut, şi care ne e soarta viitoare, şi cînd urmează să dispărem. Poate voi n-aveţi zeiţă protectoare.

— Nu, n-avem. Dar am avut cîndva. Şi nu o singură zeiţă, ci mai multe. Şi cam tot atîţia zei. Şedeau şi benchetuiau pe un munte din Grecia, numit Olimp. Numai din cînd în cînd coborau printre muritori. Şi nici atunci nu se prea arătau oamenilor. Acţionau din umbră, ajutînd sau, dimpotrivă, oprimînd, pedepsind pe oamenii de rînd.

— Interesant! Zeii voştri puteau fi deci şi răzbunători.

— Şi încă cum! Pe cine-l ajungea blestemul zeilor...

— Dar acum unde sînt acei zei?

— Nu ştiu. Au dispărut cu desăvîrşire. De două mii şi mai bine de ani nu i-a mai văzut nimeni.

— Dar există mărturii ale existenţei lor?

— Mărturii? Depinde ce numeşti mărturii. Urme materiale nu există. Se păstrează însă legende şi scrieri despre credinţa strămoşilor noştri în acei zei.

— Bine, dar atunci poate fi vorba şi de simple închipuiri ale străbunilor voştri.

— Poate. Deşi mie mi-ar părea rău să nu fi existat Afrodita şi Diana şi . . .

— Am înţeles, *zeule*! Mulţumeşte-te cu . . .

— . . . zeiţa noastră, vrei să spui.

— Nu ţi-e ruşine, mititelule? Adică eu sînt nimic? Numai la zeiţe-ţi stă gîndul! Fii însă atent! Zeiţa noastră nu-i de nasul tău. Dacă te-ar auzi ce vorbeşti, praf te-ar face! Nici cu gîndul n-ai voie s-o cucereşti.

„Cîtă naivitate! De-ar şti frumuşica asta de lîngă mine în ce companie mi-am petrecut eu primele trei nopţi de după aterizare!"

Dar iată că începe cu adevărat concursul. Pe scenă îşi face apariţia un bărbat ferchezuit, cam de 48—50 de ani, dă mîna cu prezentatorul („port registrul"!) şi se înclină în faţa publicului, de fapt a juriului. Trebuie să fie desigur Rogat Passione. Apoi se întoarce pentru un moment în culise de unde revine însoţit de candidata la „miss teatru taverne". „Doamne, da ăştia trăiesc în sclavagism!" Actriţa nu-şi însoţeşte protectorul, ci este *le-*

gată de el. La propriu. E adevărat că lanţul, subţire dealtfel, pare de aur. Dar oricum „stăpînul" îşi aduce protejata legată de gît. Deplorabil!

Totuşi lumea aplaudă. Candidata e frumoasă cu adevărat. Şi pare tot mai frumoasă, pe măsură ce-şi etalează însuşirile... fizice... părul blond, lung, curgîndu-i pe spate şi pe piept pînă aproape de şolduri, sînii mari şi rotunzi, privirea domoală, dar insistentă şi cuceritoare, buze subţiri, fine, dar îmbietoare, mers de căprioară. A venit îmbrăcată cu o rochie lungă, peste care purta o pelerină cu capişon. La început şi-a aruncat capişonul pe spate şi a dat drumul părului să-i acopere trupul. Apoi a lepădat pelerina, făcînd cîteva piruete şi dezvelindu-şi pentru cîte o frîntură de secundă genunchii. A urmat rochia, de care s-a descotorosit cît ai bate din palme. Curiozitatea publicului a ajuns acum la culme. Frumoasa protejată a lui Rogat Passione e acoperită doar de un voal semitransparent pe care eroina scenei îl mută de pe o parte a corpului pe alta. Nu pot minţi. Şi eu o privesc cu un interes pe care nu mi l-aş fi bănuit pînă acum. Prietena mea nu mă deranjează. Dar cînd candidata se pregăteşte să părăsească scena, Farina îmi şopteşte:

— Acum te poţi uita puţin şi la mine. Dacă nu, urc şi eu pe scenă.

— Tu nu poţi, i-am răspuns prompt. Nu eşti actriţă.

— Ehei, băiete, ce ştii tu! Toţi sîntem actori pe scena vieţii.

Mă gîndesc că aceste cuvinte le-am auzit rostite sau le-am citit pe Pămînt. Italienii veacului XX aveau o zicală: *Tutto il mondo è un paese,* adică „întreaga lume e un sat". După experienţele trăite de mine în ultima vreme, aş putea parafraza acea zicală spunînd întreg Universul e o planetă. Am aplaudat. La fel a făcut şi Farina, dovedindu-mi că poate fi generoasă şi că invidia sau gelozia nu sînt trăsăturile ei definitorii. Drept răsplată, am sărutat-o pe ochi iar ea m-a mîngîiat pe obraji şi pe buze.

Între timp, „purtătorul de registru" a anunţat un alt nume: Nero Brucciante. Protejata lui, adusă tot de lanţ, e o brunetă, cu privire vioaie şi părul scurt. Dacă e mai frumoasă sau mai urîtă decît prima candidată, e greu să mă pronunţ: chestie de gust. Cert este că m-am cam

chiorît şi la asta. Spectacolul spolierii n-a fost mai puţin interesant.

— Aş vrea să te întreb ceva, puişor, i-am şoptit din nou Farinei.

— Va fi o plăcere pentru mine să-ţi răspund, a replicat ea imediat, zîmbind cu subînţeles. „De ce-mi zîmbeşte ştrengăreşte? Nu pricep nimic. Mă rog, poate mă voi dumeri mai tîrziu".

— Numele concurentelor nu se anunţă aici?

— Nu! Singura candidată ce se bucură de acest privilegiu este cîştigătoarea concursului, „miss teatru taverne".

Pe scenă s-au mai perindat în jur de opt—zece candidate. Ce m-a intrigat a fost faptul că două dintre ele erau bătrîne şi destul de urîte. Cred că nici în tinereţe nu fuseseră frumoase.

— Ce caută asta aici? am întrebat-o pe plăcuta mea parteneră cînd pe scenă a apărut prima dintre urîte.

— Îşi încearcă şansa.

— Ce şansă? Cine-i nebun s-o declare pe asta „miss teatru taverne"?

— Stai, nu te grăbi cu aprecierile! Ai să vezi imediat.

Şi-am văzut. După o nouă frumoasă, a apărut iarăşi o urîţenie.

La sfîrşit, juriul a proclamat „miss teatru taverne" pe prima dintre urîtele de care v-am vorbit.

— Cum e posibil aşa ceva? m-am revoltat eu vorbind cu poetesa.

— Ştii, prietene, mi-a răspuns ea calm şi liniştit, ca un bătrîn sfătos, cîştigătoarea trebuie să întrunească mai multe condiţii. Frumuseţea nu este şi nu poate fi singurul criteriu de apreciere.

— Bine, dar nu e un concurs de frumuseţe? Atunci ce criterii mai pot exista în afară de sîni rotunzi, ochi strălucitori, păr auriu sau de cărbune aruncat peste umerii catifelaţi . . . ?

— Stai, nu te pripi şi nu te enerva, iubitule. Eşti un copil naiv. Trebuie înainte de toate să te gîndeşti la urmări. O tînără care cîştigă acest concurs devine imediat o celebritate. Societăţii artiştilor îi poate fi indiferent cine va fi această celebritate şi cum îşi va folosi privilegiile?

— Bine, dar urîtei aceleia nu-i va fi rușine să poarte laurii de „miss teatru taverne"?

— De ce să-i fie? Și-apoi nu-i cîștigă pentru întîia oară.

— Adică a mai fost declarată frumusețe supremă?

— Dacă știu bine, încă de două ori.

— Iartă-mă, iubito, dar în societatea asta a voastră se petrec lucruri ciudate, ca să nu spun altfel.

— Nu ne cunoști și nu ne înțelegi. Oricum, pentru „compliment" te iert.

— O ultimă întrebare, dacă-mi mai permiți, stimată poetesă.

— De ce ești rău cu mine?

— Iartă-mă. Deci vreau să te mai întreb un singur lucru. În toți anii sau, mă rog, la toate concursurile înving urîțeniile?

— În primul rînd aș vrea să spun că nici nu e atît de urîtă cîștigătoarea de astăzi. Depinde din ce unghi o privești. În al doilea rînd, îți voi spune că în general juriile se orientează spre candidatele care plac publicului. Dar aproape niciodată nu reușesc să treacă de comisia de cenzură. Ăștia au alte criterii. Tocmai cele despre care ți-am vorbit adineaori.

— Iubito, pun pariu că tu faci parte din vreo comisie de cenzură.

— Cum ar fi posibil asta? Ai uitat că eu sînt poetesă, nu actriță.

— Și voi nu organizați concursuri de frumusețe?

— Nu! La noi în schimb se țin tot a treia zodie concursuri de inteligență.

— În Zodia Taurului există un asemenea concurs?

— Din păcate, nu! Și cred că înțelegi de ce. Asocierea taur—inteligență mi s-ar părea mai mult decît bizară. Pe cînd frumusețea poate fi apropiată de...

— Dar cînd ați avut ultimul concurs de inteligență, în ce zodie?

— Nu cu multe zile în urmă, dar în orice caz nu intrasem încă în Zodia Taurului.

— Erați deci într-a berbecului. Și la ce intervale ziceți că organizați concursurile astea de inteligență?

— Tot a treia zodie.

— Deci, în afară de berbec, mai aveți printre inte-

ligenţi racul şi ţapul. Da, într-adevăr. Aştia sînt toţi inteligenţi. Nu se pot compara cu prostănacul de taur.

Farnia Ragusa îmi acoperi gura cu mîna ei fină şi-mi făcu semn din ochi să tac. Apoi mă sărută tandru şi mă invită tot prin gesturi, s-o pornim la plimbare. Fireşte c-am acceptat. Şi încă cu cîtă plăcere!

Aici s-ar putea sfîrşi relatarea eroului nostru. Pentru că el nu putea şti ce se întîmplă în altă parte a planetei visului şi poeziei.

Zeiţa s-a întors din lunga-i călătorie mai devreme decît ar fi putut bănui ea însăşi şi desigur nechemată de... petala galbenă. „Ceva" o împingea de la spate. Avea senzaţia că în lumea tavernelor se întîmplă lucruri pe care ea ar trebui neapărat să le ştie. Şi se tot mira că o interesa această lume de aşa-zişi creatori, cînd în fond creator era unul singur pe această planetă: ea, stăpîna absolută şi totuşi îngăduitoare, înţelegătoare, protectoare. Zbură deci din înalturi prin voalul ei de mireasă transcedentală cu o viteză neobişnuită. Ajunsă pe sol se prefăcu pe dată într-o „muritoare", cu atitudini mai mult decît obişnuite, cu înfăţişare de actriţă protejată. Bineînţeles că îşi luă toate măsurile spre a nu fi recunoscută, nici măcar de „delegaţii oficiali" şi, e limpede, nici de amorezul ei pămîntean.

Astfel transfigurată, o porni în viteză spre lumea tavernelor, pe care-o străbătu înfrigurată, cu inima strînsă. Presimţea parcă „infidelitatea" pămînteanului rătăcitor. Ajunsă la un frumos izvor de apă răcoritoare şi întineritoare, zîna prefăcută în fecioară se opri să-şi spele faţa şi să se privească în oglinda micii fîntîni, spre a-şi admira frumuseţea planetară.

Privind aşa în neştire spre străfundurile apei, la un moment dat zări chipul căutat. Acesta-i zîmbi în oglindă şi o invită din ochi să se întoarcă spre el. Doamne, se gîndi ea tocmai el este! Cum m-a găsit?

— Minunea mea, de unde ai apărut? o întrebă Columbescu ca pe o veche cunoştinţă, ca pe iubita lui dintotdeauna.

Zeiţa se fîstîci şi abia putu îngăima cîteva cuvinte:

— Te caut de mult. Mi-a fost aşa de dor de tine!

Pămînteanul izbucni într-un rîs pe care nu şi-l putu stăpîni minute în şir. Timp în care zîna-zeiţă avu posibilitatea să se dezmeticească. „Ce proastă sînt, doam-

ne! Mai proastă decît muritoarea pe care eventual o întruchipez sub această înfăţişare. Nebunul ăsta n-are cum să ştie că sînt eu. Deci el s-a comportat ca un Don Juan ordinar. Mi-a făcut curte cu obrăznicia caracteristică acestor specimene. Iar eu i-am răspuns atît de sincer. Am vorbit de fapt cu un străin. Mare lucru dacă nu-i aici cu vreo pipiţă". Exact în acel moment, „pămînteanul blînd şi fermecător" fu strigat de poetesa-parteneră, aflată undeva în spatele unui tufiş.

— Răule, ce faci acolo? Te pomeneşti că te-ai apucat să curtezi vreo piţipoancă.

„Bine-am ajuns!" se gîndi zeiţa.

— Fii liniştită, mă întorc într-o clipă, răspunse Columbescu privind languros spre frumuseţea de bronz a zeiţei. Părea că voia să spună: „Vezi, mă cheamă o alta. Eu am ce face".

Zeiţei i se făcu scîrbă de atîta necredinţă şi nu se putu stăpîni:

— Dispari din faţa mea, Don Juan ticălos! Din acest moment nu mai eşti oaspetele meu. Ia-ţi tălpăşiţa şi caută-ţi alte gazde, care să-ţi suporte grosolăniile! Pe planeta aceasta nu mai e loc pentru tine.

Adrian Columbescu luă în rîs seriozitatea frumoasei „actriţe". Crezu că e vorba de o comedie din acelea pe care le joacă femeile prea senzuale pentru a-şi înfrîna pornirile şi a cîştiga timp în faţa partenerului. Tot cam în acelaşi fel a interpretat şi plecarea ei bruscă şi hotărîtă. Pămînteanul era sigur că după cîţiva paşi ea se va opri, va privi în urmă, aşteptînd ca el s-o recheme.

Dar nu s-a întîmplat aşa. Frumoasa „actriţă" a dispărut curînd în desişul pădurii, iar lui Adrian Columbescu nu i-a mai rămas altceva de făcut decît să se întoarcă la poetesa ce-l aştepta, în spatele tufişului, tolănită pe iarbă şi cu braţele deschise spre simpaticul ei mire de o zi.

Dar stupoare! Dincolo de tufiş pămînteanul nu găsi nici o mîndră cu braţele deschise, ci „delegaţia" de artişti cu care se întîlnise înainte de intrarea în împărăţia tavernelor. Numai că acum Adrian Columbescu nu putu citi pe feţele gazdelor sale nici un fel de amabilitate, nici măcar o fărîmă de bunăvoinţă, ci, dimpotrivă, ostilitate, dispreţ, intoleranţă.

— Amice sperjur, aventura dumitale pe planeta noastră s-a încheiat. În cîteva minute părăsești tărîmul nostru! Noi te conducem pînă la navă din porunca preabunei noastre Zeițe Protectoare. De fapt n-ai merita nici atît.

Pămînteanul înțelese că lucrurile au luat o întorsătură neașteptată și total defavorabilă pentru el și că deci nu e momentul să comenteze porunca ce i s-a dat.

„Unde-o fi marele meu prieten și protector?"

Urcă în navă, salută „delegația" și apăsă pe butoane. Mica lui cușetă își luă obișnuitu-i zbor spre neanturi.

Visul s-a destrămat. Ca și poezia ce l-a însoțit...

URMĂRI GROAZNICE

Acea unică și nesfîrșită poveste de iubire îl făcuse pe pămînteanul rătăcitor printre aștri să uite și de invidie, și de gelozie, și de ură, și de delațiune. Planeta artiștilor, pe care fusese nevoit s-o lase de mult în urmă, îi părea acum un adevărat paradis. Adrian Columbescu avea senzația că trăise apogeul fericirii cu care poate fi învrednicit un om și de aceea nu-i mai păsa ce o să urmeze. Zbura așa în neștire.

La un moment dat îi veni totuși să schimbe cîteva cuvinte cu Harțabala. Privi în toate direcțiile, dar nu descoperi nava „pătratului imperfect". Se neliniști. „Oi fi fost părăsit în hăul nesfîrșit al Universului? Să nu respecte Harțabala instrucțiunile primite de la «cel mai pătrat dintre capete»? Dar de fapt eu nu știu exact ce i-a comunicat comandantul Harțabalei. Am auzit doar ceea ce a spus cu voce tare. Dacă i-o mai fi șoptit ceva sau i-o fi transmis prin semne necunoscute mie? Hm! Și totuși nu! Brățara mea traduce tot, chiar și semnele nonsonore".

Dorind foarte mult să-l intercepteze pe însoțitorul său, pămînteanul începu să apese din nou pe butoanele din interiorul cușetei sale zburătoare. Ca și alte dăți, nava își schimbă de cîteva ori direcția, pentru ca peste puțin timp să se apropie de o nouă planetă, un nou astru sau un nou satelit. Nu-l miră deci întîlnirea cu un alt corp ceresc. Deși surprizele nu se lasă în general așteptate. Dar parcă nici surprizele nu mai sînt surprize cînd se adună multe laolaltă.

Așa că pămînteanul nostru întîmpină cu o oarecare indiferență și chiar cu apatie noul astru ce-i ieșise în cale. La aterizare nu observă nimic „anormal", ceea

ce-i dădu curaj să colinde aşa în neştire, ore în şir, regiuni întinse ale planetei.

În cele din urmă obosi şi-şi căută un loc potrivit pentru popas. Abia atunci observă că ceva nu era în regulă pe noul astru. Şi, cu toată oboseala, încercă să examineze lucrurile mai atent. Atunci îşi dădu seama că un copac nu seamănă cu altul şi nici cu el însuşi. Aşa, întreaga vegetaţie. Fără a dispune de cine ştie ce cunoştinţe de biologie, Adrian Columbescu înţelese că nici cu animalele lucrurile nu stau mai bine. „Şi-apoi de ce nu întîlnesc oameni sau alte fiinţe raţionale? S-au ascuns de mine? Sau nu există asemenea fiinţe? Nu s-a ajuns aici la o evoluţie superioară a animalelor? Totuşi, planeta pare să respire a civilizaţie sau măcar a urme de civilizaţie. Exact aşa este! Uite nişte ruine!"

Pămînteanul se porni să cerceteze amănunţit lucrurile. Văzu mai întîi nişte bucăţi de metal ultraruginit. Se apropie. Înţelese că odată cu astea au alcătuit un plug. Civilizaţie, deci! Numai fiinţele raţionale îşi pot confecţiona unelte.

Un ţipăt strident îl făcu să-şi întrerupă pentru moment investigaţiile. Tresare de spaimă. „Ce-o fi?" În acelaşi moment se iveşte o arătare ce aduce a fiinţă omenească. Se apropie, trăgînd un picior, ca sergentul lui Vasile Alecsandri. „Ba nu! Numai de departe mi s-a părut a fi om". Şi totuşi. Apropiindu-se şi mai mult, arătarea se făcu om. E adevărat că avea o fizionomie ciudată. Iaca, mai vin şi alţii! Nu vin grupaţi, ci împrăştiaţi: „un grup de împrăştiaţi!"

Cîte minuni deodată! Individul care s-a apropiat cel mai mult de Columbescu are nasul cît un dovlecel. Gura îi este sucită şi arată ca o rană deschisă. O ureche mare, clăpăugă şi alta mică. Înfăţişarea lui te îngrozeşte. Degeaba încearcă pămînteanul nostru să intre în vorbă cu el, că nu reuşeşte. Mutilatul nu răspunde la semnalele lui Columbescu (sau nu traduce brăţara?).

Prin faţa lui Adrian trec alţi indivizi ca într-un carnaval al groazei. Unul are limba atît de mare, încît nu-i încape în gură şi-i atîrnă peste bărbie. Altul, cu buzele şi urechile răsucite, cu mîinile pe jumătate. Văzîndu-i aşa goigoluţi şi diformi, te apucă scîrba şi întristarea. Îţi face impresia că ai nimerit într-o lume a sluţeniei şi sălbăticiei, în care defectele se afişează cu oarecare

voluptate. În plus, remarcăm străduința de înmulțire a acestor diformități. Pocitaniile astea se imperechează chiar aici în văzul tuturor.

Columbescu s-a îngrozit de tot. Vrea să părăsească imediat planeta. Ceea ce-l reținuse pînă acum a fost foamea și, evident, speranța de a găsi ceva de mîncare. Acum și foamea i-a dispărut sau mai exact, pofta de mîncare. „Ăștia cu ce s-or fi hrănind. Pun pariu că n-au văzut un fier de plug. Nu știu și nu vor să folosească unelte. Constituie ultima fază din degenerarea unei specii. Nu pot fi în nici un caz ființe pe cale de evoluție".

Se îndepărtează, îndreptîndu-se spre zona în care lăsase nava. În drum se întîlnește cu un grup de indivizi mai puțin pociți. Încurajat, încearcă să intre în vorbă cu ei. Aparatul traduce, dar cu multă greutate. Parcă ar avea defecțiuni. În orice caz, Columbescu înțelege cîte ceva. Își dă seama că interlocuitorii săi au un vocabular foarte redus și rudimentar. Discuția se bazează în special pe intervenția unui bătrîn sosit la urmă. Acesta vorbește mai deslușit și cu cuvinte mai alese. De aici, Columbescu deduce că pe această planetă limbajul nu este în evoluție, ci pe cale de dezagregare.

— Din ce trăiți? Ce mîncați? întreabă pămînteanul.

— Ce găsim: frunzele unor plante, fructe, rădăcini.

— Animale nu mîncați?

— Ba da, cînd putem prinde cîte ceva.

— Și le mîncați crude?

— Da. Am auzit din bătrîni că părinții părinților noștri, în vechime, frigeau carnea la foc. Noi n-avem foc decît atunci cînd plouă și trăsnește. Dar de la trăsnet ne e frică să reținem focul: Dar dacă ăsta aduce alt trăsnet?

— Și n-ați avut niciodată foc?

— Ba da, ți-am mai spus. Părinții părinților noștri... dar de cînd cu focul cel mare, numai suferință am avut...

— Cînd a fost focul cel mare? întreabă, surprins și interesat în același timp, Columbescu.

— Demult, demult. Așa am auzit pe cînd eram copil. Demult, demult oamenii foloseau focul pentru casele lor și trăiau bine, dar niște zei ce nu se înțelegeau între ei au aprins focul cel mare. Atunci a ars toată lumea.

— Cum „toată lumea"? Dar voi n-ați scăpat?

— Noi nu eram pe lume.

— Bine, bine, dar strămoşii voştri...

— Da, părinţii părinţilor noştri trăiau prin nişte văgăuni. De-acolo ei numai au văzut focul cel mare. Toţi cei care l-au văzut s-au îmbolnăvit şi şi-au schimbat înfăţişarea pînă ce au ajuns aşa cum sîntem noi. De atunci ne merge tot mai rău. Ne pocim şi ne ticăloşim cu fiecare zi care trece.

Pămînteanul a mai discutat mult cu bătrînul, singurul care-i putea satisface curiozitatea în legătură cu peisajul atît de jalnic de pe această planetă. Ceilalţi ascultau şi mai că nu pricepeau nimic. Columbescu a înţeles atunci mai bine frămîntările veacului al XX-lea terestru în legătură cu pericolul războiului atomic.

ÎNTOARCEREA

A trecut multă vreme de cînd pămînteanul rătăcitor nu l-a mai văzut pe Harțabala. Acum cînd se pregătește să părăsească oribila planetă a dezmoștenițiilor soartei, Adrian Columbescu simte că ar avea nevoie de ajutorul și de sfatul bunului său tovarăș de drum. Pentru întîia oară de la pornirea în neobișnuita-i și neașteptata-i călătorie, pămînteanul se simte totalmente dezolat. Și-a pierdut încrederea în sine, în posibilitatea de a se mai întoarce acasă; a pierdut orice curiozitate în legătură cu surprizele pe care i le-ar mai putea oferi Universul. Acum nu mai dorește nici să vadă noi planete cu ființe raționale, nici să compare Terra cu alți aștri, nici să se distreze pe seama ignoranței sau fuduliei unor indivizi care se cred centrul Universului. Nu-l mai interesează nici amorul, nici zîmbetul fecioarelor naive, nici ochiadele atotștiutoarelor zîne-zeițe.

Dar, firește, că nici nu dorește să rămînă pe această planetă blestemată. Așa că se grăbește spre cușetă. Cu toată starea de inerție ce-l stăpînea, la intrarea în navă observă că cineva vizitase căsuța lui zburătoare și potrivise într-un fel ciudat butoanele. În primul moment, se gîndi că „vizitatorul" n-ar fi putut fi decît un răufăcător. „Lucrul cel mai înțelept pe care-l pot face deci este să aduc butoanele în poziția obișnuită. Dar ce-i aceea «poziție obișnuită»? Am eu vreo idee în această privință? Dac-aș fi știut acest lucru, de cînd m-aș fi întors pe Terra! Sau poate n-am vrut?!"

Dezolat cum era, Adrian Columbescu renunță la gîndul de a aduce nava în poziția „normală". „La urma urmei ce mi se poate întîmpla? Să fiu azvîrlit pe o nouă planetă. Dar mai rău ca aici nu poate fi nicăieri. Așa

că lucrul cel mai important este să părăsesc acest pămînt al disperării şi al degenerării." Şi apăsă pe butonul de decolare. Era dealtfel singurul buton a cărui destinaţie reală ajunsese s-o cunoască în această lungă şi turmentată călătorie. Cuşeta îşi luă zborul obişnuit cu viteză superlumină. Pasagerul privea neliniştit dansul aştrilor şi galaxiilor, fără a putea să-şi explice starea sa de spirit. Şi nici măcar dorinţele. Era obosit? Era preocupat de ceea ce urmează? Spera să ajungă curînd pe Terra? Greu de spus. Cert este că nu se întinde să doarmă, dar nici nu priveşte cu interes mişcarea fascinantă a Universului.

Nu se ştie cît a durat această stare de incertitudine a pămînteanului rătăcitor printre stele: un ceas, trei, o zi întreagă... Într-un tîrziu, cînd inerţia sa începu să slăbească şi în ochi îi apărură luminile curiozităţii, Adrian Columbescu întinse mîna spre un obiect mărunt, puţin cam ciudat la înfăţişare şi despre care era sigur că nu face parte din „bagajul" navei. „Răufăcătorul! îl străpunge gîndul pe călătorul nostru. Vrea să mă distrugă! Nu se mulţumeşte cu o planetă. Mai vrea şi un individ singuratic". Gîndul acesta şi-l reconsideră însă repede. Moşneagul îi spusese că zeii din vechime au distrus planeta, pentru că nu s-au înţeles între ei. Deci nu un individ venit din afară. Or, „zeii" aceia au murit odată cu „focul cel mare".

„Dar ouşorul pe care-l am în faţă poate fi totuşi o bombă atomică: în miniatură, ultraperfecţionată". De frica unei eventuale explozii, Adrian Columbescu nu se atinse multă vreme de oul zgrunţuros ce poposea într-unul din colţurile dulapului său zburător. Totuşi, nu putu rezista la infinit. La un moment dat lui Columbescu îi fu chiar ruşine („autoruşine"! pentru că se afla singur în navă) de curiozitatea sa neastîmpărată. Şi-şi aduse aminte de două lucruri deodată: că prietenii şi colegii săi obişnuiau să-l supranumească Zglobiu, poate şi pentru firea lui neastîmpărată; că atîta nestăpînire nu s-a mai pomenit de la Eva încoace. Or, el nu era femeie şi nici personaj de legendă biblică. Deci ar trebui să-şi înfrîneze pornirile. Pînă cînd? Această întrebare sfredelitoare nu l-a mai părăsit. Rezultatul firesc a fost atingerea obiectului. Fireşte, o atingere fină. Dar nu s-a oprit aici. A luat ouşorul în mînă. L-a pipăit cu grijă pe toate feţele. Apoi i-a căutat vreo eventuală crăpătură. Da!

Oul se putea deschide, precum cutia sferică în care se află numerele de loto.

Şi ce credeţi că a găsit înăuntru? Un magnetofon în miniatură. Iarăşi s-a temut. Ştia că au existat magnetofoane care puse să funcţioneze declanşau explozii, puneau în mişcare cele mai diverse mecanisme, ba chiar întrerupeau sărutul a doi îndrăgostiţi. „Asta ce-ar putea provoca? Explozia navei? Devierea rutei?"

Adrian Columbescu îşi asumă toate riscurile: îi dădu drumul. Bucurie! Nici explozie, nici schimbare de orbită! Sigur, pericolul n-a fost evitat în totalitate. Poate urma o comandă, care să declanşeze...

Dar nu-i aşa! Banda începe să vorbească:

— Pămînteanule, pămînteanule, frate, ascultă-mă! Îţi vorbesc eu, supusul tău servitor şi prieten. Sînt eu, Harţabala...

Lui Adrian Columbescu îi venea să plîngă de bucurie şi să exclame: Te recunosc, te ştiu şi mă bucur. Nu mă tem de nimic. Deci tu ai pătruns în navă. Tu ai aranjat butoanele. Nu mă mai tem de nimic. Totul va fi bine.

— ... Te invidiez nespus de mult. Tu te întorci pe Terra, planeta visurilor mele. Îţi mărturisesc acum ceva ce n-am putut să-ţi spun înainte. Eu sînt pămîntean ca şi tine. Dar am fost răpit pe cînd eram copil de o expediţie a „capetelor pătrate". Pe vremea aceea pămîntenii abia se ridicaseră doi-trei metri de la sol. Adu-ţi aminte de Blériot, Vuia şi Vlaicu. M-au îmbăiat în văpăile lor, prefăcîndu-mă nemuritor. Apoi m-au crescut în spiritul planetei, dîndu-mi forma pe care mi-o ştii. Dar n-am ajuns şi nu pot ajunge vreodată la perfecţiunea concetăţenilor mei. Voi fi mereu un „cap pătrat" imperfect şi deci un slujbaş inferior. Tu, în schimb, dragul meu prieten, te întorci acolo pe acel tărîm de vis de la poalele Carpaţilor, Anzilor sau Himalaiei. Vei participa la cursele de cai, la spectacolele de operă din arena Veronei, la tîrgul de fete de pe muntele Găina. Vei dansa apoi în saloanele Parisului, în grădinile palatului Schönbrunn şi-ţi vei petrece vacanţele în castelele de pe Valea Loarei. De acolo vei mai face cîte o escapadă la Paris pentru a-ţi reîmprospăta garderoba şi a-ţi reîntineri amorul. Eu însă... eu voi păzi mereu nenorociţi, pe cei care nu reuşesc să descopere hoţiile săvîrşite împotriva lor. Iartă-mă, n-am să mai vorbesc

despre mine. Soarta mea e pecetluită definitiv. Nu se poate schimba nimic...

„Bietul Harțabala! Parc-am bănuit că e pămîntean. Și încă din secolul meu, adică al revelioanelor mele. Să știi că mi-a trezit apetitul pentru cercetări mai aprofundate și mi-a schimbat parțial optica. Eu m-am ocupat pînă acum mai ales de deceniile IV—VIII, de era televizoarelor, a radioului, a propagandei obișnuite desfășurate prin intermediul tuturor mijloacelor numite atunci mass-media. Trebuie să-mi îndrept privirile și spre începutul secolului. Din moment ce și-l amintește Harțabala cu atîta nostalgie, înseamnă că a fost plăcut și interesant.

— ... Voi vorbi deci de tine. Te întorci acasă. Sigur! Nu atinge nici un buton! Totul e pregătit spre a străbate galaxiile în zbor continuu, neîntrerupt. E reglată și aterizarea, deși aici s-ar putea să ai unele dificultăți. Nu te speria, e vorba de incidente minore care ar putea să întîrzie cu cîteva ore cosmice aterizarea...

„Ore cosmice! Ce vrea să zică? Asta ar putea însemna pentru mine zile sau ani? Doamne ferește! Harțabala e bun însă. Mi-ar explica și m-ar preveni dacă ar avea o importanță majoră acele ore cosmice..."

— ... Înainte de a ne despărți definitiv, țin să-ți mai spun ceva. Pe pămînt te pot aștepta niște surprize. Unele ar putea fi neplăcute. Îmi pare rău că nu dispun de date concrete în această privință. Te-aș ajuta cu cea mai mare plăcere. Te-aș preveni, dar nu știu nimic precis. În orice caz, nu te speria. Nu vei găsi căpcăuni în loc de oameni. Și-acum, iubite prietene, adio! Du pe Terra mea, pe Terra noastră, gîndul bun al unui om ce și-a pierdut condiția de pămîntean, dar nu și amintirea acelui minunat tărîm de basm. Fie ca nostalgia mea să se transforme în forță creatoare, constructivă, care să înlăture cu timpul răul din întregul Univers. Atunci poate și eu...

Aici banda s-a întrerupt.

„Bietul Harțabala! Cît de mult aș dori să-l pot ajuta"!

Cu aceste gînduri, Adrian Columbescu se despărți definitiv de credinciosul său tovarăș de drum, scutier, „înger păzitor" și consilier. Privirea sa se îndreaptă acum spre Pămînt cu interes, cu speranță. Simte cum îl inundă dorul de cei dragi, de familie, de prieteni, de

colegi şi de munca lui atît de interesantă. „Surprize! Oare ce surprize mă pot întîmpina la coborîrea pe străvechea Terra?" Dar iată! În faţa lui Columbescu se arată globul rotund, atît de cunoscut încă din primii ani ai zborurilor spaţiale. Cuşeta se apropie vertiginos de sfera terestră. Columbescu distinge acum contururile continentelor. Ochilor lui i se arată cînd Asia, cînd Europa, cînd America. Emoţiile cresc, se amplifică. Aşteaptă să vadă piscurile Carpaţilor şi ţărmul atît de cunoscut al Mării Negre. Stupoare! Un văl cenuşiu acoperă totul. Pămîntul a dispărut! Simte o căldură toridă. Ce Dumnezeu, doar nu mă apropiu de soare? Ba chiar aşa! Globul galben e mai mare, tot mai mare. După o clipă însă vede albastrul înstelat al boltei cereşti. Calea Laptelui! „Deci nu sînt departe de Terra". Numai că poziţia stelelor, a constelaţiilor se schimbă necontenit. Şi foarte rapid. Lui Columbescu îi vine să apese pe butoane pentru a-şi îndrepta din nou cuşeta spre Pămînt. Dar pe care butoane? Îşi aminteşte sfatul Harţabalei. Deci nu! Nu e voie să se atingă de butoane.

„Bravo Harţabala! Ce bine m-ai învăţat. Mă puteam trezi din nou azvîrlit spre cine ştie ce abisuri ale Universului".

Acum nava se îndreaptă din nou, încet, dar sigur, spre Pămînt. Adrian vede iarăşi conturul continentelor, ba şi piscurile Alpilor. Iată Gibraltarul, Sicilia, iată călcîiul cizmei italice! Iată Dunărea! Nava aterizează. În faţa lui Columbescu se întinde în dreapta Cîmpia Română, în faţă Marea Neagră, în stînga Podişul Transilvaniei. Cuşeta s-a aşezat pe coama Carpaţilor. De aici, astronautul va coborî cu alte mijloace pînă în Poiana Amintirilor.

Surprizele însă abia acum încep. Pe pămînt nimeni nu-l aşteaptă cu flori. Şi nici măcar cu curiozitate. Trece pe lîngă Platforma Pietrosul care se află la o oarecare altitudine. E salutat indiferent de cîţiva colegi de-ai lui Laurian. Nimeni nu se miră că-l vede. Ba parcă unul se uită mai lung la el, ca spre a spune: da' ce s-o fi întîmplat cu ăsta? De ce arată atît de schimbat la faţă? Coborînd, Adrian se apropie de Poiana Amintirilor. Acolo se află I.C.S.T., locul său de muncă, iar în apropiere casa. „Să intru oare pe-aici ori să mă duc direct acasă? Oricît ar fi de important locul de muncă, după o atît de lungă absenţă trebuie să mă duc mai întîi acasă".

Dar acasă Adrian Columbescu nu găsi pe nimeni: nici soția, nici fiica, nici pe Ovidiu. Se uită la ceas. „Copiii trebuie să fi venit de la grădiniță. Poate Ovidiu nici nu s-a dus". Băiatul fiind foarte mic încă (abia trecuse de 3 ani) nu frecventa cu absolută regularitate căminul-grădiniță. Fetița în schimb avea cinci ani și în curînd trebuia să se ducă la școală. Cum în vremea din urmă între ultimul an de grădiniță și primul an de școală nu se prea putea face o deosebire netă, frecvența era obligatorie pentru Claudia.

„Ce să fac? Să aștept? Să întreb Centrul de comunicații unde se află nevastă-mea? Doamne, ce surpriză neplăcută! Și eu care credeam că pe Terra toată lumea mă așteaptă cu răsuflarea întretăiată!" Adrian Columbescu căzu într-un fel de moleșeală, de inerție și de neputință. Multă vreme rămase singur cu gîndurile sale. Între așteptările sale și realitatea cu care s-a întîlnit pe Terra diferența era prea mare, derutant de mare.

Într-un tîrziu se trezi din somnul acesta forțat. Atunci observă anumite lucruri care-l uimiră. În camera sa de lucru se afla videograful vechi, părăsit în urmă cu patru ani. „Doamne, doar n-a ajuns Maria să vîndă videograful nou vreunui puștan ambițios? În paranteză fie zis, acum în anul 2201 nu mai există comerț în sensul strict al cuvîntului. Oamenii își procură obiecte în funcție de necesități. Se înțelege însă că obiectele noi nu ajung de la început pentru toată lumea. Ele se distribuie mai întîi celor care au strictă nevoie de ele și pe măsura fabricării se satisfac și alte cereri. Există însă indivizi care țin să aibă din primul moment noul produs. Și atunci fac orice spre a convinge pe vreunul dintre posesorii de drept să renunțe la obiectul „trufanda" în favoarea lor. Adrian Columbescu își amintește că Maria l-a întrebat în urmă cu patru ani de ce ține neapărat să aibă noul videograf.

— Vrei să te fudulești? Ce, ăsta pe care-l avem nu-i bun? adăugase ea.

— Firește că-i bun, dar cel nou e și mai bun. De ce să nu-l iau dacă mi se oferă? Nu-ți mai spun că un refuz ar putea fi interpretat drept neîncredere în tehnica nouă. Și atît așteaptă deștepții de pe platforma Pietrosul, să mă poată numi și retrograd.

— Mă rog, fă ce vrei. Dar să știi că deja am fost asaltată de băiețandri și de fetișcane care ar vrea să

pună mîna pe videograful ăsta. Mă roagă să te conving să renunți la el.

— Aaa, de-aceea vrei tu să ...

— Nu, nici vorbă! Pentru mine e totuna.

„Minune! Dar patul lui Ovidiu unde este? Adrian înlemni. Prin minte îi trecură tot felul de gînduri negre. Inima începu să-i bată mai tare. „Ovidiu! Trebuie să pun capăt stării de incertitudine în care mă aflu. Nu mai rezist".

Porni în goană spre ICST. Avea senzația că acolo se află soluția tuturor enigmelor ce-l copleșeau în aceste momente.

Într-adevăr! În sala de oaspeți a institutului o găsi pe Maria stînd de vorbă, puțin îngrijorată, cu unul din colegii săi.

— Adrian! Adrian, tu ești? Și Maria îi sări în gît. De ce m-ai făcut să aștept atîta fără să-mi dai vreo veste? continuă ea.

Columbescu nu înțelegea nimic. Nu știa deci ce să-i răspundă. Atitudinea Mariei, dar mai ales a colegului, care nu-l îmbrățișă și nici nu fugi să dea alarma în institut că s-a întors călătorul printre aștri îl derută complet.

— Doamne, dar ce s-a întîmplat cu tine, iubitule? îl întrebă mai mult decît mirată Maria. De ce-ai îmbătrînit atîta? Uite, ai și fire albe. Acum două zile, cînd ai plecat, arătai altfel. Iartă-mă nu vreau să te jignesc, dar ție ți s-a întîmplat ceva.

„Două zile! Să fi trecut numai două zile aici pe Pămînt de cînd am plecat eu? Asta o fi relativitatea! Niciodată n-am știut ce-i cu variația spațiului și timpului în raport de viteză".

— De ce nu zici nimic, puișor? Și pe Claudia nici n-o vezi. De-ai ști cît te-a așteptat!

— Ovidiu! Dar Ovidiu unde e? întrebă cu voce tremurîndă Adrian.

— Ce Ovidiu, iubitule?

Acum colegul Bahramian o porni să dea alarma în institut. După mutrele pe care le făceau cei care intrau, unul cîte unul, în sala de oaspeți, Columbescu înțelese însă că alarma lui Bahramian nu avea nici o legătură cu întoarcerea sa victorioasă din lunga călătorie printre aștri.

— Ovidiu, Maria! repetă Columbescu tot mai dis-

perat şi tot mai dezarmat în fața atitudinii ciudate a soției și a colegilor lui. Am trecut pe acasă. Lipsește patul lui Ovidiu.

— Mergem acasă, iubitule! Ești foarte obosit. Acum sărut-o pe Claudia. De după fotoliu zbughi o fetiță de un an și ceva care semăna cu Claudia, mică. Instinctiv, Adrian Columbescu o prinse, o ridică în brațe și o sărută. Apoi, fără să mai privească înapoi și fără să-și salute colegii uimiți, dar și neprietenoși, o porni spre casă.

Pe drum, se dezmetici. Sau măcar bănui despre ce ar putea fi vorba. Intrat în casă, o întrebă pe soția sa:

— În ce an sîntem, Maria?

— De ce mă întrebi? E scris și pe calendarul electronic din fața ta.

Columbescu ridică privirea. „Da, asta e!" Calendarul electronic arăta anul 2197, luna aprilie, ziua 25.

„Deci eu mă aflu în anul 2201, iar ceilalți pămînteni în 2197". După cîteva clipe de reflecție izbucni:

— Dar e absurd! Eu aș putea fi mai înainte sau mai în urmă, voi însă n-aveți cum fi în 2197. Doar am petrecut împreună, aici pe Terra, revelionul dintre 2200 și 2201. Or, timpul e ireversibil! Nu v-ați putut întoarce cu aproape patru ani în urmă.

— Liniștește-te, dragul meu! Ești obosit. Poate vrei puțin ceai.

— Nu vreau nici un ceai! Doresc să-mi răspunzi la cîteva întrebări.

— Imediat, iubitule. S-o culc pe Claudia.

— De ce s-o culci? E atît de cuminte! Nu ne deranjează. Și întorcîndu-se spre micuță: Așa-i, puișor? Tu n-ai să plîngi.

Fetița privea neîncrezătoare spre tatăl său. Nu se temea de el, dar nici nu dorea să-i sară în brațe.

— Să ne așezăm, Maria! Prima întrebare: De cîtă vreme lipsesc eu de-acasă, după părerea ta?

— De două zile, ți-am mai spus.

— Și unde plecasem în urmă cu două zile?

— Ai și uitat? În America. Voiai să știi dacă indienii din rezervațiile secolului XX sărbătoreau revelionul și în ce fel.

— Da, mi-aduc aminte. Cîte lucruri interesante am aflat eu atunci! Ce interesante mentalități am găsit la nenorociții ăia, sechestrați în ghetourile moderne ale bogatei Americi! Dar, tu, iubita mea soție, nu-ți amin-

tești că din America m-am întors abia după o lună? Sigur, am clevetit destul prin videotelefon în acest interval de timp. Și cînd m-am întors ți-am adus obiecte de artizanat de ale indienilor: un arc cu săgeată, un scut, un coif cu creste, un leagăn în miniatură și nu mai știu ce nimicuri.

— Să-ți răspund? zise Maria.

— Desigur. De aceea te-am întrebat.

— De la plecarea în America nu te-am mai văzut pînă azi. Și n-a trecut o lună de atunci, ci numai două zile. Acum să te întreb eu ceva. Accepți?

— Firește. Sînt curios să văd ce se întîmplă.

— Cît crezi că a trecut de la concediul nostru în Kilimandjaro?

— Cît? Patru ani și ceva. Îmi aduc aminte că acolo am făcut revelionul 2196—2197. Aș vrea să-ți mărturisesc că eu nu știu cu precizie ziua și luna în care mă găsesc. Am plecat de pe Terra pe la ora trei, în noaptea de revelion, deci în ziua de 1 ianuarie. Anul ți l-am mai spus: 2201. Zborul meu printre aștri n-a putut dura mai mult de... două, două luni și jumătate. Deci m-aș afla prin 10 martie 2201. Claudia are deci cinci ani și o lună, Ovidiu trei.

— Bine, dragule, dar tu n-o vezi pe Claudia? Așa arată o fetiță de cinci ani?

— O văd. Dar eu am cunoscut-o și la cinci ani... aproape cinci ani. Să nu mai lungim vorba, iubita mea. Mie mi s-a întîmplat ceva cu totul ciudat. Poate am trecut într-o altă emisferă a Timpului. M-am întors acasă pe „cealaltă parte". Știi, ca și cum m-aș fi întors din America prin Japonia și Turcia.

— Păi, pe-acolo te-ai și întors!

— Deci, ți-ai adus aminte!

— Nu, iubitule. Am văzut. Fiind neliniștită că nu-mi dai vești, am fost și pe Platforma Pietrosul. Laurian și cu colegii săi te-au căutat. Și te-au prins pe ecranul lor. Te-am văzut zburînd deasupra Himalaiei. E adevărat că ne-am mirat noi puțin. Aparatul tău de zbor era deosebit de cel cu care ai plecat. Dar ne-am gîndit că ți-or fi schimbat americanii mondoplanul, lăudîndu-se că al lor e mai perfecționat.

— Ei, da! M-ați văzut. E sigur. Numai că nu veneam din America, ci de undeva din străfundurile Uni-

versului, pe unde se poate ajunge doar cu viteze superlumină.

— Ce-ai spus? Tocmai tu? Nu-ţi aduci aminte cum ţi-ai bătut joc de Laurian şi de colegii lui acum trei ani, cînd au fondat pe Platforma Pietrosul Staţiunea Pilot a Vitezelor Super-Lumină (SPVS-L)?

— Ba da. Dar tot eu sînt primul om care am zburat în Univers cu o navă avînd viteză mai mare decît a luminii.

Maria s-a speriat de „enormitatea" pe care a auzit-o. Dar mai exact, a înspăimîntat-o elanul, vigoarea şi credinţa cu care soţul ei a făcut această afirmaţie. Din acel moment, timp de un an, între cei doi soţi nu s-au mai purtat asemenea discuţii. Bănuim cu toţii care era părerea Mariei Columbescu despre soţul ei.

Între timp însă minunile pe care le povestea Adrian s-au răspîndit pe tot pămîntul. Multă lume şi-a adus aminte de vrăjitorii veacurilor trecute şi se prezicea o reînviere a acestei practici. Oameni mai slabi din fire au chiar venit la Adrian să le ghicească viitorul.

— Eu nu sînt nici vrăjitor şi nici profet, le-a răspuns el necunoscuţilor. Am doar amintiri. Şi amintiri despre oameni pe care nu i-am cunoscut niciodată nu pot avea.

— „Amintiri despre viitor" l-a luat cineva în zeflemea.

— Despre viitor, dacă-ţi plac paradoxurile! Mai exact despre viitorul dumitale şi despre trecutul meu.

— În afară de faptul că dumneata vei avea un copil pe care-l va chema Ovidiu şi că SPVS-L va construi o navă cu viteză superlumină, n-ai mai prezis nimic. Or, toată lumea ştie că asta nu înseamnă nimic. E aşa de mare lucru „să prezici" că vei avea un copil peste nu ştiu cîte luni şi că se va numi Ovidiu? În ceea ce priveşte nava cu viteză superlumină, prezicerea s-ar putea împlini peste cîteva decenii. Între timp dai elan şi bucurie cercetătorilor de pe Platforma Pietrosul.

— Ascultă, amice, oricine-ai fi. Nu te cunosc. Dar răutatea şi viclenia nu-ţi fac cinste. Eu n-am spus că voi avea un copil peste cîteva luni, ci peste *douăsprezece*. Şi asta nu se poate *prezice*, cum vrei dumneata să mă discreditezi. Deci ţine minte. Peste douăsprezece luni. Atunci în casa aceasta se va sărbători botezul fiului meu Ovidiu. Dacă te vei lepăda de ticăloşia de

astăzi, te-ai putea număra printre invitații la petrecere.

— N-am nevoie.

— Cu atît mai puțin am eu. În ceea ce privește nava cu viteză superlumină, n-am făcut preziceri valabile cîteva decenii de-acum înainte. Am spus că în noaptea de revelion 2200—2201 o navă cu viteză superlumină își va lua zborul de pe Platforma Pietrosul. „Doamne ferește! Ce-am spus? Asta înseamnă că tot eu..."

— Uite, noi te ascultăm cu respect, Adriane, zise prietenește colegul Hasan Badri, care se ocupa în cadrul ICST de studierea erotismului în poezia medievală de pînă la Dante. Totuși nu ne-ai dat o dovadă imbatabilă cu privire la autenticitatea „amintirilor tale despre viitor". Iartă-mă, nu știu cum să le numesc altfel.

— Dragă Hasane, eu nu sînt un vrăjitor care-și cîștigă pîinea cu magii și care are (sau avea cîndva) nevoie să-și dovedească puterile. Eu vreau să mă întorc la munca mea, să scriu tratatul despre revelioanele secolului XX. Respectiv să-l continui.

— Totuși... Ai stîrnit vîlvă, interes. Ești dator să mergi pînă la capăt.

— Am mers. Am afirmat două lucruri care pentru mine *s-au întîmplat*, pentru voi *se vor întîmpla* peste un an, respectiv peste trei ani și opt luni.

— N-ai putea prevedea ceva care se va întîmpla peste două ceasuri, peste o zi?

— Depinde. Depinde dacă-mi pot aduce aminte ceea ce s-a întîmplat acum patru ani. Dacă ar fi vorba de un eveniment major... Deci în cît sîntem astăzi? După calendarul nostru, 25 aprilie 2198. Da, am găsit! Peste șase zile e întîi mai. Stați! Iertați-mă, m-am zăpăcit de tot din moment ce vă întreb pe voi. Da, am găsit! Ce oră e? E ora patru după-amiază aici. Trebuie să mai așteptăm circa trei sferturi de ceas. Iată despre ce este vorba. O bună parte dintre voi știți că portughezii își sărbătoreau ziua națională la 25 aprilie, aniversarea revoluției din 1974. Descendenții sau cei care se mai cred descendenți din portughezi se duc la 25 aprilie la Lisabona sau la Porto pentru a-și aminti de bravura strămoșilor lor. Ei, în 25 aprilie 2198 un grup de entuziaști din aceștia au organizat un fel de paradă maritimă la Porto, pe cîteva vase reconsti-

tuite. Din cauză că au dat prea multă importanță fastului și... vinului roșu local, una din șalupe s-a scufundat. Nenorocirea s-a petrecut atît de rapid, încît practic nimeni n-a apucat să coboare de pe vas vreo barcă de salvare. Atunci s-a dat alarma în port. Veselii marinari au fost salvați unul cîte unul de către elicopterele submarine. Fără intervenția fulgerătoare a acestora, prietenii noștri s-ar afla poate și acum pe fundul oceanului. Sau poate nu m-am exprimat bine. Dacă nu vor acționa fulgerător elicopterele submarine, peste treizeci-treizeci și cinci de minute...

— Păi, să-i înștiințăm, zise cineva din mulțime.

— Nu, sări un altul, mai bine să urmărim pe ecrane serbările de la Porto... Dacă ele există, firește. Un ecran mare fu instalat cu rapiditate pe fațada de vest a clădirii ICST.

E inutil să vă spunem că tot ce-„a prezis" Adrian Columbescu s-a întîmplat aievea.

De atunci multe s-au întîmplat și multe s-au schimbat pe Terra. Adrian a devenit un adevărat erou și o vedetă.

Nimeni nu știa însă ce se petrece în sufletul său. Nimeni nu bănuia frămîntările pămînteanului rătăcitor printre stele. „Ce voi face în acea fatidică noapte de revelion 2200—2201? Voi merge pe Platforma Pietrosul? Dar de fapt acel revelion va avea loc? Eu mă voi afla doar în anul 2205 sau așa ceva. Deci... Și dealtfel cum să se repete? În fond, asta înseamnă repetare la infinit: iar zbor, iar rătăcire printre aștri, iar revenire pe Pămînt, iar revelion..."

Între timp, Adrian Columbescu își trăia, spre uimirea tuturor, viața de după revelionul 2200—2201, în timp ce restul lumii mergea după „calendarul anterevelion". Și nu s-a întîmplat nimic senzațional. Cel puțin înainte de 31 decembrie 2200 „stil vechi"...

CUPRINS

Începutul 5
„Supercivilizație" 14
Planeta vigilenței 27
Intermezzo 40
Babilonul ceresc 44
Mire de circumstanță 70
Urcă în jos 76
„O robă îmi mai lipsește" 87
Demență 93
Educatori de excepție 98
Aventurile unui zeu 122
Împărăția obtuzilor 137
Animale vorbitoare 151
Gurmandia 165
Vis și poezie 170
Urmări groaznice 204
Întoarcerea 208